

JAKO (51231) *pron, cn i pt*

pron (32 184), *cn* (18 870), *pt* (162).

jako (49 893), **jak** (1339), **jeko** (1); *jak* *MączLub* (2); *jako* : *jak* *LibLeg* (428 : 19), *ZapWar* (1639 : 4), *MetrKor* (76 : 4), *March*¹ (3 : 1), *BierEz* (95 : 17), *OpecŻyw* (486 : 2), *PatKaz II* (77 : 1), *PatKaz III* (154 : 1), *BartBydż* (2 : 1), *FalZioł* (717 : 3), *BielŻyw* (89 : 1), *GlabGad* (272 : 3), *March*² (3 : 1), *BierRozm* (9 : 1), *RejPs* (450 : 4), *LibMal* (96 : 3), *ConPiotr* (8 : 1), *LudWieś* (11 : 1), *RejJóz* (158 : 1), *RejRozm* (4 : 1), *RejKup* (253 : 12), *MrowPieś* (4 : 2), *BielKom* (53 : 1), *LubPs* (737 : 223), *SeklPieś* (1 : 3), *KrowObr* (1025 : 2), *RejWiz* (918 : 5), *OrzList* (73 : 1), *RejFig* (48 : 2), *BibRadz* (1112 : 10), *OrzRozm* (229 : 1), *BielKron* (2236 : 4), *GrzegRóżn* (171 : 6), *Mącz* (1103 : 3), *Prot* (53 : 5), *LeovPrzepSamb* (1 : 1), *RejAp* (1429 : 1), *HistRzym* (198 : 2), *RejPos* (4903 : 4), *BielSat* (62 : 10), *HistLan* (46 : 35), *RejZwierc* (2482 : 5), *WujJud* (593 : 1), *BudBib* (742 : 2), *HistHel* (33 : 7), *MycPrz* (80 : 20), *WierKróc* (11 : 8), *StryjWjaz* (7 : 32), *PaprpPan* (88 : 107), *ModrzBaz* (781 : 5), *ModrzBazStryj* (1 : 2), *SkarJedn* (696 : 1), *KochPs* (188 : 1), *SkarŻyw* (1669 : 1), *ZapKościer* (418 : 24), *MWilKHist* (48 : 17), *StryjKron* (314 : 47) *CzechEp* (1700 : 4), *KochJez* (11 : 4), *NiemObr* (374 : 1), *KlonŻal* (26 : 5), *KochMuza* (1 : 1), *KochPhaen* (13 : 1), *ReszPrz* (157 : 1), *ReszHoz* (28 : 1), *WisznTr* (12 : 12), *BielSen* (16 : 7), *BielSjem* (41 : 12), *KochPieś* (47 : 4), *KochSob* (14 : 2), *PudłFr* (48 : 4), *ArtKanc* (98 : 69), *BielRozm* (44 : 7), *KmitaPsal* (6 : 2), *Paprup* (117 : 2), *ZawJeft* (5 : 12), *ActReg* (343 : 6), *Calep* (107 : 8), *Phil* (122 : 2), *GórnTroas* (53 : 10), *GrabowSet* (72 : 151), *KochFrag* (39 : 1), *OstrEpit* (7 : 4), *WyprPl* (7 : 20), *LatHar* (685 : 3), *KołakCath* (25 : 25), *KołakSzczęśl* (27 : 11), *RybGęśli* (11 : 19), *WujNT* (2242 : 1), *WysKaz* (146 : 2), *SarnStat* (1784 : 3), *SiebRozmyśl* (46 : 7), *GrabPospR* (67 : 1), *KlonKr* (7 : 13), *KmitaSpit* (51 : 18), *CiekPotr* (105 : 6), *CzahTr* (77 : 20), *GosłCast* (63 : 11), *PaxLiz* (19 : 51), *KlonFlis* (53 : 21), *SapEpit* (8 : 6), *KlonWor* (106 : 58), *PudłDydo* (9 : 3), *RybWit* (5 : 4), *ZbylPrzyg* (19 : 5), *SzarczRyt* (11 : 12); *jako*: *jeko* *ZapWar* (1638 : 1; 1509 nr 2057).

a oraz o jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

I. Zaimek przysłówkowy (22938) :

1. Łączy składniki i wypowiedzenia wskazując na stosunek porównawczy i podobieństwo (16301) :

A. *Tworzy określenie porównawcze, w którym człon wprowadzony przez „jako” ma charakter uogólniający, metaforyczny; podstawa porównania wyrażona lub domyślna dotyczy jakości; velut(i) Vulg, PolAni, Modrz, JanStat, Cn; sicut Vulg, PolAnt, JanStat, Cn; quasi Vulg, PolAnt, Modrz; ut(i) Mącz, Cn; instar Vulg, Modrz; modo, quam, tanquam Mącz; more Cn; quemadmodum Vulg; vice Modrz [w tym: z odpowiednikami taki (38), takowy (5), ten (2)] (5956) : March¹ A3v (2); March¹ Wiet A2; BierEz Cv (10); Iezus mily [...] ífedl milcząt jako baranek pokorny/ gdzie iedno chcieli. OpecŻyw 116v (69); ForCnR A4v (2); PatKaz I 10 (4); O mużyl czy to bycz y był przenayczyftłzy zyvoth w ktorym to bołtwo otpoczyualo jako wnyebye PatKaz II 47 (11); PatKaz III 90 (11); Murm 152; BartBydż 160; TarDuch A3 (9); [Skowronek] ku dołu jako kamień zlatuie ípiewaiącz. FalZioł IV 24a (68); BielŻyw 46 (6); Takich przodkow nałzych będziemyli íe trzymać jako płotu [...] zaífte nieuřtąpimi w wierze krzeřcianřkiej. BielŻywGlab nlb 9; GlabGad B6 (10); Thatarzy jako pfi głodni*

pierwey przebieżawły ziemię Lublinfką, potym ku Sendomirzowi y ku Krakowowi iako mrowie przyciągnęli *MiechGlab* 34 (3); *BierRozm* 25; *KłosAlg* A3; *March*³ Vv; *cuftodi me vt pupillam oculi*. Racz mie ftrzedz iako zrzennicę oka *WróbŻołt* 16/8 (75); zonych rofkolfy iako iną fłatą zewffład pychą bywają przywleczeni *RejPs* 106v (33); *LibLeg* 11/56 (4); *RejRozpr* B4 (10); *LudWieś* A4 (5); *SeklWyzn* c3 (3); Ktorą [cześć] ioko [!] oko w głowie Afnadz więczey ważą łobie *RejJóz* F8 (32); *SeklKat* H4v (14); Iede ną gus yak nagody *RejKup* t7v; Sercze drzi Czarta fię boy Bo yak kat nademna ftoy *RejKup* cc7 (35); *RejKupSekl* a3v; *HistAl* Av (41); *KromRozm I* B2 (3); *MurzHist* G2 (15); *MurzNT Matth* 10/16 (12); *KromRozm II* q (2); *KromRozm III* B2 (8); *Diar* 68 (2); *DiarDop* 100; *MrowPieś* A3v; *BielKom* A2v (19); *GliczKsiąż* B2 (10); Bo taka ich miłość iak másć známieniat *LubPs* dd3 (169); *GroicPorz* A4v (4); Wfzedł powiadaia ną Papieftwo iako Lis/ krolował iako Lew/ y vmarl iako pies. *KrowObr* 79v (36); Ale ia ćirpliwofcia trzy iako piołunem/ Potym powfciagliwofcia polyp by halunem. Cnotą mialto chłodnego okładay ia wfzedy *RejWiz* 79 (248); Thedy zięła boiaźn Pánfki lud/ y wyffli wfzyftcy iako ieden mąż. *Leop* 1.Reg 11/7 (167); *OrzList* f3 (2); to com mowił/ tom lgał iako pies. *UstPraw* A4v; *RejFig* Bb (7); Tákzeby włafnie miał być/ kázdy Sláhcic práwy/ Iako fko przeźrzoczyfte/ miałby mieć fwe fprawy. *RejZwierz* 81 (54); gniew twoy zápálac fię będzie iako ogień? *BibRadz Ps* 89/47; Abowiem nowy przyiaciel ieft iako nowe wino [*Vinum novum, amicus novus*] *BibRadz Eccli* 9/13 (274); By iako z żywego źrzodła wfzyfcy z tąd czyrpáli *BibRadzBaz* ktv; *Goski* A10v; *OrzRozm* B (24); A gdyby [był] Pan zaftępow nam nie pozofławił plemienia (to ieft fwiętego) bylibyfmy iako Sodomá/ á podobni Gomorze. *BielKron* 93v; wy tu fiedźicie zá Polfkim kroleftwem iako za murem *BielKron* 410 (233); *GrzegRóżn* A2v (9); *KochSat* A4v (5); *KwiatKsiąż* B4; *Tanquam auspitium malum aliquid detestari*, Odrzekac fie kogo yako czego złego. *Mącz* 21d (95); *OrzQuin* B3 (22); *Prot* Bv (9); *SarnUzn* B5v (6); *SienLek* 2 (62); *SienLekAndr* a3; by iako trąbą trąbił prawdą fwięthą do vcha iego iuz mu nic nye pomoze *RejAp* 146v (187); widziála mi fie ona pirwfa boleść iako nic/ przeciwko tey wtorey *Górndworz* C5v (60); *HistRzym* 11v (15); A což ty o łobie rozumieć mafz/ [...] ktorys też ieft iako márne błoto przed nogami iego/ gdyż cie tak wfzytki piéma zową. *RejPos* 196 (420); *RejPosWiecz*² 93; *BialKat* 43v (5); *BielSat* D2 (20); *GrzegŚm* A4 (3); *HistLan* B2 (5); *KuczbKat* 35 (16); Zwycierádło álbo kftałt w ktorym kázdy ftan fnádnie fie moze fwym fprawam iako we zwierciedle przypatrzyc. *RejZwierz* A; abyś nie chodzil iako piąte koło miedzy ludźmi/ ktore wfzytko z drogi zbiega á ledaiako fie toczy *RejZwierz* 20v (454); *RejZwierz Trzec* [276]v (2); *BielSpr* 17v (40); *KochMon* 19 (3); *WujJud* 69 (25); *WujJudConf* 29v (7); *KochList* 1; *RejPosRozpr* cv (4); *RejPosWstaw* [21²] (4); Y służył iaakob dla Rachele siedm lat/ y byly w oczu iego iako dni krotkie/ bo ia miłował. *BudBib Gen* 29/20; pogodá czyfta iako złoto *BudBib* 289b marg (266); *HistHel* ktv (3); *MycPrz* I Cv (4); *Strum* O4 (5); *WierKróc* A2v (2); *BialKaz* B4 (6); Synowie wieku tego [...] iako aniołowie fą [*WujNT*: fą rowni ániołom] *BudNT Luc* 20/36 (23); A proporce roznych farb iak láfy fie chwiały. *StryjWjaz* B2v (22); *CzechRozm* 4v (68); chłop iak Indiyfki kur ponuro krokorze. *PaprPan* Y3v (14); *KarnNap* Ev (3); tak wiele źrze/ że mu fię brzuch wyciągnie y odmie iako bęben *ModrzBaz* 52 (42); *SkarJedn* 12 (43); *KochDryas* A3; patrz iakie orfzaki Dármoiádow zá nimi [...] Proznowaním/ á zbytkiem iako wieprze tyią. *KochOdpr* C3 (5); *Oczko* 8 (11); *KochPs* 9 (53); síwizná iako pozew v drzwi twoich zawiefzony woła ná cie/ abyś fię do fądu gotował *SkarŻyw* 4 (219); *KochTr* 12 (2);

Oto piekło maż szátaná Związánego iák báráná. *MWilkHist* Fv (10); *StryjKron* 26 (22); *CzechEp* 344 (72); *CzechEpPORz* *3v; *NiemObr* 13 (22); Cnotá na ćci ma dofyć: tą Zákliká łynie: Wíztyko inłzé/ iáko dym/ álbo mgłá przeminie. *KochFr* 86 (14); *KochBr* 151; *KochPhaen* 11; *KochMROt* A4 (3); *ReszPrz* 4 (14); *ReszList* 142 (10); *WerGośc kt* (16); *WerKaz* 276 (5); *WisznTr* 34 (5); *BielSen* 6 (3); Chłop káfzle/ z niego śmierdzi/ dziewki iáko kwiatki/ Zá niepewne bywáią z tákich oycow dziatki. *BielSjem* 22 (5); *KochPam* 80 (2); Ia łobie ták dobrych lat doczekáć nie tufzę: Podobno/ iáko niedźwiedz/ łápę lizáć mułzę. *KochPieś* 14 (20); Nos iáko łznur vpleciony: Czoło iák mármór głádzony: [...] A oczy dwa węglá práwé. *KochSob* 68 (5); *KochTarn* 78; *PudłFr* 14; *ArtKanc* A13 (27); *BielRozm* 26 (3); *GórnRozm* A3 (11); *KmitaPsal* A4v (2); *KochWr* 27; *PapUp* D3v (8); *ZawJeft* 8 (3); iest to rzecz iaesna [!] iáko słońce na niebie *ActReg* 163 (5); *Calep* 95a (60); *GostGosp* 40 (4); *GostGospPon* 170; *GostGospSieb* +3; *Phil* L4 (2); *GórnTroas* 67 (7); *KochCn* B3; *GrabowSet* F4v (56); temu gwóli bydź niebogá mułzę/ Który iáko grzech mierzi moię dułzę. *KochFrag* 24 (5); *OrzJan* 37 (4); *WyprPl* B3 (3); *LatHar* 2 (100); Lift z drzewá lečąc iáko deždź ziemię przyodźieie. *KołakCath* Cv (12); *KołakSzczęśl* A2 (11); Pátrż iák w tęczę w Doedálá łtárcá przemyślnego. *RybGęśli* Cv (6); Y łowo Boże/ nie ma być opowiedáne tym/ ktorzy go nie przyimuią; owłzem ie depcą iáko świnié: ábo ie bluznią y káfáią iáko psi. *WujNT* 30 (195); *WysKaz* 7 (11); *JanNKar* A2v (3); [kollegium] Y niechay iuż tám będzie iáko iáka Perlá náuk wíztytkich [sitque ibi scientiarum praevalentium margarita *JanStat* 216] *SarnStat* 196 (16); *SiebRozmyśl* H3v (6); *GrabPospR* K4v (3); *KlonKr* A2v (7); *KmitaSpit* Bv (18); *PowodPr* 5 (40); Ludźie bez gniewu y gorákości [...] Ani ćiepli áni źimni: ále rozmokli iáko zmokła kokołz *SkarKaz* 313b (100); *VotSzl* B3v; Niechcę o tobie wiedzieć, áni cię przypuścić Do łercá: owłzem łtrzedz łię pokim żyw iák ognia *CiekPotr* 18 (10); *CzahTr* D (9); *GosłCast* 11 (13); *PaxLiz ktv* (13); Ten namilfzy okręt oyczyzny náłzey/ wíztytkich nas niešie (marg) Oyczyzná iáko okręt. (–) *SkarKazSej* 667a (73); *KlonFlis* B2 (19); *SapEpit* B4v (3); Do pułnocy gáchuie/ do południá leży: A w tym nieprzeplácony czás iák łtrzała bieży. *KlonWor* 61 (44); *PudłDydo* B (2); *ZbylPrzyg* A4 (4); *SzarzRyt* Cv (8).

Połączenia: »jako i« (7); Dyanie ku ćci Lániá palili/ ábowiem Dyaná leśna á podroźna bogini byłá iáko y Láni. *BielKron* 24v; *SarnUzn* H3; *RejZwierc* 1v; *GórnRozm* L4v; *KochCn* B4v; *KmitaSpit* A3 (2).

»prawie jako« (113): *FalZioł* V 5; pociechami prawie iáko ddzem oblewałz włfytki wierne łwoie *RejPs* 174v (3); *LibLeg* 11/13v; *HistAl* L2v; Serce me práwye yák wołk we mnyę rołpłynęło *LubPs* F2 (42); *RejWiz* 2 (12); *RejFig* Cc6; *RejZwierc* 26; *BibRadz* I 3v (2); omieniałci práwie iáko iny pień siedzi *OrzRozm* K4; *Mącz* 438d; *Prot* A2; *RejAp* 171 (6); *RejPos* 219 (17); *HistLan* F4; *RejZwierc* 37 (13); *CzechRozm* 235; *PapPan* Cc3; *ModrzBaz* 42; *SkarJedn* 167; *NiemObr* 40; *BielSen* 11; *KlonFlis* G3v. Cf »prawie ... jako na kształt«.

»prawie ... jako na kształt [czego]« [*szyk* 1 : 1] (2); Bom ya widzynał złołniká w myłli podnyołtego/ Práwye był yáko ná kłtałt drzewá Cedrowego *LubPs* K2v; *RejWiz* 144 v.

»rownie (...) jako« (20): *RejPs* 55v; ręku ich dotknięniá rownie się łękáám iáko katowłkiego okruciełtwa *MurzHist* O3v; *RejWiz* 40 (3); *Leop Ier* 9/3 (2); *RejPos* 261 (2); *RejZwierc* 218v (4);

KochPs 25; *CzechEp* 122; *KochFr* 20; *GórnRozm* H3; *KochCn* B4v; PRÁwá ľą równie iáko páięczyná *KochFrag* 39; *GosłCast* 26.

»jako ... tak(o) (a, także) (i, też), (rownie, prawie, właśnie) tak(o) (a. także (też) ... jako, tak(że) jako« (106 : 106 : 64): *BierEz* R4v; *OpecŻyw* 139v (2); *PatKaz* III 114; *FalZioł* I 16c; *BielŻyw* 92; *RejPs* 98 (4); *RejRozpr* B2 (2); *RejKup* e4 (3); *HistAl* C5v (2); *MurzHist* A3v (3); *KromRozm* III L7v; *BielKom* C6; *GliczKsiąż* B2 (3); Thák lie ná nas wzburzyli yáko byłtre wody *LubPs* cc4v (30); *KrowObr* 29v (2); Iáko iny dziki wieprz ták leży w bárłogu/ Iuż ni ludzyom ni łobie nie godzyen ni Bogu. *RejWiz* 30v (36); *Leop Eccli* 21/10 (13); *OrzList* d3; *RejZwierz* 18v (2); *BibRadz Ps* 90/9 (7); *OrzRozm* E (2); *BielKron* 40v (5); *Mącz* 50c (7); *SarnUzn* B4; *RejAp* 33v (2); iżby fwiát wýzytek był [...] pod iednym pánem/ y w iednym práwie/ ktoreby fwiećilo wýzytkiemu fwiátu/ thák iáko fwiátło łłoneczne *GórnDworz* Kk5v (4); *HistRzym* 74; *RejPos* 44 (20); *BiałKat* 20v; *KuczKat* 135; *RejZwierc* 1v (13); *BielSpr* 21; *WujJud* 36 (2); *RejPosWstaw* 41v (2); *BudBib* 1.Esdr 3/1 (6); *CzechRozm* 24 (7); *PapPan* Hh (8); *ModrzBaz* 40 (2); *SkarJedn* 292; *KochPs* 80 (11); *SkarŻyw* 75 (14); *ZapKości* 1580/10; *CzechEp* 129 (3); *KochSz* B3v; A iáko wieniec/ ták ľię miłóść iéy źieleni *KochFr* 44 (3); *KochBr* 151 (2); Bo iákie tám zdrowie być może/ kędy ľię [...] w brzuchu tákże iáko w beczee kifa? á dużá miła by w wánnie śiedzi. *WerGość* 226 (2); *PudłFr* 11; *ArtKanc* P15v (4); *GórnRozm* E3 (3); *KmitaPsal* A3v; *PapUp* A3v; *Calep* 447b (3); *GosłGosp* 12 (2); *GrabowSet* B4v (3); *LatHar* 376; *KołakCath* B4; *WujNT* 21 (3); *KmitaSpit* B2v; *SkarKaz* 160a; *CzahTr* F2v; *GosłCast* 61; iáko lwi ryk/ ták poľtrách krolewłki *SkarKazSej* 659b (4); *KlonWor* **2v (2).

»jako to« (1); człowyek myęľzkáyac ná fwyecye á łtoyac yáko to w gołpodzye [...] báwić lie ma ni około częgo inľęgo/ áni w niczem inľým kochác/ yedno w chwale Bożey. *GliczKsiąż* E8.

»takim (a. tym) kstałtem ... jako« (2): A tym kłtałtem łchodzimy iáko ine świnie. *RejWiz* 129v; *RejPos* 3.

»właśnie jako« (6): Miałby być właśnie iáko Anyoł Boży/ Kogo tu pan Bog ná łwiece przełóży. *RejZwierc* 225v; *KochMon* 27; *GrabowSet* Ev; gdy kogo nie bacźnie Nieprzyacił nápádnie/ y łtráci nie znácznie. Właśnie iák leśny zboycá co ná ludźi łtrzeże *KmitaSpit* A3v (2); *KlonWor* 75.

Wyrażenie: »rzecz jedna jako sto« (1): Toć rzecz iedná iáko łto. Abo zábiy Tárľiá/ ábo iá ćiebie rozłkażę zábić. *HistRzym* 19.

a. Człon porównania wprowadzony przez „jako” jest przymiotnikiem, imiesłowem lub zaimkiem odmiennym (285) : *BierEz* O3v; *OpecŻyw* 95 (6); *TarDuch* C5 (2); *BielŻyw* 13; *GlabGad* Mv; *RejPs* 24; *RejRozpr* Hv; *RejJóz* L3v; *LibMal* 1547/134v; *SeklKat* M4v; *RejKup* c6v (2); *HistAl* Fv; *MurzHist* R2; Rurał lie zumyá nye wyedzyá co rzec/ yáko zmyty z oney kupi poľedł precź *GliczKsiąż* I; Oto chodzę yák błędny tu nyeboracźek łmutny *LubPs* L4v (4); wiátr iáko wściekły/ Ni wzwiłz kiedy przypádnie s śniegiem álbo z mrozem *RejWiz* 53v (20); *Leop Iob* 9/30 (4); *OrzList* e4v; *RejFig* Dd4; *RejZwierz* 36v (3); po potopie łtał ľię świát iáko nowy. *BibRadz* II 130d marg (10); po czterzech łtronách były przy nich kołá/ ktore lie theź duchem rułzáły iáko żywe *BielKron* 95v (24); *Mącz* 510b; *SienLek* 24v (2); *RejAp* 35 (16); *GórnDworz* S6v (2); *HistRzym* 15v; *RejPos* 240 (34); *BiałKat* 76 marg; Połock wźięto á wźdy to moich nic nie rułzy/ Skámieli niedbáią łtoią iáko głufzy. [cf *Słáko* dáwno odpádló/ á wźdy ná to głufzy. *BielSen* 18] *BielSat* Hv (2); *HistLan* B2 (3); *RejZwierc* 2 (16);

BielSpr b4 (2); *BudBib Ps* 17(16)/12; *BudNT Apoc* 13/3; *StryjWjaz* C; álem też z nimi weľpołek błądził/ idąc iáko flepy zá wodzámí flepymí *CzechRozm* 38v (4); *ModrzBaz* 127v; *SkarJedn* 320; *KochPs* 131; Lecż Amelbertus iáko wryty ftańł: dziwuiąc fię tákiey mężności *SkarŻyw* 193 (21); *KochTr* 11; *MWilkHist* C4 (2); *CzechEp* 232 (2); *KlonŻal* D3 (2); *ReszList* 164; *WerGośc* 230 (4); *BielSen* 13; *ArtKanc* E9; *GórnRozm* N3v; *ZawJeft* 25; *Calep* 121a; *GrochKal* 9; *GórnTroas* 26 (3); *GrabowSet* H3 (4); Spałem/ iáko zárzeżány *KochFrag* 19; *OrzJan* 21; *WyprPl* C2; *LatHar* 163 (2); *KolakCath* C5; *RybGęśli* Cv (2); *WujNT Luc* 22/26 (24); *SarnStat* 993; *SiebRozmysł* G3v; *PowodPr* 34; *SkarKaz* 42b (4); *GosłCast* 49.

Połączenia: »prawie (...) jako« (20): práwíem fie ftał iáko martwy *RejPs* 32; *LubPs* K3v (4); *RejWiz* 58 (3); *RejPos* 66v (6); *RejZwierc* 166v; *SkarŻyw* 593.

»tak ... jako, tak jako, jako ... tak« (12 : 10 : 3): *OpecŻyw* 131v; *RejKup* k7 (2); *LubPs* H2v (2); Więc Dydo/ Penelope/ piękna Exioná. Táć práwíe ná tablicach iáko żywe ftały *RejWiz* 25; *RejZwierc* 1v (3); Ziemiá iáko piiány táć fie chwiać bęđzie *BibRadz Is* 24/20 (2); *Mącz* 179c; *RejAp* 168; *RejPos* 5v; *RejZwierc* 48 (4); *SkarŻyw* 70 (3); z strony dziatek Pana Samuelowych ktore ia miłuię tak iako swoje. *ActReg* 162; *Calep* 499b; *OrzJan* 89; *CiekPotr* 15.

»tym kstałem jako« (1): nieprzyftoi treńnowáć dworzáninowi: áni też tym kstałem/ iáko fzałeni/ ábo pijánicze/ ábo błaznowie *GórnDworz* O3.

b. *Między członami porównania występuje niezgodność przypadków, przy czym człon wprowadzony przez „jako” jest w narzędniku [w tym: w funkcji orzecznika (35)] (38) : LubPs P6v marg; mąż íeť głową żonie á táćże ma być iáko zástoną íey. BibRadz I 11b marg (6); oná íey [białogłowy] mądra powagá/ z dobrocią złączona/ íeť iáko mocną tarczą/ przeciwko niewfthydliwym wfzetecznikom GórnDworz Xv (4); RejPos 61 (5); RejZwierc 18; WujJud 221 (2); BudBib Eccli 4/10 (2); BudNT 1.Cor 7/30(29) (4); CzechRozm 165; Wołał ná nię Stároftá: vpámíetay fię Iuliáno [...] Ale iáko fkáłá mocną á niedobytą zoftáłá. SkarŻyw 151 (5); KochTr 23; WujNT 2.Cor 13/7; SarnStat 848; CzahTr Iv; SkarKazSej 698b.*

Połączenia: »prawie jako« (1): ofobá tego fwiętego Krolá [...] íeť [...] wielkiem pánom/ práwíe iáko źwierciáđłem wyftáwioná. *LubPs* A2.

»tak ... jako« (1): co íeť tobie lepiey vcżynić/ íeťli iuż táć ftańáć iáko Anyołem przed oblicżnością Páná fwego *RejPos* 277.

B. *Tworzy określenie porównawcze wskazujące na podobieństwo dwóch poszczególnych jednostek lub zjawisk; sicut Vulg, PolAnt, JanStat; iuxta, velut(i) Vulg, PolAnt; similiter atque Mącz, Cn; quam, quemadmodum, quod, ut Mącz; quasi Vulg; secundum PolAnt; aequum atque, pariter atque Cn [w tym z odpowiednikiem: taki(ż) (93), takowy(ż) (14), ten(że) (32)] (2183) : ZapWar 1520 nr 2248; BierEz B4v (2); O wezwaniu drugich apóftolow/ niepińano iako o tych. OpecŻyw 40 (6); PatKaz I 16v; PatKaz II 73v; PatKaz III 117v (5); MetrKor 46/47 (5); TarDuch C7; Korzeń polnego kminu/ [...] iako pałternak íeť takiego fmaku. FalZioł I 40b; Syrzyfko tey Felchus: íeť podobne iako Caftoreum. FalZioł IV 35d (60); BielŻyw 15 (2); BielŻywGlab nlb 13; GlabGad B8v (9); fą Thatharowie wlofzaczy, ktore drudzi Tatarzy Kalmucky/ to íeť, poganmi zowá, bowiem machomethowey wiary nie trzymaiá, nie gołá fię też iako ini tatarowie MiechGlab 25; BierRozm 8; WróbŻołt 82/12; LibLeg 6/117v (6);*

RejPs 75 (2); *RejJóz* G4v (2); *RejKup* Bbv (5); *HistAl* H4v; *KromRozm I E* (2); iá tego niepozwálám/ żeby kiedy Daudid/ wtak głębokié rofpaczy piekło wízedł iako iá *MurzHist* K4v; *MurzNT* 13v (9); *MurzOrt* Bv (4); *KromRozm II a4v* (2); *Diar* 36; *BielKom* A3; *GliczKsiqz* H4v; A iednáka práwie ípráwá fie w tym Pfalmie toczy iáko w pirwłzym *LubPs* dd4v (59); *GroicPorz* C2v (7); *KrowObr* 68v (8); ábys ítąd ínádnieyłzy pochop miał/ iáko then młodzyeniec/ do ílufznieyłzego wywiádowania twoich powinności cnotliwych. *RejWiz* A8 (7); będzie poflugował w imię Pána Bogá íwego/ iáko włfyłtcy brácia iego Lewitowie *Leop Deut* 18/7 (16); *UstPraw* Bv (2); *RejFig* Cc4 (2); *RejZwierz kt* (7); lud moy niechay będzie iáko lud twoy/ y konie moie iáko konie twoie *BibRadz 3.Reg* 22/4; Y ktoryż íeft narod ná ziemi iáko lud twoy Izráelłki *BibRadz 1.Par* 17/21 (41); *OrzRozm* K4 (3); miał íyná Emeriká/ thychże cnot y obyczáiow świętych iáko íam *BielKron* 299v; Píszą że ten kámień íeft Adámás ktory gore ogniem iáko gorá Ethná. *BielKron* 448v (59); *GrzegRóżn* C2v (7); *KwiatKsiqz* N2v; *Mącz* 272b (6); *OrzQuin* M4 (3); *Prot* Bv (3); *SarnUzn* C5v (2); *SienLek* 64 (9); *RejAp* 91v (4); Nieehcę ia być pánie/ iáko on/ ktory rozebrawłzy fie do kofzule/ gorzey íkoczył/ niż poki íkakał w kábacie *GórnDworz* C8v (12); *GrzepGeom* K2; *HistRzym* 12; *RejPos* 121 v (57); *RejPosWiecz*² 94v; *RejPosWiecz*³ 97 (2); *BialKat* 8v (9); *BielSat* B4; *GrzegŚm* 61; *KuczKat* 145 (4); *RejZwierc* 21 (17); *BielSpr* 54 (2); *WujJud* 13v (9); *RejPosRozpr* cv (3); Kto iáko ty wielmożny/ w świętobliwości ogromny chwałami czyniąc dziwy? *BudBib Ex* 15/11 (26); *HistHel* B; *MycPrz I B2* (4); *Strum* B3 (2); *WierKróc* A2; *BialKaz* Bv; *BudNT Ioann* 17/11 (6); Drugi Orzeł ná bramie Zamkowej míłterny/ Klániał fie/ chcąc być iák brát onym Liliam wierny. *StryjWjaz* C (3); *CzechRozm* 41v (28); *PaprPan* G3v (16); *ModrzBaz* 64 (5); *ModrzBazBud* ¶6v; *SkarJedn* 43 (18); cieplice/ iáko włzyłtki wody promienióm á ciepłu Słonecznému/ íą podległy *Oczko* 29 (2); *SkarŻyw* 4 (42); *ZapKościer 1580/14v*; *StryjKron* 134 (6); A pewnie też o Bibliey iako X. K. [= *ksiądz kanonik*] dobrze wiedzieli. *CzechEp* 179 (14); *NiemObr* 135 (3); *KochFr* 6 (4); *KlonŻal* B4 (2); *KochMuza* 26; *ReszPrz* 47; NIE pokaże mi żaden ná włzyłtkim świećie/ tákiego drugiego Miáltá/ iáko RZYM *ReszHoz* 114 (2); *WerKaz* 289; *WisznTr* 13; *BielSen* 16; Dobre íą Płotná/ Sukná/ y kozuchy Polłkie/ Iáko kiedy Koleńłkie/ Mołkiewłkie/ y Włółkie. *BielSjem* 24 (4); *KochPieś* 27; *PudłFr* 25; *BielRozm* 13 (2); *GórnRozm* A (4); *PaprUp* E4v (3); *ActReg* 122 (5); *Calep* 977b; *GostGosp* 58 (6); Pátroclus iák Achilles/ iż w iego wberze *GórnTroas* 34 (3); *GrabowSet* Ov (3); *WyprPl* C2; *LatHar* 122 (12); *KolakCath* B4v (2); *WujNT Matth* 10/25 (54); *WysKaz* 5; *JanNKarKoch* E4; Téż y v nas iáko v Wenetów chćiano mieć *Magiftratum sanitatis SarnStat* 294 (53); W Tym męłtwo, dzielność, pánowały tákie Spráwy y cnoty, iák w oycu wízelákie. *KlonKr* B3v (2); *KmitaSpit* C3v (4); *PowodPr* 5 (4); *SkarKaz* 3a (43); *CzahTr* K4v; *SkarKazSej* 658b (8); *KlonFlis* Ev; *SapEpit* Bv (2); *KlonWor* 5; *ZbylPrzyg* A3 (2); *SzarzRyt* B4 (2); *SzarzRytJSzarz nlb* 2v.

W strukturze powtórzeniowej („jako” łączy dwie te same formy tego samego wyrazu) wyrażającej fakt, który nie wymaga dalszego komentarza (4): *Mącz* 97c; *RejPos* 230; Bo iuż łákomłthwo iáko łákomłtwo/ to wždy potáiemnie łupi *RejZwierc* 75; IVż to iáko to/ kiedyś zdrów/ á piielez do mnie/ Podobność y ia mogę podpíć łobie íkromnie. *KochFr* 103.

Połączenia: »jako i« (676): *MetrKor* 31/620v (5); *OpecŻyw* 189v (2); *PatKaz II* 64v; knoth [...] tołż rychłó vczyni iako y íriop wylźłzey napíłfany. *FalZioł I* 10d (42); *BielŻyw* 91; oczy íą rzecz subtilna

á gładka iako y paznochti *GlabGad* E6v (8); *MiechGlab* 21 (4); *RejPs* 60 (3); wíchakosch ya yednak yako y drugi łtworzenym bozym *LibLeg* 11/14 (10); *RejJóz* L3; *LibMal* 1547/126 (5); *SeklKat* Gv; *RejKup* i7 (4); *HistAl* F5 (4); *MurzHist* L4 (2); *MurzNT* 96; *KromRozm II* o2; *KromRozm III* N3 (3); *Diar* 79 (5); *DiarDop* 114; *BielKom* F2v; *LubPs* O3 (11); *GroicPorz* m2 (6); *KrowObr* 93 (11); *RejWiz* 47v (3); náczyńił gáíow iáko y Acháb Krol Íráélłki *Leop* 4.Reg 21/3 (22); *OrzList* e4v (2); *UstPraw* A (3); *RejFig* Dd8v; *RejZwierz* 52v (2); ieftełmy pástuchowie iáko y oycowie náłzy [*etiam nos etiam patres nostri*]. *BibRadz Gen* 46/34 (34); *OrzRozm* H2v (2); cí coby go łłucháli/ w takim grzechu łá iáko y on *BielKron* 177 (56); *GrzegRóżn* I2 (3); *Mącz* 197a (15); *OrzQuin* S (2); *Prot* C2; *SarnUzn* D3v; *SienLek* 170 (4); *RejAp* AA3 (9); *GórnDworz* Aa5v (11); *GrzepGeom* Lv (3); *HistRzym* 28 (7); *RejPos* 202v (40); *RejPosWiecz*² 96; *BiałKat* 226 (2); *KwiatOpis* Cv; *GrzegŚm* 10 (4); *HistLan* E2; *RejZwierz* 40v (14); *BielSpr* 11 (7); *WujJud* 45v (11); *BudBib* 2.Par 6/33; *HistHel* B; A kiedy bédziefz chćiał ná Linijéy probowác wagi/ tedy fye sńią łpráwuy iáko y z Synwagą. *Strum* C2v (8); *BiałKaz* Ev (2); *BudNT Act* 3/13 (2); wáłz łyn Boży [...] Bogiem teź iefł/ iako y Bog oćiec *CzechRozm* 50 (32); *PaprPan* Y3v (3); *KarnNap* Gv (2); *ModrzBaz* 105 (4); *SkarJedn* 196 (10); *Oczko* 8v (2); *SkarŻyw* A4v (22); *KochTr* 24; *ZapKościér* 1580/11; dał iey imię Helená/ iáko y pierwłzey Celárzowey łwoiey *StryjKron* 125 (3); *CzechEp* 10 (35); *NiemObr* 106 (7); *ReszPrz* 81; *WerGość* 249; *WerKaz* 292; *GórnRozm* F2; *KochWr* 20 (3); *PaprUp* B3v (2); *GostGosp* 34 (5); *GrabowSet* Q3; *OrzJan* 25; *LatHar* 145 (5); Páweł śćiętą śmierćią/ iáko y Ian Krzćiciel/ iefł vkoronowan. *WujNT* 514 (56); *WysKaz* 45 (4); *JanNKarKoch* E3v (4); Gród w Piotrkowie ma bydź/ w którym włyłtłkie łpráwy bydź wáźné máią/ iáko y w Siérádu. *SarnStat* 485 (43); *ZapMaz II G* 97/89v; *GrabPospR* M2v (3); *KlonKr* A2; *PowodPr* 34; *SkarKaz* 206b (7); *VotSzl* A2; *CzahTr* H3v (4); *GostCast* 29; *PaxLiz* E4; *SkarKazSej* 658b (5); *KlonFlis* H; *KlonWor* [H3]v; *ZbyłPrzyg* ktv.

»prawie (...) jako« (3): *LubPs* N; *Mącz* 124b; Iedno náłłádowác onych łwíętych Prorokow/ kthorzy nam práwie iáko ten łwíęty człówiek/ vkázuią tego báránká niewinnego *RejPos* 11.

»rownie (a. rowno) (...) jako« (11): *FalZioł* I 154a; *Leop Deut* 29/23; w onym gumnie/ Iuź dawno Swinie ryiá/ rowno iáko v mnie. *RejZwierz* 136v; *BibRadz* I 108c marg; *Mącz* 263a; *RejPos* 244; *RejZwierz* A2v (2); *NiemObr* 166; *PudłFr* 70; *GostCast* 29.

»(prosto) tak(o) (a. takież, także) ... jako (i), tak (a. takież, także) jako (i), jako (i) ... tak (a. także) (i, teź, teź i)« (212 : 198 : 27): *BierEz* N3; *OpecŻyw* 89; *PatKaz* I 12; *PatKaz* III 108; *FalZioł* II 15a (6); Arístoteles łzedł do Stragiriey do łwey krajny, aby łie mu teź tak iáko Socratełowi nie łtało *BielŻyw* 87; *BielŻywGlab* nlb 8 (3); *GlabGad* B8 (3); *WróbŻołt* Q5v (3); *LibLeg* 10/69 (5); *RejPs* 89v (6); *SeklWyzn* Av; *SeklKal* Gv; *RejKup* r7v; *MurzHist* R4; *MurzNT* 81; *KromRozm II* q2v; *LibMal* 1553/178 (2); *KromRozm III* L7; *Diar* 64 (2); *DiarDop* 114; *BielKom* F2v; *GliczKsiąż* E7; *LubPs* R6 marg (7); PRzy Potocznył Sądźie Pozywánie/ [...] także ma być rozumiano/ iáko y przy wýłóžonym Sądźie. *GroicPorz* mv (2); *KrowObr* 4 (7); *RejWiz* 151 (6); *Leop* 3.Mach 7/5 (3); *RejZwierz* 12 (4); *BibRadz Num* 18/30 (23); krol Abimelech/ także żonę łwoię zwał łiołtrą iáko ociec iego. *BielKron* 14 (12); *GrzegRóżn* A2; *KwiatKsiąż* E3v; *Mącz* 110c (24); *OrzQuin* S (2); *SarnUzn* D2v; *SienLek* 183 (2); *RejAp* 10v (5); *GórnDworz* G7 (20); *GrzepGeom* O4; *RejPos* 1 (47); *RejPosWiecz*² 92; *BiałKat* 148v (3); *BielSat* L3; *HistLan* E2; *RejZwierz* 139v (24); *WujJud* 155 (6); *WujJudConf* 16v (2); *RejPosWstaw*

41v (2); *BudBib* c2v; *Strum* Q2 (6); *BiałKaz* Hv; *CzechRozm* 7v (26); *PapRPan* G (6); *KarnNap* E4 (2); *ModrzBaz* [16] (5); *SkarJedn* 92 (13); *KochOdpr* C2 (2); *Oczko* 11v (4); *KochPs* 118; *SkarŻyw* 47 (24); *StryjKron* 607 (3); *CzechEp* 109 (7); *NiemObr* 95 (8); *KochFr* 99; *KlonŻal* Bv; *KochBr* 153; *KochSz* B4; *ReszPrz* 81; *ReszList* 174 (3); *BielSjem* 25; *ArtKanc* N15; *BielRozm* 3; *PapRUp* F4v (2); *ActReg* 30 (3); *GostGosp* 32 (8); *GrochKal* 26; *GórnTroas* 49 (2); *OrzJan* 7; *LatHar* 58 (9); *WujNT* 76 (19); *WysKaz* 31; Wsi kłafztorné, ták iáko ízlácheckie, Podymné pláćić máią. *SarnStat* 352 (19); *ZapMaz* II G 97/89; *GrabPospR* M2v (3); *KmitaSpit* A2v; *PowodPr* 65 (2); *SkarKaz* 206a (11); *CiekPotr* 90; *CzahTr* H2v (2); *GoslCast* 29; *SkarKazSej* 666b (5); *KlonFlis* H (3); *KlonWor* 61 (2).

»jako też i« (6): *Leop* 1.Cor 9/5; Ten fię pobożnie záchował przed Pánem we wízytkim iáko thez y Amázyafz óćiec iego. *BibRadz* 4.Reg 15/3 (2); *BudBib* 2.Mach 9/23; *BudNT* 1.Thess 4/5; *SkarŻyw* 300.

»też (a. także, także) ... jako (i)« (8): *LibLeg* 7/68v; wízák też Piotr zgrzelzył iáko y Iudafz/ gdy fie záprzał Pána fwoiego *RejPos* 290; też tákże duch święty ieft Bog iáko óćiec *CzechRozm* 13v (4); *CzechEp* 128 (2).

»tym(że) sposobem (...) jako (i, też i), tym(że) (a. takim) obyczajem (...) jako (i), tym(że) kształtem (a. na ten kształt) (...) jako (i), tym(że) strychem jako (i)« (16 : 11 : 8 : 2): tym obyczajem niechay będą przyprawiane, iako vkleia albo iako kleń *FalZioł* IV 42b (3); *Diar* 97; *GliczKsiąż* Kv; *GroicPorz* 1v; *KrowObr* 145v (2); *BibRadz* Ex 39/5; áby Dyanie boginiey kościoł zbudowali ná gorze Arentynie/ tym kftáłtem iáko w Efezye w Grecyey. *BielKron* 103 (6); Utinam pariter doloret tibi atque mihi dolet, Boże day to ábyś tym obyczáyem y tym ípołobem tego záłował yáko y ya *Mącz* 279c (2); *GórnDworz* D7v (3); *GrzepGeom* P3 (2); *RejPos* 236; *BiałKat* 343v; *KuczbKat* 25; *Strum* Qv (2); *SkarJedn* 279; *CzechEp* 365; *WujNT* Iudae 7/7; *SarnStat* 460 (7).

»właśnie jako, jak właśnie« (2 : 1): *PapRPan* Dd2v; dłużey niż było potrzebá/ właśnie iáko ony Niewiáfty Zydowkie w Egipcie płód donofzony táiemnie przechowywał. *StryjKron* A6.

a. Człon wprowadzony przez „jako” (zazwyczaj przysłówek) jest określeniem czasu lub miejsca [w tym z odpowiednikiem: taki(ż) (6), takowy (2), ten(że) (2)] (276) : *ZapWar* 1501 nr 1905 (2); A ták z oney bárzo cudney/ Stála fie wroná iák pierwey *BierEz* K2 (3); O moy mily panie/ iako bączę nieráczyfs nami trwatz iako przed tym. *OpecŻyw* 166v (4); *MetrKor* 46/175v (3); Ogláday panie miły Doctorze. Boć moy pan z chorzał iako gorze. *FalZioł* V ktv; *KłosAlg* D3v (11); *WróbŻołt* Z5; *LibLeg* 10/61; *RejRozpr* A2v (3); *RejKup* f6v (2); *HistAl* G4; *MurzHist* T; *MurzNT* 38v; *KromRozm* III G4v; *Diar* 30; *LubPs* O4v; *GroicPorz* nv; Y przywrocę sędzie twoie iáko przed tym byli/ y porádniki twoie iáko z ítárádawná. *Leop* Is 1/26 (8); *RejZwierz* 42 (2); *BibRadz* 1.Par 28/7 (3); *BielKron* 17v (14); *Mącz* 143d; *Prot* A4; *RejAp* 172v; *RejPos* 17 (3); *BielSat* D; wypifano [...] poćiwe żywoty ich/ ktorych fławá iáko dziś iálna ieft *RejZwierc* 103v (3); ciągnićie łobie wpufzczá drogá morzá Suffkiego (marg) Albo iáko wyfzłfey trzćinnego. (-) *BudBib* Num 14/25 (10); *MycPrz* I B3v; *BiałKaz* L3; *BudNT* 1.Cor 11/13(15) (2); *CzechRozm* 20v (8); *SkarJedn* 138 (3); *Oczko* A3 (3); Ty mię broń/ iáko záváždy/ Boże moy práwdziwy. *KochPs* 42; *SkarŻyw* 70 (3); *MWilkhHist* D3v (2); *CzechEp* 185; Y będąie iáko po té látá wízytki/ Ziemiá dawála wízelákie vžitki *KochPieś* 33; *PudłFr* 7 (2); *BielRozm* 23; *GórnRozm* A

(3); *ActReg* 82; *GrabowSet* Bv; *OrzJan* 90; *LatHar* 439 (6); *WujNT* 180 (5); *WysKaz* 33 (2); *SarnStat* 186 (11); *PowodPr* 85; *GosłCast* 14.

Połączenia: »jako i« (81): *OpecŻyw* 65 (3); *ForCnR* A3; wiele miał w tey tho łlawney Koronie, iako y indzie Lekarzow y aptek mieć nie mogą. *FalZioł* +2 (6); Podobno iako y łoni Káždy ná łwe łkrzydło goni *RejRozpr* Dv; *MurzNT* 41 *marg* (3); *KromRozm III* Q4; *Diar* 32 (2); *GroicPorz* cc; *KrowObr* 30 (2); *Leop Ier* 33/7 (2); *UstPraw* K2v; *BibRadz Iob* 29/2 (9); *BielKron* 120 (4); *Mącz* 340a (2); *LeovPrzep* Bv; *LeovPrzepSamb* b4; *RejAp* 21 (2); *GórnDworz* P6 (2); *HistRzym* 62 (5); *RejPos* 277v (2); *GrzegŚm* 40; *RejZwierc* 150v; *WujJud* 164v (2); *BudBib Ez* 37/24 (2); *HistHel* C4; *CzechRozm* 172 (4); *ModrzBaz* 48; *SkarŻyw* 570; *StryjKron* 355; *CzechEp* 185 (3); *CzechEpPORz* *2v (3); *NiemObr* 131; *LatHar* 693; *WujNT* 594 (3); *WysKaz* 46; *SarnStat* 283 (2); *SkarKazSej* 685a. *Cf* »rowno jáko i«

»rowno jako i« (1): prózna moiá praca: Równno iako y piérwéy/ w nic mi łie obraca. *GosłCast* 28.

»tak(że) jako (i), tak(że) ... jako (i, też i), jako ... tak(i) « (33 : 23 : 4): *OpecŻyw* 178v; *LibMal* 1543/70; *KromRozm III* Q4; *Diar* 97; *LubPs* V3v (2); *GroicPorz* cc; Ná to ták odpowiedam/ iako y piérwey *KrowObr* 25; obaczył twarz Lábánowę/ że łie nie ták kniemu miał iako wczorá álbo ongi *Leop Gen* 31/2 (3); *BibRadz 3.Reg* 8/61; *BielKron* 450v (3); Non est item quam dudum, Nie ták terałz yáko przed tym/ Dáleko łie zmieniły obyczáye *Mącz* 337d (2); *SienLek* 24v; *LeovPrzep* Bv; *GórnDworz* V5; *HistRzym* 62; *RejPos* 15v (2); *RejZwierc* 138 (2); *BudBib 1.Mach* 9/44 (2); Pod Groblá zásię v miáńszłych kóńców/ thákże day zábić Palmi [...] y ták źiemią záwiéść iako théz y ná przodku. *Strum* Hv; *BudNT Act* 13/20; *CzechRozm* 187 (6); *ModrzBaz* 81v; *SkarJedn* 118; *SkarŻyw* 75 (6); *StryjKron* 16; *CzechEp* 318 (2); *KochMRot* Bv; Potym ich dwá/ trzy/ cztery dni/ [...] w łzpitalu łwoim/ tákże iako w piérwzy dzień podeymią. *ReszList* 169; *WerGośc* 246; A iák domá ták łobie káždy połtępuie. *BielSjem* 26; *GórnRozm* K2v; *ActReg* 59; *LatHar* 693; *WujNT* 297; *SarnStat* 827 (3); *SkarKaz* 635b; *SkarKazSej* 685a; *PudłDydo* B4.

C. *Wprowadza wypowiedzenie (zdanie i równoważnik zdania) porównawcze pod względem jakości; quemadmodum Vulg, PolAnt, Modrz; quasi Vulg, Modrz; quomodo Vulg, PolAnt; sicut, tanquam, ut Mącz; iuxta, secundum PolAnt; atque, quam Modrz; prout JanStat [w tym z odpowiednikiem: taki(ż) (143), takowy(ż) (26), ten(że) (35), on (2)] (5313) : ListRzeż w. 41; BierRaj 16; PowUrb +3v; ZapWar 1520 nr 2259 (2); Rádá nieczáfu łwego/ Nie czyni zyłku żadnego: Iako gdy dełzcz w on czás rośi/ Kiedy oracz łnopy nośi. BierEz K2v (3); OpecŻyw 1v (20); PatKaz I 16v; PatKaz II 48v (3); PatKaz III 95v (10); MetrKor 57/117v (3); TarDuch C2 (5); FalZioł I 28c (27); FalZiołUng V 119; BielŻyw 58 (7); BielŻywGlab nlb 8 (4); GlabGad A3 (3); MiechGlab 2 (3); BierRozm 8 (2); KłosAlg F2; LibLeg 6/78 (21); Facillis sicut Madian et Syfare [...] Pomści łie nad nimi miły panie iakos łie pomścił nad Madian y Zizarze WróbŻołt 82/10 (16); WróbŻołtGlab A3; zebránie ludu iego zákwitnie, wmiéscach iego/ iako gdy piękna łáká kwieciem bywa okrałłona. RejPs 105v (17); LibMal 1543/68 (5); ConPiotr 31; SeklWyzn b4 (5); RejJóz C8 (4); SeklKat B3v (17); RejRozm 396; Bárzo tu rułyl rozumem Iako zdechly pyes ogonem. RejKup k2 (8); RejKupSekl a7v; HistAl D6v (9); KromRozm I D4v (4); MurzHist G3 (12); MurzHistSekl ktv; MurzNT 8v (23); MurzOrt B2; KromRozm II h3 (4); KromRozm III A6v (19); Diar 48 (8); DiarDop 118 (2); BielKom G5v (4); GliczKsiqż B4 (16); LubPs A3v (9);*

z Lácínfkiego nieśpráwneġo pińánia/ wielkie częśto ípory [...] roftą: ġdzie łowo álbo wyrozumienie wåtpliwe włápic mogą/ á ná nie iáko Kot ná Myłz dybią *GroicPorz* ev (18); íktorych ínŹe Reguły iáko Zábý z błotá láżą/ álbo płyną *KrowObr* 135v (45); Pomyka rohátyny á gránatá máca/ A iáko łbem ízalony po ítronách obráca. *RejWiz* 13 (55); *Leop Is* 1/26 (57); *OrzList* d3v (8); *UstPraw* F2 (3); *RejFig* Bb3; Bo íe tá [*obłudność*] nie zátái/ iáko ízydło w worze/ A iáko Kot ze dzwonkiem/ íkacząc po komorze. *RejZwierc* 53v (12); á moźećieli ġo [*Boga*] ółzukác iáko ółzukawácie człowieká? *BibRadz Iob* 13/9 (79); *OrzRozm* D3v (12); Zydowie [...] nie vżywáią z námi tey obietnice tylko ítrzegą/ iáko pies v wozá ítrzeźe łukná á nie chodzi w nim. *BielKron* 13v; chodźili náġo iáko ie mátká vrodźilá bez wftydu/ bez boiáźni Boźey *BielKron* 448v (130); *GrzegRóżn* Cv (9); *KochSat* Cv; *KwiatKsiąź* I4v (2); Fárba zwłáŹczá táka yáko ġdy co dimem okopcą. *Mącz* 331a (70); *OrzQuin* M2v (2); *Prot* B (3); *SarnUzn* C2 (6); álem baczył co kátá zwodźilo/ íź on ízukał żoładká iáko w wieprzu íełt/ ktoreġo bydlęciá flák tylko/ á człowieczy żoładkiem zową *SienLek* 95v (14); *LeovPrzep* B4v; A coź to zá ogień? Nie onći to iáko był zá Eliałzá ípadł z niebá *RejAp* 171; Słuchayźe ty zálię niedbálcze/ á co iáko íwiniá we błocie leżyłz w niedbáłościach íwoich *RejAp* 178v (47); táka pani [...] ġdy íe vbierze/ iuź iáko drewno íthoi/ á czeka łoiowego łończá/ iáko Mołkwá czáfu ná przedánie łoboli. *GórnDworz* G2 (48); *GrzegGeom* P3v; *HistRzym* 50 (13); A iáko Ociec niebiełki/ y ten iego Syn íwięty miłofierny íełt/ ábyś teź ty był miłofierny/ á iáko on nie poładza/ ábyś teź ty owłzem nie tylko poładzác miał/ ále rátował á wípomagał ġdzyebyś mogł bliźniego íwego *RejPos* 173 (196); *RejPosWiecz*² 95 (5); *RejPosWiecz*³ 98v; Miáłá tedy náłtápic ínŹa ofiárá/ po wyġłádzónéy onéy ítáréy/ iáko ínŹy Tełtáment náłtápił/ po ónym ítárym *BiałKat* 345v (25); Zadny narod połtronny/ nie miał tey wolności/ Iákoście wy tu mieli w moiey Polłkiey włości. *BielSat* Hv [*idem BielSen*] 19 (5); *GrzegŚm* 14 (3); *HistLan* C4v (2); *KuczbKat* 20 (7); dzierz íe tego mocno iáko pijány płothá/ boć włzytko ine ínádnie zġináć moźe *RejZwierc* 38v; Bo iáko ġo ty probowác chcelz/ wierz mi że y thy dłuġo v niego ná probie być muśilz. *RejZwierc* 89; miotháł íe práwie iáko z motyką ná łońce. *RejZwierc* [275]v (135); *BielSpr* 4v (22); *KochMon* 20 (2); Radbych żeby włzyłcy tácy byli/ [...] iáko ia íełtem. *WujJud* 143v (23); *WujJudConf* 180v (8); *RejPosRozpr* b4; *RejPosWstaw* [21²]v (2); *BudBib Gen* 48/5 (54); *MycPrz* II C3v (9); *Strum* B3 (5); *WierKróc* Av; *BiałKaz* G3v (4); Iáko mnie połtałéś ná śwíát/ y ia połtałem ie ná śwíát *BudNT Ioann* 17/18 (16); *StryjWjaz* C4 (2); włzelkie krolełtwo/ tákimże nacźyniem bronione bywa/ przez iákie z počźátku powłtało y iáko nábyte było. *CzechRozm* 254v (90); *PaprpAn* A3v (11); *KarnNap* B2v (4); iákoć żywotá ízcześliwego žycźe/ że tego nieuczynię [*At ita tibi vitam foelicem precor, ut istud non faciam*] *ModrzBaz* 114 (22); To włzytkoź zá iedno ġdy mowią od łyná/ iáko ġdy mowią przez łyná. *SkarJedn* 283 (23); Iáko mi niemal włzyłcy obiećáli/ Ony Antenorze/ prołŹe/ y ty ípráwie Mey bądź przychylnym *KochOdpr* A4 (2); *Oczko* A3v (3); *KochPs* 26 (13); Szłá męczennicá ná śmierć/ iáko inne do táńcá/ y do rołkołźnego obiádu. *SkarŻyw* 152 (64); *KochTr* 4 (3); *MWilkHist* K4 (2); *StryjKron* A5 (18); A íełliź nie íełt iáko Chriłtus rołkazał/ fáłŹerzem íełt. *CzechEp* 37 (113); *CzechEpPORz* **v (5); *KochJez* A2v; *NiemObr* 19 (12); wdźien ízwietego iáną roku iako wyły stoy *ZapKościer* 1589/87 (4); *KochFr* 4 (3); *KlonŻal* B2; *KochBr* 151; *KochSz* Bv; *KochWz* 137; *KochMRot* A4; *ReszPrz* 7 (3); *ReszList* 162 (4); *WerGośc* 218 (2); *WerKaz* 286; *BielSen* 19; *BielSjem* 12 (4); *KochPieś* 52; *PudłFr* 51 (2); Chwałá Pánu náłzemu/ Oycu niebiełkiemu/

z Duchem iego Synowi/ nas Zbawicielowi/ iák była pierwey ninie/ wiecznie nigdy nie záginie. *ArtKanc* Q20v (20); *BielRozm* 20 (2); Sędzia prawi ma siedzieć iáko íprawiedliwość máluia ślepo/ y niemo *GórnRozm* F (13); *KmitaPsal* A5v; Iáko więc pionon trzáfka w niepogodné czáfy/ A niebo chmurné huczy/ y wzrúżoné láfy [...] Táki huk wítał ná ten czás *KochProp* 14; *KochWr* 20 (3); *PaprUp* B (8); *ZawJeft* 12; Owo tych sądow co zywo czeka iako kania dzdzu. *ActReg* 156 (8); *Calep* 252b (2); *GostGosp* 4 (5); *GrochKal* 13 (2); *Phil* O2; *GórnTroas* 29 (12); *KochCn* B3v; *KochCzJan* A2v; *GrabowSet* V3 (15); *KochFrag* 21; *OrzJan* 20 (3); *OstrEpit* A3; *WyprPl* A4v; *LatHar* 9 (37); *KołakCath* C (8); Táкови zginą iák cień márný wpada w morze *KołakSzczęśl* [D] (2); *RybGęśli* A2v (2); Ani kuśmy Chriřtuřá/ iáko niektorzy z nich kuřili/ y od wężow poginęli. Ani řzemrzyćie: iáko niektorzy z nich řzemráli/ y poginęli *WujNT* 1.Cor 10/10 (116); *WysKaz* 9 (6); *JanNKar* B3v (4); *JanNKarKoch* F3 (2); którzy z oboiéy řtrony dziedziny mieřzkáia/ wolnie będą łowić: iáko przedtym czynili/ gdy wodá řwym piérwřzym y řtárym rzéczyřkiem řzlá [*prout faciebant tunc JanStat* 420]. *SarnStat* 466 (53); *SiebRozmysl* K (6); *WitoslLut* A2; *GrabPospR* K4v (3); *KlonKr* B2; A ři w błóćie wrzeřzczeli prze řwoy vpad řláby/ Iáko z myřzámí mowne gdy przegráły záyby. *KmitaSpit* C2v (9); *PowodPr* 2 (6); *SkarKaz* 1b (48); *VotSzl* A2v (5); *CiekPotr* 3 (9); *CzahTr* B2 (2); A iákom go ia wřćiekle z tym řámá řzukáá. Niech téz wzgárdzony ćieka/ póki będę chciáá *GoslCast* 62 (5); *PaxLiz* C2; *SkarKazSej* 659a (24); A řtyr pozadu tudziez płyńie w pogon/ Iáko zá rybá wodowładny ogon *KlonFlis* E4 (7); *SapEpit* A3v (3); *KlonWor* 13 (23); *PudłDydo* A4; *SzarzRyt* B2v (3).

W konstrukcjach z 3. os. l. poj. o znaczeniu formy nieosobowej (20); *RejJóz* C7v (2); Nie przećiw řie iř řłowá/ iáko pionun trzáfka/ Ale rozum řnadź iefczę/ w powiciu go zářtał. *RejZwierz* 51; *BielKron* 224v; *Ruit coelum imbribus*, Idzie defzcz yáko cebrem láł. *Mącz* 361c; *sagax canis*, Cziřty łowcá/ którý bieży ná ptaká yáko řtrzelił. *Mącz* 364a (4); mieymy vpełną nádzieię z Dawidem o tym Pánu řwoim/ thedy pewnie y řpráwy nářze [...] poydá nam/ iáko ono řtára przypowieř iefř/ iáko wianki wił. *RejZwierc* 265v (5); *StryjKron* 702; *KlonŻal* D3v; żyto w rok [řię] vrodźi/ drzewo kiedy porábiřř/ iáko chłopá zábił. *GostGosp* 12; *Gumno závřze* iáko gay: oborá iáko nátknáł. *GostGospPon* 170; *RybGęśli* D; Vyřrzawřzy iá řtrwozoná/ iák mi w łeb kiiem dáł. *PaxLiz* Bv; Głowá byłá ognířta iák poyřřzał ná tchorzá *KlonWor* **2.

Połączenia: »jako i« (286); *GlabGad* F6v (2); *MiechGlab* 35; *RejPs* 142v; *LibMal* 1543/72v; odpvřć nam/ iako y my odpvřćzámý *SeklWyzn* c4v (2); *LibLeg* 11/168 (2); *Zedac* aby pan Bog dáł (dobrá żonę/ męza/ dziatki/ czelać/ dobytek/ iako y tobie dáł) bliźnemu twemu *SeklKat* N2 (7); *ZapWar* 1547 nr 2611; *KromRozm I* E3; *MurzHist* K2v (2); *MurzNT* 163v marg (2); *KromRozm II* d2 (2); *KromRozm III* E7 (2); *DiarDop* 113 (2); *GliczKsiąż* C6; *KrowObr* 15 (13); wyznawał řie przed Bogiem řwoim/ iáko y przed tym był zwykl czynić. *Leop Dan* 6/10 (3); *RejFig* Dd6; *OrzList* b3v; *BibRadz Matth* 6/12 (4); *OrzRozm* B; *BielKron* 83v (10); *GrzegRóżn* I4v (4); *Mącz* 4b (2); *OrzQuin* Z4v (2); *RejAp* 28 (3); *GórnDworz* Kk2 (2); *GrzepGeom* L4; A tu wnet pátrzay co vczynić raczył nád onými řłufzczámí [...] iáko y dziś czyni nád káždím wierným řwoim *RejPos* 81 (16); *RejPosWiecz*² 93v (2); *BiałKat* 211 (2); *GrzegŚm* 8 (3); *KuczbKat* 410 (2); *BielSpr* 3 (3); *WujJud* 14 (5); *WujJudConf* 83; *BudNT Matth* 18/33 (9); *CzechRozm* 32 (12); *PaprPan* Cc2; *KarnNap* F3v (2); Bo trudno temu/ ktory przywykl źle czynić/ wzięć przed řię nowy náłog dobrzeczynienia/ iáko y Murzynowi trudno czárná

fkorę w iąką inákłzą odmienić *ModrzBaz* 12 (2); *SkarJedn kt* (4); *SkarŻyw* A5v (4); *StryjKron* 502 (2); *CzechEp* 25 (21); *NiemObr* 36 (6); *ReszPrz* 87; *WerGośc* 246; *WerKaz* 289; *PudlFr* 54; *ArtKanc* M15v (5); *GórnRozm* F4v; *KochWr* 31; *KochPij* C3; *OrzJan* 117 (2); *LatHar* 578 (12); *WujNT* 16 (64); *JanNKar* C3v; *SarnStat* 475 (9); *KmitaSpit* C4; A przecię vchodząc gęftłzych cudzołóstw y fprofnieyfzych cieiełności/ przegląda y cierpi połpolitych nierządnych domow: (iáko y rynfztokow ábo gorfzych mieyfć cierpiemy/ áby fię cały páłac nie pomázał. *PowodPr* 41 (2); *SkarKaz* 82b (4); *VotSzl* c4; *SkarKazSej* 665a; *KlonFlis* A3v.

»prawie (...) jako« (24): *FalZioł* IV 42c; *RejJóz* H3v; *LubPs* D3v (5); *RejWiz* 124; że fię prawie wiercą iáko pińkorze pod fołą. *RejAp* 136v; *RejPos* 156; Są prawie iáko gdy ná fię kto cudną fżátę oblecze/ á błotem ią vplufka/ álbo pierzem náftrzępi. *RejZwierc* 13v (4).

»rownie (...) jako, jako ... rownie« (15 : 1): *FalZioł* V 61v; *BielŻyw* 48; *RejPs* 107; *RejWiz* 52v (4); *Mącz* 122a; Ná Lifzáie/ rownie niemal/ iáko wprzod ná trąd námieniono/ iż korzeń bykowy rozwárzyć ná kliy w wodzie *SienLek* 19v; *RejZwierc* 21v (4); *CzechRozm* 215; Iáko Chiron [...] Rad był kiedy przyjmował [...] Nauczoného fyná piękny Kállioy [...] Rowniem wam y ia ták rad/ zacni poetowie *KochFr* 99; *ArtKanc* Q8.

»jako ... tak(o) (a. także(ć), takżeż) (i, też, też i, rownie), tak(o) (a. także(ć), takżeż) (prawie, rownie, właśnie) ... jako (i, też), (prosto, rownie) tak (a. także, takżeż) jako (i, też, też i), tak jako ... tak (a. także(ć), takżeż) (i, też, też i), tak ... tak jako« (1536 : 528 : 506 : 24 : 1): *BierEz* C (8); iako mily iezus temu niemotznému niedál zdrowiá bez iego przizwoleniá/ tako téż nám niedá zbawieniá bez náffeégo przyzwoleniá. *OpecŻyw* 59 (20); *MetrKor* 40/821 (5); *PatKaz I* 9v (5); *PatKaz II* 27v (3); *PatKaz III* 105v (19); *HistJóz* Bv; *TarDuch* Dv (5); iako fłończe ydzie thakież kwiath thego ziela za fłończem idzie *FalZioł I* 49c (18); *BielŻyw* 4 (11); *BielŻywGlab* nlb 8 (2); *GlabGad* A3v (15); *MiechGlab* 19 (3); *BierRozm* 23 (2); *KłosAlg* E4v; radzybyszmy napothem vyedziely zeby nam o rzeczach potrzebnych przyaslywye nam wfkazacz thak yako poczanl. *LibLeg* 7/37 (36); *WróbŻołt* L6v (20); *WróbŻołtGlab* A3v; *RejPs* 44 (12); *ComCrac* 18v; Thak fzie obocz odnyey wfchithka myflą wfchithką wyara yako tho drewno obracza^m *LibMal* 1544/85v (20); *LudWieś* B2 (2); *SeklWyzn* 4 (6); *RejJóz* A2v (6); *SeklKat* Fv (17); *ZapWar* 1547 nr 2611 (2); *RejKup* g6 (7); *RejKupSekl* a4 (2); *HistAl* B (20); *KromRozm I* A2v (7); to tak podobna/ iako wfzyftko morze wiednę fyłzkę wfłwfy zarás wypic *MurzHist* O4v (8); *MurzNT* 8v (16); *KromRozm II* d (12); *KromRozm III* A4v (15); *Diar* 21 (5); *DiarDop* 98 (6); *BielKom* B7v (5); wczem oni ták fye máyą yáko groch przy drodze/ káždy ich vrwác y wfłczyznąć chce. *GliczKsiąż* B2 (63); *LubPs* A2 (32); *GroicPorz* B (9); *KrowObr* A3 (82); *RejWiz* 56v (33); wfłapmy w przymierze: ábyś nam nic złego nieczynił/ thák iákośmy thefz [sicut et nos] nic twego fye nie tykáli *Leop Gen* 26/29 (51); *OrzList* d4v (6); *UstPraw* F3v (2); *RejFig* Dd; *RejZwierc* 31v (7); Ták iáko prawidłem nápráwią tho co fię vchybi przy budowaniu zeby fię fciáná ábo mur niechylił áni ná the áni ná onę ftronę/ tákże grzechy máią być nápráwione fpráwiedliwością *BibRadz I* 463d marg (81); *OrzRozm* A3v (25); *BielKron* 3v (38); *BielKronCies* Mmmm3; *GrzegRóżn* L2v; *KochSat* C; *KwiatKsiąż* Av (9); *Mącz* 68c (11); Mówię teraz ták przed wámi/ iáko im Pan Bóg ieft mił *OrzQuin* G2v (32); *Prot* D; *SarnUzn* B (7); *SienLek* 21 (2); *LeovPrzep* C (8); *RejAp* 10v (34); Iáko cie widzą/ tákó cie pińżą. *GórnDworz* L7v (57); *GrzepGeom* I2v (5); *HistRzym* 55v

(15); *RejPos* 3v (146); *RejPosWiecz*² 90v (13); *RejPosWiecz*³ 97v (2); *BiałKat* 16 (10); *BielSat* I4 (2); *GrzegŚm* 42 (4); *HistLan* B2 (2); *KuczbKat* 10 (18); *RejZwierc* 19 (56); *BielSpr* 13 (8); *KochMon* 20 (2); *WujJud* 9 (21); *WujJudConf* 99v (3); *RejPosRozpr* c2v (3); *RejPosWstaw* [21³] (6); (Iáko) goleni v chrome⁸⁰ nie rowne/ ták przypowieść w vsćiech głupcow. *BudBib Prov* 26/7 (43); *HistHel* C3; *MycPrz* II C2v; *Strum* F3 (2); *BiałKaz* B3; Páná Bogá profúze/ áby W. mc iáko począł/ ták y do końcá raczył w poznániu prawdy [...] pomnázác *BudNT przedm* a6v (7); *StryjWjaz* Av (2); Iáko przez człowieká śmierć: tákże też przez człowieká zmartwychwftánie. *CzechRozm* 59 (158); *Paprpán ktv* (12); *KarnNap* B2v (8); *ModrzBaz* 2 (58); *ModrzBazBud* ¶5 (4); *ModrzBazStryj* ¶2v; *SkarJedn* 2 (42); *KochOdpr* A4v (2); *Oczko* 3v (4); *KochPs* 29 (30); A Theodor rzecze: Iáko Chryftus moy Bog ieft/ ták to prawdá co mowi Máxentius *SkarŻyw* 188 (87); *KochTr* 19 (3); *MWilKHist* F4 (2); *StryjKron* 155 (7); *ZapKościér* 1582/36v (5); *CzechEp* 4 (97); *CzechEpPORz* **v (2); *KochJez* A2; *NiemObr* 8 (30); *KochFr* 82 (4); *KlonŻal* B3 (3); Bo iáko błotné záby boćianá fy boiá. Iáko łczurkowie kotá/ ták przed brzytwą twoią Wízytki wlofy drżéc muřzą. *KochBr* 152 (2); *KochDz* 104 (2); *KochMarsz* 154; *KochPhaen* 5; *KochWz* 135; *ReszPrz* 9 (21); *ReszHoz* 114 (2); *ReszList* 145 (3); *WerGośc* 210 (7); *WerKaz* 276 (3); *WisznTr* 10 (3); *BielSen* 12; *BielSjem* 13 (2); *KochPam* 81; Száfuy gotowym bácznie: Oftátek iáko zácznie Ták fortuná niech kona: raczyli lálkáwie/ Raczyli téz ináčzey *KochPieś* 10 (5); *KochTarn* 76; *PudłFr* 6 (5); *ArtKanc* A10 (10); *BielRozm* 8; wy tákie práwá mieć chcecie/ ktoreby namniey nie vrazály: profito ták/ iáko gdyby kto ránnem będąc/ niechćiał fię dác inemu bárwierzowi leczyc/ iedno temu/ z ktoregoby opátrowania nie tylko boleść nie byłá/ ále žeby y roskofz rořlá *GórnRozm* D4v (25); *KochWr* 20 (2); *Paprup* E2 (6); *ZawJeft* 5 (8); iako bywa Pedogryk wchorobie mniema ze go y ten obraza co na kroku od niego stoi Takze IchM wvrazie domu swego, ktokolwiek ich adwersarza nieostrze wspominał, rozumieli. ze im nie praw. *ActReg* 139 (15); *Calep* 215a (2); *GostGosp* 8 (12); *GostGospPon* 169; *GrochKal* 9; *Phil* Dv (10); *GórnTroas* 30 (3); *KochCn* B4v (2); *KochCz* A4 (5); *KochPij* C (3); *GrabowSet* B2v (27); *KochFrag* 20 (3); *OrzJan* 78 (4); W bębny/ trąby/ niech gráią. Lecz nie ták iák bywa/ Kiedy Mars vzbroyony řwé igrzyřká miéwa. *OstrEpit* A2 (2); *WyprPl* A3v; iáko łobie zá żywotá pościeleř/ ták fię y po zefzćiu moim wyřpię *LatHar* 638 (29); *KołakCath* C2 (6); *KołakSzczęřl* A2 (6); *RybGęřli* C4 (2); iáko oni ná on čás řzkárádzie zbłádzili/ řkazawřzy ná śmierć Chriřtuřlá/ ták też y ři [heretycy] błádzą. *WujNT* 183 (227); *WysKaz* 3 (12); *JanNKar* B4 (10); *JanNKarGórn* H (2); *SarnStat* 3v (61); *SiebRozmyřl* K3 (4); *GrabPospR* K2 (5); *KmitaSpit* A2 (5); *PowodPr* 2 (20); *SkarKaz* 2a (65); Bo iáko oycá z rořkazánia Bożego [...] czćić/ řluchác/ y w potrzebách ráutowác ieftelmy powinni: Ták oyczyznę miłowác/ y o iey dobrym pilno rádzić/ oney bronić/ ieftechmy obowięzání. *VotSzl* A4v (5); *CiekPotr* 10 (12); Dżiwna przedřię rzecz, že málo nie zewřřzad iáko przyřzedł, ták w tychże řzátách co dawno, zás od nich wyřzedł *GosřCast* 4 (8); *PaxLiz* C2 (6); *SkarKazSej* 661b (14); A iáko rybá wodę głową porze/ Ták řzkutá rzekę řztabą rznie y orze. *KlonFlis* E4 (6); *SapEpit* [B2]v; *KlonWor* 24 (12); *PudłDydo* A2 (4); *ZbylPrzyg* A2v; *SzarzRyt* A3v (2). Cf *Frazy*.

»jako też« (39): *LibLeg* 10/154; *SeklKat* Rv; *GliczKsiąż* F7v (3); *LubPs* S6; *KrowObr* 62; *Leop Gen* 26/29; *BibRadz* I 353v; *BielKron* 288v (2); *GrzegRóżn* B4 (2); *OrzQuin* Q4; *RejPos* 284v (3); *RejZwierc* 19; *RejPosWstaw* [110²]v; *HistHel* C3; gdy mi tá zwierzchność/ ábo z łobą ná walkę iřć/

ábo kogo zábić rołkaże/ iáko też to czyniáli Krolowie żydowłcy etc. A więc że bym też y tego czynić nie miał? *CzechRozm* 251v (5); *ModrzBaz* 92v; *Oczko* 20v; *SkarŻyw* 456; *StryjKron* 41; [w *stare kaftany*] Ínadź y obruły/ y zgrzebi/ y wełnę y bawełnę/ y niewiedzieć co tyle tkano/ iáko też do tego młzału bárzo wiele y tego y owego nátkano *CzechEp* 241 (5); *WisznTr* 35; *WujNT* 2.*Cor* 1/14 (2); *SarnStat* 591; *PowodPr* 64.

»jako też i« (26): *LibLeg* 11/88v; *MurzNT* 38v; *GliczKsiąż* P5v; *KrowObr* 108; *BibRadz* I 111b *marg*; *RejAp* 88v; *RejPos* 300 (3); *WujJudConf* 79; *BudNT przedm* d; *CzechRozm* 156 (3); Abowiem dymy ktore z zápalenia krwi pochodzą/ Íprawuią to/ że się káżdza rzecz wietłza widzi niźli ieft/ iáko też y słońce zda się być wietłze/ gdy kto ná nie przez dymy pátrzy. *ModrzBaz* 7v (2); *SkarJedn* 15; *SkarŻyw* 125 (2); *StryjKron* 21; *CzechEp* 293 (2); *NiemObr* 8; *LatHar* 375; *SarnStat* 591; tęby Ítrawę [...] koláfami z łobą prowadzić mogli/ iáko też y Turcy ná wielblądách nołzą *GrabPospR* M3v.

»tym(że) (a. takowym, takim) sposobem (a. w ten sposób) (...) jako, (onym) (a. tym(że)) obyczajem (...) jako, tym kształtem (a. na ten kształt) (...) jako (owo, więc), tym(że) porządkiem ... jako« [szyk 45 : 18] (28 : 24 : 7 : 4): *FalZioł* VI 59c (4); *GlabGad* M; *KłosAlg* A4v; *ZapWar* 1545 nr 2646; *Diar* 37; Yáko wrzody/ á nyemocy/ choroby/ ktore Íą brzydliwe á myerzyone przyłtoi y należy zákrywać/ á onych nye powyádać/ y owłfem then ktoryby tákye írpyál w zámknnyenyu á mieyfcu ofobliwem leżec á chowác fie ma/ tym Ípołobem też s karánim á z bićiem rodzicy nye máyą ná każdym mieyfcu wylátác/ ále domá ofobliwye/ gdzyeby nikt áni widzyec áni fłyłfec mogł. *GliczKsiąż* G4v (7); *LubPs* L3v; *GroicPorz* 12; *KrowObr* B4 (3); *OrzRozm* E4; iáko tu ná moię przyrzeczenie w cáłosci przyiechał/ tymże go obyczáiem odfyłam wezdrowiu do domu *BielKron* 197 (7); *GrzegRóżn* B2v; *KochSat* A2v; *Mącz* 233c; *LeovPrzep* I2v; *GórnDworz* R8; *RejPos* 316; *WujJud* 254v; *RejPosWstaw* [110²]v (2); *HistHel* C4v; *Strum* Dv; *WierKróc* A4; *KarnNap* E4; *CzechRozm* 137v (2); *ModrzBaz* 14v (5); *CzechEp* 48; chocia Loiki nieumiem/ tedym ie tym porządkiem prowadził/ iáko ie połpolicie Pápieźnicy prowadzą *NiemObr* 30; *KochEpit* A2v; ROwnie iák buyna Láni czáfu gorącego/ Z wielką chucią żada źródłá chłódzácego; Tymże kłztałtem wielice prágnie dułzá moia ku tobie Pánie. *ArtKanc* Q8; *GórnRozm* N; *KochProp* 14; *KolakSzczęśl* Cv; *SarnStat* 5v (7); *KlonWor* 32.

»jako więc« (34): *RejWiz* 18; *Leop* 4.*Reg* 21/13 (3); *GórnDworz* C6v (4); *KuczKat* 380; A jako więc wierzch gory szara mgła odzieje, Na pasterze niedobra, ale na złodzieje lepsza niż noc, [...] Taká wtenczas kurzawę idąc poruszyli I niewymownie prędko pole przemierzyli. *KochMon* 19; *HistHel* C4v; *MycPrz* I [A3]; *ModrzBazBud* ¶6; *KochOdpr* B4v; *KochPs* 189; *KochTr* 7; *MWilkHist* H4; Iáko więc orzeł młody/ ná gniaździe wyłokiem Siedząc/ zá oycem pátrza niełpułzczónym okiem. Kiedy álbo wyłoko buia pod obłoki/ Albo prędki źwierz goni/ [...] ten Íwéy bróni Iefzcze niepráwie świádom/ bez obrázy góni [...] Ták ty [...] O Zacny RADZIWIŁE/ z napirwłzéy młodości/ Myłłieś [...] o miłą oyczyznę śmieie łye záłtáwíc. *KochJez* A2; *KochPhaen* 14; *KochPam* 88; *KochProp* 14; *KochWr* 34; *KochFrag* 20 (2); *OstrEpit* A2; *KmitaSpit* C5 (2); *SkarKaz* 159a; *CzahTr* H3; *GosłCast* 47; *KlonFlis* F4v (3); Suknia ná Apołtole, iáko więc nád bloty Pozorny kwiat zákwita iákby miał być złoty. *KlonWor* **2.

»własnie jako, jako (...) właśnie« (12 : 2): *LubPs* N2; *RejZwierc* 90v; *StryjWjaz* A4; Syn potym chciał durować ále prętko f Krocon / Właśnie iák żabá z wirfze thák też był wyrzucon. *PaprPan* Ee4; *StryjKron* 105; *BielSen* 11; *PudłFr* 70; *WyprPl* B3; Rołpufzczał fwe po leśie/ áby ptaki krádli Gdzieby ie kolwiek iedno kryiomo nápádli. Właśnie iáko ná gorách Węgierfkich dżiááiá A nád kramnicą nędzne Słowaki łápáią. *KmitaSpit* B2v (5); *PowodPr* 64.

Frazy: »jakoć Bog mił« (1): Nie rozgniewałz/ mów iedno prawdę ták iákoć Bog mił. *OrzRozm* R.

»jak przyjdzie, tak odejdzie itp.« = z *niczym, bez rezultatu* (7): Przyiechał też [*Krezus*] ná pomoc krolowi Báltázárowi [...] ále iáko przyiechał ták odiechał. *BielKron* 111 v; *GórnDworz* K2v; Mowiłá (nam) profzę niech zbieram á wiążę wlnopy zá żeńcámi/ á (iáko) przyśzłá ták że łtoi z poránku áż do tąd *BudBib Ruth* 2/7; *KochOdpr* B3; *StryjKron* 557; *CiekPotr* 56; Rad iż mu z frochtu kupá idą grofze/ Mniema by gorzey przedáwác po trofze: Lecż iáko przyśzłá ták odeydżie oná Kupá Mammoná. *KlonFlis* C4v.

D. *Wprowadza określenie lub wypowiedzenie porównujące dwa elementy pod względem stopnia lub miary; tanquam, sicut Vulg, PolAnt; iuxta, quemadmodum PolAnt; quam, ut Mącz; atque, prout Modrz; quasi Vulg; velut(i) PolAnt (1357) :*

a. *Wprowadza określenie [w tym z odpowiednikiem: taki (5), takowy (1), tenże (2), tylko (17)] (817) :* [*Plesznik*] wiethłzy ma won iá [!] nie lubá, ieft wyłzi niż łokieć/ á mnieyłzy iako tego poł *FalZioł* I 114b (25); *GlabGad* C4v (2); *MiechGlab* 26; *ConPiotr* 31v; ludzie leńi [...] byli wielcy iáko obrzymowie *HistAl* K6 (5); *MurzNT* 106 *marg*; Y vcżynił Krol Sálomon táką hoyność f rebrá y złotá w Ieruzálem/ żego było iáko kámienia/ á drzewá Cedrowego iáko płonek Fygowych *Leop* 2.*Par* 1/15 (6); Oto máluczki obłoczek iáko dłoń człowiecza wyłtępuie zmorzá *BibRadz* 3.*Reg* 18/44 (7); dwa zęby ma wyłzłe dáleko z gęby/ ná łzerz iáko dwie dłoni ieden ząk *BielKron* 452 (11); *Mącz* 150a (3); á bierz tego ná noc iáko Orzełzek łáfkowy toć też od káfzlu nie zła pomoc. *SienLek* 84v (13); *RejAp* 138v (4); A ták połowicá więtfżego tylka ieft iáko włzytek mnieyłzy: á włzytek więtfzy tylki iáko dwa mnieyłzé. *GrzepGeom* F3v (14); *HistRzym* 65; *RejPos* 51 (2); Kulá ma być kámienna/ iáko cebr ná wielkość *BielSat* N2 [*idem BielSjem* 38]; *RejZwierc* 111 (2); *BielSpr* 1v (5); *BudBib Gen* 32/12 (6); *MycPrz* II Dv; Potym day kláść chróft [...] miáłzły iáko dobra źerdź/ á może być y ćienfzy *Strum* H2v (4); *BudNT Luc* 17/6; *Oczko* [43]; *BielSjem* 38; *KochPieś* 2 (2); *ActReg* 80; *Calep* 286a; *GostGosp* 94 (2); *WujNT Matth* 17/20 (9); *SarnStat* 280; *PowodPr* 10; *CzahTr* H4v (2); Zyte náder wybornie/ pić/ ieść/ iáko gnoiu *PaxLiz* D.

Połączenia: »jako i« (87): *ForCnR* C4; *FalZioł* I 3b (4); *BielŻyw* 39 (2); *GlabGad* G3v; *RejKup* h8v; *KrowObr* 200 (2); *RejWiz* 36; *Leop Apoc* 21/16; *UstPraw* D4 (2); Vcżynicie też zwirzchu ná Arce modlitebnicę/ to ieft/ tablicę złotą/ ná łzerz y ná dłuż iáko y łkrzyniá áby iá przykryłá *BielKron* 33 (5); *Mącz* 4c (2); *SienLek* T3v; *RejAp* 183; *GórnDworz* C2 (5); *GrzepGeom* H2 (8); *RejPos* 195v (2); *RejPosWiecz*³ 97v; *HistLan* A3v (4); *RejZwierc* 135v (3); *BielSpr* 73 (3); *BudBib Sap* 14/8; *Strum* L3 (2); *BudNT Matth* 20/14; *CzechRozm* 215 (2); *ModrzBaz* 18v; *SkarŻyw* 483 (4); *CzechEp* 84 (2); *NiemObr* 39 (2); *Calep* 1151a; *GostGosp* 40 (2); wziáwłzy wiázań łtrzał/ kthorych tákowa liczbá iáko y fynow iego byłá *Phil* B2; *LatHar* 189; *WujNT Act* 11/17 (9); *SarnStat* 861 (3); *GrabPospR*

M3; *SkarKaz* 611a (2); Gdy łzczeńcie płuży dobrze/ W ten czás przyiaćioł łzcződrze. Iáko pialku ná morzu/ iáko y pćzoł w roiu/ Y iáko w Oceanie wielkim pełno zdroiu. *CzahTr* H4v (2).

»jako na [co]« (1): Y łam wřtąpił od nich/ iáko ná záciiñnienie kámieniá [*quantum iactus est lapidis Vulg Luc* 22/41] *LatHar* 719.

»rownie (a. rowno) (...) jako (i)« (7): W nienawifci miey pochlebniiki rownie iako fałeřzniki boć oboi nie prawie myřłá. *BielŻyw* 43; *GroicPorz* cc3; *SienLek* 47v (2); *HistLan* A4v (2); *SkarŻyw* 278.

»(rownie) tak(o) (a. takieř, takęe) ... jako (i), tak (a. takieř, takęe) jako (i), jako ... tak (teę i)« (370 : 17 : 13): *March*¹ A4v; *BierEz* Cv (2); *OpecŻyw* 160; *ForCnR* C4; *ForCnRWiet* Av; pořpolyczye tak uyelky fyn yako matka *PatKaz III* 118v (5); wiele ieřt rzeczy przyrodzenia goráczego/ á wřzakolř [...] nie łá pożyteczne członkom człowieczem w lekarřřtwie tak znamienicie iako ty namienione. *FalZioł* *8 (27); tak trudno nalećć łługę wiernego iako y priyaciela dobrego. *BielŻyw* 39 (4); *GlabGad* B3 (8); *March*² D4; łá ludzie nam podobni [...] nie tak gęřto iako v nas, ale potrořze tu y owdzie mieřzkaiaćci. *MiechGlab* 64 (3); *KłosAlg* G4v; *WróbŻořt* B2 (3); *LibLeg* 11/69 (2); *RejPs* 75v (3); *ComCrac* 17; *LibMal* 1544/90v; *RejJóz* C4v; *SeklKat* Ev; *RejKup* n4 (3); *HistAl* 117; *MurzHist* Sv; *MurzNT Matth* 6/29 (2); Zagozdzie tak miało bycz v panow na dlvżá i na sserżá, iako vmnie. *ZapWar* 1551 nr 2684; *KromRozm II* gv (3); *KromRozm III* F5v (2); *GliczKsiąę* B2 (5); *LubPs* B4v (7); *GroicPorz* rv (3); *KrowObr* C2v; *RejWiz* 117 (3); iáko duřę łwá táko go miłował. *Leop* 1.Reg 20/17 (6); *RejFig* Ee3; *RejZwierz* 119v; *WyprKr* 98; *BibRadz* 2.Reg 17/12 (11); Teę wyřępowáł przećciw Pánu Bogu/ áćz nie thák bárzo iáko iego oyczowie *BielKron* 88v (33); *KochSat* B4v; *KwiatKsiąę* G2 (2); *Mącz* 250b (27); *Prot* C (2); *SarnUzn* D5; *SienLek* 26v (6); *RejAp* 29 (2); *GórnDworz* Dv (29); *GrzepGeom* A4 (3); *HistRzym* 91; *RejPos* 43 (10); *RejPosWiecz*³ 99 (2); *BiałKat* 148; *KwiatOpis* B; *GrzegŚm* 31; *HistLan* F4 (3); miedzy ludzkim powinowáctwem/ řadne ludźi miedzy łobá ták bárzo niewiáęe iáko Małżeńřtwo *KuczbKat* 255 (4); *RejZwierc* 13v (13); *BielSpr* 9v (2); Ale to co w ręku vrobiać/ ieřt przekłęte ták łámo iáko y rzemieřnik iego *BudBib Sap* 14/8 (2); *Strum* L3 (2); *CzechRozm* 63 (3); *Oczko* 26; *KochPs* 66; *SkarŻyw* 130 (5); *KochTr* 16; *StryjKron* 250; *CzechEp* 84 (3); *NiemObr* 48; *PudłFr* 41; *Calep* 488a (2); *GostGosp* 40 (2); *KochCn* B4; *LatHar* 189; *WujNT* 213 marg (6); *SarnStat* 861 (2); *SkarKaz* 419a (3); *CzahTr* L3 (2); *GostCast* 70. Cf »tak wiele ... jako«

»tak(ęe) (...) wiele ... jako (i), tak wiele jako, jako (i) ... tak wiele« (66 : 28 : 2): Weźmi Iarzęczego wořku/ thak wiele iako małe kokolřze iaie *FalZioł* V 74v (20); *KłosAlg* Gv (2); *MurzNT* 96; *BielKom* C4; *GliczKsiąę* 6v; *LubPs* eev; ták wiele idźie o iego łumnienie/ iáko inřzych ná ładźie łyedzających. *GroicPorz* c3 (2); *KrowObr* 139v (4); *OrzRozm* Ov; *BielKron* 116 (5); Minime multa habet A náźbyćci má/ to yeřt ták wiele yáko nic *Mącz* 223a (8); *SienLek* 40v (6); *GórnDworz* A2 (11); *GrzepGeom* G4 (3); *HistLan* A3v; *RejZwierc* 94 (3); *BudBib* 1.Par 4/27 (3); *Strum* E3; *ModrzBaz* 23v (3); *SkarJedn* 358; *SkarŻyw* 32; *ZapKościę* 1582/28; *CzechEp* 52; *KochFr* 88; *KochSz* A3v; *ReszHoz* 134; *WerGość* 223 (2); *GórnRozm* A (4); *KochWr* 24 (2); Inquantum – Tak wielie iako. *Calep* 540b (2); *GostGosp* 42 (2); *WujNT* 281 (5); *SarnStat* 901 (3); *SkarKaz* 277a (2).

»tyle(ę) (a. tele) ... jako (i), tylo jako i« (10 : 1): *PatKaz III* 128v; *March*² D2v; Weźmi martwych přczzoł co w miedźie pomřá/ á gliřt źiemnych tylo iáko y přczzoł *SienLek* 180; *GrzepGeom* I (3);

BielSpr 35 (2); *Oczko* 27v; ieden z wielkiego haku (ták tám włoki zową) tyleż da iáko drugi z máłego *GrabPospR* L3; W czym tyle wyńtętku poľpolitego ieft/ iáko włołow ná głowie. *PowodPr* 47.

»Fraza: »jak to wam« (1): Coż zá tego? (-) Iák to wam/ zá złotych łzełnaście. *WyprPl* B4v.

a. *Drugi człon określenia wyraża wartość pierwszego członu w jednostkach liczbowych (dotyczy ceny, wielkości, odległości itp.)* (232) : ya kom ya nyepopaszł dw łąkv bydleem Rogathem slachathnyey Anne na puchalach anym yey vskodzył yako kopa groszy *ZapWar* 1503 nr 1939; kthore brogy byly vasnoczy byly [!] yeko dwadzeszeza kop *ZapWar* 1509 nr 2057 (110); Czo wńchithko schaczuye sobie iako dwie szcie zlotich wmoneczye *MetrKor* 59/77; warż ty rzeczł w winie á w wodzie iako w połtory quarty wńzytkiego *FalZioł* I 41a (5); temvz voronyczowyy wzyely łkvirilowycz 10 człowyeka kony 5. yako 100. łlotich *LibLeg* 11/97v (20); *LibMal* 1550/152; *Leop Ios* 7/21; Abráám [...] leży tám z żoną fwoią Sarą y z Izáákiem łynem/ od Kálwáryey ieft iáko trzydzyeści mil. *BielKron* 18 (5); *SienLek* 190; *BielSpr* 17; *ZapKościer* 1579/2 (38); kiedy iedno przyiechał/ pudło śliw iáko korzec Krákowłki [...] ziadał. *WerGośc* 242.

Połączenia: »tak(o) ... jako« (25): *ZapWar* 1507 nr 1981 (3); *LibLeg* 11/97 (2); było ták wielkie drugie kámienie iáko ná dwádzyeściá łokci podłuż/ á wńzer dzyełięć łokci *BielKron* 77; *Mącz* 187b (3); *GrzepGeom* H3v; *BielSpr* 30. Cf »tak wiele jako«.

»tak wiele jako, tak wiele ... jako« (11 : 3): *LibLeg* 11/98 (2); *ZapWar* 1548 nr 2667; *Leop Lev* 25/8; *BielKron* 190; Centenarius, [...] W którym yełt ták wiele yáko łto. *Mącz* 47c (7); Kladli łsumę piędzł przęrzeczoną łmaietnołci Lubania [...] Tak wńle jako pulłłodmałta grziwńen Liczbi prusky *ZapKościer* 1587/14 (2).

»jako na [co]« (7): *FalZioł* I 34a; wyłokółć ich bylá ná dwunałcie łokiet/ á łzyrokółć iáko ná dwa łokciá *HistAl* Iv (2); *Leop 2.Mach* 12/17; *BielKron* 456; *ZapKościer* 1581/23v (2).

»jako przez [co]« (1): łzyrokółć iey ieft iáko przez iedno łtáńńie. *HistAl* Fv.

»jako za [co]« (14): Kath y łpacholkyem y ze trzema konymy dobrymy yako za czterłfta łlotich *LibLeg* 11/100 (3); *SienLek* 149; Maćieiovi Gączowi dziekuią z zupelney zapłathy iaká [lege: jako] za Sto marc. *ZapKościer* 1582/26 (10).

Fraza: »jako która stoi za [co]« (1): Vkrádnie mi kto rżecz/ iáko ktora łtoi zá grzywnę/ obiełzą go *GórnRozm* E2v.

b. *Wprowadza wypowiedzenie porównawcze pod względem stopnia i miary [w tym z odpowiednikami takowy (2), taki (1), tyl(k)i(ż) (3)]* (540) : *ZapWar* 1516 nr 2136 (2); ma ymyenyem skoda wńyczka płaczycz yako człowyek wńkodzony bądzye skoda szaczowal *MetrKor* 34/ 134v; *PatKaz* III 147v; ku ktoremu winu przłoż wółku á oliwy iako będzie potrzeba łzby bylá łte⁸⁰ małć *FalZioł* I 71b (9); *LibLeg* 11/22v; *RejKup* y4; *LubPs* hh2; *GroicPorz* r2v; *Leop 4.Esdr* 7/61; ktoby łobie dał robić nád zwyczay/ ten niech płáci iáko łię z rzemiełnikiem może vtárgowáć. *UstPraw* A2 (3); dáli mu Rzymiáńńie imienia/ to ieft roley iáko może zá ieden dzyeń pługiem obyść *BielKron* 106 (2); *SienLek* 135v; *GrzepGeom* O4v (4); A káżdá pociechá y káždy vpadek twoy iuż tobie zárowny ieft/ iáko naywńięłższego moczará łwiátá tego. *RejPos* 167 (2); *BiałKat* 53v; *Strum* F3 (7); *Oczko* 38; *KochPs* 61; *ArtKanc* C3; *ActReg* 96; ná káždey [beczce] ma byđż kres/ iáko ma bráć piwá. *GostGosp* 136; *GrabowSet* H4v; *SarnStat* 283 (2); *ZapKościer* 1595/88.

W konstrukcjach z 3. os. 1. poj. o znaczeniu formy nieosobowej (2): niektorzy rohátynámi cífkáli ták dáleko iáko z łuku ftrzelił *BielKron* 451 (2).

Połączenia: »po temu jako« (1): A kto by miał zápiřáne grořze Czeřkie/ táki ie ma brác po temu iáko v kupcow idá. *UstPraw* E3.

»tak (a. takře) ... jako, tak (a. takře) jako, jako ... tak(o) (i, teř)« (374 : 10 : 26): *LibLeg* 3/33v (2); *ZapWar* 1521 nr 2220; *BierEz* M3v; *Opecřyw* 32v; *MetrKor* 57/120v (2); *FalZioł* I 68d (7); *KromRozm* II 4v; *LubPs* X4v; *GroicPorz* m2v (3); *KrowObr* 205v (2); *UstPraw* E2v (4); *RejZwierz* 122; Rozwefel nas przez thák długi czás iákoř nas trapił *BibRadz Ps* 90/15 (3); *BielKron* 151 (5); *KochZg* A3; *KwiatKsiř* F4 (3); Ita te amabit Iupiter ut tu nescis, Byř ták zdrów był yáko nie wieřz. *Mqcz* 175c (6); *RejAp* [13]v (3); *GórnDworz* B5v (12); iáko ieřt Linea c.e. do Liniéy e.d. ták teř ieřt Linea c.a. do Liniey a.b. *GrzepGeom* Q3 (4); *HistRzym* 76 (3); Abowym ya chcę temu napořednieyřszemu tákře dáć iáko y tobye. *RejPos* 59; A wřdy przedlię iáko iáie řtłuc/ ták tho tanie v niego/ thárgnąć řie ná bliřniego *RejPos* 247 (19); *RejPosWiecz*² 95v; *BiałKat* 4; *BielSat* B4v; *KuczbKat* 100 (2); mieřzek nie ták rychło řklęnie/ iáko v woytá názáiutr po řwięty m Marćinie kiedy z dworá idzie. *RejZwierz* 61 (16); *BielSpr* 7v (8); *KochMon* 33 (2); *WujJud* 38 (5); *RejPosRozpr* b3; *BudBib Ruth* 2/13 (8); *HistHel* C2v; *MycPrz* II A2 (3); Aczći teř zmawiaią ná rozmáité miáry z Robotniki Groble [...] ále to wřzystko iedno tákře vczyni iáko ná řztuki *Strum* F2v (13); *BiałKaz* C2; *BudNT przedm* c4 (4); *CzechRozm* 26 (16); *PaprPan* X4 (16); niewiem iefli zbytećznicy/ złodřieie/ gwałtownicy ludři/ ták dálece řzkodzą dobrym obyczáiom/ iáko łgarze *ModrzBaz* 60; iáko kto vczác vrzędowi řwemu dořyć bęďie czynił/ ták mu teř mniefřzá ábo wiefřzá zapłátę niech dawaią. *ModrzBaz* 134 (12); *SkarJedn* 90 (4); *Oczko* 28 (6); *KochPs* 142 (4); *Skarřyw* 80 (10); *ZapKořcier* 1580/13 (2); *StryjKron* 244 (2); *CzechEp* 92 (18); *NiemObr* 43; *KochFr* 104; *Klonřal* A4; Tom ia piřał ná řiołtry řwéy miřéy řądánié/ Które vmnie ták wařné/ iáko rořkazánié. *KochDz* 109; *KochSz ktv* (2); *ReszPrz* 74; *ReszList* 189; *WerGořc* 264 (3); *WerKaz* 284; *WisznTr* 13; *PudłFr* 70; *GórnRozm* A (7); *KochWr* 39 (3); *ActReg* 119 (2); *GostGosp* 155 (3); *GórnTroas* 40 (2); *ZapKořcier* 1589/86; *OrzJan* 100 (2); *LatHar* 22 (7); *WujNT* 114 (18); *JanNKar* A4v; *SarnStat* 250 (19); *SiebRozmyřl* [A4]; *ZapMaz* II G 97/89; *GrabPospR* K2v (2); *PowodPr* 19 (2); *SkarKaz* 45a (7); *VotSzl* E2v; Iáko řá wielkie cnoty, ták wielkie niecnoty. *CiekPotr* 87 (3); *GostCast* 18 (3); *SkarKazSej* 665b (4); Nie ták máiętni wielcy Fráyherowie/ Nie ták bogáci řławni Fukierowie/ Iáko tu řřláhcć o řwięty m Marćinie/ W nářzey kráinie. *KlonFlis* D2v. Cf *W konstrukcjach z 3 os. 1. poj.*, »tak wiele ... jako«.

»jako (*cum comp*) ... tako (*cum comp*)« = *im ... tym* (5) : Iefczę řá ryby ktore łupem řywy/ á iáko łup lepřzy/ tako ona ieřt lepřza *FalZioł* IV 45d (4); iáko ich dálece nie rozumiemy/ ták im pewniéy á mocniéy wierzymy *BiałKat* 71.

»tak barzo ... jako, tak barzo jako« (13 : 3): nie mogli bych iego powiadania tak barzo zganić iáko řie on řam potępia mową řwoią. *Bielřyw* 73; *BielKron* 237; kocháiąc řie w białygłowach thák bárzo/ iáko řie kochářz/ przeřtrzeřelř ich s thego Czo zle *GórnDworz* Gv (2); *HistRzym* 36; *KuczbKat* 70; *BiałKaz* K; *CzechRozm* 1v (2); *Skarřyw* 92 (2); *WerGořc* 237; *GórnRozm* L4v; *OrzJan* 83 (2); *CzahTr* L4.

»tak (a. także) wiele ... jako (i), tak wiele jako« (40 : 24): *FalZioł* I 18b (8); *GlabGad* K6v; *LibLeg* 10/121 (2); *RejRozpr* C; *SeklKat* Y3; Tak tam wiele Pjłma tego Iako yeft wyštepku mego *RejKup* dd7; *LibMal* 1551/165; *GroicPorz* ee4v; *KrowObr* 204; *RejWiz* 60v (2); *Leop* 2.Reg 24/3 (3); *BibRadz Ex* 10/14 (3); [*Saba*] nie mogła mu [*Salomonowi*] tak wiele á dobrze powiedzyeć/ iáko on iefzcze lepiey nie odpowiedzwał *BielKron* 78 (4); *Mącz* 76a (8); *SienLek* 129v (2); *GórnDworz* Z8; *HistRzym* 20v; których ieft tak wiele ná fwiecie iáko y ná on čás było *RejPos* 200v (3); *RejPosWiecz*³ 96v; *BielSat* G; *BielSpr* 73 (3); *BudBib* 409b marg; *ModrzBaz* 93v (2); *Oczko* 20v; Słów tak wielé w ięzyku swoim nienáyduię iáko ia/ pánie/ twóy dóm miłuię *KochPs* 36; *SkarŻyw* 274; *KochPhaen* 19; *GórnRozm* G2; *ActReg* 114; *KochCz* Bv; *WysKaz* 33; *SarnStat* 42 (4).

»tyle ... jako, jako ... tyle« (6 : 1): *ZapWar* 1529 nr 2474; thyle fie krwie z nich przymnoży iako wielki żółtek ieft *GlabGad* H5v; *BibRadz* 2.Reg 24/3; *GórnDworz* Cc8v; *BiałKat* 111; *BudBib* *Deut* 1/11; znowu ma tyle troie siedzieć/ iáko go długo w więzieniu trzymał *SarnStat* 627.

»jako ... tym, tym ... jako« (1 : 1): ktori [łosos] bliżey morza/ ten ieft gorfzy/ á iako daley od morza, thym lepfzy *FalZioł* IV 45b; *CzechRozm* 246.

Zestawienie: »jako wiele« = *ile*; *quantum* *Mącz*; *quot* *Modrz* [w tym z odpowiednikiem: *takowy* (1), *taki* (1)] (57): Wezmi dwie albo trzy Czebule/ biały gorczycze iako wiele chczelz zwierć to w doniczy *FalZioł* V 91 v (7); *Leop Ioann* 6/11; *HistHel* B2v; *KochPhaen* 20; tego koniá iáwnie y we dnie zá takowé pieniądze iáko wiele dał miał záltawioného *SarnStat* 257 (2); Záżywaycie w wefelu záwŹze tego świátá. Do tąd/ áż wálznych poćiech taką ogládaćie Liczbę; iák wiele piáku w Wiślney wodzie maćie. *SapEpit* B4v.

~ *Połączenia*: »jako wiele ... tak, tak ... jako wiele« (3 : 1): *Diar* 77; *RejAp* 149; Szérokóć Przekopy tak czyń iáko wiele wody potrzebuiefz. *Strum* Dv; *SiebRozmysł* Mv.

»tak (a. także) wiele ... jako wiele, jako wiele ... tak wiele« (14 : 7): *Leop Apoc* 18/7; *BibRadz* I 418c marg; tantundem argenti quantum miles debuit, Tak wiele pieniędzy yáko wiele był winien żołnierz. *Mącz* 441a (2); *GórnDworz* G7; *GrzepGeom* G4v (2); Drugi niema tak wielefwoiey máietnośći/ Iáko wiele wyrządza dobrym ludziom złośći. *BielSat* D [idem *BielRozm* 24]; *BielSpr* 57v; *CzechRozm* 41v; *ModrzBaz* 89; *KochPs* 99; *ReszPrz* 60; *BielRozm* 24; *LatHar* 465; *SarnStat* 375 (4); *SkarKaz* 549a.

»jako wiele ... tyle« (3): *GrzepGeom* O4v (2); Iáko fię wiele wynosiła/ y rofkofzy záżywała; tyle iey dayćie męki *WujNT Apoc* 18/7. ~

Fraza: »jako (jest, był) wielki, długi, szeroki« (10 : 3 : 2): *GliczKsiąż* I2; powalam fie yáko długi yeftem *Mącz* 361d (2); Archimedes mógłby ziemię iáko wielka ieft z mieyfćá ruŹyć/ kiedyby była infza ziemiá/ ná któraby fye przelćpć mógł. *GrzepGeom* Bv; Tám dopiéro poznáią/ że/ pan/ imię tobie/ A/ iáko świát ieft wielki/ niemałz równia łobie. *KochPs* 126; Pan nałz to ieft bóg práwy: iego wyroki Wiązą wŹzytek świát/ iáko w łobie łzyroki. *KochPs* 157 (7); *KochSz* C; *KochPhaen* 19; *OrzJan* 109; plác iey iáko wielki był/ ogládáli. *SarnStat* 1154.

E. *W konstrukcjach z komparatywem lub wyrazem porównawczym w pierwszym członie: niż; quemadmodum* *PolAnt*, *Modrz*; *ac, iuxta, quam* *Mącz*; *quasi, quomodo, ut* *Vulg*; *atque, nisi* *Modrz*; *sicut* *PolAnt* (801) :

a. Wprowadza określenie porównawcze z odcieniem ekspresywnym, wzmacniającym (417) : *FalZioł* I 74a; *RejPs* 183; *GliczKsiąż* O8v; gdyż nie ieft Bog iny/ co by ták wybáwić mógł iáko ten. *BibRadz Dan* 3/29; *BielKron* 216; *KwiatKsiąż* A4; *Mącz* 278c (2); *SienLek* T; Abowiem á czym fie innym młody człowiek naprędzey ozdobić ma/ iedno nadobną ípráwą około fiebie/ ktora niłkąd inąd przypásć nie może/ iáko s porządneho ćwiczenia. *RejZwierc* 15; *ModrzBaz* [16]; *ReszPrz* 35; *ZapKości* 1585/60v; *KochWr* 38; *Phil* D3; *OrzJan* 38 (3); niemáłz nic lepszego W świećie/ iák fie wefelić z vczynku dobrego. *KołąkCath* C3v; *WujNT* 298 (2); *JanNKar* C2; *SkarKaz* 40b; *CiekPotr* 26; *PaxLiz* C4v.

Fraza: »nie masz (też) jako [co a. jak]« (2): niemáłz też iáko vczynki twoie. *BudBib Ps* 85/8; Połtępuymyłz tedy krokiem/ Aleć niémáłz iáko łkokiem. *KochSob* 57.

Połączenia: »jako i« (7): uważali nie mniejsze niebezpieczeństwa od węgierskich krajow, ktore już Turek opanował, jako i od Podola dla wtargiwania Tatarow. *Diar* 43; *GroicPorz* kk4; *BielKron* 254v; *WujJud* 73 (3); *StryjKron* 657.

»jedno jako« (39): *MetrKor* 38/501; *FalZioł* IV 47d; Y co ieft inłfe⁸⁰ nędzny człowiek iedno iáko kwiatek kwitnący ktoremu y wiátr y flońce závádzi *RejPs* 150v; *SeklWyzn* Av; *KromRozm II* f4 (4); *GliczKsiąż* M3; *GroicPorz* A4v; *BielKron* 429v (5); *RejPos* 65 (2); *RejPosWiecz*³ 97; *BiałKat* 110v; człowiek okiem nie doniesie Nic dalej, jedno jako kamień z ręki niesie *KochMon* 19; *WujJud* 88 (4); *RejPosWstaw* [41²]v; *CzechRozm* 229v; *ModrzBaz* 21v (2); *SkarJedn* 5; *SkarŻyw* 91 (3); *StryjKron* 345; *GórnRozm* C2v; *GostGosp* 32; *OrzJan* 94; *WujNT* 753 (3).

»nie inaczej (a. inak) jako, nie inaczej ... jako« (189 : 48): *FalZioł* IV 11a; *LibLeg* 7/41v (2); nieináczey iako popioł pokarm moy mi łmákuie *RejPs* 148v (31); *DiarDop* 109; *GliczKsiąż* N8v; *LubPs* E2 (6); *GroicPorz* i4 (3); *RejWiz* [A8]v (4); *Leop Ex* 19/18 (2); *LeszczRzecz* A3v; Amoreiczuk [...] gonił was nie ináczey iáko pczoly y poráził was *BibRadz Deut* 1/44 (4); *BielKron* 379v (2); *KwiatKsiąż* N3; *Mącz* 179d (2); *RejAp* 120v (3); A nie ináczey iáko Anyołek iego niewynny záváždy łtan táki chodzi przed Máyełtatem łwiętyim iego *RejPos* 343 (19); *RejZwierc* 22v (8); *RejPosRozpr* cv; *BudBib Bar* 5/53; *PaprPan* H2v (2); *ModrzBaz* 8; *StryjKron* 472; *NiemObr* 21 (2); *ReszPrz* 111 (2); *ReszHoz* 117; *WerGość* 204; *GrabowSet* Ev; *KołąkCath* Cv; *WujNT* 576; *JanNKar* Cv; *SarnStat* 567 (2). Cf »nie inaczej jedno jako«.

»nie inaczej (a. inak) jedno jako, nie inaczej (a. inak) ... jedno jako« (96 : 32): *GlabGad* G8; [strzały] nieinacy iedno iako grad łzumiączy pułzczałi *MiechGlab* 15; *LibLeg* 9/51; [sprzeciwności] nie ynaczey iedno iako w więzieniu dzierzą nas *RejPs* 70 (7); *KromRozm I* O2; *KromRozm II* h2 (3); *KromRozm III* C4v (3); *GroicPorz* h4; *KrowObr* 7v (5); *BielKron* 195v (2); *GrzegRóżn* H; *Mącz* 267b (2); *OrzQuin* T4; *RejAp* 198v; *GórnDworz* F5v (3); iż fie ták bárzo rozmiłował człowieká nędznego/ iż mu dał nie ináczey iedno iáko w zakłádzye łwego namileyłzego łyná *RejPos* 119 (39); *RejPosWiecz*² 95v; *BiałKat* 368v; *RejZwierc* 3 (4); *WujJud* 29; *CzechRozm* 69; Waśń z boiáźni á z gniewu rośćie/ ktora iż nieináczey wzburza łerce ludzkie ktore opánuie/ iedno iáko odeśćie od rozumu *ModrzBaz* 7 (15); *SarnStat* 374 (5); *CiekPotr* 80. Cf »jedno jako«, »nie inaczej ... (jedno) jako i«.

»nie inaczej (...) jedno jako i, nie inaczej ... jako i« (5 : 2): *FalZioł* V 26; *GrzegRóżn* K; Isti nihilo sum aliter, quam fui, Ten mie nie ynáczey dźis wáży yáko y przed tym/ Tymem dźis v niego czym y przed tym. *Mącz* 247a; *BiałKat* 278v; *WujJud* 172v (2); *JanNKarKoch* G2.

»nie mniej (...) jako, nie mniej (...) jedno jako« (14 : 22): *BierEz* P2; *MetrKor* 38/501; *KromRozm I* 02; *KromRozm II* h4 (4); *BielKron* 204; In loco fratris amare, Niemniey miłowác yáko brátá rodzonego. *Mącz* 167a (6); *SienLek* 164v; Bo to rzecz pewna/ że nie mniey dufzy pokármu duchownego/ iáko ciálu cíelefnego potrzebá. *KuczbKat* 185; *ModrzBaz* 21v (2); *SkarJedn* 5; kto Kościół Boży rozrywa niemniey grzełzy iedno iáko ten co w Heretyctwo w pádnie. *SkarŻyw* 92 (3); *ZapKościér* 1580/10v; *StryjKron* 105; *GórnRozm* C2v; *OrzJan* 47.

»nie mniej (...) jako i, nie mniej (...) jedno jako i« (16 : 5): *BielKron* 207 (2); Propensior in neutram partem, Nie mniey yedney łtronie žiczy yáko y drugiey. *Mącz* 288b (2); *SienLek* 164v; *SienLekAndr* a3v; *GórnDworz* Gg3 (2); *KuczbKat* 275; *WujJud* 64v (2); *WujJudConf* 212; *CzechEp* 330; *NiemObr* 28; *OrzJan* 62; Sákráment bierzmowania/ [...] Nie mniey święty ielt/ iedno iáko y łam krzełt *WujNT* 429 (5); *SarnStat* *6v.

a. *Wprowadza wypowiedzenie (102)* : Nie więceyw Herbie ielt bes łkutku zacności/ iáko łift w wiełze álbo w wieńcu zacności bes piwá álbo bes winá. *OrzRozm* Q; *StryjKron* 677; *CzechEp* 191; *NiemObr* 162; *GrabowSet* E; Niema vćiefnieyłzego iák kto piie dobrze *PaxLiz* D.

Połączenia: »jedno jako« (64): *RejPs* 198; *BielKron* 254v (2); *RejAp* 32; *RejPos* 88 marg (2); Tám nam nie więcey miłowác bliźnich rołkazano/ iedno iáko łámych łiebie. *CzechRozm* 245v; *ModrzBaz* 42v; *ReszPrz* 90; *SarnStat* 278. *Cf* »nie inaczej jedno jako«.

»nie inaczej jako, nie inaczej ... jako« (51 : 29): łiedzieć mułłę nie ináčzey iáko płochy wrobl pod łtrzechá *RejPs* 148v (5); *DiarDop* 109; *GliczKsiąż* C5; *GroicPorz* ev; *Leop Job* 30/18; *OrzRozm* D2 (2); *BielKron* 195v (2); *Mącz* 207d (2); *OrzQuin* P2v; *RejPos* A4v; *RejZwierc* 51 v (2); támara go Humion Rułki w iednym Monásterze Profkurem otruł [...] nie ináčzey iáko onego Henriká łiodmego Celiárzá Mnich w Florenciey otruł w nałwięłłzym Sacramencie Páńłkim *StryjKron* 597 (5); *NiemObr* 179; *OrzJan* 30. *Cf* »nie inaczej jedno jako«.

»nie inaczej (a. inak) je(d)no jako, nie inaczej ... jedno jako« (27 : 27): *Diar* 44; Ale dzis nye ináčzey czynyá yedno yáko przed them zá Kaimá czynili *GliczKsiąż* P7; *GroicPorz* f3v (2); *KrowObr* 17v (2); *Leop Num* 22/4 (2); *OrzRozm* P2v; *BielKron* 42v (3); *SarnUzn* D (2); *LeopPrzep* bv; *GórnDworz* F2v (2); *RejPos* 81 (5); *RejPosWiecz*² 93 (2); *WujJud* 231; *CzechRozm* 21; *ModrzBaz* 24 (10); *ZapKościér* 1582/28; *CzechEp* 109 (3); *NiemObr* 13 (2); IA ináčzey nie piłzeł/ ieno iáko żyię *KochFr* 100; *ReszPrz* 26; *PudłFr* 64; *KochFrag* 52; *LatHar* 187; *WujNT* 393; *SarnStat* 312 (5); *CiekPotr* 78.

»nie mniej (...) jako, nie mniej jako i« (4 : 2): *KromRozm II* g2v; *Mącz* 481c; *GostGosp* 32; *OrzJan* 29; Kto gárdzi kościółem [...] nie mniey grzełzy/ iáko gdyby łámego Bogá przykazánia wzgárdził. *WujNT* 710 (2).

b. *Wskazuje na nierówność pod względem stopnia: niż (2)* : nie bez przyczyny łie thák ná nas [...] vłkaržác raczy/ á łnadź mniey łobie ociąžáiąc ná niewierniki [...] iáko ná nas/ do ktorych iáwnie przyłzedł *RejPos* 333; Nie da tániey iák w tárgu *PaprpPan* P2.

c. *Po zdania zaprzeczonym lub pytajnym człon wprowadzony przez „jako” ma znaczenie superlatywne (382)* : *BierEz* B4v; *OpecŻyw* 26v (4); *OpecŻywPrzedm* C3 (2); *PatKaz II* 20v (5); *PatKaz III* 123 (2); *FalZioł I* 95b (3); *LibLeg* 7/104 (4); nykth ynny o them łyepy nye wye yako Wrobl zbronilčzewycz *LibMal* 1543/72v; *SeklWyzn* e4v; *SeklKat* Ev; *RejKupSekl* a5; *HistAl* D7v (2); *KromRozm I* I3 (2);

Któż by vprzéimiéi chciał/ abych iá był zbawion/ iako iáfám? *MurzHist* E4v (4); *MurzNT* 126; *KromRozm II* r3 (2); *GliczKsiąż* A2 (8); *GroicPorz* A4v (4); *KrowObr* 88v (11); *RejWiz* A4v (3); *RejZwierz* 111 (2); Nic oftrfzego iáko nieforthuná *BielKron* 253 (11); *KwiatKsiąż* C2v (4); Quis te damnator, Y kto frolfzi fád miał yáko ty *Mącz* 77c (31); *OrzQuin* D3 (3); *SarnUzn* C5; *SienLek* 197; *RejAp* 108 (4); Niewiem by częgo więcey (odpowiedział p. Krifki) dworzáninowi trzeba/ iáko wymowy *GórnDworz* F8 (32); *GrzepGeom* A3; *HistRzym* 91 (2); *RejPos* 43 *marg* (20); *KuczbKat* 110 (6); Coż pięknieyfszego iedno prawdá fwięta/ Coż fprofnieyfszego iáko leż przekłęta. *RejZwierc* 216 (25); *BielSpr* 31 (3); *WujJud* 8v (5); *MycPrz II* C4; *CzechRozm* 167 (4); *ModrzBaz* 4 (26); *SkarJedn* A2 (5); *Oczko* 9 (5); *KochPs* 15; *SkarŻyw* 57 (15); *CzechEp* 50 (8); *ReszPrz* 10 (6); *ReszHoz* 117 (4); *KochPieś* 24; żadna rzecz rychley nie zgubi Rzeczypośp: iáko wnętrzna niezgodá *GórnRozm* C3 (4); *ActReg* 68 (6); *GostGosp* 140 (2); *GostGospSieb* +3v; *Phil* E2 (9); *KochCn* B3v; *GrabowSet* Q2; *OrzJan* 67 (5); *LatHar* 195 (2); Nie mamy nic w tym wieku nálfzym nalepfzego/ Iáko brzegu doftápic Zeglárftwá nálfzego. *KołakCath* C5v; *KołakSzczęśl* B3v (2); *WujNT* 174 (6); *WysKaz* 10; *JanNKar* F4v; *SarnStat* 1086 (2); *GrabPospR* L4; *PowodPr* 14 (4); *SkarKaz* 122b (10); A cołz ieft łatwieyfszego, iáko Krzydę vczynić przyiacielowi fwoiemu. *CiekPotr* 47 (4); *CzahTr* F3v; *SkarKazSej* 665a (9); *KlonWor* 76.

α. *Wprowadza wypowiedzenie (19)* : nyemoze byczy lyepfze weffelye yako tho ma byczy *LibLeg* 8/160v; *KromRozm III* K5; *KochZuz* A2; *OrzRozm* C3; *GórnDworz* Dd2; A iákież wietfze rádości/ á iákież wietfze pociechy mogá thobie przyśc nędzny człowiecze/ iákoć teraz przyfzły przez z martwych włthanie Páná twego *RejPos* 110 (2); *RejZwierc* 140v; *ModrzBaz* 1v; Nie rzekl iáko żyw żaden wietfzýy prawdy zwieká/ Iáko kto názwáł bożym igrzyfkiem człowieká. *KochFr* 128; *GórnRozm* F4; *OstrEpit* A4; *WujNT* 93; *WysKaz* 42 (2); *SarnStat* 121; *SkarKaz* 274b (2); *PaxLiz* B4.

F. *Tworzy niepełne (z niewyrażonym pierwszym członem) określenie porównawcze: niby, jakby; quosi, tanquam Vulg, PolAnt, Modrz; sicut, velut Vulg; quomodo Modrz (691)* : *FalZioł I* 144b (4); *GlabGad* F6; *Funes peccatoru^m circumplexi funt me [...]* Oto przekazy grzełzników zwiáżáły mie iako powrozmi *WróbŻołt* 118/61; *RejPs* 23v (5); *RejJóz* H5v; *Diar* 70; *GliczKsiąż* E2v; *LubPs* Gv (5); *KrowObr* 191v; Vkazáło fie fłónce nadobney iáfności/ Iáko iny fwiát náftáł z oney odmienności. *RejWiz* 108v (7); *Leop 2.Par* 32/10 (3); *RejFig* Cc7; poftępki iego Vkazá iáko pálcem/ ná wfzem go godnego. *RejZwierz* 81 (3); *BibRadz Ps* 90/5 (3); żwierzętá tráfne á ftráfzliwe [...] pod brzuchem ma iáko fkrzynię/ w ktorey dzieći iey leżá *BielKron* 444v (8); *SienLek* 19v; *RejAp* 2v (18); *GórnDworz* Y; między nimi było iáko iedno ferce/ iednoftáyny duch/ á iednoftáyna myfl *RejPos* 23 (21); ciało w ziemi zoftánie/ á iáko fmacznym fnem vfpokoiono będzie *RejZwierc* 4v; twarz fwieći iáko kármázyń/ á nos iáko perełkámi ofádzil *RejZwierc* 61v (16); *BielSpr* 53v (2); *RejPosRozpr* c3v; *BudBib Is* 50/4 (5); *BialKaz* L; *BudNT Apoc* 6/1 (3); *CzechRozm* 42v (2); *ModrzBaz* 53; *Oczko* 4 (3); A oná Pánu fie fwemu poruczáiac/ lzy wylewáć poczęlá. y zonych iey trochy les/ iáko dwie rzece wyfzły y ogień wfzyćiek zálały. *SkarŻyw* 152 (12); *StryjKron* 467 (2); *CzechEp* 107 (8); *WerGośc* 235; *BielRozm* 9; *ActReg* 71; Porážálf/ bierzefz wfzytko/ á iák wichrem łomiłz *GrabowSet* E; *KołakCath* B2; *WujNT Act* 9/18 (10); *SarnStat* 369 (2); co go miał między narody wynieśc zá głowę/ to zniego vczyni iáko ogon *PowodPr* 15; *SkarKazSej* 698b.

Połączenia: »prawie jako« (26): *LubPs Q marg*; *RejWiz* 157v; *BibRadz* I 353v; *RejAp* 124 (4); A thákie on oczy záuwzdy flepemi zowie/ ktore to iedno dziwuia fie swiętemu Boftwu iego/ á fá práwye iáko bielmem zákázone *RejPos* [203]v (10); *RejZwierc* 258v (2); *MycPrz* II [B3]v; *CzechRozm* 25 (4); *SkarJedn* 64; *ActReg* 41.

»jako to« (2): Itál fie w rychłofci z nieba zwięk/ iakoto przychádzaiącego ducha prędkofci *OpecŻyw* 175v.

a. Człon wprowadzony przez „jako” jest wyrażeniem przyimkowym (485) : *BierEz* D4v (2); *ZapWar* 1528 nr 2457; *PatKaz* III 132v; *FalZioł* IV 27b; *GlabGad* N7v; *WróbŻołt* aa2v; *RejPs* 45v (9); *RejRozpr* E (2); *LudWieś* A4; *SeklKat* A6 (2); O toż y thego fklopotal iako wezgrzebiach vmotal. *RejKup* 12v; *RejKupSekl* a3 (3); *HistAl* A4 (4); *HistAlHUNG* A3; káždy nye omylne yáko po fínurze prawdy doiść może. *KromRozm* II a2v; *Diar* 95; *GliczKsiąż* D2v (2); A wízakoż tu iáko pod pokrywką wízytká możność kroleftwá Páńfkiego ieft zácmmioná *LubPs* G4 (14); pełen fwiát dziś dziwnych główek. Co y omácmie wízytko iáko we dnie widzą *RejWiz* 2 (20); *Leop* *Iob* 9/7 (5); TEn poddáne ták wpráwił/ iż kiedy oráli/ iáko ku pewney bitwie/ zbroię ná fię bráli. *RejZwierc* 36 (5); *BibRadz* *4 (10); *OrzRozm* Fv (3); Trzebá [...] poftępek przygod przodkow náfzych/ iáko we zwierciedle/ przed oczymá mieć *BielKron* 334v (22); *Mącz* 8d (5); *OrzQuin* Y2v; Gdzie flufzney trwogi niemáfz/ gdzie dáleko guzy/ Tám każełz ná fwym Frezie iáko ná trzy Tuzy. *Prot* D2; máluchnym wykładem wízytki ftrzały ich iáko o kámię tu ftepieią *SarnUzn* F7; *SienLek* 79; *LeovPrzepSamb* b3v; *RejAp* 2v (14); *GórnDworz* E7 (14); *RejPos* 14v (33); *RejPosWiecz*² 94v; *GrzegŚm* 1; iefliże tháki człowiek dobrych czáfów wżyć może álbo nie? bo iuż thám biega łeb iáko ná fzrobach myfląc iákoby gdzie co záłápić *RejZwierc* 63v (34); *BielSpr* 14v (7); *WujJud* 170v (3); *BudBib* Ex 25/17 (5); Ciefzy fie też nie ieden iák ná wiátr nádzieią. *MycPrz* I B; *WierKróc* A3; *BudNT* 2.Cor 11/17 (4); Krzyczą/ ludzie wołaią/ iák w kárczmie v Gburow. *StryjWjaz* B4v (2); *CzechRozm* 4v (8); *PaprPan* N4v (2); *ModrzBaz* I (9); *SkarJedn* 78 (3); *KochOdpr* B (2); *Oczko* 6 (4); *KochPs* 45 (2); bárzo chorym iáko ná śmierć będąc/ proflł żołnierzow/ áby ten dzień ná mieyfcu zoftáli. *SkarŻyw* 90 (36); *MWilKHist* F4; *StryjKron* 26 (6); *CzechEp* 24 (6); Skádeś záś przed wízytkiemi iák w tańcu rey wiodąc [...] przyfzedł *KochJez* B; *NiemObr* 83 (3); *KochFr* 110; *ZapKościer* 1584/49v; *KlonŻal* B4v (2); *KochSz* B2; *ReszPrz* 8 (2); *WerGość* 224 (2); *WerKaz* 299; *KochPam* 85; *KochPieś* 15 (2); *PudłFr* 22; *ArtKanc* K18 (2); *GórnRozm* C2 (3); *KochWr* 27; *PaprUp* H3 (2); *ZawJeft* 31; *ActReg* 14 (5); *Calep* 241a; *GostGosp* 22; *GórnTroas* 4 (2); *GrabowSet* C2 (2); *KochAp* 13; *WyprPl* A3v; *LatHar* 199; *KołakSzczęśl* Cv; *WujNT* Rom 13/13 (10); *WysKaz* 36; *SarnStat* *4 (8); *GrabPospR* L4v; *KlonKr* A3 (3); *PowodPr* 9 (7); Anyołów woyłká wízytkowáne iáko do bitwy. *SkarKaz* 6a marg (8); *VotSzl* F (2); *PaxLiz* E3v (3); *SkarKazSej* 659b (4); *KlonFlis* B4v (6); *KlonWor* 3 (2); *RybWit* A3; *ZbylPrzyg* A3; *SzarzRyt* B3.

Połączenia: »prawie jako« (32): *PatKaz* III 100; *RejPs* 74; *RejKup* s8; *LubPs* X5 (4); Bo kiedy fie zuchwálcom otworzy to źniwo/ Iuż práwie iáko ná miód bieży táb co żywo. *RejWiz* 70 (2); *BibRadz* 2.Reg 3/39 (2); *RejAp* AA3v (2); iáwnie byli Prorocy wypifáli/ á práwie iáko ná oko wymálowáli. *RejPos* 104 (9); *RejZwierc* A2v (3); *WujJud* B2; *MycPrz* II Dv; *CzechEp* 9 (2); *CzechEpPORz* **2; Zboże/ fukno/ y ołow/ mięślo tanie było/ Y wízytko im ták práwie iák z wodą płynęło. *BielRozm* 29; *VotSzl* E3.

»rownie ... jako« (1): Owa rownie z nim liedzyeć iáko ná wychodzye *RejWiz* 30v.

»tak jako, tak(ież) ... jako, jako ... tak« (11 : 9 : 8): *GlabGad* D3; iako w niebie tak fie nam wżytko widzy *RejJóz* C6v; *LubPs* Q; Ták práwie iáko w kręgle igra imi łobie *RejWiz* 140 (2); A ten fie vbrał w káptur/ y chodzył w żałobie/ Ták iáko ná pogrzebie/ czyniąc złą mył łobie. *RejZwierc* 34v; *BibRadz* 1.Cor 3/15; *BielKron* 456; *RejAp* 87v (2); *RejPos* 276 (2); ieft to táki pies [...] ták długo goni aż mu chłopięthá ledá s chárćilkiem gdzye zábieżą/ to iuż też pewny herab/ bo iáko z rękawá thák przed nim polzczuią *RejZwierc* 90 (5); *SkarŻyw* 75 (3); *StryjKron* 642; Iáko we dnie ták chodźmy pocźciwie/ nie w płotách y nie wżetecznościách/ nie w połwarkách *WerGośc* 267; *GostGosp* 124 (2); *WujNT* 584 (4).

»właśnie jako« (3): *StryjKron* 642; *Paprup* H4; Y dobrzeć będzie śiedzić/ wełprzełz fie ná śienie/ Bá y ćifzey od wiátru/ włáśnie iák przy śćienie. *WyprPl* C2v.

b. Człon wprowadzony przez „jako” jest czasownikiem [w tym: formą osobową (20), imiesłowem nieodmiennym (7), bezokolicznikiem (1)] (18) : Krew żółtawa k fiarcze podobna/ á kthora fie wnet zgęftnie á iako nałomi. *FalZioł* V 59v (2); *LubPs* bbv; *BibRadz* 1.Thess 2/4; á wżdy to v nas/ iáko ono powiedáią/ iáko łliwkę połknąć *RejPos* 335v (2); Kto dobrze czyni komu niedobremu/ iáko potkowy przybił mu ku złemu. *RejZwierc* 222 (2); *SkarŻyw* 166; Święci [...] Byli tu iáko nie będąc/ o on fie żywot práciując/ gdzie bez srebrá, y też złotá/ hoyna ieft zapłátá/ wiernym *ArtKanc* O14v; *GrabowSet* T2v; Nie mowięć iáko rofkázując: ále przez łtáránie innych *WujNT* 2.Cor 8/8 (2).

Połączenie: »prawie jako« (5): Ale wżytko po then czás cochmy tu mowili/ Práwiechmy iáko wodę łyłzkámi mierzyli. *RejWiz* 62v; *RejAp* 169v (2); práwie iáko drzemie/ á przez páłce pátrzy *RejPos* 49; *RejZwierc* 197.

2. Wprowadza określenie predykatywne; określa funkcję, stanowisko, godność, postać, w jakiej coś występuje itp. (3650) :

a. Z odcieniem uzasadniającym; *tanquam* *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; *ut* *Vulg*, *PolAnt*, *JanStat*, *Cn*; *utpote* *Vulg*, *Cn*; *quasi*, *sicut* *Vulg*; *pro* *PolAnt*; *velut* *JanStat*; *quippe* *Cn* (2667) : themuto Caſtellanowi przereczonemu, iako łluſchney rzeczi zandayaczemu. [...] dozwoliliſmy / iemu do Prethwicza iachacz *MetrKor* 61/223 (10); *ListRzeż* w. 51; czo thrzimam tho trzimano za prawem swem [...] czom bral y bierze pozithki tho wsisthko byerze iako swe wlasne y sswego wlasnego Mlyna y stawu *ZapWar* 1547 nr 2611 (34); *March¹Wiet* A2; *BierEz* I3 (8); Rzekł Piotr iako łmiellfy. *OpecŻyw* 97v (72); *ForCnR* B3 (4); *PatKaz I* 2 (4); *PatKaz II* 23v (23); *PatKaz III* 91 (9); *FalZioł* III 10c (4); *BielŻyw* 49 (5); *GlabGad* A3v (6); *March²* Dv; *MiechGlab* *2 (12); *WróbŻółt* S7 (2); *WróbŻółtGlab* A5; *LibLeg* 6/115v (70); on kámieñ ktory byli zárzućili buduiąci koſcioł páñſki iáko niepotrzebny łtał fie był potem napotrzebnieyłfy *RejPs* 174 (25); *ComCrac* 14 (3); *RejRozpr* E3; *LibMal* 1544/80v (8); *SeklWyzn* ktv; *RejJóz* C2v (12); *SeklKat* D3v (3); *RejKup* b3 (24); *HistAl* A3 (9); Był człowyek/ y yáko człowyek mogł łye omylić. *KromRozm I* B2v (4); *MurzHist* B2v (12); *MurzNT* 31 (6); *MurzNTSekl* A2; *KromRozm II* c4v (8); *KromRozm III* A2 (35); *Diar* 24 (39); *DiarDop* 101 (9); *MrowPieś* A3v (2); *BielKom* B2 (2); *GliczKsiąż* C (19); A ty yák możny Bog nyezmyerney miłości/ Nye opułłczay łtárych łat y mey ſiwoſći *LubPs* Q3 (74); trzeći grołz Piłárzowi z onych pieniędzy oddzieláią/ iáko więcey nád wżytki Perłony Sądowe práciującemu *GroicPorz* d3v (13); *KrowObr* B3 (18); *RejWiz* 4v

(12); *Leop* 4.*Esdr* 7/64 (23); *OrzList* a4v (7); *UstPraw* A3v (11); *KochZuz* A4v; *LeszczRzecz* A3v; A łzedłzy w dom więc z onym/ wnet łwar vczyniłá/ Rzkomo iáko ceklarzá z domu go pędziłá. *RejFig* Aa5 (3); *RejZwierz* 5v (9); Mowieć iáko mądrym/ rozłádzćieź wy co powiedam. *BibRadz* 1.*Cor* 10/15 (34); *OrzRozm* B4 (15); Doktorowie z Lowánium [...] vczynili dekret przeciw kłięgom Luterowym/ łkázuiąc ye ná łpalenie iako niekrześciánłkie *BielKron* 195v; *Almus* (iáko cnotliwy brát) nie chćiał wźiác korony imo łtárłżego brátá. *BielKron* 301v (196); *GrzegRóżn* D3v (5); *KwiatKsiqz* Av; *Mqcz* 77c (2); *OrzQuin* F2 (16); *Prot* A2v (4); *SarnUzn* A3 (5); *SienLek* 194 [2 r.]; *SienLekAndr* a3; *LeovPrzep* a2 (4); *RejAp* 130 (28); A tám bęđącz z nią połpołu/ iáko ten ktory miłował/ poczał wzywác wlytkich prośb/ wlytkich namow/ wlytkich chytrości/ áby iá przeciwko łobie vczynił łkłonná. *GórnDworz* Bb2v (38); *HistRzym* 13 (5); Pan nie wnet łie młci krzywdy łwoiey/ áczby moğł iáko Bog moźny *RejPos* 86 (273); *RejPosWiecz*² 91 v (16); *BiałKat* 11 (19); *BielSat* G2; *KwiatOpis* A2v (2); *GrzegŚm* 20 (2); *HistLan* C (5); nienawiłci/ rołtyrki/ y niezgody/ iáko hániebne łkázý Chrześciánłtwa/ koniecznie precź wyrzucone byc máia; *KuczbKat* 160 (19); *RejZwierz* 249 (47); *BielSpr* 2 (8); *KochMon* 32; *WujJud* 32 (39); Prziymiłz tedy W. K.M. pokornie prołimy od nas iáko Miłostíwy Pan to wyznánie náłze *WujJudConf* 17v (14); *RejPosRozpr* b4 (3); *RejPosWstaw* [21²]v (2); *BudBib Lev* 11/13 (8); *BudBibKaw* A2v; *HistHel* B (3); *MycPrz* II A (4); *Strum* B; Iuditi oney pániey ktora Holoferná zámordowála iáko dobrodzieyki łwey/ płakał lud *BiałKaz* D3 (9); *BudNT* 1.*Cor* 3/1 (21); *StryjWjaz* A4; Ale to ná łtronę iáko głupłtwo/ ná głupie y bábie bayki: podźmy do rzeczy. *CzechRozm* 32v (94); *PaprPan* Bv (18); *KarnNap* A3 (11); *ModrzBaz* 1v (16); *SkarJedn* 60 (95); *KochOdpr* B4; *Oczko* 7 (9); *KochPs* 64 (6); *SkarŻyw* 1 (158); *MWilKHist* C3v; *ZapKości* 1580/11 (12); A gdy potym trzećiego lata Koloman Hálicza dołtał/ wyğnał go z niego wtory raz Dániło Romanowic/ iáko włafny Rułkiey Monarchiey Dziedzic. *StryjKron* 330 (47); *CzechEp* 18 (95); *CzechEpPORz* *2 (4); *KochJez* A3 (2); káźdy bácźny y wierny á w piłmie łwięty m bieğly/ odrzućić to moźe iáko łprofne/ nikkzemne/ y bábie powiełci. *NiemObr* 121 (23); *KochFr* 6 (3); *KlonŻal* B2v; *ReszPrz* 39 (5); *ReszList* 143 (5); Herod [...] łobie Ianá S. Chrzćiciela wielce waźyl/ y iáko Proroká rad go łłuchał *WerGośc* 237 (4); *WerKaz* 277 (2); *BielSen* 14; *BielSjem* 15 (2); *KochPieś* 57; *KochTarn* 73; *PudłFr* 47 (2); Bog iáko ten ktory nie rad grzechu nigdy widzi/ Kazał z Ráiu wyğnać gwałtem ono dwoie ludzi *ArtKanc* N11v (21); *GórnRozm* C4v (12); *KmitaPsal* A3v; *KochWr* 23 (3); *KochWrJan* 18; *PaprUp* A2v (7); wiemy ze tam wm dosyc zsiebieczynisz iako dobry Senator asczery miłosnik RPtej *ActReg* 13 (30); *GostGosp* 155; *Phil* D2 (6); *GórnTroas* 50; *KochCzJan* A2v; *KochPij* C4; Przecź/ iák Óciec lutołci/ Syná nie wyrwiełz/ z tákovey łrogołci? *GrabowSet* R3v (16); *KochAp* 7 (2); *KochFrag* 48; *OrzJan* 4 (3); *LatHar* 4 (39); *KołakCath* B2; *KołakCathOkuń* A2 (3); *KołakSzczęł* A2v; *WujNT* 67 (110); *WysKaz* 5 (8); *JanNKar* Bv (2); *SarnStat* 4v (124); *SiebRozmył* B (13); *GrabPospR* K2v; *KlonKr* Dv (2); *KmitaSpit* Bv; *PowodPr* 2 (9); My teź poráduemy łię Pánu z tákiego łego podwyłżenia/ iáko źyczliwi miłosnicy czći łego. *SkarKaz* 244a (38); *VotSzl* A2v (5); *CiekPotr* 16 (2); *CzahTr* B3v (3); *GoslCast* 50; *PaxLiz* Bv; *SkarKazSej* 657a (23); Tych ludzi proźnuiających [...] gonia y wiąźá/ wlyędy łch łiepáia/ Iák Rzeczpołpolitey połpolita łkázę *KlonWor* 37; *RybWit* [A2].

Połączenia: »prawie jako, prawie jak ... tak« (3 : 1): Práwieś nas iáko wzgárdzone záprzedawał wniewolą zá to żadnego pożytku niebiorąc *RejPs* 66; *RejAp* 78; *HistLan* A4; Bali sie go bo im tak frodze rofkázował/ Y práwie iák moźny Krol tak nimi kierował. *PaprPan* Dd3v.

»tak jako, tak ... jako, jako ... tak« (23 : 7 : 1): krolowy [...] Polfkyemu [...] bandą wyecznye fzwymy pothomky wyernym poddanym thak yako panu szwemu dzyedzycznemu *MetrKor* 34/265 (2); *RejPs* 123; *LibLeg* 11/181; *MurzHist* 13; *LubPs* M4 (4); Bo wźdy infzym źwirzētom kopytá y rogi/ Dał Bog [...] Káždy fławek opátrzył/ tak iáko Pan práwy. *RejWiz* 119v (3); *Leop* 2.Cor 6/4 (2); iáko práwy fláchćić/ tak w fwym ftanie żywie. *RejZwierz* 54; *RejAp* 196v; *RejPos* 30v (4); *HistLan* A4; *KuczbKat* 5; *RejZwierc* 175 (2); *WujJudConf* 18; *CzechRozm* 147; *PaprPan* P3v; *SkarŻyw* 152; *ArtKanc* N16v; *SarnStat* 1225; Y tak flūżyli Wándźie Krákułowej/ Iáko Krolowej. *KlonFlis* G4.

»jako to« (14): mnie nic niepomozē/ iakoto odwiekow od Boga odrzuczonemu *MurzHist* D4; *MurzNT* 48v (3); *Leop Sap* 12/8 (2); *OrzList* f3v; *BibRadz* *3; *HistRzym* 26; *RejPosRozpr* c2v; *HistHel* Dv; *BudNT Philem* 1/9; *WerKaz* 287; Oftátek wam dáruiē/ iák to duchownému. *WyprPl* B2v.

»jako więc« (1): I dopierko obaczycie dzywne Boskie fprawy Czo nad wiernym okazaie iako więcz pan prawy *RejJóz* O7v.

b. *W funkcji określającej; ut Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat; quasi, tanquam Vulg, PolAnt, Modrz; sicut Vulg, PolAnt; veluti PolAnt, JanStat; pro Mącz, Cn (983) : BierEz* A4v (2); panna Maria była tam/ nie iako gościá/ ale iako dóftoynieyfía *OpecŻyw* 40v (19); *MetrKor* 38/501; *PatKaz I* 15; *PatKaz II* 31 (2) : *PatKaz III* 89 (6); *HistJóz* C4v; Iezu ktoris dwiema zwolennikom [...] iako pielgrzymuiący wkazawfzy sie w łamaniu chleba Raczyfles sie gim obiawić *TarDuch* C8 (4); *FalZioł* III 21a (3); *BielŻyw* 68 (2); *BielŻywGlab nlb* 10 [2 r.]; *WróbŻołt* 121/3; *LibLeg* 10/145v (2); *RejPs* 59v (5); *RejRozpr* G2; *SeklWyzn* g3v; *RejJóz* O3; *RejKup* b2 (3); *HistAl* A2 (10); *KromRozm I* B2v; *LibMal* 1551/164; *MurzHist* O3 (3); widziafem ducha a on s ftepuie znieba iako gofēbica [*descendentem quasi columbam*] *MurzNT Ioann* 1/32 (3); *MurzOrt* B3 [2 r.]; *KromRozm II* t4v; *KromRozm III* E6 (6); *Diar* 57; *GliczKsiąż* H8; *LubPs* A2v (5); *GroicPorz* dd4v (4); Atzkołwiek ći on był prawdziwym Bogiem y tzłowiekiem/ á wfzá[k]oř do nich/ nie mowił iáko w pořtáci bořkief/ ále iáko w tzłowitzey. *KrowObr* C3 (7); *RejWiz* 44v (7); mieycie go sobie iáko iednego fyná they źemie: y bēdziecie go miłowác *Leop Lev* 19/34 (19); *OrzList* h4v; *UstPraw* Iv (2); Y kazáli przed fię ftanáć Zuzánnie cnotliwef/ Chcąc potwirdzić kłámtwá fwego/ iáko prawdy żywey. *KochZuz* A4; *RejFig* Bb7v; *RejZwierz* 20v (4); *BibRadz* *2v (25); *OrzRozm* G4 (3); mnichom flūżył iáko Konwirz/ bo go nieználi. *BielKron* 323v; fiodmego dnia Márcá thopiá Márzánę vbrawfzy iáko niewiáftę *BielKron* 344 (36); *KwiatKsiąż* A; Eduxit mater pro sua, Wychowála yá mátká yáko fwá włáfná. *Mącz* 323a; *OrzQuin* F (4); *SarnUzn* C7 (6); Pirwey go Apořtoł widział pořzrod máyefstatu iáko báránká/ á teraz go powiáda przed ořtarzem iáko Anyoła. *RejAp* 71v (12); *GórnDworz* F6v (3); A táko on rycerz pořiadł onę źemie iáko fwá. *HistRzym* 73v; A ten to fwięty Pan dobrowolnie bez twey wfzey zařlugi/ iefzće ktemu iáko zá nieprzyacielá fwego á zá niewierniká fwego ćirpi wfzytko *RejPos* 106; Y pořtawił nam Pan thy dwa ftany iáko cel álbo iákie źwierciádło przed oczy nářze *RejPos* 162 (54); A tym obyczáiem w Pánu Kryřtuřie/ iáko w Bogu tylko/ wyznawamy bytność á mieřzkanie nářze. *RejPosWiecz*² 91 (45); *BiałKat* 86 (3); zdziáć w fukniách ćienie/ Iáko draby [Iák piechotę *BielSjem* 35] przy řzańcoch/

İpořtáwiác przy řcienie. *BielSat* N (2); *GrzegŚm* 33 (2); *KuczbKat* 90 (3); *RejZwierc* 27 (8); iáko Setniká obierano mężá vrodziwe⁸⁰/ vdátneho/ İpráwnego *BielSpr* 13v (4); *WujJud* 36 (4); *WujJudConf* 23v (3); *RejPosWstaw* [143³]; v Ezaiařá w Rozdziále 6o. [...] mowiá iáko o mężczyźnie/ gdyž İfaiař iáko o niewieřcie mowi przez wřzytek rozdział *BudBib* c2v (14); *HistHel* [A2]; *Strum* G4 (2); *BiałKaz* B (5); wřzyřcy İoháná máia iáko proroká [*WujNT*: máia İána zá Proroká] *BudNT Matth* 21/26 (8); *CzechRozm* 42 (27); *PapřPan* Gg3v; *KarnNap* B3 (7); *ModřBaz* 24v (11); *SkarJedn* 45 (23); *Oczko* 5 (3); *KochPs* 61 (2); obawiam řię wypowiádác áby mię kto iáko kłamcę nie wřpomińal. *SkarŻyw* 34; S. Benedict pátrząc/ vyrzał á ono go czárt/ iáko czarne chłopię/ zá fukńię z kořciolá wyřiąga. *SkarŻyw* 250 (80); *MWilcHist* H4; *ZapKořcier* 1582/28 (4); *StryjKron* 6 (6); Chřřtus řam był v řwycy iáko cudzořiemiec: y przeżywáli go teř Břřkupowie/ Xięża y Mnifzy Gálibeyczykiem y Sámárytáńem *CzechEp* 58 (59); *CzechEpPORz* *4 [2 r.]; *NiemObr* 50 (9); *KochFr* 59 (2); gdy mię dáley doieřdza/ y řkárzy ná mię/ iáko ná grzeřzniká/ tedjńim wzgárdzę *ReszPrz* 52 (6); *ReszList* 173; *WerGořc* 216 (2); *WerKaz* 287 (3); *BielSjem* 35; *KochTarn* 78; *PudłFr* 45; *ArtKanc* D11v (7); *PapřUp* D4; *ActReg* 23 (6); *Calep* 905a; *GostGospSieb* +4v; *GrochKal* 25; *Phil* E (3); ty/ coř řie vkradkiem poczał/ y vrodził Achilleřów řynu/ gdy iáko dzieřwká chodził. *GórnTroas* 28; *GrabowSet* F3v (3); *KochFrag* 17; Te Přáľmy niektorzy ták rozdziałia/ že kařdy iáko przyřtoyne lekárřtvo iednego z řiedmi głównych grzechow pokłádáia. *LatHar* 158 (15); *KořakSzczęřl* C2; *WujNT Matth* 3/16 (75); *JanNKar* C3 (2); Sędzięgo y Podkomorzęgo řobie do tych praw iáko Exekutorów obieramy. *SarnStat* 65 (86); *GrabPospR* K3v (3); *KmitaSpit* A4v; *PowodPr* 2 (22); *SkarKaz* 2a (66); *CiekPotr* 34 (3); *CzahTr* L4v (3); wrzędom iáko řiemřkim bogom/ od Bogá niebieřkiego dánym/ powolnoř oddáie. *SkarKazSej* 678b (5); *KlonFlis* G4 (2).

Pořczenia: »prawie jako« (4); *RejPs* 172 (2); [*Słońce*] Prawdnie iáko naczynie k temu końcowi dla pořytku ludzkiego vřřawione *BibRadz* I 1c marg; *RejPos* 284v.

»tak (rownie) ... jako, tak jako, jako ... tak« (15 : 7 : 1); *RejPs* 143v; *LibMal* 1545/105; Gdyž cie tak znam iáko kata Ktory trařilř moię řercze *RejJóz* F3; *RejKup* v4; *KrowObr* 3 (2); *Leop Ex* 36/13; *RejZwierc* 54; Niech człowiek thák o nas rozumie iáko o řługách Kryřtuřowych/ y řzafárzoch táiemnic Bořych. *BibRadz* 1.Cor 4/1 (2); *GórnDworz* C7; *RejPos* 90 (4); *RejPosWiecz*³ 96v; *RejPosRozpr* c3; nie opuřczay nas: bo wieř řřany nářze w puřtyni/ á (ták) będzieř nam iáko oczy. *BudBib Num* 10/31; *BiałKaz* G4; *BudNT* 2.Cor 9/5; *GórnTroas* 65; *WujNT* 1.Cor 4/1 (2).

»jako to« (2): Dionizia řřlá z bořnice á iey corká Filomácia przed nią w drogim odřzieniu/ á Tárřia zá nimi iáko to ich dzieřwká. *HistRzym* 18v; *RejPos* 213.

»włařnie jako« (1): Sámá gniazdá ich řřlá/ dzieřci ich żywiłá/ Y włařnie iáko řřarą pánia v nich byłá. *KmitaSpit* C6.

»jako za [co]« (17): wřřak iáko zá obce nas pocřytał řobie y przedał *Leop Gen* 31/15; *RejZwierc* 54; *RejPos* 284v; *CzechRozm* 214v [2 r.]; A inne ktorzy tey głowney řucceřeyey nie máia/ y ná ládá řię mieyřcách zbieráia/ podeyřzáne y iáko zá Heretyki mieć trzebá *SkarJedn* 32 (3); *SkarŻyw* 478 (3); miey go řobie iáko zá pogáńiná/ y iáwnogrzeřzniká. *ReszPrz* 9; *GórnRozm* Ev; *WysKaz* 6; *PowodPr* 65; *SkarKaz* 422a; *SkarKazSej* 689b.

3. Wprowadza wypowiedzenia lub składniki wyrażające zgodność określonej czynności lub własności z czyjąś wolą, możliwością, zwyczajem, przepisem itp.; *prout Vulg, Modrz, JanStat, Cn; quemadmodum Vulg, PolAnt, Cn; secundum Vulg, PolAnt; ut Mącz, Cn; sicut Mącz; quomodo Vulg (2989) :*

a. Wprowadza wypowiedzenie (2978) : *dayemi [...] przewodnyky do samego dvnaya abi śpokoynye yachal yako Źywe godzy myedzi chrzeŹcziyani. LibLeg 11/156 (25); ListRzeź w. 15; ZapWar 1512 nr 2083 (10); MetrKor 34/134v (2); BierEz G2v (3); cieŹs iako możeŹs zranioné dzieciątko OpecŻyw 23 (30); w naŹzim mieŹcie może kaździ żyćz iako chce ForCnR A3 (4); PatKaz III 105v (2); HistJóz A4v (7); A iefłliby ten chori miał krowie doŹyć: pućić mu krow/ albo bańki poŹtawić. iako cie twoy rozum nauczy FalZioł V 98v (23); BielŻyw 48 (5); GlabGad C8v (3); MiechGlab *5v (4); BierRozm 21; KłosAlg F3 (2); WróbŻołt G2 (3); Bowiem pan bog naŹz ná niebie będąc wŹŹyto iáko chce wedle myŹli Źwey Źpráwuie RejPs 169v (11); ComCrac 13 (5); RejRozpr E2 (3); SeklWyzn Av (5); RejJóz B7v (14); LibMal 1547/136 (3); SeklKat N4v (2); RejKup b4 (32); HistAl A4 (3); kaźdy Źnich/ yáko go wyátr náuki zányeŹe/ yuź ták/ yuź owák vczy. KromRozm I E2 (10); MurzHist A3 (3); MurzNT 43v (6); MurzOrt Bv; Yutro/ yáko proŹiŹ/ o koŹcyele/ co pan bog da z Źobą rozmáwyáć będąyewá. KromRozm II y3 (5); KromRozm III A4v (7); Diar 34 (9); BielKom B8 (3); GliczKsiąź E5v (4); LubPs K2v (10); GroicPorz C2v (21); GroicPorzRej C4; SeklPieŹ 20; KrowObr 23 (21); Bo wierz mi że tám trzebá czáŹem y przez nogę/ Gdyby naŹze Źło gorá/ bá iáko cie mogę. RejWiz 75 (29); chćiał wniŹć do iey komory iáko miał obyczáy Leop Iudic 15/1; ia iákom zwykł [ex more] mam Źiedzieć wedle Krolá zá Źtołem Leop 1.Reg 20/5 (41); OrzList e4v; UstPraw C (9); KochZuz A2v (2); RejFig Bb6v (2); RejZwierz 30 (6); á niemáŹz nikogo w tey źiemi coby Źię zŹedł z námi / iáko iefł zwyczaj [secundum morem] po wŹzytkiey źiemi. BibRadz Gen 19/31 (54); OrzRozm B2v (10); krowowa (iáko byŹá náuczóná) ŹciągnęŹá do niego rękę BielKron 122v; Gdy tho wyrzekł Máchomet/ wŹzytcy záwołáli Źtań Źie Źtań Źie/ iáko ŹyŹyŹy záchowamy wiárę y poŹtuŹeńŹtwo BielKron 255 (183); GrzegRóżn Bv (8); KochSat A4; KochZg A2; KwiatKsiąź Q2 (2); Sine nunc me meo vivere modo, Niechay teź teraz yuź żywę yáko mi Źie zda. Mącz 228a; Vxorius [...] Którym żoná obraca yáko chce. Mącz 512a (63); OrzQuin P (10); Prot A3v (3); SarnUzn B4 (3); SienLek 45 (10); láthá trzydźieŹtego y piątego/ [...] człowiek mocnym bywa iáko ma być LeovPrzep I (2); RejAp 62 (11); iefł cnotliwy/ trzeźwi/ czuyny/ pilny/ Źpráwny/ iáko ieden być może. Górndworz R4 (21); GrzepGeom C4v (14); HistRzym 21 (13); RejPos 4v (67); BiałKat 54 (12); BielSat B3 (3); GrzegŚm 20 (2); Vczyñił rzecz do wŹzytkich iák ná to ŹtuŹzáŹo. HistLan Ev (14); KuczbKat 90 (2); A ták iefłižeŹ Źláchćic/ żywże pocźćiwie iáko ná Źláchćiczá przyŹtuŹze. RejZwierz 51 v (77); BielSpr 18 (11); KochMon 31 (2); WujJud 28v (15); WujJudConf 22 (7); RejPosRozpr b3v; RejPosWstaw 44 (5); Nieboy Źię idz vczyñ iákoŹ rzekłá (marg) wł. wedle Źłowá twego. (-) BudBib 3.Reg 17/13 (67); HistHel Bv (8); MycPrz I B3v (2); Strum F (10); WierKróc A4v; BiałKaz G4 (3); BudNT Mar 14/21 (13); StryjWjaz A2 (4); CzechRozm 16 (24); PaprPan G4v (7); ModrzBaz lv (10); SkarJedn 35 (9); Oczko 19 (2); Okaź mi ŹáŹkę/ iákoŹ rzekł KochPs 181 (11); SkarŻyw 15 (24); KochTr 10; MWilkhist B2v (8); ZapKoŹcier 1581/17v (12); StryjKron 21 (12); IudaŹzowi zdraycy biádá/ chociaź Źyn człowieczy ná Źmierć idźie iáko mu náznáczono. CzechEp 62 (35); CzechEpPORz *2v (2); KochJez B; NiemObr 13 (3); Rátuy mię iáko możeŹ/ á wyrwi z niewoli KochFr 65 (4); KlonŻal Bv (2); KochSz B3 (2); KochWz 140; ReszPrz 99;*

ReszHoz 121 (2); *WerGośc* 208; *WerKaz* 289; *WisznTr* 5 (2); *BielSen* 12; *KochPam* 82; *KochPieś* 1 (6); *KochSob* 59 (3); *KochTarn* 74 (2); *PudłFr* 38 (2); Iáko było w Zakonie Zydom przykazano/ By kázde olmega dnia dziećię obrzezano *ArtKanc* C9v (18); *BielRozm* 11 (5); *GórnRozm* A3 (18); *KochWr* 20 (2); *PaprUp* Iv (2); *ZawJeft* 25; *ActReg* 14 (13); *GostGosp* 46 (2); *GórnTroas* 59; *KochPij* C (2); Lecź cię godnym náyduię Bym cię cźcił/ miłuiący/ Iák od łtworzenia ma cźczon być tworzący *GrabowSet* Fv (10); *KochAp* 5; *OrzJan* 4 (4); *OstrEpit* A2v; *WyprPl* A4v (2); *LatHar* 112 (20); *KołakCath* B (3); *KołakSzczęśl* B2v (4); *RybGęśli* Bv (6); Idź; á iákoś vwierzył niechći fię sítanie. *WujNT Matth* 8/13 (55); *WysKaz* 13 (2); *JanNKar* Dv (2); *JanNKarKoch* G3; SEym Wálny Koronny [...] zá rádą pánów Rad oboygá Pánstwą/ iáko čás y potrzebá Rzeczypołpolitéy przyność będzie/ powinni go fkládác będziemy. *SarnStat* 30 (75); *SiebRozmyśl* F4 (2); rycerłkiey powinności iáko ich łtan nieście dofyć cźznią *GrabPospR* K2v; *KmitaSpit* C4; *PowodPr* 14 (7); *SkarKaz* 158b (17); *VotSzl* B2v (2); *CiekPotr* Cv (10); *CzahTr* A4v (4); *GostCast* 44; *PaxLiz* C3v; *SkarKazSej* 666a (4); *KlonFlis* F (2); *SapEpit* A3; Názow go/ iáko godzien/ włzech narodow zdraycą. *KlonWor* 31 (6); *PudłDydo* B (2).

Połączenia: »jako jedno« (8): *OpecŻyw* 115v (2); *LubPs* Y6; *RejWiz* 130v; *RejZwierc* 141v (2); wołę ia ták ná glinie iádác/ A złotem podług myłli iák iedno chcę władác. *PaprPan* Gg3v; *CzechEp* 364.

»prawie jako« (12): *Penitus cognoscere*, Práwie yáko ma być poznác. *Mącz* 289d (10); *RejAp* 116v; *GórnDworz* Bv.

»tak (prawie) jako, tak jako ... tak(że) (też i), tak (a. także, takci) ... jako, jako ... tak (a. także, także) (i, też, też i)« (536 : 2 : 364 : 103) : *ListRzeź* w. 24 (2); *ZapWar* 1512 nr 2083 (9); *MetrKor* 37/4v; *BierEz* A3 (4); *OpecŻyw* 96v (5); *ForCnR* C2; *PatKaz* II 65; *FalZioł* I 147a (13); *BielŻyw* 49 (2); *GlabGad* F4 (4); *LibLeg* 6/55v (28); *WróbŻołt* 55/9 (2); *RejPs* 25 (5); *ComCrac* 22; *RejRozpr* K2; *SeklWyzn* c4v (6); *RejJóz* C8v (3); *LibMal* 1546/ 110v (2); *SeklKat* A4v (11); *RejKup* b6v (7); *RejKupSekl* a5; *HistAl* A8 (3); *KromRozm* I A2 (7); *MurzHist* Iv (3); *MurzNT* 126 (3); *MurzNTSekl* A4; *KromRozm* II lv (6); *KromRozm* III D (6); *Diar* 22 (10); *GliczKsiąż* A4v (6); *LubPs* M2v (5); *GroicPorz* B4 (6); *KrowObr* B3 (28); *RejWiz* 78 (16); *Leop* Gen 7/9 (37); *OrzList* dv (5); *UstPraw* C2 (8); *LeszczRzecz* A2; *RejZwierz* 9 (9); ktorzy to włytko wypráwią/ ták iákom ia rofkazał thobie [*Iuxta omnia quae praecipit*]. *BibRadz* Ex 31/11 (45); *OrzRozm* C2v (4); *BielKron* 19 (33); *GrzegRóżn* A2 (2); *KochSat* A2 (2); *Mącz* 3d (24); *OrzQuin* Bv (17); *Prot* B3; *SarnUzn* C4v (5); *SienLek* 1v (6); *RejAp* 8v (33); *GórnDworz* A3 (24); *GrzepGeom* Kv; *HistRzym* 12v (3); Y rzekł Iezus onemu Setnikowi: Iuź idź/ á iáko wierzyłz tákci fię niech sítanie. *RejPos* 45v (116); *RejPosWiecz*² 95v (2); *RejPosWiecz*³ 98v (2); *BiałKat* 101 (7); *BielSat* Cv (3); *GrzegŚm* A3v; *HistLan* E (3); *KuczbKat* 290 (3); *RejZwierc* 2v (42); *BielSpr* 3v (5); *WujJud* 8v (11); *WujJudConf* 224; *RejPosRozpr* b4; *RejPosWstaw* [21²] (5); *BudBib* Gen 18/5 (28); *HistHel* B2 (4); *Strum* C3 (5); *BudNT* Ioann 12/50 (4); *CzechRozm* 14v (39); *PaprPan* G4; *KarnNap* Ev; *ModrzBaz* 3v (10); *SkarJedn* 43 (9); *KochOdpr* Cv; łwé włytki łpráwy Ták łpráwuy/ iáko páńłkie brzmią włtáwy *KochPs* 54 (2); *SkarŻyw* 21 (22); *KochTr* 21; *MWilkHist* C3v (7); *ZapKóścier* 1580/13 (6); *StryjKron* 265; *CzechEp* 114 (25); *NiemObr* 5 (8); *KochFr* 11 (4); *KochWz* 156; *ReszPrz* 95; *ReszHoz* 138; *PudłFr* 39 (2); *ArtKanc* A17 (3); *BielRozm* 11 (4); *GórnRozm* B3 (9); *KmitaPsal* A5; *PaprUp* D4v (9); *ZawJeft* 33; *ActReg* 43 (15); *GostGosp* 8; *Phil* N4; *GórnTroas* 58 (3); *GrabowSet* B4v; *OrzJan* 57 (2); *OstrEpit* A2; *LatHar* 136 (18); *RybGęśli* Bv (3); *WujNT* Ioann

14/31 (17); *JanNKar* D2; *JanNKarKoch* E3v (2); *SarnStat* 17 (43); *SkarKaz* 6b (8); *CiekPotr* 11 (3); *CzahTr* A4; *GoslCast* 27; *SkarKazSej* 684a (2); *KlonWor ded **2v* (5).

»jako to« (5): any kazal yem na odyezdzye abi mv ranka czalowaly yako tho obiczay myedzi namy pani Chrzelczyanlkyemy *LibLeg* 11/155; *BielKron* 53v; *WujJudConf* 255; *KochAp* 9; *SarnStat* 375.

»(pod) tym obyczajem (a. w ten obyczaj) (...) jako, tym kształtem (...) jako, tym sposobem (a. wedle tego sposobu) (...) jako, tym strychem jako, tym torem jako, takim porządkiem ... jako« (8 : 6 : 6 : 1 : 1 : 1): *LibLeg* 6/158v (3); áni żyli tem kftałtem/ iáko iem było rofkazano. *RejPs* 114v; *ZapWar* 1550 nr 2666; *Diar* 69; A kościół wżytek tym ípofobem był poftáwion/ iáko był Moizelz ná pułczy rofkazał *BielKron* 77 (2); *SarnUzn* D5v; *GórnDworz* D2v (3); *RejPos* 87v; przewodzić ie słykowawłzy tym obyczáiem ná Koniech/ iáko w tey Figurze przes Litery náznáczono. *BielSpr* 71v; *KarnNap* G; *ModrzBaz* 37v; *SkarŻyw* [282]; *GórnRozm* K4; *SarnStat* 833 (5).

»wedle (a. według) tego jako, podług (tego) jako« (23 : 3): gdzie bylo potrzeba zabitz baranka wielkonotzného/ podług tego iako był buog przykázál Moijżelšowi *OpecŻyw* 86v; *PatKaz III* 148V; *WróbŻółt* 118/132; *LibLeg* 11/174v (2); *Leop Ier* 50/21; *OrzRozm* T4v; *Mącz* 35b; *CzechRozm* 244; winuyże fię íam/ iellli wedle tego iákoś záslużył ludzie o tobie mowią. *ModrzBaz* 81v; *Oczko* 22; *SkarŻyw* 285 (2); *CzechEp* 55 (2); *SarnStat* 45 (11).

α. *Wypowiedzenie wprowadzone przez „jako” jest imiesłowowym równoważnikiem zdania [w tym: jako mogąc (20)] (23) :* *BierEz* O3v (2); *MiechGlab* 12; *RejFig* Bb8v; *HistRzym* 18v; *GórnDworz* I4v; íápáiąc ze wżąd á nábywáiąc iáko mogácz tych márných rofkofzy iego *RejPos* 159v; *HistLan* Bv (3); *RejZwierc* 102; *BudBib* bv; ktorzi zbozá kupuiá/ áby ie záfię tylko oni íami iáko chcąc przedawali. *ModrzBaz* 141v (3); *SkarJedn* 53; *StryjKron* 597; *CzechEp* 333 (3); *CzechEpPorz* *; *CiekPotr* 87 (2).

β. *W wypowiedzeniu wprowadzonym przez „jako” występuje przeważnie bezpośrednio po nim superlatious; użycia te można uważać za przejście do funkcji partykuły wzmacniającej [cf s. 222b] (110) :* *BierEz* R3; grzála/ tolila iako nálepicy vmiala. *OpecŻyw* 15v (2); *FalZioł* V 22b (2); *BielŻyw* 12 (2); *LibLeg* 7/104v; *RejPs* 49; á iáko mogł naprędzey vciekał [*et cursu velocissimo fugiebat*]. *HistAl* F3 (3); *MurzHist* L4v (2); *MurzNT* 173v marg; *MurzNTSekl* A4; *GliczKsiąż* F6v; *LubPs* B; *GroicPorz* c; *KrowObr* 128; *RejZwierc* A2v; *BibRadz* *4v (2); z Kráková wyiechał/ á iáko narychley mogł lud zebrał *BielKron* 365 (2); Agam quam brevissime potero, iáko naykrocey będę mógl. *Mącz* 337c (16); *SienLek* 104v (3); pałtwił fie iáko naybárziesy mogł nád nieborakiem *GórnDworz* Y7v (7); *GrzepGeom* B2; *RejPos* 12v (4); *BielSat* B3; *RejZwierc* A2v; *BielSpr* 15v; *BudBib Eccli* 9/19; *HistHel* B3; *ModrzBaz* 138v; *Oczko* 16v; będąc służył iáko będąc mogł nawierniey *SkarŻyw* 337 (2); *MWilkHist* B3; *StryjKron* 717; *CzechEp* 240 (2); przyrownay do obyczáiw ludzkich/ iáko chcez nadawnieyńzych/ iáko chcez naydálńzych *ReszPrz* 33; *BielRozm* 12; *ActReg* 97; *WyprPl* C4; *LatHar* 92; *WujNT przedm* 21; *JanNKar* B2; *SarnStat* 110 (12); *SiebRozmyśl* H; *GrabPospR* M2v; *SkarKaz* 609a; *VotSzl* B4v; *PaxLiz* E4; *ZapKościer* 1597/78v.

Połączenie: »jak jedno« (1): A będę ia mięfzkał w domu twoim Pánie/ Iák iedno nadłuzey moich dni doftánie *ArtKanc* Q6v..

»tak jako, tak ... jako, jako ... tak« (6 : 5 : 3): *LibLeg* 10/71 (2); *RejJóz* Bv; *UstPraw* D2; *Quoad* potuit restitit, Yáko naybárziesy mógl ták fie záftáwiał. *Mącz* 343d; *RejAp* 3v; *GórnDworz* B4v (2);

RejPos 51v (2); *CzechRozm* 15; tedyń ták oto ftał iákom nalepiey mógł [*quantum potui maximum*] *ModrzBaz* 2; *SkarJedn* 203; zmiłuy fię/ á rátyy mię/ ták iáko ty nalepiey rozumieš. *LatHar* 583.

γ. *W wypowiedzeniu wprowadzonym przez „jako” występują przeważnie bezpośrednio po nim zaimki: kto, co, gdzie, kiedy itp., przez co wypowiedzenie to zostaje uogólnione, dotyczy wielu podobnych okoliczności (127) : A koždy tám do niego wlokł/ Swe podárze iáko kto mógl. BierEz M (2); FalZioł V 107v (3); Ta troiaka wilgoć czyni też rozności oczu człowieczych, iako ktora v kogo więtże ma panowanie. GlabGad B5; MiechGlab 44; WróbŻołt dd5v; niech yako kto zaslvzil wedle załlvyg yfwey bedzie czierpyal *LibLeg* 10/91v; *RejRozpr* A4; chłopi byerali myedzi fzyą then na dwa drugi na trzi dny yako fzyą kyedi traffilo. *LibMal* 1547/135v; *RejKup* g6v (2); przyfyeğá ná trzeci dzień bywa przyfádoná/ álbo ná blifki Szołtiši Sąd/ iáko kędy ieft obyczay. *GroicPorz* i4v (7); *KrowObr* 3; *RejWiz* 48v (4); *Leop Esth* 1/22; *UstPraw* K3; wnidzie lud onędy iáko gdzie ktho będzie ftał ná mieyfcu fwoiem. *BibRadz Ios* 6/5 (3); *BielKron* 214 (6); *KochSat* A2; *Mącz* 194d (5); ábych oddał káždemu iáko czo komu náleżeć bedzie. *RejAp* 192v; *GórnDworz* D; *BiałKat* 293v (2); Iulius Cefarz gdy ná fądzie fiedział fądząc fprawy iáko czyiá przypádlá. *RejZwierc* 99v (3); ruzywłzy s przodku wfow fwoich mężow nalepfzych ták iezdnych iako piefzych/ iáko ktorym s ktoremi przydzie czynić. *BielSpr* 15v (4); *RejPosRozpr* b4v; *BudNT Act* 4/35 (2); *CzechRozm* 104; *ModrzBaz* 111v; *SkarJedn* 185 (2); *StryjKron* 115; *CzechEp* 134; *KochJez* A3; *ReszHoz* 116 (2); *KochPieś* 51; Tám oświeci fercá ciemne/ we wfze fkryte czyniác iáwne/ w dobroci ábo we złości/ iáko kto był w swey táyności. *ArtKanc* T; *GórnRozm* A3 (4); *ActReg* 56; *GrabowSet* Q (2); *WujNT Act* 2/45 (4); *JanNKar* F3v; koždy iáko fie komu podobáło ón wedle zdania fwęgo fzacował *SarnStat* 926 (20); *PowodPr* 78; *SkarKazSej* 684a; *RybWit kt.**

Połączenia: »jako ... tak, tak jako, tak ... jako« (10 : 5 : 1): *RejZwierc* 64v; *BibRadz Ps* 90(89)/11; *GrzegRóżn* H2v; *SarnUzn* C8; co gdy im powiedano ták iáko kto pomniał/ iedni chwalili iedno/ drudzy drugie *GórnDworz* I2v (2); *RejPos* 280v; *RejZwierc* 111; *CzechRozm* 63; *SkarŻyw* 121; *WisznTr* 14; iáko czego komu trzebá/ ták iedzie ná Seym z fwą *Constitutiyką* *GórnRozm* I4v (2); *WujNT* 1.Cor 7/17 [2 r.]; *SkarKaz* 549a.

»wedle (a. według) tego jako« (6): Mercurius. Ieft przyrodzenia przemienego: według iako fie ku ktoremu planecie przytoczy. *FalZioł* V 51v; *GliczKsiąż* F2v; *Oczko* 7; *WujNT przedm* 32; *SarnStat* 104 (2).

Fraza eliptyczna: »jako komu, jako ktore« (2 : 1): *FalZioł* *7; BOná byłá przezwiłkiem/ fkutkiem iáko komu *RejZwierc* 49; *RejZwierc* [233].

b. *Wprowadza składniki (11) : OpecŻyw* 115v; *LibLeg* 6/114v; Wfzákże ich Synowie niebywáią bezecni iáko práwem Polfkim. *GroicPorz* ii4v; Obiátá ich [...] wedle lidzby iáko obyczay *BudBib Num* 29/33 (3); *KochFr* 104; y mówionoć iuż o tym ná kilku féymiech/ ále iáko náłzy/ vmieią rzeczy podác/ á potym z mieyfca nikam. *KochWr* 35, *WujNT* 23 marg.

Połączenia: »tak jako« (2): Iehowá będzie słuchác miedzy námi/ iefli nie ták iáko słowo twoie wczyniemy [*si non secundum verbum tuum sic faciamus*]. *BudBib Iudic* 11/10.

»jako wedle [czego]« (1): A tak sye nam zda abi mv km. raczil poftapycz v km. wlańnego yako wedle lyftv tego pana staroŃti Camienieczkie⁸⁰ *LibLeg* 11/78.

II. Zaimek pytajny (8921) :

1. *Wprowadza wypowiedzenie dopełnieniowe pytajne; qualiter Vulg, JanStat; quam Modrz, JanStat; quanti, quid, quemadmodum, quomodo Mącz; quo, quonam Modrz; quod Vulg; quae PolAnt [w tym z odpowiednikami: to (774), ono (2), owo (2), takowy (1)] (4725) : MetrKor 34/133v (4); ListRzeź w. 37 (2); A ia wam wzyftko wypowiem/ Iák o tym cudu rozumiem. BierEz E4v (2); OpecŻyw 22v (10); ForCnR E2; PatKaz I 16v; PatKaz II 53v; PatKaz III 87v (7); KlerPow A2; LibLeg 11/57 (31); Człowiek niewidział obyczaiu á mieftcza iako á gdzieby roflo tho Drzewo Aloes FalZioł III 2d (11); BielŻyw 43 (5); BielŻywGlab nlb 9 (2); GlabGad F4 (2); WróbŻołt 55 (2); RejPs 54 (15); ComCrac 22; LibMal 1543/75v (24); RejRozpr Av (8); SeklWyzn A (2); RejJóz D2 marg (11); SeklKat A4v (8); RejRozm 400 (3); RejKup b4v (50); HistAl H2 (4); KromRozm I A2 (7); MurzHist E (9); MurzNT 8v (5); KromRozm II a2v (25); ZapWar 1553 nr 2685 (2); KromRozm III E5v (14); IchM nic takowego o nich nie rozumieją jeno jako przystoi o braciej swej Diar 38 (2); DiarDop 103 (2); BielKom nlb 5 (7); Yáko thedy máyą fie wtym ípráwować/ bárzo łácno náuczá y piłmo y rozum łám. GliczKsiąż C7 (12); Snádnyec ten Pan ktory ludzi tu wfytkyego vczy/ Skrułfy wálle prozne myfli/ znać on iák w to łuczy. LubPs V3v; Iełli kiedy ná čás zálnę zás myflę iáko powftác LubPs hh6 (23); GroicPorz Cv (12); GroicPorzRej C3v (2); KrowObr 92v (118); RejWiz A7 (102); Oni tedy kthorzy ná to pátrzyli iáko fie co działo z onym opętánym powiedzieli im wzyftko/ y o wieprzach. Leop Mar 5/16 (17); OrzList bv (7); KochZuz A2 (2); RejFig Bb7v (4); RejZwierz A4 (22); BibRadz *2v (25); OrzRozm C2 (25); BielKron 1v (73); GrzegRóżn Bv (6); KochSat Bv (2); KwiatKsiąż D3v (5); Modifiercor [...] wymierzam yáko czego może ná co doftác. Mącz 228a (34); OrzQuin B2v (14); Prot Bv (7); ProtStoj E2; SarnUzn C2 (6); NA lkończeniu tych Kfyąg ołtátnich/ krotko położę/ Iáko fye w kthorą Czwierć Roku ma człowiek rządzic. SienLek 41 (22); Tám iuz Apołtoł poczyna powiádác o tym táiemnym zyáwieniu łwoim/ iako y ktorym kftałtem zyáwiác mu fie poczynało. RejAp BB7 (88); GórnDworz R3 (60); GrzepGeom kt (14); Rycerzu mocny powiedz mi iákoć imię? HistRzym 82; [śmierć] niźli fie nádziewam tedy przydzie: iedno niewiem/ iáko/ gdzie ábo gdy. HistRzym 94v (13); A iákim dziś iefth krolem/ y iáko vzywa krolełtwá łwego/ to iuz wzyłcy ná oko widzimy RejPos 20; iuzes fie náłłuchał iákie cie błogołławieńłtwá máią potkác od niego: y iákoć theż zálię ma być odmierzono/ iefli wzgárdziłz tym łwiętym nápominánim iego RejPos 172; A thu obácź iáko fie on nie ma gniewác o tę krzywde łwoię RejPos 197v (301); RejPosWiecz² 93 (2); RejPosWiecz³ 97v (3); BiałKat 31 (31); BielSat B4 (10); GrzegŚm ktv (10); iefliź kto wątpi iák bogi czćic winien/ A iák ma w vcćiwości rodzicow być pilen/ O takowym nie trzebá rozmyłłu dlugiego/ Iedno iż zázwdy winien karánia łrogiego. HistLan F2v (7); KuczbKat 195 (5); Vczy fie drugi iáko koniá munłztukiem zálómic/ iáko mu gi przypráwić/ y iáko im zátthacząc/ y iáko go z rázu wybość/ áno by fie pirwej náuczyc iákoby łwą wołá á wżeteczność w łobie zálómic [...] álbo iáko fie wybość ze złych á s łwowlonych obyczáiw łwoich RejZwierz 14 (181); BielSpr 8v (71); KochMon 25 (3); WujJud 12v (30); WujJudConf 29v (3); RejPosRozpr c; RejPosWstaw [21³]v (6); BudBib b2 (14); HistHel A2 (2); MycPrz I C3 (3); Strum I3; WierKróc Av (3); BiałKaz B3 (5); BudNT przedm b2v (15); ábyłmy temu wierząc y to czyniác iáko on rofkazał/ ná pámiátkę łwoię czynic/ pewni byli tego/ iż Bog iefł z námi CzechRozm 266 (40); Pány łobie nie kmyłłne wiefz iáko tráćili/ A dobre y to czytałz iáko ie wielbili. PaprPan B2v (11);*

KarnNap B3; *ModrzBaz* 6 (33); *SkarJedn* 225 (30); wżákże powiedz przedfię iáko co byío. *KochOdpr* B3; Rádzm/ iáko kogo bić: lepiey niż go czekać. *KochOdpr* D3 (7); *Oczko* A3v (11); *SkarŻyw* 193 (87); *MWilkHist* A3 (5); *StryjKron* A3v (3); *CzechEp* 231 (91); *CzechEpPORz* **v (2); *KochJez* A2v (2); *NiemObr* 10 (31); *KochEpit* A2v; O Kocie. SLYchał kto kiedy iáko ciągną kotá? Niezáwždy ízuka wody tá robotá. *KochFr* 10 (13); *KlonŻal* C2v (5); *KochDz* 105; *KochMRot* B; od tegoż kościoła mamy fię pytać/ iáko tey to Biblijey vżywać/ iáko wykłádać iáko rozumieć tegoż to písmá świętego íztukfárki mamy *ReszPrz* 11 (11); *ReszHoz* 119 (2); *ReszList* 183 (8); *WerGośc* 252 (2); *WerKaz* 276 (7); *WisznTr* 3 (3); *BielSen* 11 (4); *BielSjem* 24 (13); *KochPieś* 12 (6); *KochTarn* 73; *PudlFr* 9 (7); *ArtKanc* B3v (5); *BielRozm* 8 (10); Czy to zlá rzecz ieft rząd? Ieśli to zlá rzecz ieft/ niemieyże go ty w twym domu/ vyzrzyfz iáko wlkurafz. *GórnRozm* K (20); *KochProp* 9 (3); *KochWr* 36 (2); *Paprup* A2 (12); *ZawJeft* 33 (2); *ActReg* 3v (43); *GostGosp* 4 (17); *GostGospSieb* +2v; *GrochKal* 15; *GórnTroas* 8 (8); *KochCz* A4v; *KochPij* C2 (2); *GrabowSet* I (21); *KochAp* 7 (2); *KochFrag* 22 (3); *OrzJan* 3 (12); *WyprPl* A2 (3); *LatHar* 2 (11); *KolakCath* C4 (3); *KolakSzczęśl* A4v (4); *RybGęśli* A4; [Kościół] dobrze rozumie/ kiedy/ kędy/ iáko y poki co ma być chowano. *WujNT* 463 (50); *WysKaz* 3 (5); *JanNkar* A4 (5); *SarnStat* 6 (37); *SiebRozmyśl* F3 (3); obráchuyże iáko káždego znich kofztuią ízaty íamy cudzoziemskie/ ktore ná niem widziłz *GrabPospR* N4 (7); *KmitaSpit* B4; *PowodPr* 6 (10); *SkarKaz*) (2 (34); *VotSzl* C3v (3); *CiekPotr* 36 (9); *CzahTr* B4v (9); Niemożelz ty ták tego wypowiedzieć nigdy/ Iáko fie będę vmiął zemścić twoiéy krzywdy. *GoslCast* 65 (7); *PaxLiz* Bv (8); *SkarKazSej* 659a (18); *ZapKościar* 1597/78v; Naprzod vpátruy gdzie y po co płynąć/ Y iáko mieyfcá niebeśpieczne minąć. Ná támtéy ítronie iák twoy towar pláci/ Pytay fię bráciey. *KlonFlis* E2v (4); Pátrzayże iák fię ítroi on czuryło młody *KlonWor* 58 (16); *PudlDydo* B3v; *RybWit* C2; Iádowita niewiáfto/ czemuś zápomniála Iákos práwá małżeńskie w ślubie przyśięgála? *ZbylPrzyg* A3v (4); *SzarzRyt* D (2).

Połączenia: »tak jako« (3); *LibLeg* 11/77v; *SeklKat* A4v; Ten przykád [...] vpewnia nas wtym/ iż wiele ćwiczenie pomaga/ y ták iáko fie kto z młodu czego náložy/ też ná tym niemáło należy. *GliczKsiąż* A4.

»jako też« (17); *RejJóz* G8; *RejKup* b7v; *KrowObr* 161v (2); Abych fie mógł przypátrzyć/ co fie też to broi/ Iáko też czárt w íwych hárcoch nędzne ludzi ítroi. *RejWiz* 165v; *BibRadz Act* 15/36; *RejAp* 124 (2); To iáko im też potym oddawác raczył/ iuż thám ízryzey nápiáno w Ewányeliey ítoi. *RejPos* 237v (3); *BiałKat* 231; *CzechRozm* 183v; powiedz mi iáko cię tełz zową? *SkarŻyw* 348; *CzechEp* 189; *BielSen* 14; *PaxLiz* D2v.

»jako to« (36); *RejJóz* B6; Widziłz yáko to Apoftołowye vftáwy y przykazánya Páńfkye odmyenyáli. *KromRozm II* x2v; *KrowObr* 180v; *RejWiz* A7 (2); *KwiatKsiąż* N4v; Wiem dobrze iák to trudno ná fię co powiedác *Prot* A3; *RejAp* AA2v (2); *GórnDworz* N2; Miłtrzu powiedz mi iáko to może być/ że tey kofzule nie piorą/ á wždy záwždy ieft biała *HistRzym* 107v; *RejPos* 26v (7); *RejZwierc* 27 (5); Ale z tego/ ieśli się co baczyłz/ dofyć vznác możelz/ iáko to prawdá coś powiedział. *WujJud* 240 (2); *MycPrz I* A4v; A iákołz to? tegoć ia ielzče nie rozumiem? A ták powiedz mi to naprzod/ iáko to nie iednákim ípořobem co fie tknie śrřodkow ábo rzeczy zwierzchownych? *CzechRozm* 172v (2); *ModrzBaz* 111; Potym y tego też rozumieć nie mogę/ iáko to może być rodzenie tey perfony

rożney od Bogá Oycá *CzechEp* 146; *WerKaz* 296; *ActReg* 160; *OrzJan* 11; *WysKaz* 32; *SkarKaz* 118a; *ZbylPrzyg* A2v.

»jako więc« (4): *RejRozpr* Iv; *RejWiz* 14v; *ActReg* 87; Bá y Páni/ day Iey Miłość zdrowá/ Wefelźać iey twym przyiádem głowá. Wie to dobrze/ iák nas więc ćiefzyłá/ Nie Pániąć nam ále Mátką byłá *RybWit* C2.

»wedle tego jako, podług (a. według) jako, według onego (a. tego) jako« = *iuxta quod, secundum quod, velut JanStat* (14 : 4 : 2); *MetrKor* 26/62; á według tego ducha drugie dwa śprawuią lie y rządzą podług iako iest iego moc albo nie doftatek. *GlabGad* E; ále wy vmyfliliście przeciwność nam według iáko fwiádźsy śamnienie wáŝze [*prout vestra manifestat conscientia*] *HistAl* D7 (3); *Leop* 4.Reg 7/17; *Congruenter naturae convenienterque vivere*, Wedle tego ýáko przirodzenie ciągnie á yáko yey zdrowie niefie żyć. *Mącz* 482a (4); *CzechRozm* 264v; *CzechEp* 326; *ActReg* 120; *WujNT* 125; *SarnStat* 201 (6).

Frazy: »nie było jako« (1): *Nec iam fuga super* [...] *Vciekác* nie było yáko. *Mącz* 433d.

»nie masz (a. nie będziem mieli) jako« (5): *HistAl* E4; *Diar* 27; będźie chciał Ryby łowić/ áno niemáłz iáko *Strum* E4v; *BudNT* Ii6; *ActReg* 5v.

»wie to Bog jako« (2): czynią co dobrym należy/ ácz theż pod čás/ wie tho Bog iáko *GórnDworz* D5v (2).

»nie wiedzieć (a. nie wiem) jako« (20): [*zwierzęta*] by też nyewyedzyeć yáko przeciw drugiem fzturmowano y ná gardło im śtano/ przedlię płodu nye opuścźą *GliczKsiąż* C8v (2); *GórnDworz* R8v; choćáłz lie oto wykrętámi śwymi nie wiedźieć iáko śtáráią. *CzechRozm* 168 (13); *CzechEp* 26 (2); *CzechEpPORz* *2v; *ReszList* 188.

α. *cum ai lub av; quam, quantum, quatenus, quousque, ut Mącz* [*w tym z odpowiednikami: to* (109), *owo* (1)] (1174) : *BierEz* R4v (5); *OpecŻyw* 20v (16); *FalZioł* III 37d; *BielŻyw* 54 (2); *BielŻywGlab* nlb 13; obacz iako barzo grozne to piśmo święthe grzełźnym ludziem. *WróbŻołt* C5v (11); *WróbŻołtGlab* A4; SAmo niebo wyśłáwiá chwałę twoię miły pánie/ á iáko rozmáita iest moc wśpráwach twoich fwiadczy otem wielkość nieznofna okręgu iego. *RejPs* 27 (15); *LibLeg* 11/21v; *RejJóz* E4 (3); *RejKup* q5v; *HistAl* C7v (2); *KromRozm I* H4 (2); *MurzHist* M2v (2); *MurzNT* 78v (2); *KromRozm II* g3v; *Diar* 23; *DiarDop* 108; *BielKom* E5; YAko rychło y w kthorych lećiech śyná śwego rodzicy myeliby náuczycyelowi yákyemu na vczenye á ćwiczenye w náukách dobrych przykázác y polecieć/ myedzy vczonemi ludźmi [...] dawno śporká o tym nyemáła byłá. *GliczKsiąż* I4v (4); *LubPs* R2 (22); A dofyć ná tym kiedy Śługá przyśyęgly zezna iże ij [*pozew*] przybił ná thym á ná tym mieyftcu/ choć nie zezna iáko dľugo przybity trwał. *GroicPorz* p2v (5); *KrowObr* B2 (13); *RejWiz* A6v (19); *Leop Ps* 65/16 (3); *OrzList* cv (3); *UstPraw* A2; *KochZuz* A3v; pátrzay iáko wielki dziw po łobie śpráwił [*św. Piotr*]/ Sam niemiał nic/ á wiele potomkom zoftáwił. *RejFig* Cc3 (3); *RejZwierz* 104 (2); *BibRadz I* 1d *marg* (12); *OrzRozm Gv* (7); *BielKron* 131 (11); *GrzegRóżn* A2v (2); Tego tam nie wiem/ iaką przijazń z Niemcy macie Albo iako daleko łobie dziś ufacie. *KochSat* A4; *KwiatKsiąż* D3v (4); *Novi copias tuas*, Wiem yákoś ty bogáty yeft. *Mącz* 64c (23); *MączLub* nlb 14 (2); *OrzQuin* O2 (3); *SarnUzn* Bv (3); *RejAp* 23 (23); rádzi nań wśzyłcy ludzie pátrzyć/ y iemu śámemu życzyc będą; á tho iáko rzecz droga/ wie to káždy. *GórnDworz* E3; Niewiem iáko śłufźnie Miłościwy pánie tho brzemię włożycieś w. m. ná

mię raczył *GórnDworz* Eev (21); *GrzepGeom* H4 (25); *HistRzym* 120v (2); To co potym on człowiek wczynił/ á iáko ieft krewkie przyrodzenie człowieczeńftwá nálzego/ to iuż wŷyŷcy wiemy. *RejPos* 83v; Pátrzaycieŷz teŷ iáko wam opowieda iármzmo á brzemię ŷwoie/ iákoieft lekkie a wdzyęcŷne. A iáko záfię trudne á cięŷzkye ieft iármzmo ŷwiátá *RejPos* 291 (127); *RejPosWiecz*³ 98 (2); *BiałKat* a4 (4); *GrzegŚm* 19 (4); *HistLan* C3; *KuczbKat* 35 (16); *RejZwierc* 10v (68); Był v Rzymian od tego ieden álbo dwá ktorzy tego doglądáli pilnie/ iákie okopy miály działáne być/ iáko teŷ wyŷokie y ŷzerokie. *BielSpr* 9; trzeba dobrze rozumieć prochowi iáko mocny álbo ŷlábby/ á wedłóg iego miárę probowaná mieć. *BielSpr* 73 (12); *WujJud* 7v (5); *WujJudConf* 84v (2); *RejPosRozpr* c; *RejPosWstaw* [21²] (6); *BudBib* c3 (4); *HistHel* C2v; *MycPrz* II A2v; *Strum* D (5); *BiałKaz* A4v (6); *BudNT Luc* 8/36 (4); *CzechRozm* 36 (2); Moráwŷcy. TVby káždy mogł wyknąć w tym ŷláchetnym domu/ iáko ŷie naprzyŷtoyniey ma záchowáć komu *PaprpPan* o3v (5); Nálzey Rzeczypoŷpolitey/ iáko wielki pożytek przynioŷłoby [*quantas afferret utilitates*] tákie poŷtánowienie/ á kto tego niebaczy? *ModrzBaz* 64 (23); *ModrzBazBud* π6; *SkarJedn* 107 (10); *KochDryas* A3; *KochOdpr* C; Tuć ia trudno powiedzieć mam/ wiele godŷin z rázu/ y potym/ á iáko czás długi/ w Cieplicach ŷiedzieć maŷ *Oczko* 27 (3); *KochPs* 135 (4); *SkarŻyw* 14 (45); *MWilcHist* G4; *StryjKron* 86; *CzechEp* 17 (29); *CzechEpPORz* *2v (2); *KochJez* A3v (2); Obaczyłby bowiem ze wŷytkiego piŷmá Nowego teŷtámentu: iáko dáleko ináŷzym ŷpoŷobem/ obchodŷi ŷię pan Bog wŷzechmogácy/ z dziateczákámi ŷwymi *NiemObr* 83 (10); *KochFr* 93 (2); *KlonŻal* B3v; *KochPhaen* 20 (2); *ReszPrz* 7 (4); *ReszHoz* 124 (2); *ReszList* 186; *WerGoŷc* 212 (3); *WerKaz* 294; *WisznTr* 7; *BielSen* 14; *BielSjem* 24 (2); *PudłFr* 28 (3); *ArtKanc* E3 (2); *BielRozm* 8 (2); *GórnRozm* F3v (3); *Paprup* A3v (4); *ActReg* 84 (5); *Calep* 601b; *GostGosp* 24 (4); *Phil* C2 (11); *GórnTroas* 68 (2); Krnábrnemu ŷercu/ otworzyłeŷ oczy/ By znało/ iáŷ zle/ kogo twa moc tłoczy. *GrabowSet* Gv (18); *KochFrag* 15; *OrzJan* 18 (6); *WyprPl* Bv; *LatHar* 136 (9); *WujNT Luc* 8/39 (21); *WysKaz* 33 (8); *JanNKar* Bv (2); *SarnStat* 85 (10); *SiebRozmyŷl* A4 (2); *GrabPospR* Mv; *PowodPr* 15 (4); *SkarKaz* 7a (10); *VotSzl* C; *GostCast* 12 (2); *SkarKazSej* 659b (9); *SapEpit* Bv; *KlonWor* 33; Powiem ná nie co oni ŷobie rozmawiaia/ iáko pilno pánienkę káżdą vpátruia. *ZbylPrzyg* A4v; *SzarzRyt* D3v.

Połączenie: »jako to« (81): *RejPs* 146v (2); Obáczycyeŷz yuŷ á ŷkoŷftuycye yáŷ to yeft wdzyęcŷny Pan *LubPs* I2 (2); *RejWiz* 165v (2); *RejFig* Aav; *RejAp* 11 (2); Pátrzcie [...] iáko tho okrutnym nieprzyiacielem ieft pan Boiánowŷki białyngłowam *GórnDworz* Aa2 (4); Obáczŷe to tedy/ czego ŷadny niewierny obaczyć nie moŷe/ iáko to było zacne wiechánie Páná twoiego *RejPos* 2v (37); *RejPosWiecz*³ 96v; A poćiwemu człowiekowi iáko tho ieft ŷzkodliwy przymiot/ tho iuŷ káždy ŷnádnie y rozwáżyć y obaczyć moŷe. *RejZwierc* 72 (12); *WujJud* 42; Iáko to pilni ŷá Zydowie obácz iedno/ gdy błędu y wporu ŷwego dowodŷá *CzechRozm* 132v; *SkarJedn* 201 (2); Piŷá Kroyniki náŷe/ iáko to był gorácy Chábry w naboŷeńftwie y rozmnoŷeniu wiáry *SkarŻyw* 356 (3); *CzechEp* 108 (3); *GórnRozm* L3; *Phil* O2; *LatHar* 683 marg; *WujNT Hebr* 7/4; *SarnStat* 292; *SkarKaz* 519b (2); *SkarKazSej* 671a.

Fraza: »nie wiedzieć (a. nie wie(m)) jako« (11): Gdyby kto myáł dzyeci z nyeućciwą byáłą głowá/ choćby teŷ ŷam był nyewyedzyeć yáko czyŷtem człowyekyem/ przedŷię dzyecyom záwŷdzy ŷnyypká wnos od drugich będye *GliczKŷiąŷ* B8 (2); Zbytek [...] iáko morze Wŷytko poŷrze/ byŷ

mu tkął niewie iako łporze. *KochSat* A4v; *GrzepGeom* C2v (2); *RejZwierc* 136; *CzechRozm* 163v (2); *ModrzBaz* 121 (2); *SarnStat* 838.

Zestawienie: »jako wiele« = *ile* (223); *LibLeg* 6/117 (4); *RejPs* 128 (2); *LibMal* 1543/67v (2); *SeklWyzn* g2; *RejKup* g6v; *HistAl* Cv; *KromRozm III* L6; *Diar* 21; Ten przykład nauczyć może rodzice/ yáko wyele ná tym/ y tego nyemála potrzebá yeft/ áby dzyeći łwe karáli *GliczKsiąż* F7 (7); *KrowObr* 20v (3); *RejWiz* 156; *Leop Tob* 4/4 (3); A iefli niewiełz/ iáko nas ieft wiele/ łłuchay: *Latina/ Grecia/ Alexandria/ y Antiochia OrzList* a4; *BielKron* 199v (2); *KwiatKsiąż* A; *Mącz* 4d (15); *SarnStat* H6; *LeovPrzep* [K2]; iáko ich wiele potym náwrócił zá łobą/ to iuż tám o tym łzyrzey hiłłoria łwiádczy. *RejAp* 14 (4); *GórnDworz* C7v (13); Dowieđziawłzy łye tedy iáko wiele kroć więłłza ieft *Linea c. a. niź Linea e. d.* rozumiey żeć téż ták wiele kroć bęđłe dłuźłza *Linea c. a. niź Linea a. b.* *GrzepGeom* Ov (13); *HistRzym* 48v (3); káđy łnádnie obaczy iáko ieft wiele grzechow/ á iáko wiele vpadkow y przygod zá człowieczym narodem chodzi. *RejPos* 129v (14); *RejPosWiecz*³ 97 (2); *BiałKat* 221; *GrzegŚm* 45; *KuczbKat* 110 (2); iuż tego vłtáwicznie pewni o łobie łą/ iáko wiele trąb okołó nich huczj iáko wiele pšich głółow okołó nich krzyczy *RejZwierc* 132 (10); *BielSpr* 7 (7); *WujJud* 5v (2); *WujJudConf* 141v; *MycPrz II* B2v (2); *Strum* Cv (2); *BiałKaz* F4v (3); *BudNT przedm* b7 (5); *CzechRozm* 212 (5); Człwarta cnotá Krolowi naleźąca ieft łzczodroblwość/ mieć ná to pilne baczenie/ komu/ co/ dla czego/ á iáko wiele dáć. *ModrzBaz* 15v; Bo iáko wiele białe głóły wšpráwách ludzkich záłłzkodźić mogą/ dołyc iáśnie okazála oná ze włzech nacudniełłza y namęđrłza Iewá *ModrzBaz* 49 (13); *SkarJedn* d6; *Oczko* 7; Mátká moiá/ mogłá znim rozmawiáć kiedy y iáko wiele chćiáłá *SkarŻyw* 292 (14); *StryjKron* 230; *CzechEp* 369 (3); *NiemObr* 171; *ReszPrz* 5 (3); *ReszHoz* 124; *WerKaz* 297; *BielSjem* 32 (2); *GórnRozm* B4 (3); *KochWr* 28; *ActReg* 24 (4); *GostGosp* 86 (6); *KochPij* C2 (2); *LatHar* +5 (4); *KołakCath* C2v; *WujNT przedm* 7 (9); *SarnStat* 44 (1); *GrabPospR* L4; *PowodPr* 79 (2); *SkarKaz* 2b (3); *KlonWor* 33.

a. *W toku narracji, opowieści, anegdoty: jak to; quomodo Vulg, PolAnt; qualiter, quemadmodum, quod Vulg; qua, quid PolAnt; quam Mącz [w tym z odpowiednikiem: to (101)] (875) : OpecŻyw* 53 (45); *OpecŻywPrzedm* C3v; *MiechGlab* 32; *KłosAlg* Fv; *Pienie* 16. To pienie ieft otim iako pan Iefus miał łie modlić bogu otczu łwemu gdy miał być ięth w ogrodzczu. Takieź iako skromno miał ćirpieć gdy go związawłzi okrutnie wodzono tam y łam/ Iako łie teź miał modlić za łwe złoczyńce/ Abo iako teź mieligo pochwycić *WróbŻółt* E5v (18); *RejPs* 95 (7); *LibLeg* 10/150v; *SeklWyzn* 3v; *RejJóz* M4v (6); *RejKup* m3v (2); *HistAl* A2 (3); *MurzHist* Ov (2); *DiarDop* 99; *GliczKsiąż* F7; *LubPs* R5 *marg* (4); *KrowObr* 37 (16); A drudzy co zacność łwych przodkow wylíčaią/ A o łwych łie połłępkoch nigdy nie pyłaią. Iáko práđzyad ná Szwabye v Choynic hárcował/ Iáko dzyad więźnie wodził/ iáko mury płował. Iáko łtriy był ćwiczony w Rzeczyłpolitey/ A wuy záłię niebołłczyk hońcá známienity. *RejWiz* 91v (24); *Leop* 4.Reg 20/20 (4); *RejFig* Bb5v (2); *RejZwierc* 77v (3); *BibRadz* 1.Reg 15/2 (6); *BielKron* 113 (9); *GrzegRóżn* N3; *Mącz* 315b; Słyzelichmy w dziewiáтым kápitulum/ iáko była łpáđłá gwiazdá z niebá ná ziemię/ iáko záćmiłá łłóńce/ iáko záráźiłá powietrze/ iáko otworzyłá kluczem do przepááci *RejAp* 109v (103); Słyział kto kiedy z w. m. páná Ianá Ocielkiego [...] powiedáiąc o pánu Thęczyńłkim Podkomorzym Sędomirłłkim/ iáko w Weneciey wmowili byli weń/ iz zyadł kothek kociec: ktorzych pan Thęczyńłki nietelko widzieć/ ále y wrzáłku ich łłucháć żadną miárą niemogł

GórnDworz O5v (26); A Gwido wżytko krolowi powiedział iáko iego Stároftá wpadł był w doł ze lwem z máłpą y z wężem/ á iż ie on z dołu wyciągnął/ á iáko zá zapłáthę od Sthárofty był bárzo vbit/ á iáko lepák odelwá/ y máłpy/ á węzá był obdárowan. *HistRzym* 68v (7); To iáko potym raczył wnidź do domu iego/ á iáko zálie ożywił ono dzyeciátko iego/ y iáko pociefzył on wżytek dom iego/ ktory był wielkim łmutkiem nápełniony/ szyrzey niżey w Ewányeliey s. wlyfzemy. *RejPos* [254] (187); *RejPosWiecz*² 90v; *BiałKat* 206; *BielSat* C3; *GrzegŚm* 30; *HistLan* D3 (2); *RejZwierc* 1v (191); *WujJudConf* 39v (2); *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib Ruth* 2/19 (4); *HistHel* ktv; *BiałKaz* I (4); *BudNT przedm* a5v; Nie piżę tu Iowifzá iák sie słał Lábęciem/ Ni Wenery ogniftey/ s śwym flepym dziecięciem. Ni iák Pluto o Iábłká on wziął Proferpinę *StryjWjaz* A3 (8); *CzechRozm* 138 (7); *PapPan* V2v (6); *ModrzBaz* 74v (3); *SkarJedn* 69 (12); *Oczko* A4 (3); Pomni/ wżzechmocny pánie/ co nam wyrządzáli Edomczycy: iáko w nálz ciężki dzień wołáli/ Zágubćie ten zły naród/ ogniem miáło łpalćie *KochPs* 201 (5); *SkarŻyw* A3v (37); Czwartey Części Summá. Część Czwartá wedlug Dawidá Y Krześciánkiego Kredá. O tym się będzie płátála Y to rospámiętawála. Iáko Pan do piekiel łtąpił Oyce święte z nich wybáwił. *MWilkHist* A4v (3); *StryjKron* 395 (2); *CzechEp* *2v (7); *NiemObr* 37 (2); *Homerus* piśał/ pod Troią iáko Greki rządził Agámemnon/ y *Vlyffes* iáko długo błądził. Iáko Achilles Hektorá włoczył kolo Troiey/ iák doznał *Vlyffes* wtydu Penelopy swoiey. *KlonŻal* B3v (3); *KochMuza* 26; *KochSz* A2; *KochPam* 86 (2); *ArtKanc* L (2); Pożrzy iáko v práwá/ płáczá/ nárzekáią/ Nigdy předkiey odpráwy vbodzy nie máią. *BielRozm* 7; *GórnRozm* Bv (2); *KochProp* 12 (2); *PapUp* G2; *ActReg* 13 (8); *GrabowSet* O2v; *OstrEpit* A2v (3); *LatHar* 331 (5); Lecz Bárnábálz wżiáwłzy go przywiódł do Apoštołow: y oznaymił im iáko w drodze widział Pána; á iż mowił do niego: Y iáko w Dámáľzku bełpiecznie mowił w imię Iefufowe. *WujNT* 9/27 (20); *WysKaz* 43 (2); *JanNKar* A2v; *SarnStat* 1226 (6); *SiebRozmyśl* [A4]; CZytamy ony łtare páráboły ábo przypowieści iefzce zá czáłow łędziakow/ iáko Ioáthán Sychimitom przekłádał/ gdy drzewá w leśie krolá obierác chćiály. *SkarKaz* 80a (6); *CiekPotr* 88; *CzahTr* E3 (2); *PaxLiz* A2v (2); *SkarKazSej* 667b (9); *KlonWor* 27 (3).

Połączenie: »jako to« (6); *MurzHist* L4v; *RejPos* 48v (2); Iáko sie pothym Alexánder wtydził tego/ y z iáką tego zálofcią wżywał/ y iáko to Lizymáchowi nágradzáł/ to iuz o tym hiłtoria łwiádłzy. *RejZwierc* 80v; *KochOdpr* D2v; *KlonWor ded* **3v.

2. Wprowadza wypowiedzenie przydawkowe; *quo, sicut Vulg, PolAnt; prout PolAnt, JanStat; quam Modrz, JanStat; qualis, ut JanStat; quemadmodum, quomodo Mącz* (804) :

a. Z wylázczeniem wypowiedzeń przydawkowo-dopełniających [w tym z odpowiednikami: *ten(że)* (77), *taki* (28), *on(że)* (19), *takowy* (5), *ow* (1)] (393) : *ZapWar* 1516 nr 2136 (3); *LibLeg* 10/63v (9); *BierRaj* 20; *MetrKor* 37/1v (4); *OpecŻyw* 65; *PatKaz* II 77v; *HistJóz* Ev; *FalZioł* I 76c (7); *WróbŻołt* 88/50; *WróbŻołtGlab* A5; *RejPs* Ff7; *LibMal* 1544/84 (2); *SeklKat* S4v (2); *RejKup* k7 (2); *MurzNT* 88v; Yáľnye to káždy obaczy/ gdy nye będzie vćinał flow/ ále całą rzecz/ yáko thám łtoi przedłye weźmye. *KromRozm* III I5v; *DiarDop* 119; *LubPs* F3v (4); przyymi odemnie zá wdzięczne to krotkie porzádku wypifánie/ iáko ná ten czás ná přetce przy wielkich pracách Vrządu moiego być mogło. *GroicPorz* C3 (4); *KrowObr* 63v (11); Ale ktoby sie thákich przypadkow náliczył/ Iáko więc rozmáicie łwiát będzie łwe ćwiczyl. *RejWiz* 128 (7); *Leop Num* 6/4 (5); iżefćie wy ná pułczy gniewali Pána Bogá wáľzego/ á od onego dnia iákoľćie z Egipťkiey źiemie wylzli [a die qua egressus es] *BibRadz*

Deut 9/7 (18); Wnet łzli y wynieflie ie/ iáko leżeli w płociennych łzáthach/ y wyrzucili ze drzwi. [bibl. *Lev 10/5*] *BielKron 38 (14)*; *Mącz 241a (8)*; *SarnUzn B (5)*; *SienLek 50*; *RejAp BB6 (11)*; *GórnDworz A3 (7)*; *GrzepGeom B4 (2)*; gdy łobie vważyłz co tho było zá miáłto Ieruzalem/ iáko ie y żydowłcy y pogáńłcy historikowie opifáli. *RejPos 195v*; A iáko fie záfię nád pokornemi á nád vniżonymi łerce okázowáło łwięte Bołtwo á miłofierdzye iego/ iużby thákim przykłádom łnadź y licźby nie było. *RejPos 200 (20)*; *BiałKat 123v (2)*; Pátrźze záfię Doktorá iák receptá łzali *BielSat B3v (2)*; *KwiatOpis kt*; Abowiem vyrzymygo iáko iefł/ ktory przemieni ciáłá náłze etc. *GrzegŚm 11 (2)*; *HistLan E (2)*; *RejZwierc 7 (7)*; *BielSpr 56 (3)*; *WujJud 71 v*; *WujJudConf 216v (2)*; *BudBib Gen 17/23 (4)*; *HistHel D3v*; *MycPrz II Bv*; *Strum Q4v (2)*; *BiałKaz K3v (2)*; *BudNT Act 10/39[38] (3)*; *StryjWjaz A3 (2)*; Tákowe ich wyrozumienie iako ty przypominalz áczkolwiek łtać nie będzie [...] iednák łłowa Chriłtułowe łą wierzącym práwdziwe. *CzechRozm 262v (5)*; *PaprpAn E4v (2)*; *ModrzBaz 76 (7)*; ktory iednym będąc/ ma iedność tákimi trzemi węźłámi/ iáko fie teraz powie/ łpoioná. *SkarJedn 39 (6)*; *Oczko 3 (3)*; *SkarŻyw 22 (5)*; *ZapKóścier 1580/7v (5)*; *StryjKron 156*; Ktorey rzeczy ia tu iuż czynię koniec/ ták iákom obiecał/ krotko dotknáwłzy. *CzechEp 393 (14)*; *NiemObr 60*; *KochEpit A2*; *ReszPrz 45*; *ReszList 144*; *ArtKanc G14*; Ná głowie/ iákom pifał/ tákie też nołżenie. *BielRozm 30 (3)*; *GórnRozm G2v (2)*; *ActReg 44 (9)*; Diffinitio – Opifłsanię rzecziy iako iefł łama w łobie. *Calep 322b*; *GostGosp 114*; *KochCz Bv*; Chwałá Oyca/ y Synowi/ y Duchowi łwiętemu. Iáko byłá ná pocźátku/ y teraz/ y záwždy/ y ná wieki wiekow. *LatHar 16 (15)*; *WujNT przedm 10 (9)*; *JanNKarKoch Gv*; Dźieięćiny po imionách Szłácheckich/ *in eodem statu* iáko teraz łą [...] odkłádamy. *SarnStat 854 (22)*; *SiebRozmyśl Ev*; *GrabPospR N2v*; człowieczé łerce vłłuchawa P. Bogá kołáćacego. iáko mowi: Oto łtoię v drzwi y kołáćę *SkarKaz 347b (6)*; Nie było, áni będzie, y teraz człowieká Tákowego iáko ia rozumiem ná łwiecie *CiekPotr 84*; *CzahTr H3 (2)*; *GostCast 74*; *SkarKazSej 701a*; *ZbylPrzyg A2v (2)*.

Połączenie: »tak jako« (21); *LibLeg 7/9v*; *Leop Luc 22/61*; *RejPos 270v (7)*; *RejZwierc 126v*; [*dusze*] záraz do niebá idą y iáśnie pátrzą na Bogá w Troycy iednego/ ták iáko iefł. *SkarJedn 273*; *SkarŻyw 35*; *ArtKanc D2v (2)*; ták to rozumieymy z Augułtynem S. Iż Ciáło nic nie pomaga/ ták iáko ie w trupie łiekáią/ y w iátkách przedáią. *WujNT 333*; *SarnStat 720 (5)*; *SkarKaz 210a*.

α. cum ai lub av [*w tym z odpowiednikiem: ten (4)*] (34): *OpecŻyw 46*; *FalZioł V 1v*; bádac łye pilnie czáłu/ iáko dawno złoczyńcá kradł *GroicPorz ii3v (2)*; *KrowObr 232v (3)*; *RejWiz 103v*; niewiáłta [...] będzie nieczyłthą przez łiedrn dni/ według czáłu iáko długo łwą chorobę miewa [*secundum dies separationis menstrui sui*]. *BibRadz Lev 12/2*; Także też y onym drugim bełtyam odiyá iefłth moc/ bo iako długo trwáć miały/ czás im był pewny zámierzon. *BibRadz Dan 7/12 (3)*; Pátrźcie ná łwe chłopięťá iák łprosnie wołáią *Prot C2v*; *RejAp 128v (2)*; widząc Thurki/ Wołochy/ Mołkwę w iáko łrogięy żywą niewoli. *GórnDworz Gg2v*; *GrzepGeom N3v*; *HistRzym 122v (2)*; *RejPos 9v (3)*; Przypátruiąc fie łpráwam oney białeygłowki. Iáką rzkomo pokuťę zá grzechy czyniłá/ A iák chytrze ná oycá ze włząd záchodziłá. *HistLan D2*; *RejZwierc 48v*; *BielSpr 56*; *BudBib b3v*; łędźia/ łiedząc ná łwey łtolicy łádowney/ z powagá iáko naywięłszá być może [*quanta maxima possit gravitate*]/ z łwiátołliwołciá y łtátecnołciá/ niech vcźyni ták wyrok *ModrzBaz 87v (2)*; pátrząc tełz ná łię iáko był wzgárdzoným/ niskim/ y grzełzným człekięm *SkarŻyw 596 (2)*; Popátrź ná Bogaczá pilnie/

ktory godował rołkołźnie/ iák ięft pogrzebion żáłośnie *ArtKanc* S3v (2); Podźże też do mieyfckich żon/ iák łą gładkiej mowy *BielRozm* 27; *SarnStat* 515; *SkarKaz* 422b.

b. *Wprowadza wypowiedzenie przydawkowo-dopełniające [w tym z odpowiednikami: ten (38), on (2), taki (1)] (411) : BierEz* H3v (2); *FalZioł* II 3a (8); *WróbŻołt* aa4v (2); nalyezyon bendzye mog bicz obiczay yako łzye thi rzeczi zahamvya *LibLeg* 11/182 (5); *LudWieś* A4; *SeklKat* E4; *RejKup* t4v (6); *KromRozm II* x2v (3); gdyś mi dał to poznanie. Iák fie w niepomázanej drodze łwej mam záchowác *LubPs* X2v (16); *GroicPorz* c4v (3); *KrowObr* 138 (2); *RejWiz* 19v (4); *Leop Ps* 86 arg; *BibRadz* *4 (3); *OrzRozm A* (2); *BielKron* 42v (6); *KwiatKsiąż* N3v; *Mącz* 52a (4); *SarnUzn* G4 (6); Ale iáko krew z nołá y vft łtánowić/ była o tym náuká wyłzłzey *SienLek* 144v (16); *RejAp* 11v (8); *GórnDworz* B3v (10); *GrzepGeom* C4 (3); Ale iáko to potym wychodzi á długoli to trwa/ á ku ktoremu to końcowi przypada/ tho o tym mamy y przykładow w piłmie wiele *RejPos* 72v (76); *BiałKat* 108v (3); *BielSat* N3; Rodzicy tákże mogą brác náukę s tego/ Iák fie z dziećmi obchodzić zá wieku łwoiego. *HistLan* A2v (2); A nadobną ná to rádę nam Philozophowie zołtháwili/ iáko mamy záchowác łtáteczność káżdemu *RejZwierc* 92 (24); *BielSpr* 33v (3); *WujJud* 144 (2); *WujJudConf* 9v; *RejPosRozpr* b3 marg; *RejPosWstaw* 41v; *HistHel* A2; *CzechRozm ktv* (3); *ModrzBaz* 8 (3); *KochPs* 74; *SkarŻyw* 358; *StrykKron* 86 (2); *CzechEp* *3; A ia przełtánę ná twoim wyroku/ Iáko mam trzymác o téy kołci z boku. *KochFr* 46 (2); *KochSz* A2 (3); *ReszPrz* 23; *WerGośc* 232; *BielSjem* 39; człowiek dołtał dowcipu/ iáko y z czego żywność miał łobie obmyślác/ ale mądrości iáko Rzeczpołp: łprawowác/ y ktorem łpofobem zgromádzenie ludzi w rządzie záchowác/ tey dołtać nie mógl *GórnRozm* N2 (11); Aby PP. Połłowie pokazali modu^m zkąd y iakosię to ma nagrodzić. *ActReg* 26 (5); *GostGosp* 28 (2); PYłźni welfzi w rádę/ iák mnie zniłzczyć/ Pánie *GrabowSet* C3v (2); *KochFrag* 16; *KołakSzcześł kt*; *WujNT* 114; *SarnStat* 877 (12); *SkarKaz* 552b; Rádá życzliwa dobrym przyácielom/ Iáko łobie te przypowieści máią rozumieć. *CzahTr* E3.

a. *cum ai lub av [w tym z odpowiednikiem: ten (8)] (46) : OpecŻyw* 22v; Tam lekarze pilno fie według Ipołim łprawuiá/ á [...] to łfte poznanie niemoczy iáko rychłó fie dokona: biorą. *FalZioł* V 10; Ięft pytanie iáko drogo ono wino łzaczowano/ á iáko dłuęo trzeći łtał w towarzłstwie *KłosAlg* G4v (6); *LubPs* T6 (7); *KrowObr* B2; *RejWiz* 123; Ale iáko to dłuęo trwa/ ábo iáki to koniec bierze/ nie trzeba o tym piłmá żadnego *RejPos* 218v (4); Y iáko było łpofnie zátrwożono ono łtráłzne wołko iego y iáko było rołpfołżono/ to o thym iuż łą hiłtorie. *RejZwierc* 126 (5); *BielSpr* 31v (4); *ReszList* 163; *WerKaz* 296; *GrabowSet* K2v; *SarnStat* 417.

Zestawienie: »jako wiele« = *ile [w tym z odpowiednikiem: to (1)] (12): KłosAlg* Gv (4); *KrowObr* 236; *RejAp* 133 (2); *BielSpr* 35 (2); *CzechEp* 129; áby fie pewna wiadomość wziác móglá/ iáko wiele żołniérzowi włzytkiému płácić winno. *SarnStat* 417; *KlonWor* 3.

bb. *W toku narracji, opowieści, anegdoty: jak to [w tym z odpowiednikiem: to (14)] (30) : RejJóz* C3v (5); *KromRozm II* h4v; *BielKom kt*; Abowiem thu bęđzye o tym łprawá/ iáko on młodzyeniec zábłákawfy fie przyłzedł áż ku Ráiowi/ tám iáko go Heliałz dowiołł/ y co mu vkázował *RejWiz* 176 (6); *Leop 1.Mach* 3 arg; chleb nie kwáłżony iedzą ná pámiátkę iáko ná pułzczy Mánnę iedli. *BielKron* 465 (3); *OrzQuin* V4; Ktho chce niechay łobie czćie żywothy thych oycow łwiętych/ Iáko fie dawili/ iáko fie truli/ iáko fie topili/ iáko nákoniec y niewiałty ná tych łtolcoch bywáły/ to fie iuż tám temu

káždy řnádnie przypátrzyć może. *RejAp* 165v (14); Táže potym iáko řzłá do woýłká onego/ iáko zábilá Hetmáná onego/ y iáko wybáwiłá on nędznu lud s přeřzrenia Pánłkiego/ řzyroko táž o tym hiřtoria nápiřána řtoi. *RejPos* 213v (9); *RejZwierc* 10v (34); *CzechRozm* 67v; Ieřliřcie Hiřtorye řtáre kiedy czřciły/ Iáko Pánié y Pánný ná koniech ieřdziły: Kroleřtwá pořiadáły/ mocarze pobily/ Zaden řie im nie opárl/ káždego zwalczyły. *BielSjem* 8; *SkarKaz* 80a; Táž iuř řwoie proporce rozpořciera Gálzek; Y iuř řię tu nápátrzyř rozmáitych řrářzek: Iák meřzowi pochlebia/ iáko go podchodži *KlonWor* 59 (2).

3. *Wprowadza wypowiedzenie podmiotowe [w tym z odpowiednikami: to(ż) (59), owo (2)] (118)* : *BierEz* G4v (3); Do Czitelnika vpominanie. IEřt mi to dziřz napamięczy Iako wřzkołach vczo no dziecy Od cum řteteris poczynały/ O bodze malo wřpominali. *SeklKat* A3v; *RejKup* D; *KromRozm I* C4v; *MurzNT* 218v; *KromRozm III* L7v; *KrowObr* 106 (5); *RejWiz* A6 (6); *UstPraw* E3; *BielKron* 211 (4); *Mącz* 215c (4); *OrzQuin* X2v; *SarnUzn* G8v; *RejAp* 88 (3); Zádržác wřzyřcy řpřečiwnicy twoi/ Wřzák nie táyno iák řie káždy boi. *RejPos ktv*; chociaý to iáwnnie widzieli y obaczyli/ czo řie przed ich oczymá działo/ ále přeřcz/ á iáko/ á s ktorych przyczyn/ to był ná nie trudny węzeł. *RejPos* 135 (10); *HistLan* E3; Kápitulum Iedennařte. Táž iuř będzie iáko poćciwy człowiek vważywřzy wyřtěpki y ich přeřtrogę/ iáko řie zářię ma cnotámi řpřawowác á napirweý řwięťá přawđá. *RejZwierc* B (7); *BielSpr* 46; *ModrzBaz* 39 (3); *SkarJedn* 267; *StryjKron* 288; Abowiem nie ieřt to y I. M. řámemu rzecz táyna/ co zá řywot wiedzimy: y iáko řię przed káždym vtulamy *CzechEp* 395 (6); O Přáťacie. I To być muři do řrářzek włořono/ Iáko přáťatá iednégo vcczo no. *KochFr* 24 (2); *ReszList* 169; *WerKaz* 292 (2); *ArtKanc* R18; *GórnRozm* D2v (2); *ActReg* 101; *KochFrag* 41; *OrzJan* 3; *SarnStat* 152 (2); *GosłCast* 7; Doznána rzecz w obcych kráiách/ iáko řię z řwemi pány obeřzli. *SkarKazSej* 687a.

Połączenie: »jako to« (1): řtárzy Doktorowie [...] chcžac pokázác ře řie to nie ma dziwno widzieć rozumowi ludzkiemu/ iáko to może być w rzeczý iedno y trzey/ tych podobieńřtw přerzeřzonych wřzywáli *SarnUzn* B6.

α. cum ai lub av [w tym z odpowiednikiem: to (19)] (24) : Táci pozew iáko dłuęo ma řtác přybyty/ ná woley ieřt Sędzięo *GroicPorz* p2v; *BibRadz Esth* 10/2; *Mącz* 158b (3); *RejAp* 142v; bo by mu to wdy muřiało přyřć ná myřł/ iáko řzkářada/ á řzkodliwa rzecz ieřt/ kiedy máię być owce meřřřze [...] niř pářterz *GórnDworz* Ee6; *GrzepGeom* Fv; *RejPos* 42v; *Grzegřm* 49; zá džiw to było wřzyřřkim iáko pięknie były konie wychowáne *BielSpr* 47; *RejPosWstaw* [41²] (2); *BudNT* Hh6v; *CzechEp* 226 (2); Džiwna rzecz iáko ciężko czczá nořć kálęťę *KochFr* 43; *GórnRozm* L2 (2); *PapřUp* B3v; *WysKaz* 32; *SarnStat* 454.

Zestawienie: »jako wiele« = *ile* (2): *ModrzBaz* 7v; W obyczáiách wářzych iáko ieřt wiele złęo [...] by řię to wřzyřřřko wylicžác miało řłowby mi nie řtáło. *GórnRozm* L2.

a. W toku narracji, opowieřci, anegdoty: jak to [w tym: z odpowiednikiem: to (5)] (15) : *RejAp* 110 (10); Iákopotym tego Demetrius rozmyřliwřzy řie żáłował/ to iuř táž řzyřzey nápiřano řtoi. *RejZwierc* 81; Bo řthoi w piřmie [...] Iáko Pan kazał řibie áby gi požářłá/ iáko go rybá táž přzyniořłá gdzie Pánłka wola byłá/ iáko vrořćil drzewko nád głowá ięo/ iáko zářię rořkazał robakowi áby podgryřł á vřuřzył drzewko ono. *RejZwierc* 200 (5).

4. *Bez zdania nadrzędnego: w tytułach rozdziałów, artykułów, ustaw, w tezach, uwagach marginesowych itp.; qualiter JanStat (1936) : OpecŻyw 3 (3); OpecŻywSandR n1b 2 (3); FalZioł II 22v (16); MiechGlab 2 (8); RejPs 29v marg (46); HistAl A2v (95); KromRozm I O marg; MurzNT 21 marg (2); KromRozm II n marg; KromRozm III A8v marg (7); MrowPieś ktv; GliczKsiąż D6 (5); Wyliczanie żałości y ftráchu/ ktory Pan dopuřzcza ná wyřtępny lud řwoj A iáko zás vřmirzác raczy. LubPs O5 marg (157); Złódziey kiedy może być wthore męczon/ á iáko. GroicPorz ii3 marg (9); Cłowiek zadny niewie ielli łáski álbo gniewu winien iáko mamy rozumieć. KrowObr 53 marg (46); Zonę iáko obierác. RejWiz 60 marg (40); Cap: 16. Ofoczył Sybá Mifibozethá v Dawidá/ Semei łáiał Krolowi/ á iáko tho zniosl Dawid. Leop 2.Reg 16 arg (12); UstPraw A3v (5); Iáko żoná mężá zwiázáá. RejFig Aa5 (9); RejZwierz aa2 (8); BibRadz Lev 13 arg (6); OrzRozm E2v marg (8); BielKron 25 marg (11); GrzegRóżn F4; OrzQuin P2v marg (3); SarnUzn D2v marg (3); Rozdział ořmy. O mnożeniu krwi/ gdy iey nie sřtáie: Iáko teź zbytniá niřzczyć/ y mierná czyřć. Rány teź iáko zawięzowác. SienLek 144v (106); RejAp 1 marg (68); GrzepGeom N3 (3); RejPos 2v marg (193); RejPosWiecz² 92 marg (7); BiałKat a4 marg (3); Iáko w Mořkwi zamkow dobywác. BielSat M4 (5); Grzegřm 33 marg; Iáko řie to mowienie rozumie/ Bog vmárl/ Bog pogrzebion. KuczbKat 40 marg (16); RejZwierc B2; Czárt iáko to obaczył iź ři trzye iedno łá. RejZwierc 10 marg (247); BielSpr 37 (15); Iáko bogá málowác y wyrzác możemy. WujJud 44v (48); RejPosRozpr cv marg (2); Iáko řie w tych řywociech záchowác y czo odrzucác á cze⁸⁰ řie trzymác mamy RejPosWstaw 21 marg (3); BudNT przedm c7 marg; Iáko mogli Izráelcřycy do Bogá przyřć iesli Syná Bożego nie było niź řie Iezus z Máryey národził. CzechRozm 23v marg (26); ModrzBaz 3 (3); SkarJedn A8v (53); Oczko [41] (3); Pan Bog chćiał rozmowę mieć z ludem. y iáko řię do niey gotowác kazał SkarŻyw 481 marg (72); StryjKron 122 (6); Przez co y iáko ma być ten zły fundáment poznán. CzechEp 233 marg (13); ReszPrz 63 marg (3); WerKaz 294 marg (3); BielSjem 33 marg (2); GórnRozm Av marg (4); GostGosp 22 (4); Phil O marg; Fráfunki czemu ná nas Pan Bog dopuřzcza/ y iáko řobie w nich poczynác LatHar Aaa7v (18); Przecz y iáko od ludzi niechcá być chwaleni WujNT Xxxxxv (127); Iesli co kupcy álbo mieřczánie dádzą ná bórg bez zapřsu, iáko ma řwego dochodzić, albo obwiniony, iáko řie ma brónić. SarnStat 275 (73); Kořztu ktory ná Wypráwę wczynim/ iáko powetowác. GrabPospR Kv (17); Stan Duchowny iáko Polřcze zálřżony/ á co zá to odnoři. PowodPr 19 marg (16); WTORA CZESC. O wykłádzie tych dwu przypowieři y iáko řię z nich budowác mamy. SkarKaz 82a (61); SkarKazSej 667b marg (10); ZbylPrzyg Bv.*

*α. cum ai lub av (196) : OpecŻyw 25; OpecŻywSandR n1b 2; FalZioł V 36v; MiechGlab ** (2); RejPs 38v marg (4); KromRozm I O2v marg; Iáko długo rząd kořcielny trwác ma KromRozm III H6v marg; Yáko rychło ocyec řyná řwego ożenić ma. GliczKsiąż O8 (4); Iák řie řrodze Pan przy ořtátnim łádze będye mřćil krzywdy řwey nád złóřniki. LubPs N3v marg (38); GroicPorz y4; BibRadz Act 9 arg; Iáko dawne tho řłowo trinitas. SarnUzn B3 marg; SienLek T2v; RejAp CC3 (9); HistRzym 28; Iármzo zakonu Páńřkiego iáko iest lekie [!]. RejPos 289v marg (30); KuczbKat 85 marg (4); RejZwierc 36 marg (33); CzechRozm 151v marg (2); SkarJedn 253 (3); Czudzořłstwo choćiałz niewiadome/ iáko bárzo P. Bog y pogánie řię im brzydzili. SkarŻyw 283 marg (16); O rozruchach domowych/ iáko łá wielce káźdey Rzeczyřpolitey řzkodliwe. Phil N4; LatHar Aaa7v; WujNT 311 (4); Korzenie*

po czemu płáconé bydz ma, y iáko droga kwartá winá, máłmáziieý, mułzkátele ma bydz. *SarnStat* 273 (3); *PowodPr* 9 marg (8); *SkarKaz* 122b marg (6); *SkarKazSej* 700a marg.

Zestawienie: »jako wiele« = *ile* (17): Yáko wyele rodzicy máyá lynowi ná náuke nákládác. *GliczKsiąż* Mv; *KrowObr* 115 marg (4); *RejWiz* 9V; *RejPos* 192 marg (4); *RejZwierc* A5v; *BudNT Act* 1/1; *ModrzBaz* 5 (2); POSŁOWIE SEYMOWI, Którzy y iácy, y iáko wiele Połłów ná Séym lłáni bydz máią. *SarnStat* 42 (3).

5. Wprowadza pytanie (612) :

A. O sposób lub stopień: *jak, w jaki sposób, jak bardzo; quando, quod Vulg, PolAnt; quomodo Mącz, Cn; quandiu, quanti, quemadmodum, quousque Mącz; quid, usquequo PolAnt; quo Modrz; ut Cn* (298) :

a. W pytaniu niezależnym [w tym: *a jako* (28)] (290) : *BierEz* Gv (2); *OpecŻyw* 49v (2); *FalZioł* V 20a; *BielŻyw* 3 (2); Iako fie ma wątroba w ciele. Odpo. Tak fie ma przy żołądku iako ogien około garnca *GlabGad* Ev (2); *BierRozm* 5; *KłosAlg* Gv; *LibLeg* 11/58; *RejRozpr* D4 (2); *RejJóz* F5v (3); *SeklKat* D2v (20); *RejKup* y6v (2); *KromRozm III* I2v (2); *LibMal* 1554/187v (2); w zakonie co nápiáno ieft? y iáko tzytałz? *KrowObr* 59v (4); *RejWiz* 26v (2); Odpowiadáiąc rzekł^m: Iáko/ á kiedyz to będzie? *Leop* 4.*Esdr* 4/33 (5); A gdy po rozgrzeżeniu iákoć dzyeią pytał/ Powiedzyał mu/ há há há *RejFig* Aa8; *BibRadz* 2.*Esdr* 2/6; Quomodo, Iáko álbo którym łpofohem/ Którym obyczayem. *Mącz* 340b (10); *RejAp* 85; *GórnDworz* M6v; Gościu dobry iáko fie tu tobie podoba? *HistRzym* 52v (4); *RejPos* A6v (7); *BiałKat* 11 (5); *GrzegŚm* A3 (2); *RejZwierc* 138 (3); Y rzekł mi krol/ á przy nim fiedziáłá y krolowa/ iáko tám długo z miełzkałz na tey drodze? y iáko fię rychło wroćiłz? *BudBib* 2.*Esdr* 2/6 (3); Rzekłá lepak Márya do ániołá. Iáko będzie to/ gdyz mężá nie znam? *BudNT Luc* 1/30[34] (4); *CzechRozm* 24 (10); *ModrzBaz* [16]v (6); *SkarJedn* 145; *SkarŻyw* 13 (13); *MWilKHist* Dv; *CzechEp* 121 (6); *KochFr* 71; *ActReg* 86 (2); *Calep* 891b (2); *GostGosp* 46; *OrzJan* 52; *LatHar* 149; *WujNT przedm* 39 (6); *WysKaz* 16 (5); *PowodPr* 20 (3); *SkarKaz* 421a (2); Zonká twa iáko żywie? Czy zdrowá czy duża? *CiekPotr* A3 (4); *GoslCast* 4; *SkarKazSej* 664a (4); Naprzod więc vrząd: Bráćie/ iákoć imię? pyta: A łkádeś? tymi łłowy naprzod go przywita. *KlonWor* 38 (2).

Frazy:»(a) jako (to)?« (42): *OpecŻyw* 59v; Nye pewna to áni dobra reguła. (–) A yáko to. (–) Táko. Wyele rzezy zá pewne ma wyará náłła/ o ktorzych w Ewángeliey áni v łwytego Páwłá/ áni we włlyftkim nowym y łtárym zakonye nic nyemáłz. *KromRozm I* L4 (5); *KromRozm II* d (5); *KromRozm III* E5v (5); *LubPs* Z2v; *OrzRozm* I2 (4); Quid admirative dictum a respondente, Co? Iáko? Cołz mówiłz? *Mącz* 341a; *SienLek* S2v; *BiałKat* 226; *KuczkbKat* 135 (2); A coź było vczynić? Początkom zábiegác. A iáko? Rozmyłliwłzy iż to zle więc fie nie vpijác. *RejZwierc* 134 (2); Rzczelz iáko to? Niechci odpowie ánioł *BudNT* Ii6; *CzechRozm* 85 (4); (*did*) Luciper. (–) A iáko bráćie Cerberze? *MWilKHist* E; *ActReg* 84; Wiáry do niego potrzebá/ nie pytania/ Iáko? *WujNT* Bbbbbbb4 (3); *PowodPr* 26; *SkarKaz* 384b (2); *SkarKazSej* 669b.

»jako się masz (*a. macie, a. mieszasz*), jako się twa miłość ma« (10 : 1): [*liszka*] Iwá z dworu przywitałá: Rzekąc/ iáko sie tu lwie małz/ Iełłize mię łwá łługę znałz. *BierEz* K3v (3); *ForCnR* D3; Quomodo tibi res se habet, Yáko fie małz/ yákoć fie wodzi. *Mącz* 344a (2); Tedy ze włchodem łłóncá ták fie záwaśnili/ Ze fie ná náłzych grunciech mułzá kiedy witác/ Iáko fie twa miłość ma ieden z drugim pytać. *RejZwierc* 246; *SkarŻyw* 333; *StryjKron* 122; A ty iáko fię mieszałz? *CiekPotr* 5 (2).

Zestawienie: »jak wiele« = *ile; quantum Vulg; quot PolAnt (4): KłosAlg G3; co mniemasz/ iako ich wiele pobili po wżysłtkich Powiećiech? Leop Esth 9/12; BielSat Nv; Iako wiele chlebow macie? BudNT Matth 15/34.*

a. *O charakterze ekspresywnym; quomodo Vulg, PolAnt; cur Mącz [w tym: a jako (12)] (59) : BierEz E2; Leop Is 1/21; iako ty zły człowiecze śmiełz sie czynić tym czymes nie ielt/ ánić tego w moc dano/ á liedzyeć ná mieyfcu moim BielKron 103v (4); Cur id ausus es facere B. libuit mea fuit, Iákos to śmiał vczinić B. Podobáło mi sie Mącz 191d; RejAp 67; RejPos 193 (2); RejZwierc 170v (2); WujJud 47; A(no) ia náfadzilem cię/(iako) wino wyborne/ ktore⁸⁰ wżytko nafienie (ielt) prawdziwe/ a iako żeś mi się odmieniła wpłonki winá obcego? BudBib Ier 2/21; BudNT Math 23/33; KochPs 75 (2); Iako cię wyślowić mam Mátko Pána mego SkarŻyw 112 (34); Nie będziefz miał wymowki/ ktorą byś się łędziowi twemu záftáwić mógł. Nie wiedzialem/ nie widzialem/ nie ślyżałem. A iákos tego wiedzieć nie mógł? Nie máłz/ powiáda Prorok/ ktoby się zákrzył od gorákości iego. A iákos widzieć nie mógl? ReszPrz 104 (3); BielSen 7; LatHar 146; Iako się vkázem/ iako się fkryiem? fkryć się niepobobno[!]/ vkázác się nieznośno. SkarKaz 7b (2); KlonWor 28.*

b. *W pytaniu zależnym (bez formalnych wykładników zależności) (8) : BierEz B2; PatKaz I 5v; SarnUzn B6v; BielSat D4v; Przeto Apośtoł temu który pytał/ Iako vmárli powftána? ták odpowiedział KuczbKat 90; kiedy go śpyta/ á Staw iako sye to przerwał: vczyni obmówkę: Pánie/ przepadł tu ták wielki déłzcz/ że woda od Góry do góry wftála Strum M; WujNT 194; WysKaz 35.*

B. *Retoryczne, wyrażające zdziwienie, niedowierzanie, wątpliwość, przekonanie o niemożliwości (lub konieczności) czegoś: jak to być może, dlaczego; quomodo PolAnt, Vulg, Modrz; quid, quo Mącz [w tym: a jako (50), i jako (6)] (314) : OpecŻyw 20v (5); BielŻyw 151 (2); RejPs 204; RejKup g2 (10); MurzHist N (2); MurzNT Matth 7/4; KromRozm II h2v; KromRozm III 115 (3); Diar 29 (3); DiarDop 101; GliczKsiąż C8v (2); LubPs L3v; GroicPorz 13v; I iako ma wierny flugá Boży/ názwác złodzieiá/ iedno złodzieiem? iako łotrá/ iedno łotrem? iako cudzołozniká/ iedno cudzołoznikiem? iako bálwochwálcę/ iedno bálwochwálcą? iako pijánicę/ iedno pijánicą? KrowObr C2v (18); Bo iako pan ma być zdrow á w nim piwo kiła RejWiz 66v (5); Leop Eccle 4/11 (3); OrzList e2; RejZwierc 42 (2); Y rzekł mu/ Towarżyfczu iákos tu wśzedł nie maiąc śzátly weśela? BibRadz Matth 22/12 (4); BielKron 6 (7); Mącz 317c (3); Gdy się pokrzywy mnożą/ iako ich nie kofić? Prot C2; RejAp 158v; GórnDworz R5; HistRzym 4v (2); A iellize trawę świátá tego która sie zyeleni dziś á iutro będye w łtog wrzuconá/ Pan Bog ná thákiefz pieczy ma/ iako owłzem więcej y was/ chociay o nim máło wiary macie. RejPos 217 (13); RejPosWiecz² 93v; BiałKat 356; Nożká záváždy chędogá/ bo chodzi ná korku/ Iák sie nie ma podobác/ młodemu páchołku. BielSat D2v; GrzegŚm A3 (2); KuczbKat 1; iako sie óń pokuśić/ iako go łtrofowác álbo vpominác/ A on iednym weźrzeniem łrogiem/ łnádnie káždemu vmyśł iście odmienić może. RejZwierc 41v (11); BudBib Deut 1/12 (6); MycPrz II B2v (3); BiałKaz F3v; BudNT Matth 12/29 (9); CzechRozm 24 (6); Sprofná rzecz ielt tego zwác Monárchą świátá/ który o świećie nic niewie. Bo: á iako ten co łobie może dobrze począc z onemi/ ktorých obyczáiow nieświádom? Iako w onych źiemiách łzczęśliwie woynę wieść może/ ktorých połozenia niewie? ModrzBaz [16]v (12); SkarJedn 55 (8); Iako ten we zbroi Wytrwa/ ktoremu czáfem y w iedwabiu cięłzko? Iako łtráž będye trzymał/ á on y w południe Przefypiác się náuczył? iako łtos*

wytrzymać Ma nieprzyjacielowi który wstawiczym Piiánstwm zdrowie stracił *KochOdpr* C3 (3); *Oczko* 6 (6); *KochPs* 141 (2); *SkarŻyw* 274; A iako ia z takim miała bych mieszkać albo iemu przyiazń pokázowác/ który iest nieprzyacielem Bogu memu? *SkarŻyw* 150 (32); Ieśliby kto nakrył wilką owczą łkorą/ á iako wilką poznał/ ielli nie ábo z głofu/ ábo z poštěpku? *CzechEp* 37 (5); O Miłosci. PRożno wciéc/ próżno się przed miłością łchronic/ Bo iako lotny niema pielżego dogonic? *KochFr* 39 (2); *KochBr* 151; Mężowie łą nálny gołpodarze/ Mułżą zázwždy w pracy być ná łparze: Nędze ćierpieć ná wojnie/ gárdłowác: Iako ich łtąd nie mamy zálówác? *BielSjem* 6; A to iako w nim [w kocie] łzacowác/ Ze vmie y praktykowác? *KochSob* 60; *GórnRozm* C3 (2); *PaprUp* G4; *ZawJest* 32; Ciemności me iako łchwałą iáńność twoię? Tyś prawdą/ á przedię/ ia nieodmienność łwoię Iák łtawię? *GrabowSet* B4v (10); *KochFrag* 45 (4); *OrzJan* 12; *LatHar* +8v (3); *KołakCath* B3 (2); *WujNT Matth* 7/4 (11); *KmitaSpit* C2v; *PowodPr* 5 (2); *SkarKaz* 38b (34); *SkarKazSej* 663b (19); *KlonFlis* C; Ná łzyi Alzbánt także z Dyámentow drogich/ Iák się łzyiá nie wrwie od tych krezow łrogich. *ZbylPrzyg* A2 (2).

Frazy: »jako to (nie) ma być« [szyk zmienny] (3): *RejWiz* 115v; Bo iako to nie ma być/ gdy przedię tka w gárdło *RejZwierz* 136; Prze bóg/ iako to ma być/ áby piesni pánłkich Głos kiedy miał być łłyszán w kráinách pogánłkich? *KochPs* 200.

»jako to może (a. mogło) być« [szyk zmienny] (10): Xántus kiedy to włłyszál/ Iest łie temu bárzo zumiał: A iako to pry być może/ łzby kto mógł wypić morze. *BierEz* D4v (3); *PatKaz III* 111v; *RejZwierc* 63v; Ale iako to może być? żeby w iednym krolestwie dwa pánowie [...] mogli zaráz kázdy z nich zwierzchności łwey wzywác *CzechRozm* 184 (3); *SkarŻyw* 242; *Quipote* – Iakoto może być. *Calep* 890a.

6. W funkcji wykrzyknikowej, podkreśla stopień nasilenia jakiegoś stanu lub cechy; *quomodo* *Vulg*, *PolAnt*; *quam*, *quid*, *quis* *Mącz* (607) : Oracz [...] Náczał łam z łobą rozmawiác [...] Rzekąc/ iako ci żołnierze/ Powiešiwłzy łwe pánceze: Ták łie pętko wzbogácili/ Chocia nie wiele walczyli. *BierEz* Pv (2); *OpecŻyw* 39 (2); *PatKaz III* 146v; *RejPs* 125; *RejJóz* E3v (3); *RejKup* R; *MurzHist* 14; *LubPs* P3v (2); Ptalzkowie ná powietrzu iako łie wieszáią/ A iáką dziwną piękność ná łwym pierzu máią. *RejWiz* 10 (12); *Leop Thren* 2/1 (2); *OrzList* hv; *RejZwierz* 126; *BielKron* 310v; *Mącz* 225d (5); *RejAp* 24v; O iakoż łie thu nie ma włtráłzyć niewierny/ á iako łie też w łtałości łwoiey nie ma wtwirdzić wierny/ w tákicy łálce Pána tego. *RejPos* 283v (15); *RejPosWiecz*² 94; *RejZwierc* 97 (3); *BudBib Thren* 4/2 (2); *MycPrz* I B2 (2); *WierKróc* A3v; *BudNT Luc* 12/50; O Pánie iako rozmnożyły łie wczynki twoie/ ktoreś ty włzyłtkie w mądrosći weżynił. *CzechRozm* 5; *PaprPan* FfAv; *SkarJedn* 293; O Boże moy iako się wrádował: iako go modlitwie bráterłkicy zálecał/ iako znim być w więzieniu onym prágnął. *SkarŻyw* 75 (27); wey iák się oświádcza iż po prostu y łzczyrze mowić chce. *CzechEp* 258 (5); Ach moy miły Pánie iako przed tym kwitnęła [winnica]/ owoce dáiąc *ArtKanc* I17; *BielRozm* 5; *GórnRozm* K3v (2); *PaprUp* I4; Niełtetyłz iako wcięka Szczęścié/ ni wieczorá czeka *ZawJest* 28 (3); *GórnTroas* 27; *GrabowSet* Q2; *LatHar* 53 (5); Wey iako iest potrzebá nie tylko wierzyć/ ále y záchowác namnieyše przykazanie. *WujNT* 21; *SiebRozmysł* L2 (2); *WitosłLut* A5 (2); *SkarKaz* 279b (4); Skárbku ielliś żyw, iako tu máiętność twoię Szárpáią *CiekPotr* 46 (2); Ho Ho Ho/ iákom ia łtrzęgł aż do téy godziny/ Tęy łtráłznęy y niewdzięcny łzkodliwéy nowiny. *GosłCast* 15 (3); *PaxLiz* Ev

(2); O Krolestwo nieśprawniwe/ iako tego przypłáciłz. O ziemiá ktora to ćierpiłz/ iako pożerác będziefz obywatéle swoie ták niezbożne. *SkarKazSej* 681a (7); *ZbylPrzyg* A4v; EHey iák gwałtem obrotne oblóki/ Y Tytan prętki lotne czáły pędzą *SzarzRyt* A.

Połączenia: »jako i« (2): O iako y wípomnieć táká boleść nieznośno ieft. *SkarŻyw* 441 (2).

»jako to« (7): Pokrzepi fie Iezufie iakos to omdlál/ iakoby boga oytce^m niemiál. *OpecŻyw* 115; *WróbŻółt* Z3v; *RejWiz* 155; *RejAp* 32v (2); *GórnDworz* E7v; Miły Boże/ iako to v was nic fie ftátecznie nie dzieie. *GórnRozm* E.

α. *Cum ai lub av* (461) : Iako nagle to mi Bog dał/ Czegom fie ia nie nádziewał *BierEz* A3v (4); O nawybornieyífé dzieię fynu boga wierne^o/ iako cięłłko pratuiefz z mlodu ij pielgrzymuiefz *OpecŻyw* 30v (30); *OpecŻywPrzedm* C3v; *PatKaz II* 71 (2); *PatKaz III* 92v (9); *BielŻyw* 164; *WróbŻółt* N8v (12); *RejPs* 36 (3); *RejRozpr* H3v; *RejJóz* F5v (2); *SeklKat* L; *RejKup* e8v; ACh yák fą błogośławieni na kázdey fwey drodze/ Ktorzy bez zmázy wfáią záváłdi w Pánu Bodze *LubPs* aa4v (20); *SeklPieś* 32; *KrowObr* 174v; Słońce/ gwiazdy/ y Miefiąc z złotemi fárbámi/ Iako dziwnemi kftáły [!] blyfczázá fie nád námi. *RejWiz* 10 (7); *Leop* 4.*Esdr* 4/31 (11); *RejZwierz* 126; *BibRadz Ps* 132/1; *OrzRozm* Ev; *BielKron* 42v (6); *GrzegRóżn* N4; Qua impudentia est, Iako yeft nie wftydliwy. *Mącz* 334c (22); *OrzQuin* D2v; *SarnUzn* F5 (2); *RejAp* 29 (3); *GórnDworz* Gv; *HistRzym* 20 (4); *RejPos* 15v (19); *BielSat* [I4]; *KuczbKat* 335; *RejZwierc* 7v (9); *BielSpr* 46v; *WujJud* 183v; *BudBib Iob* 6/25 (8); *MycPrz* I B; *WierKróc* A2v; *BialKaz* I2v; *BudNT Luc* 15/17 (2); Plaft Kruśzwicki ná Polśką Monárchią obran/ S proftaká iák cnotliwy fpráwiedliwy był pan. *PaprPan* Dd2v; *ModrzBaz* 39v (22); O iako ieft dobro y miło w iedności bráćiey miefzkác. *SkarJedn* 93 (10); *KochOdpr* C3; *Oczko* 7v; PSALM CXXXIII. Ecce quam bonum et quam iucundum. IAKo rzecz piękna/ iako rzecz przyjemna Pátrzáć/ gdzie miłość pánuie wzaiemna *KochPs* 196 (6); *SkarŻyw* 26 (22); *CzechEp* 42 (3); *NiemObr* 59; Do gór y láfów. WYfokie góry y odziané láfy/ Iako rad ná was pátrzę/ á fwe czáły Młódzfé wípominam *KochFr* 90; *WerGośc* 212; *WerKaz* 296; *WisznTr* 10 (3); *BielSjem* 13; *KochPam* 81 (2); *PudłFr* 70; *ArtKanc* K7v (4); *ZawJeft* 22 (4); *GórnTroas* 16 (2); *GrabowSet* M3v (6); *KochFrag* 18; *OrzJan* 33 (5); Hey/ iako miłe fą przybytki twoie Pánie zaltępow? *LatHar* 608 (28); *KołakCath* C5v; *WujNT Luc* 12/50 (5); *WysKaz* 2; *SiebRozmyśl* B; *KlonKr* B; Ach Boże iakoś v nas ieft z chwałą fwą wewfzem vpośledzony/ y práwie zdeptány. *PowodPr* 53 (3); *SkarKaz* 123a (15); *VotSzl* C4v; *SkarKazSej* 680b (3).

Połączenia: »jako (daleko) więcej (a. ciężej, lepiej, więtszy)« = *quanto magis PolAnt, Vulg, Modrz; quanto minus Modrz* (23): *OpecŻyw* 9v; Iefliłz thedy wy będąc złemi/ vmiećie dobre dathki dawác fynom wállym: iako dáleko więcej oćiec wálz niebieski/ da ducha dobrego/ tym ktorzy go proffą. *Leop Luc* 11/13; *BibRadz Hebr* 9/14; *GrzegRóżn* [I4]v; *BudNT Matth* 7/11 (2); O iako dáleko lepiej ieft áby tego dziatki niewiedziály *ModrzBaz* 12 (11); *CzechEp* 244; á iako dáleko wietfza Azyá/ w ktorey do kilku set lat po Apóftolech [...] chrześciáństwo było. *NiemObr* 59; *Phil* B; *LatHar* 330; *WysKaz* 24; *WerGośc* 259.

»jako owo« (2): Abo záfię iako owo piękna rzecz kiedy czyfthy páchołek/ fkromnie poczyna fobie *GórnDworz* E8v (2).

»(o) jako to« (28): *OpecŻyw* 148 (2); *PatKaz II* 60; Bo iáko to ieft łfczełliwy człek/ ktory chodzi wboiázni przed oblicznoścíá twoiá *RejPs* 36 (3); *HistRzym* 107; *CzechRozm* 34v; O iáko to łá potężne á przerazáiące słowá *ModrzBaz* 22v; *SkarJedn* 13 (2); *SkarŻyw* 347 (2); *KochTr* 15; *CzechEp* 171; *Phil* K3; *GrabowSet* Y2; *LatHar* 149 (3); *RybGęśli* Dv; *SkarKaz* 314b (2); *CiekPotr* 39; *GoslCast* 24; O iáko łfczełliwy to lud był/ o którym nápiáno *SkarKazSej* 673a (3).

»jako więc« (1): Iáko więc thy niemocy dziwnie przezywáią/ Czáfem y łtárzy ludzye o nich nie łycháią. *RejWiz* 93v.

Zestawienia: »jako wiele« = *ile*; *quantum Mącz*, *Cn*; *quot Modrz*, *Cn*; *quam Modrz*; *quid Cn*; *quotusquisque Mącz* (54): *WróbŻółt* 31/10 (2); *RejPs* 36v; *LubPs* B2v; *Leop* 4.Esdr 4/30; *Mącz* 338b (4); *RejAp* 178v; A z nieumieiętnoścí łprawowánia/ á rzádzienia ludzi/ iáko wiele złe⁸⁰ rołcie *GórnDworz* Ee6 (2); *HistRzym* 129v; O nieftotyłz iáko ich dzifia wiele ieft ktorzy łie boiá tych nędznych Rzymiánow łwiátá tego *RejPos* 197v (7); *BiałKaz* I2v; *BudNT Mar* 15/4; Iełli łię co ztąd wrodzi/ iáko wiele przymowek ná łię ma? *ModrzBaz* 53v (8); Iáko wiele kroć óni páná obrázili W pułtyniach twárdych? *KochPs* 117 (2); *SkarŻyw* 31 (9); *KochJez* Bv; *KochPhaen* 15; *WerGośc* 222; *ArtKanc* P20v; *OrzJan* 33; *LatHar* 144 (2); *WujNT Mar* 15/4 (2); *WysKaz* 2; *SkarKaz* 383b; *SkarKazSej* 704a.

»jako to wiele« (1): iáko to wiele ná iedney ofobie przełožoney náleży/ by byli ty łkárby obroćili ná nieprzyaciéłá/ ktore ná kłáftory łnádnie by im byli odpárli. *BielKron* 364v.

**** Bez wystarczającego kontekstu (119)** : *PatKaz II* 20v; *BielŻyw* 75; *March*² Dv; *ZapWar* 1548 nr 2656; Odpifáłem księdzu Bi [...]wi/ iákom mo [...] *KrowObr* A2v; *Strum* R3v; w przypifkoch wyrzyłz/ gdzie ono (co wdzišieyłzych Ewánieliach Łukáfzowych ieft/) IAKO MNIMANO/ temuż miłtrzowi przypifuię. *BudNT przedm* c (3); *WerGośc* 232.

a. W słownikach (109) : *Quanto*, yáko barzo *BartBydg* 248 (2); *Perinde* [...] Iákoby/ yáko gdy. *Mącz* 168c; *Quantum intelligo*, Iáko rozumiem. *Mącz* 338b; *Ut adverbium similitudinis*, Yáko. *Mącz* 509c (87); *Gleich* wie. Iáko. Niby. Iákoby. *Ut*, *uti*, *sicut*. *Calag* 248b; *Wie man sagt*. Iáko powiádáią. *Sicut* aiunt *Calag* 570a (3); *Prout* – *Rownie* iáko. *Calep* 869b (17).

III. W funkcji spójnika (18 870) :

1. *Zespala wypowiedzenia i skłádniki wespółzrédne* (5712) :

A. *W zwiázkzu łącznym* (3482) :

a. Łączny skłádniki: *i*, *oraz*, *również*, *a także*; *et Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; *quemadmodum Vulg*, *Modrz*; *sicut Vulg*, *PolAnt* (3180) : *TarDuch* B6; *FalZioł* V 3; *KromRozm II* t4v; A to/ yáko wyele inych rzeczy/ wzyęto z łtáfeg^o zakonu *KromRozm III* I4; *UstPraw* B2; *BibRadz Os* 4/5; *BielKron* 230; *KwiatKsiąż* C2v; *GórnDworz* L2; *RejPos* 288v; *KuczbKat* 155; czyniácz z łobá rozmáitemi broniami/ ták iezdni iáko piełzy/ lekcy iáko zbroyni/ łtrzelcy iáko skopijámi *BielSpr* 10 (3); *MycPrz* I B; *CzechRozm* 144v (2); *ZapKóścier* 1584/43 (4); *StrykKron* 245; *CzechEp* 410; *NiemObr* 147; łmierć nieuzyta/ Tá zá gárdłó chwyta Bogáté pány/ iáko prołte łługi *KochPieś* 6; *ArtKanc* M15v (2); *KmitaPsal* A2v; *GostGosp* 64 (3); *WujNT* 404 (2); *SarnStat* 1054 (3); *CzahTr* H2.

Połączenia: »jako ... i« [szyk 6 : 3] (9): *GliczKsiąż* K7v; *Leop Is* 10/9; *GórnDworz* S2; *BudBib* 1.Reg 19/7; tedy im y ná to odpowiedzieć potrzebá iáko ná to *CzechRozm* 131 (2); yfz tomas dal bratu [...] 20 m. liczbi prufki yako soycziftego y smaczerziftego *ZapKości* 1584/47 (2); *WujNT Philipp* 1/20.

»jako i« = *sicut(i) et PolAnt, JanStat* (1575): *BierRaj* 23; Barani iako j kozłowie maią głos ofobny ktorym łamicze kłobie wołaią *FalZioł* IV 2d (8); *GlabGad* P6; *MiechGlab* 74; *WróbŻołt* hh8v; *ComCrac* 13; *KromRozm I* H2; *MurzNT* 21 (2); *MurzOrt* B2v; *KromRozm II* nv; *KromRozm III* I5v; *Diar* 41; *DiarDop* 112; *GliczKsiąż* D8; *GroicPorz* 13v; *KrowObr* 128v; *RejWiz* 138v; *Leop Num* 6/20; *UstPraw* Gv (2); *BibRadz Iudith* 8/14 (2); *OrzRozm* M2 (2); Dán będzie ładzić lud łwoy/ iáko y ine pokolenie w Izraél. *BielKron* 18v (13); *GrzegRóżn* I4; *KwiatKsiąż* Cv (3); *Sumptus, Kofzt/ náklad/* też zbytek w łzátach yáko y w wżywánui. *Mącz* 432b (3); *OrzQuin* E2 (5); *Prot* C2; *SarnUzn* E8 (4); *SienLek* 5 (12); *LeopPrzep* F2v; *RejAp* 29v (5); *GórnDworz* B4v (12); *RejPos* 30v (3); *BiałKat* 31 (4); *BielSat* C2; *GrzegŚm* 25; Ano táłz młza półzeptem iáko y łpiewána/ A táłz złość iáwna co też y w łercu łchowána. *HistLan* B4; *KuczbKat* 80; *RejZwierc* 19 (7); *WujJud* 7 (9); *RejPosRozpr* cv; *RejPosWstaw* [21²]; *BudBib Lev* 11/22 (8); *BudNT Act* 3/17 (3); *CzechRozm* 46 (10); Gdyż błąd/ by niewiem iáko záltarzáły/ iáko y złość choćby iá zá dobroć poczytano/ zówždy plugáłtwo włobie zówárte ma *ModrzBaz* 2 (5); *SkarJedn* 240 (5); *SkarŻyw* 3 (7); *StryjKron* 46; *ZapKości* 1582/31v (2); *CzechEp* 42 (20); *CzechEpPORz* **2; *NiemObr* 14 (6); *KochMarsz* 155; *WerGość* 210; *WisznTr* 23; *BielRozm* 18; *ActReg* 134 (2); *GostGosp* 48 (4); *Phil* C2; *LatHar* 123 (5); *WujNT* 783 (29); *WysKaz* 20; *SarnStat* 6 (35); *KlonKr* D2; *PowodPr* 10 (2); *SkarKaz* 81a (6). Cf »tak ... jako i, jako i ... tak«.

»nie mniej (...) jako (i, też i), jako i ... nie mniej« = *non minus ... quam Modrz* (17 : 1): ktora byfie yem zdala niemnyey iem iako Koronie poziteczna *ComCrac* 11v; *KromRozm I* H2; *Diar* 41; *GroicPorz* kk3v; *KwiatKsiąż* N; *HistRzym* 91; *KuczbKat* 80; *BielSpr* 20; *ModrzBaz* 52v; co iż więc Niewiałt/ iako y Męłczyzn niemniéy doléga *Oczko* 22v; *JanNKar* D3v; *SarnStat* 1200 (7).

»rownie (a. rowno) (tak) ... jako (i), tak ... jako ... rowno« (6 : 1): máiac Hetmánem nieiákie⁸⁰ tyránná/ dobrze á rownie thak w lećiech iáko w łfaleńłtwie podełle⁸⁰ [*aetate pariter et dementia provento*]. *Leop 2.Mach* 4/40; *RejZwierc* 132 (5); Táki temu iák owému równo łufzy kości. *GołCast* 62.

»tak (a, także, także) (i, też) ... jako, jako ... (włásnie) tak (a, także, także) (i, też, też i)« = *et ... et, tam ... quam Vulg, PolAnt Modrz; cum ... tum, tum ... tum, seu ... seu, ut ... ita Modrz* (975 : 359): *BierRaj* 19v; *MetrKor* 37/4v (11); Toć wam przykázuię włzytkim/ Táki wyłokim iáko niłkim *BierEz* F (2); *OpecŻyw* 1 (4); *ForCnR* D4v; *ZapWar* 1524 nr 2187 (12); *PatKaz III* 88v (4); *FalZioł III* 13a (3); głowa wiele w łobie zamyka, iako łmyłły wnątrzne y zewnątrzne, także j łprawy ich *GlabGad* B2v (2); *MiechGlab* 6 (2); Myłłac wszytko o trucinie, Tako w karmiach, jako w (wi)nie *BierRozm* 14 (2); *KlerWes* A2; *WróbŻołtGlab* A2v; *LibLeg* 6/160v (30); *RejPs* 53v (4); *ComCrac* 12v (2); *ConPiotr* 30 (5); *LudWieś* A2 (2); *RejJóz* B4; *SeklKat* C (7); *RejRozm* 394; *RejKup* q5v (3); *KromRozm I* N (4); *MurzNT* 3v (4); *KromRozm II* fv (14); *KromRozm III* A8 (19); *Diar* 28 (9); *DiarDop* 108 (2); *GliczKsiąż* D6v (3); *LubPs* N2 (4); choćia też táki dobrze z wyznánia złodżieyłkiego iáko z łwey włálfney wiadomólci/ wiedzą czyie ony rzeczy łá przes nie odebráne. *GroicPorz* kk2v (23); *KrowObr* 53v (4); *RejWiz* 84; *Leop Lev* 24/22 (35); *UstPraw* A4 (5); *KochZuz* A4; *RejZwierc* 51 (4); *WyprKr* 2; *BibRadz Gen* 7/21 (12); *OrzRozm* V (7); y łzkodę poczyńił okołó/ táki ognie^m iáko mieczem.

BielKron 235 (219); *KochZg* A2; *KwiatKsiąż* Av (15); *Mącz* 477a (12); *OrzQuin* A4 (16); *Prot* C4v; *SarnUzn* G (4); *SienLek* 35 (5); *RejAp* 115 (6); *GórnDworz* B (27); *GrzepGeom* I3 (7); *HistRzym* 60; *RejPos* 103 (21); *RejPosWiecz*² 92 (4); to ięft iáko potrzebno/ ták pożyteczno tobie wiedzieć *BiałKat* 40v (10); *BielSat* D (3); *KwiatOpis* B (3); *KuczbKat* 65 (4); *RejZwierc* 210 (17); ktory bárzo ku pomocy ięft/ ták w potkániu/ iáko gdy wstępuią ná zad. *BielSpr* 25 (39); *WujJud* 133v (6); *WujJudConf* 4 (3); *RejPosWstaw* [143⁴]v; *BudBib Lev* 7/7 (6); *BudBibKaw* A3; *MycPrz* II Dv (3); *Strum* G4v; *BiałKaz* A4v; iż iáko w słowách ták też y w rzeczy ięft tu nie máła roznicá. *CzechRozm* 197 (18); *PaprpPan* K4 (8); *KarnNap* C (2); ktorym ná wšytkim zchodži /ták z łtrony dułze iáko ćiałá y máiętności [et animi et corporis et fortunae]? *ModrzBaz* 72v (44); *ModrzBazBud* ¶6v; *ModrzBazStryj* ¶2v; *SkarJedn* 6 (10); *Oczko* 3v (5); *KochPs* 114 (2); *SkarŻyw* 26 (18); *ZapKości* 1580/10 (28); *MWilkHist* A2v (2); *StryjKron* 31 (18); *CzechEp* 13 (21); *CzechEpPorz* *2v; *KochJez* A4v; *NiemObr* 18 (6); *KochEpit* A3 (2); *KochFr* 9; *KochDz* 104; *KochPhaen* 10; *KochSz* B3v; *KochWz* 141; HOSIVS Kárdynał człowiek iáko zacny/ ták wšelákiey v každego wiáry godny *ReszPrz* 26 (16); *ReszHoz* 138; *ReszList* 155 (8); *WerKaz* 294; *WisznTr* 4 (2); *BielSen* 9; *BielSjem* 24 (3); *KochPieś* 17 (2); *KochSob* 64 (2); *ArtKanc* Kv (9); *BielRozm* 11 (4); *GórnRozm* D (8); *KmitaPsal* A5; *KochProp* 12; *Paprup* D (3); *ZawJeft* 15 (3); *ActReg* 14 (18); *GostGosp* 4 (30); widząc tho być taką *peftem* w káżdey Rzeczypołp. ktora wšytki bez ochrony ták winne iáko niewinne/ thák bogáte iáko vbogie/ fwym iádem záraża. *Phil* N4 (8); *GórnTroas* 20 (2); *KochCz* B; *KochFrag* 14 (2); *OrzJan* 16 (6); *LatHar* 227 (6); *KołakCath* C (3); *KołakCathOkuń* A2; *WujNT* 15 (12); *WysKaz* 3 (4); *JanNKar* A3 (5); *SarnStat* 766 (247); *SiebRozmyśl* [A2]v (2); *GrabPospR* N4; *KlonKr* Fv; *KmitaSpit* A4v (3); *PowodPr* 2 (15); *SkarKaz* 634a; *VotSzl* B2 (5); *CiekPotr* 38 (3); *CzahTr* H2v (3); *GosłCast* 7 (3); *KlonFlis* E; *SapEpit* A3; *KlonWor* 39 (4); *RybWit* [A2]; *ZbylPrzyg* ktv; *SzarzRyt* C4v.

»tak (a. także, takież) (i, też) ... jako i, jako i... tak (a. także) (i)« = *tam ... quam, tum ... tum* *Modrz, JanStat*; *et ... et, seu ... seu, vel ... vel* *Modrz* (1286 : 10); *BierRaj* 19v (3); *BierEz* 13v; *OpecŻyw* 35; *ForCnR* D4v; *MetrKor* 40/814 (3); *PatKaz II* 34; *Murm* 132; *HistJóz* B4v; *FalZioł I* 20a (34); *BielŻyw* 19; *GlabGad* O3v (11); *MiechGlab* 9 (6); *LibLeg* 6/156v (7); Y owłzem tha Liczba wšyżthki inšze przed łobą: tak thy ktore łą w czetnie: iako y ktore łą w lichu: w łobie zamyka. *KłosAlg* A4 (3); *WróbŻółtGlab* A3; *RejPs* 27 (18); *ComCrac* 11 (5); *RejRozpr* E3; *SeklWyzn* 2v; *SeklKat* H; *ZapWar* 1548 nr 2669 (2); *LibMal* 1549/148v (2); *RejKup* d2v (3); *HistAl* B7 (6); *KromRozm I* N; *MurzHist* G4v (2); *KromRozm II* i4; *KromRozm III* B4v (5); *Diar* 25 (10); *DiarDop* 106 (2); *BielKom* A4; *GliczKsiąż* D7 (7); *LubPs* A5v (7); *GroicPorz* B (17); według wálzey Grámmátyki/ wšyłtko iedná rzetz/ thák Petrá iáko y Petrus/ to ięft/ ták Opoká/ iáko y Opotyžty? *KrowObr* 14 (16); *Leop Gen* 47/3 (6); *OrzList* b3v (5); *UstPraw* C3v (6); *RejZwierz* 1 (2); ktorzy miedzy okolicznemi narody łą/ ták bliłko iáko y opodal od ćiebie [qui sunt propinqui tibi vel longiqui a te] *BibRadz Deut* 13/7 (74); *OrzRozm* B3v (11); *BielKron* 9 (53); *GrzegRóżn* I3v (2); *KwiatKsiąż* A3v (5); *Mącz* 6d (51); *OrzQuin* B2v (21); Y owłzem tákże tu Syn łwoię cześć bez pochyby obwárował od cudzych bogow iáko y Ociec *SarnUzn* C8v (8); *SienLek* 6v (21); *SienLekAndr* a3; *LeovPrzep* a2 (5); á włzákož iáko y ná on čás/ ták y dziś/ łą záchowani od tego ći co łą nápiłani w kłięgi Báránkowe *RejAp* 111v (29); *GórnDworz* Bv (14); *GrzepGeom* C4v (3); gdyž przed tym imieniem [...] vpada káżde koláno/ ták niebiełkie/ iáko

y zyemfkie/ tákże y pyekielne. *RejPos* 286v (31); *RejPosWiecz*² 92 (3); *RejPosWiecz*³ 96 (2); *BiałKat* 13v (5); *HistLan* A2v (2); *KuczbKat* 120 (4); *RejZwierc* 200 (27); ROzmaitym obyczáiem ná on čás ftárzy ludzie z Rzymiány walczyli/ thák we Włofzech iáko y indziey. *BielSpr* 44v (14); *WujJud* 10v (19); *WujJudConf* I2v; *RejPosRozpr* b3 (2); *RejPosWstaw* 42 (5); *BudBib Iudith* 9/10 (15); *MycPrz* I C3v (10); *BiałKaz* Bv (2); *CzechRozm* 265 (50); *PaprPan* E4; *KarnNap* B3 (7); *ModrzBaz* 55v (34); *SkarJedn* 279 (9); *KochPs* 104; *SkarŻyw* 56 (4); *ZapKościer* 1579/1v (25); *KochTr* 9; *MWilkHist* G; *StryjKron* 26 (3); ále ácz fię po fwemu iáko y w inżym wżytkim ták y w tym nie zgadza *CzechEp* 293 (43); *CzechEpPORz* *2v (2); *NiemObr* 99 (5); *KochPhaen* 15; *ReszPrz* 43 (2); *ReszHoz* 118 (4); *ReszList* 157 (6); *WerGośc* 258; *WerKaz* 275; *KochPam* 80; *KochPieś* 13; *PudłFr* 22; *ArtKanc* Q8v; wżák tego w *Constitutie* piłác nie będą/ co ty ták z ftrony íprawiedliwości/ iáko y z ftrony obyczáiow powiełz. *GórnRozm* K3 (6); *KochWr* 31 (4); *PaprUp* L4; *ActReg* 8 (22); *GostGosp* 130 (15); *Phil* C3 (4); *KochCn* B3; *KochCz* B (2); *KochFrag* 51; *OrzJan* 41 (3); *LatHar* 642 (20); *KołakSzczęśl* A2 (2); *RybGęśli* C4 (2); wżyścy ktorzy miełzkáli w Azyey/ flucháli flowá Páńfkiego/ ták Zydownie iáko y Pogánie [*Iudaei atque gentiles*]. *WujNT Act* 19/10 (118); *WysKaz* 20; *SarnStat* 436 (159); *GrabPospR* L2 (2); *KmitaSpit* Bv; *SkarKaz* 274b; *VotSzl* A4v (12); *CiekPotr* 5; *CzahTr* [D2]; *GostCast* 68; *SkarKazSej* 662b marg (2); *KlonFlis* A3v; *KlonWor* 69 (2); *SzarzRytLeśn* ktv.

»tak jako ... jako« (1): tak Iako ych oczyecz dawał pyerwżyem czorkom tak Iako soyczyftego Iako smaczerziftego *ZapKościer* 1585/57.

»tak ... jako też« = *et ... et PolAnt*, *Modrz*; *tam ... quam Modrz*, *JanStat*; *tam ... et, seu ... seu, tum ... tum, vel ... vel Modrz*; *tam ... quam etiam JanStat* (108); *MetrKor* 40/826; *FalZioł* V 16b; *LibLeg* 6/115 (3); *ComCrac* 11; *ZapWar* 1548 nr 2668; *KromRozm II* n2v; *GroicPorz* C (5); *KrowObr* 102v; *WyprKr* 1v; *BibRadz* *3v (6); *BielKron* 210v; *OrzQuin* N; *RejAp* 92; one flawne Hetmány/ ktorych contrefet [...] ná miełczach [...] połpolitych ftáwiáli: ták wiele dla niełmiertelney flawy onych ludzi/ iáko też dla pobidki [!] á podżogi drugiem *GórnDworz* Ee7v (8); *RejPos* 84v; *RejZwierc* 34v; *CzechRozm* 85 (3); *PaprPan* L; o rozności proftego á śláchckiego ftanu/ ták tego ktorzi máią wrodzone śláchectwo/ iáko też tego ktorzi dárowáne. *ModrzBaz* 76 (18); *SkarJedn* 115 (2); *CzechEp* 56 (3); bydlá pilnie ma doględác/ ták źimie gdy ná oborze/ iáko też kiedy ná polu bywa. *GostGosp* 116 (4); *LatHar* 38; *KołakCath* B4v; *SarnStat* 141 (38); *PowodPr* 80; *CzahTr* A3; *PudłDydo* [B5]v.

»tak (a. takież) ... jako też i, tak ... jako i też, jako też i ... takież i« = *tam ... quam Modrz*, *JanStat*; *et ... et, tum ... tum Modrz*; *etiam ... etiam PolAnt* (73 : 1 : 1); *FalZioł* V 16b (2); *ZapWar* 1545 nr 2646 (2); *Diar* 53; *KrowObr* 15v (6); á w tákowym mnimániu byłá/ ták v Dawidá iáko też y v Abfálomá [*etiam Davidi etiam ipsi Absalom*] *BibRadz* 2.Reg 16/23; *OrzRozm* L4v (2); *OrzQuin* X (6); *GórnDworz* I7 (6); *GrzepGeom* N2v; *RejPos* 18v (5); *RejZwierc* 30v (2); *RejPosWstaw* [143²]; *Strum* A4v; *BiałKaz* Dv; Zydownie iáko fie ná inżych wielu rzeczách myłá/ tákże też y ná wyrozumieniu flow niektorych/ iáko też y ná flowie tym zakon/ tákże y ná tym wieczny *CzechRozm* 85 (5); *ModrzBaz* 5v (9); *SkarJedn* 317 (3); *CzechEp* 57 (3); *WerGośc* 204 (2); *WerKaz* 294; *ActReg* 136; *GostGosp* 128; *Phil* I4 (2); *SarnStat* 5 (11).

»też ... jako« (2): y tym też iáko czym inżym tego fwego pomocniká niezálecił? *CzechRozm* 36 (2).

»jako też« (119): Spiculum, Grot v drzew żołnierskich yáko też łtrzał y beltów kułznych. *Mącz* 408b; *BielSpr* 7; *CzechEp* 356; *LatHar* 372; *SarnStat* 162 (7). Cf »tak ... jako też«.

»jako też i« = *sicut Mącz; et Modrz* (90): *GlabGad* O7; *WróbŻółtGlab* A3v; *KromRozm I* M3; *Diar* 73; *GroicPorz* kk3v; *Mącz* 446c; *OrzQuin* Pv; *ModrzBaz* 52v; *SkarŻyw* 393; może być znacznie pokazano: ták *iuxta generalem quam specificam confiderationem*, wedle powłzechnego iáko też y ołobkowego rzeczy tey vważania *CzechEp* 367; *WerGość* 254; *SarnStat* 1060 (3). Cf »tak ... jako też i, tak ... jako i też, jako też i ... tak«.

»zarowno (a. zarownie) ... jako (i)« = *ita ... ut Vulg* (3): *RejWiz* 138v (2); było łiedm łet mężow bárzo mocnych/ zárownie lewą iáko práwą bijących *Leop Iudic* 20/16.

Wyrażenie: »jeden jako drugi, jako jeden tak i drugi« = *každy; unus et alter PolAnt* (11 : 1): *FalZioł* V 43v; *SeklKat* X2; *BielKom* C5; *RejZwierz* 115; *Mącz* 403c; *SienLek* 156; dwa Klíny tákowe/ coby miály ienylkiá kąty ieden iáko drugi *GrzepGeom* N3v; *RejZwierc* 250v; *BielSpr* 52; *BudBib Lev* 7/10; Pobierz te łwięte Proroki Prowadźe do Ráiu włzytki. Iednego iáko drugiego Od łtárego do młodego. *MWilkHist* F3v; *WerGość* 229.

b. Łáczy wypowiedzenia (302) : *GrzegRóżn* Cv; *SarnUzn* C7v; *WujJud* 222v; *CzechEp* 346; wiedząc to/ iż żony nie łą podnożámí/ áni niewolnicámí mężow łwych: Iáko nie łą przednieyłzemi w rołkazaniu nád męże łwe. *WerKaz* 287.

W konstrukcjach podkreślających ciągłość jakiejś akcji lub jej kontynuację (w obu zespolonych zdaniach ten sam czasownik) (5): *LibLeg* 11/44; á tá Wieżá/ to łeft/ Policya łtárádawna/ zá łáłką Bożą w Niemcách/ iáko łtoi tákó łtoi *OrzQuin* I4; *GórnDworz* T7; *KochPieś* 7; Xiádz zásię o łiczbę iáko czyni/ ták czyni/ áż *ad ultimum punctum* przyłzłó *GórnRozm* G3.

Połączenia: »jako i« (33): *GroicPorz* e4; Henryk Cefarz dobrze Potym Bámbferkie záložyl bíkupłtwo/ iáko y Frederyk trzeci podnioł bíkupłthwo Wiedeńskie w Rákułskiey ziemi. *BielKron* 282; *GrzegRóżn* D2 (3); *OrzQuin* M3 (3); *SarnUzn* C6v; *SienLek* 164v (2); *RejAp* 108V (3); *RejPos* 86 (2); *BielSpr* 16v; *WujJud* 29v (3); *BudNT* 1.Thess 3/12 (2); Nie włtydał łie też żony łwey iáko y oná łego: choćiałz obá byli nágimi. *CzechRozm* 88v (3); ktorzi po teyże cenie y chleb y piwo gdy zboże łanie przedawáią/ iáko y kiedy drogo. *ModrzBaz* 33v; *Oczko* 15; *CzechEp* 349 (3); *PudłFr* 5; *ActReg* 173; *SarnStat* 1279.

»jako ... tak (a. także, takież, i, też, też i, zasię)« = *cum ... tum Mącz, Modrz; sicut ... sic PolAnt* (218): *FalZioł* V 36v; włzakoż ia iáko themu łie nieprzeciwię, tak też niebarzo dowierzam *GlabGad* P; *LibLeg* 10/121v (3); *HistAl* K3v; *MurzNT* 11 (2); *KromRozm II* k2 (2); *Diar* 40; *GliczKsiąż* P3; Przeto iáko inne złółci zá niekárnołcią mnożą łye/ ták też y cudzołoftwo. *GroicPorz* kk4 (2); *KrowObr* 50v (6); *RejWiz* 191; *Leop* II *2v; *UstPraw* B3v; *BibRadz* I 446 (3); *OrzRozm* T3 (2); *BielKron* 60v (13); *GrzegRóżn* K4v (21); *KwiatKsiąż* B3v (9); *Mącz* 71d; *OrzQuin* R4v (12); *SarnUzn* [G2]; Bo iáko pijawká przed plufkwą/ tákież plufkwá przed pijawką vćieka. *SienLek* 154 (5); *LeovPrzep* H3v (2); *RejAp* 31v (6); bo iáko przyrodzony rozum/ zá náuką dołkonálłzy bywa: ták záłię wrodzona dobroć/ zá zwyczáiem dołkonálłza łie łłtawa. *GórnDworz* Hh4 (19); *GrzepGeom* E4; Iákoż tákich wymyłłow á tákich omyłnych náuk/ iáko záwždy bárzo wiele bywáło/ także łie łch łełzłcze y dziś záwadza. *RejPos* 177v (2); *RejPosWiecz*² 95 (2); *RejPosWiecz*³ 96v; *BialKat* 176 (4); *GrzegŚm* A3 (2); *HistLan* D2v;

KuczKat 15 (8); *RejZwierc* 21v (4); *BielSpr* 47v; Były Żydowłkie Trádycye złe/ lą Kościelne dobre: iáko onych niechwalimy/ ták tych gánić my Cáholicy niemożemy. *WujJud* 43 (17); *WujJudConf* 77v (5); *RejPosRozpr* b3v (2); *RejPosWstaw* [41²] (4); *BudBib* 4.Esdr 8/57 (3); *BiałKaz* Ev; *BudNT* przedm b7v (3); *CzechRozm* 17v (11); *ModrzBaz* 114v (2); *KochDryas* A2v; *Oczko* 1; *SkarŻyw* 364; *CzechEp* 74 (3); *NiemObr* 179 (8); *KochEpit* A3v; *ReszPrz* 13; *ZawJeft* 19; *Phil* S2; áleć y tám/ iáko częłto Káholickego wykłádu chybił tłumác; ták teź nie raz fałżem y wykrety nárabiał. *LatHar* +5; *WujNT* 482 (3); *JanNKarKoch* F4; *SarnStat* 9 (2); *KmitaSpit* A3; cudzoziemłkie vbiory robić, á polłkich zániedbáć, iáko nie grzeci, ták y nieprzyłtoi. *GosłCast* 5.

»tak(o) (rownie) (...) jako (i, teź, teź i)« (21): witáli fie z obu łtron włzyłcy/ ták Cefárzá náłzy iáko náłze Cefárlcy ludzye. *BielKron* 414; *GrzegRóżn* L3v; *OrzQuin* M3 (4); *SarnUzn* Gv; *RejAp* 108v; *GórnDworz* I6v; *RejPos* 301 v; *WujJud* 236v (2); y té/ ták pijác/ wewnátrz iáko po wierzchu fomeⁿtuiác/ rołpędzić/ á závwrzéc łyę mogá. *Oczko* 23 (3); *PudłFr* 5; *WujNT* 529; *SarnStat* 538; *SkarKaz* 208a; *GosłCast* 42; *SkarKazSej* 698a.

»tak jako ... tak (teź)« (4): Ták iáko Kryłtus závściágnął był oczu ich áby go nie wnet poználi/ ták teź chćiał áby to obaczyli iż chce dáley idź *BibRadz* II 49c marg (2); *GórnDworz* K4v; *RejPos* 224.

»jako ... teź« (1): Ale v miłych Rułnaków/ iáko Staw leda iáko vłypie/ Vpułtę vczyni ledá iáko/ teź go łpułzcza ledá iáko. *Strum* K3v.

»(i) jako teź (zasię)« = *sicut et PolAnt* (19): nárzeka ná złołć żydowłką ktorą oni nád nim łtrogili/ zápomniawłłfy dobrodzieyłtwá iego/ y iáko iem tełz to zálię obiecuie oddáwác. *RejPs* 162v (2); *MurzNT* 81; *BibRadz* II 17b marg (2); *BielKron* 139; *GrzegRóżn* B2 (4); *GórnDworz* Dd2v (3); *GrzegŚm* 49; *KuczKat* 435; *ModrzBaz* 29; *JanNKar* B3v; *SarnStat* 967; *SkarKaz* 485b.

»jako teź i (a. i teź)« (11): *GrzegRóżn* L; *Mącz* 391c; *OrzQuin* L4; *SarnUzn* Gv; *GórnDworz* B3v (2); *RejPosWiecz*² 94; zła rzecz ielt dziećięciu chrześciáńłkiemu hámovác chrzełt/ iáko teź y vrołłemu á ochrzczoneму powtáráć go/ rzecz ielt nie dobra. *BiałKat* 251; *MycPrz* II C2v; *WerGośc* 215 (2).

B. W zwiázku włącznym: czyli, mianowicie, na przykłád; ut *Murm*, *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; *utpote Modrz*, *JanStat*; *videlicet PolAnt*, *JanStat*; *scilicet Vulg*; *sicut PolAnt* (1920) :

a. *Wprowadza jeden lub kilka skłádników będących wyszczegółnieniem ogółnie sformułowanej treści* (1281) : *ListRzeź* w. 3 (3); rozmaijte dary dali/ iako perly ij kamienije drogié *OpecŻyw* 24v (3); *ForCnR* B (2); *PatKaz I* 17; *PatKaz II* 84; Tełz wzwyerzátkach uydzimy yłz łyá ych uyele poczyna y rodzy przelz matky y złáczenya yako uágorz kthory matky nyema *PatKaz III* 102v (5); *Murm* 56; Wino ielt dobre naprzeciwko włzelkiemu zálzkodzeniu w człowiece ktore bywa z zimney przycziny iako z bedł, z ryb/ z maku/ z owoczu *FalZioł* I 156b (80); *BielŻyw* 92 (2); *GlabGad* D4v (35); *MiechGlab* *4 (11); Iam rołkazał do włitkich Zamkow moych yako do Bialahroda do Kylyey do Oczákowa, y do ynschich zamkow náłzich łyłti náłze pyłłacz *LibLeg* 10/68 (12); *ZapWar* 1537 nr 2494 (6); *KłosAlg* E3 (3); *MetrKor* 59/76v (3); *WróbŻołł* H3 (7); *RejPs* 88v (2); *ZapMaz* V S 2/332 (2); *ComCrac* 15v; Tełsz czynila thakove gułła dzyewkam rzadnym za dathkiem yako Luciey łchramovathey, aby yá thenze philip myłował *LibMal* 1544/86 (6); *LudWieś* B3v; *SeklWyzn* d2v; *SeklKat* D4 (2); *HistAl* G7v (2); *KromRozm I* C4 (4); *MurzHist* A4 (3); *MurzNT* 58v (6); *MurzOrt* Bv (6); *KromRozm II* c4 (10); *KromRozm III* A5v (12); *Diar* 79; *BielKom* B3; kupi łatwe nábedzie nye tylko zá pyenyádze/ ále teź

y zá wymyánę yáko żyto/ len/ y inñe rzeczy. *GliczKsiąż* M6 (16); *LubPs* A5 (5); *GroicPorz* a2v (17); *KrowObr* 131 (4); *RejWiz* 93v (3); *Leop Num* 21/25 (3); *UstPraw* B (3); y zámordował ie mieczem / o czym niewiedział óciec moy/ iáko Abnerá fyná Nerowego [...] y Amázę fyná Ietherowego hetmáná rycerftwá Iudfkiego. *BibRadz* 3.Reg 2/32 (9); Lwow íthádá y innych źwierząt/ iáko Kothow morfkich thám niewymowna wielkość. *BielKron* 264 (94); *GrzegRóżn* B2 (5); *KwiatKsiąż* Cv (7); Tu efferas equum, Złych obyczáyów konyá vczynfz/ yáko kęłác/ zuchwálym á vpornym być. *Mącz* 120d (62); *SarnUzn* B2 (4); Popiół s kości bydlá młódego/ iáko iágnięcych/ koźlęcych/ ćielęcych [...] ná ránę wfeláką fypie *SienLek* 146v(18); *LeovPrzep* Nv (10); *RejAp* BB6v (4); *GórnDworz* B5 (27); *GrzepGeom* B2v (3); *HistRzym* 111v; *RejPos* 31 (13); *BiałKat* 131 (7); *KwiatOpis* B3; *GrzegŚm* 19 (2); to wlyzfko w práwym y w dołkonálym Małżeńftwie być ma/ iáko wewnętrzne przyzwolenie/ á zewnętrzna fłowna vmová/ tákże y przyrzeczenie/ y zwiázanie *KuczKat* 250 (9); *RejZwierc* 13v (9); *BielSpr* 1v (13); *WujJud* 16v (27); *WujJudConf* 11v (7); *RejPosWstaw* [21²] (3); wylicza członki/ ktore odpoczywánia potrzebuią/ iako naprzod oczy/ potym powieki/ więc y fkroni *BudBib* b2 (12); *MycPrz* II A4v; *Strum* C4; *BiałKaz* B4v; *BudNT przedm* b4 (9); *CzechRozm* 119 (44); Lekárftwá przeciwko pyłze/ máią być doftawáne/ lekce ważeniem rzeczy docześnych/ iáko I ćielefnych/ 2. bogactw *ModrzBaz* 55v (16); *ModrzBazBud* ¶ 6v; *SkarJedn* 36 (10); *Oczko* 6 (10); fadownik wedle náтуры drzewá/ iedny owoce fám ręką fwoią zbiera/ iáko wiśnie/ brofkwinie y inne iągody miękkie: drugie trzęsie iáko grufzki y iáblká: á drugie kijem obiia/ iáko wlofkie orzechy *SkarŻyw* 80 (10); Stal fzyę Kvp myedzi vczynwemy Luczmy yako myedzi Barthofzyem nakyellfkim a myedzi vczwym Michalem Kąntrznyczlki skarzew *ZapKości* 1584/51 (149); *StryjKron* 26 (11); *CzechEp* 20 (26); nie ládá iákie pożytki doczełne/ iáko fławę y zacność odnośfz. *CzechEpPORz* **2 (2); *NiemObr* 8 (12); *ReszHoz* 131; *ReszList* 168; *WerGość* 225; *WerKaz* 293 (3); *GórnRozm* E2 (6); *PapUp* K3 (2); *ActReg* 42 (2); *Calep* 96b (5); Kmiećia nie ofadzác ná roley ktory rolnych robot nie vmie: iáko kofá/ y innych potrzebnych gofpodárftwu. *GostGosp* 30 (11); *GostGospSieb* +4; *Phil* B4 (3); Tę błogofławioną názywác miály wfzytkie narody: niebiełkie/ iáko dobrzy Anyołowie: ziemłkie/ iáko ludzkie ftworzenie: á nákoniec choćiaż y poniewolnie piekielne: to ieft/ przekłęci duchowie. *LatHar* 476 (53); *WujNT* 193 (47); *WysKaz* 15 (4); *JanNKar* C4 (25); *JanNKarGórn* H; M dwoie: pirwłze iako tu/ dom: drugie z kréłką/ iáko tu/ vfkrom. *JanNKarKoch* Fv (43); *SarnStat* 341 (53); *GrabPospR* K2 (5); *PowodPr* 70 (2); *SkarKaz* 41b (8); *VotSzl* A4v (3); *PaxLiz* A2v (2); Y byli biłkupi iáko Moyzełz ná przodku/ y káplánmi y krolmi *SkarKazSej* 679a (3); *KlonFlis* F.

Połączenia: »czusz jako« (1): ten kto mie tobie podál/ tzułs iako Iudáls ij lud żydowłki/ wiefłly grzech má niźli ty *OpecŻyw* 131.

»jako i« (17): *GlabGad* I2v; *LubPs* Xv; *BibRadz Num* 18/18; *Mącz* 441d; *SarnUzn* F2v (2); *RejPos* 213v; Synody wálze iawnie to pokázuią/ iáko y ten Sędomirłki przefłzy. *WujJud* 1v (2); *CzechRozm* 194v; *GórnRozm* M4 (2); *LatHar* 128 (2); *WujNT* 307 (3).

»jako mianowicie« (2): *WujNT* 51; w Krákwie/ w którym chcemy ftudium we wfzelákich náukách/ iáko miánowicie w Theologiiéy/ *in iure canonico*, w Phifice/ w Práwiéłch/ y w inych náukách [...] erigowác *SarnStat* 196.

»jako na imię« (5): *MycPrz* II C2; oppatrzny ludzie iako na imię bartołz Kropidło a miełczzanin zmiałteczka kofzcięziny ziedny stronj a pyotr pęk miełzkaięczy wżuminach z drugi strony *ZapKościę 1589/87* (3); *NiemObr* 55.

»jako na przykład« (4) : *CzechRozm* 16 (3); nie sieiełz ciála ktore ma wynieść/ ále gołe zięarno/ iáko ná przykład pżeniczne ábo z inżyich ktore. *WujNT* 1.*Cor* 15/37.

»jako oto« (7): Kładz zawżę ołtatni termin na liniach iako oto 9. mnożę gi przez łrzedni. *KłosAlg* E3; *GórnDworz* E4v; *JanNKarGórn* Hv (5).

»tak jako« (3): *ZapWar* 1549 nr 2658; *SarnUzn* D2; a za drugi Rok [...] tę bęnda ołtacznę pyęnądze tak yako tefz 20 y pol trzeci grziwny *ZapKościę 1584/51*.

»jako to« (20): nakładá do niego zioł (iako to bielonu) *FalZioł* II 1d (2); *BielKron* 267v; *GórnDworz* V7v (6); *RejPosWiecz*² 96; iełliby kto przyięgł iż sie chce śmiertelnego grzechu dopuścić/ iáko to (damy przykład) zabić człowieká/ tedy temu Przykazaniu Bożemu winien zołtawá *KuczKat* 290; *WujJud* 41; *CzechRozm* 59v (2); *CzechEp* 298 (3); *ActReg* 156; *KochCz* A4v; *SarnStat* 982.

»to jest jako« (1): aby zadná przyprawa nye była ktora by myála ko škodzye albo kv obrazenyv ych łzamyh albo kony ych bicz tho iełt yako kofy albo yne yakye prziprawy ktemv podobne *MetrKor* 26/62v.

b. *Wprowadza wypowiedzenie zawierające wyszczególnione składniki (389)* : *OpecŻyw* 55v (3); *PatKaz* II 44; Wezmi kielko zioł czyrwonych, Iako iełth marzana/ bukwicza/ vpłocz dobrze *FalZioł* V 113 (60); *GlabGad* A8 (32); *MiechGlab* *3v (4); *KłosAlg* A2v (2); *WróbŻołt* E7 (9); *RejPs* 145v; *ConPiotr* 32v; *SeklWyzn* d2v (2); *SeklKat* D4 (22); *KromRozm I* F4v (2); *MurzNT* 8v; *KromRozm II* k4 (3); *KromRozm III* A5v (7); *GliczKsięz* M4v; *LubPs* L3 marg (2); Bo łye niewiádomołciá żaden niewymowi/ oprócz pewnych Perłon w práwie opiłányh/ iáko łá niewiáłty/ dzieci/ łzaleny/ rc. *GroicPorz* C2 (23); *KrowObr* 61 (4); *Leop Ex* 36 arg; *UstPraw* E4v; *BibRadz* I 1c marg (4); *OrzRozm* K2 (4); *BielKron* 26v (16) *GrzegRóżn* B3; *KwiatKsięz* I4; *Scruta* [...] Stáre graty yáko łá łtáre żelázá/ łzáty/ łzmáćiská łtáre łprzęty domowe. *Mącz* 376b (54); *OrzQuin* H3 (3); *SarnUzn* Bv (3); *SienLek* 2v (14); *LeovPrzep* B2v; *RejAp* 113v; nie rodzą [się] one wielkie krolowe/ ktoreby [...] krolełtwá dáłekie/ narody dziwne podbijály pod mocz łwá/ iáko była Tomiris Czarowa Tátárlka/ Artemifia/ Zenobia/ Semiramis/ y Cleopátrá *GórnDworz* Z6v (15); *GrzepGeom* G4v (2); *HistRzym* 4; *RejPos* 131 (5); *RejPosWiecz*² 95 (2); *BiałKat* 31 (3); *RejZwierc* 13v (5); *BielSpr* 2v (6); *WujJud* 125v (2); *RejPosRozpr* c2; *BudBib* b4 (2); *ModrzBaz* 20v (7); *Oczko* 13v (2); *StryjKron* 105 (2); *CzechEp* 158 (3); *ReszPrz* 103 (2); *WerKaz* 290; z czego złe vczynki rołtá: iáko iełt piiáńłtwo/ chodzenie z bronię/ z ruśncámi [!]/ śiadanie w kárczmách/ granie *GórnRozm* C2; *PaprUp* E3; *ActReg* 14; *Calep* 154b (4); *GostGosp* 160; *KochCn* B4 (2); *OrzJan* 123; *WujNT* 740 (2); *WysKaz* 29; *JanNKar* E3; A vitalia membra (iáko iest ferce, głowá) winné duchem, poráđá, y mocá pośiłkowác oné odległé członki *SarnStat* 131 (20); *GrabPospR* L2v (4); *PowodPr* 37; *SkarKaz* 208a (2); *SkarKazSej* 684a; *KlonFlis* A2v.

c. *Wypowiedzenie lub ich szereg są elementami wyszczególnionymi (250)* : *ForCnR* C2; *BielŻyw* nlb 4; rzec każda łęka łie rzeczy przeciwny y poznawá iá z łwego przyrodzenia (iako owcza wilka) *GlabGad* Cv (9); *WróbŻołt* Q2 (2); szkodi niemale poczynily yako wży niektore popalyly y lyvdzie wniewoliá powiedly *LibLeg* 10/91 (3); *RejJóz* G3; *SeklKat* M3; *KromRozm I* M4v; *MurzNT* 51 (4);

MurzOrt B2 (2); *KromRozm II* 14v; *KromRozm III* D8 (9); *Diar* 78; *GliczKsiąż* E6 (4); A wylicza tu porządnie wżytki dobroci Pánńkie/ iáko lud ná pułzczy kármić raczył/ iako im dał mocne krole z obiecáną zyemią w poddánftwo ich. *LubPs* Z4v (13); *GroicPorz* A4 (6); *KrowObr* C4 (2); *RejWiz* 76v (2); *OrzList* c3; *RejZwierz* A5v; *BibRadz* *7 (2); *BielKron* 1v (8); *GrzegRóżn* E3v; Kołmaćyny á włochátość ná korzeniu/ yáko ná pyotrufzce mále fie odnołzki okázuyą. *Mqcz* 34c (12); *SarnUzn* C2v; *SienLek* 30; *RejAp* 131 (2); [afekty cnotę] forytuią/ y podpieraia: iáko gniew pomaga bárzo ku męftwu: nienawiść zálie á niechęć do złych ludzi/ ípráwiedliwości ołábieć nie dopułzcza *GórnDworz* Ff7v (9); *GrzepGeom* E2 (2); *RejPos* 131; *BiałKat* 66; *GrzegŚm* 1 (3); *KuczbKat* 245; *RejZwierz* 206v; *BielSpr* 9 (2); *WujJud* 61v (5); *WujJudConf* 9 (2); *RejPosWstaw* [21²]v; ieść niebędziecie ftych co przeżuwaią (tylko) y ftych co dwoią kopyto (tylko) iáko wielbład choć przeżuwa/ ále kopytá nie dzieli/ nieczyfty ieft wam. *BudBib Lev* 11/4 (2); *BiałKaz* Dv (2); *BudNT przedm* b6 (4); *CzechRozm* 28; *ModrzBaz* 84v; ta łzuma wyłzy opiłzana ta ma bycz na Roky wydana Iako na pyerwłzy Rok ot thego zapusthu za rok 10 m. a potym ot drugiego łzapułztu za rok 10 m. a potym na trzeci zapułzty 8 m. *ZapKościar* 1582/28; *CzechEp* 96 (4); *NiemObr* 43 (3); *WerKaz* 297; *GórnRozm* C3 (4); *Paprup* L2; *GostGosp* 144; *KochCn* B4v, *LatHar* 324 (3); vczą ludzi [...] wżytko to co mu byli dobrowolnie ofiarowáli (iáko ciáá przez ślub czyłtości/ dułze przez połtułzenftwo/ máietności przez ślub vboftwá) zálie brác *WujNT* 416 (4); *SarnStat* 351 (6); *PowodPr* 63 (2).

Połączenia: »jako i« (5): *RejJóz* A5; *BibRadz* *5v; *RejAp* 20; *LatHar* 287; *A kogo chce zátwardzi.*) Rozumiey ípráwiedliwie go opułzczaiać/ to ieft/ pomoc mu niepowinná odeymuiąc: iáko y niektore podáie w fromotne namiętności. *WujNT* 556 (2).

»jako mianowicie« (1): Haeretycy dzišieyfy násláduia niezbożności Zydowkicy y Pogánńkicy/ w paleniu y rozmiátaniu ciał y kości świętych. iáko miánowicie we Fráncyey vczynili: y czynia gdzie mogą po dziś dzień. *WujNT* 60.

»tak jako« (1): káždy kościół powiátowy/ názywan bywa zgromádeniem wiernych/ ktory ku iedności á społecznóci należy onego powłzechnego Kościóá [...] ták iáko tu ná tym mieyfcu/ Ierolimłki kościół był kościół powiátowy. *RejPosWstaw* [143²]v.

»jako to« (4): *GliczKsiąż* C7v; Druga rzecz ieft Seymowa/ Woyna á pokoy/ iáko to teraz ieft o Ifflanty quełtia v nas/ mamyli ie do Korony w iedność przyiać *OrzRozm* S4v; *GórnDworz* F6; *GórnRozm* A2v.

α. *W połączeniu ze spójnikiem upodrzedniającym [w tym: gdy (45), gdzie (10), gdyby (9), kiedy (6), jeśli (4), iż (4), iżby (1), jeśliby (1), kędy (1), kiedyby (1), że (1)] (77)* : Na drodze ijdątz/ ony miełtza tzalowały gdzie fie tzo z Iezufem ftalo/ iako kędy wodzon/ gdzie fie nanie obezrzál/ gdzie pod krzyże^m pádl gdzie zwleczon/ gdzie vkrzyżowán. *OpecŻyw* 164v; Ołma przyczyna cięłzkie⁹⁰ rodzenia [...] dla dziwu iakiego nad bieg przyrodzony będączego Iako iżby dwoie dzieci o iedney głowie w žiwocie były. *FalZioł* V 17b (11); *GlabGad* Gv (3); *KłosAlg* Fv (2); *WróbŻołt* 2v; *HistAl* I7; *KromRozm I* F2v; *MurzNT* 76; Ty wżyftki iako i ototy v/ w/ k/ wiele kroć całe słowo wáżą/ iako gdy mowięm swoim/ zmoim/ v mnie w domu krzeczy/ ktobie *MurzOrt* B2v (6); ODporowi wniektorych ípráwach odwłoki ná rozmyłlenie niebywáia dáne/ iáko gdy ieft rzecz máá/ álbo o bićie *GroicPorz* f3v (16); *BibRadz* II 143c marg; *BielKron* 461; *GrzegRóżn* H4 (2); Ad invicem respondeo, Yáko kiedy

chor yeft ná dwie części rozdzielony *Mącz* 7d (5); *RejAp* 24; drugie pánowanie iest łagodne/ gładkie/ á znołne/ iáko kiedy dobrzy Krolowie poddánym łwym podług práwá rofkázuią *Górndworz* Gg3 (2); *BiałKat* 71; *WujJud* 140v (2); *CzechRozm* 142 (2); więcey łędziow ma być niżli ieden/ w łprawách [...] więtfzych/ iáko gdzie idzie o gárdło ábo o máiętność czyię *ModrzBaz* 89v (5); *CzechEp* 87 (2); *OrzJan* 45; *WujNT* 44; *WysKaz* 22; Iesli z przygody y nad mniémánié kto vmrze/ iáko iesli z drzewá łpádnie/ ábo vtonie *SarnStat* 603 (6).

Połączenie: »jako to« (1): A pod czás zás włzytko w kupę zgmátwáią. Iáko to gdy mówią/ iż Mária pánná Bogá Oycá vrodziłá. *CzechEp* 313.

C. W związku przeciwstawnym (310) :

a. Przez przeciwstawienie dwóch treści precyzuje, podkreśla ważność drugiego członu: ? nie tyle... co; quam *Mącz* (160) :

α. Między składnikami (145) :

Połączenia: »nie tak... jako« (140): Krolowa yey M. na nowe contracti skrolem Ferdinandem prziswołyła nietak s woley swoyey jako sprzymvschenia *LibLeg* 11/39v (2); *HistAl* H4v; *KromRozm I* Bv; *MurzNT* 31; *KromRozm II* n3v (2); *KromRozm III* 18 (3); *GliczKsiąż* B (2); *OrzList* cv; *KochZuz* A4v; *BibRadz 2.Mach* 15/11; *BielKron* 124 (3); *KwiatKsiąż* B4; Turpiter potius quam calamitose, Nie tak nędznie yáko wielmi łzpátnie. *Mącz* 31a (5); *OrzQuin* Y3v; *SienLek* 5v (2); *BiałKat* 38v; *KwiatOpis* A2v (2); *HistLan* D4; *KuczbKat* 295; *RejZwierc* 267; W Antyochyey nie ták był łpor/ iáko dyłputácia álbo gadká y pytanie. *WujJud* 129 (6); *RejPosWstaw* [110²]; *WierKróc* A4v; *CzechRozm* 23 (5); *PaprPan* Aa2v; Przy łtánowieniu kázdey rzeczy nalepieyby było wotá nie ták liczyć iáko ie ważyć. *ModrzBaz* 29 (9); *SkarJedn* 62 (3); *KochOdpr* B2v; *Oczko* 15v (2); *KochPs* 120; to co vmiał/ nie ták łpracey łwey/ iáko zdáru Bożego dołtąpił. *SkarŻyw* 201 (10); *KochTr* 24; *CzechEp* 63 (4); *KochWz* 135; *KochPam* 80; *ActReg* 5; *Phil* B2; *KochCn* B4; *GrabowSet* Y2v; *KochFrag* 48; *KołakCathOkuń* A2v; vczynki náłze dobre nie ták łą náłze/ iáko Chriřtułowe *WujNT* 656 (5); *PowodPr* 7 (5); Iac zás nie ták o iadło/ iák o pićie łtoię *PaxLiz* C4v; *SkarKazSej* 663b (3); *SzarzRytLeśn* ktv. Cf »nie tak dalece ... jako«, »nie tak wiele... jako«.

»nie tak dalece ... jako (więcej, bardziej)« (25): *MurzNT* 8v; *Górndworz* H2 (2); prawdziwe słáchetwo/ nie ták dálece ná zacności przodkow/ ábo ná łtárożytności Herbow należało/ iáko ná godności/ á ná cnotliwych połtępkách. *ModrzBaz* [41]v (12); *SkarŻyw* 114; *CzechEp* 10 (2); *KochWz* 136; *KochWr* 21 (2); bołmy iednák dotąd nie ták dálece bronią náłzą łtali/ iáko więcéy łczęściém y rádá wálzény kró: M. *OrzJan* 91; *WysKaz* 2; *CzahTr* A3v; *KlonWor ded* **2.

»nie tak wiele (a. wielce) ... jako« (14): *Diar* 37 (2); *BibRadz I* 148v; *OrzRozm* Qv; *BielKron* 353v; zwolennicy iego/ rozumiejąc temu iż to nie ták wiele o kołciele powiedział/ iáko o łkończeniu á o łkázeniu łwiátá włzytkiego *RejPos* 259v; *ModrzBaz* 18v (5); *GostGosp* 2; *OrzJan* 42; Nie ták wiele ochędołtwo/ Iáko łiwych włólow mnołtwo. Ma Martoná w tey niewoli/ Ze fię ná koždy dzień goli. *CzahTr* Lv.

»nie tylko ... jako« (2): Płákáli teź y Perłowie/ nie tylko dla łmierći Dariułowej/ iako dla lutołci Alexandrowey *HistAl* G2v (2).

»jako ... tak (i)« = o ile ... o (3): *Leop* *B4v; Nieprzyjaćielkie woŷko iáko było wielkie tak nierządnie ŷprawione *BielKron* 411; *WerGość* 204.

β. Między wypowiedzeniami (15) :

Połączenia: »nie tak ... jako (więcej)« (15): *ForCnR* A2v; *FalZiołUng* V 119; yeŷliby wyętfŷey á moźnyeyŷŷey łoby nabył/ nye thák żonyby doŷtał yáko do nyeyby ŷie wnyewolniká obroćił. *GliczKsiąż* P5; *BibRadz* I 10d marg; *RejPos* 201; *Strum* A4; *KochPs* 27; *SkarŻyw* 498; *CzechEp* 24; *Płalm Dawidá Krolá* [...] ktory on nie tak ięzykiem wymawiał/ iáko ŷercem á łzami przed oblicznością BOżá drukował *ReszList* 147; *SarnStat* 848; *PowodPr* 73 (2). Cf »nie tak dalece ... jako«, »nie tak wiele ... jako«.

»nie tak dalece ... jako« (1): Ale ci ktorzi tak mowią/ zda ŷię że nie tak dálece tę rzecz/ o ktorey tu mowimy gánią/ iáko ŷię iey złego wżywánia obawáią. *ModrzBaz* 91v.

»nie tak wiele ... jako« (1): A przecię nie tak wiele na támtych należy/ iáko wam ná wálznych woźnych *GórnRozm* G2.

b. Zestawia wypowiedzenia o przeciwstawnych treściach: o ile ... o tyle, podczas gdy; quomodo, sicut PolAnt; quemadmodum JanStat (150) : Ieŷt dziw okrutny morzki: iako y ziemny/ nie ma ŷkrzidł iako ziemny ma *FalZioł* IV 33a; zimno ieŷt matka białoŷci, iako gorączo czini czarnoŷć y ogorzenie. *GlabGad* B4 (6); to na oko widzimy iako pan Bog W. M: bogactwe^m y zwirzchnoŷcią nad ine ludzi wywyŷlżyć raczył/ że także z drugiey ŷtrony wielkie brzemię trudnoŷci y frafunkow W. M. włożyć raczył. *HistAlHUng* A3; *MurzNT* 96 (2); *KrowObr* 80v; *BibRadz Luc* 24/39; *SienLek* 24; *GórnDworz* L6v (4); *RejPos* 112v (2); *GrzegŚm* A3v; *BielSpr* 62; *WujJud* 98v; nie mowi to wino ieŷt nowym Teŷtámentem/ ábo moią krwiá/ iáko mowił o chlebie/ to ieŷt ciáło moię. *CzechRozm* 266v (4); Boć duch niema ciáła koŷci Iák mnie mieć widzićie wŷzytcy. *MWilkHist* K4; *CzechEp* 206 (2); *ReszPrz* 54; *WerGość* 203; *KochFrag* 23; *WujNT* 16 (6); *SkarKaz* 385b (4).

Połączenia: »jako lepak« (1): Z ktorego iednoŷci ktorzy by ŷie odłaczyli zowie ich indżiey *filios subtractionis*: [...] iáko lepak ŷtátecźnie przynim trwáiące zowie ŷynámi wiáry ku zbáwieniu. *PowodPr* 29.

»jako ... tak(że) (i, teź, teź i, teź zasię, zasię)« (93): iako mierne picie zdrowe tak zbytnie picie przy ŷtole barzo ieŷt ŷzkodliwe. *GlabGad* G5 (5); *SeklKat* F2v (2); *Diar* 69; *GliczKsiąż* L2 (2); *LubPs* B6v; Abowiem iáko przez Adámá wŷzyŷcy vmieráią/ tak y w Kryŷtufie wŷzyŷcy ożywieni będą. *BibRadz* 1.Cor 15/22 (6); *BielKron* 2v (8); *KochSat* B2 (2); *KwiatKsiąż* E2 (2); *MączKoch nlb* 12; iáko to nie proŷtak/ kto kopá chce wygráć ŷto złotych/ tak to zálie wielki głupiec/ kto ŷto złotych ná kopę waży. *GórnDworz* L4v (12); *RejPos* 16v (5); *KuczbKat* 225; *BielSpr* 45v; *WujJud* 93 (9); *BudBib Sap* 18/8 (3); *CzechRozm* 56v (8); *Oczko* 23v; *CzechEp* 295; *NiemObr* 117; *ReszList* 188; Bo iáko vboŷtwo á miernoŷć ieŷt mátką roŷkofzy y zdrowia/ tak záŷ zbytek z drugiey ŷtrony ieŷt ŷtudniá oprzykrzenia y rozlicznych wrzodow *WerGość* 226; *ArtKanc* D19; *GórnRozm* A4v (2); *ZawJeŷt* 34; *Phil* S (2); *KochFrag* 47; *OrzJan* 48; *WujNT* 447 (6); *SarnStat* 584; *PowodPr* 13; *SkarKaz* 120b; *KlonFlis* H5v; *KlonWor* 75.

»tak jako« (5): do Króleŷtwá: którego właŷnoŷć/ wolnoŷć ieŷt: tak iáko Kŷieŷtwá właŷnoŷć/ ieŷt niewola *OrzQuin* P2v (2); *RejPos* 233; *SarnStat* 1197; *SkarKaz* 156a.

»jako też i« (1): miedzi ktorimi rzeczami złymi żadna gorłza na łwiecie być nie może iedno zły człowiek, iako też y dobroć wielka od człwieka [!] pochodzić może. *GlabGad* L8v.

»jako wżdy (a. wżdnam)« (2): mądrość z láty przychodzi/ dla czego nye młodo łie ożenić potrzebá by było/ iáko wżdnam dzis młodo łie żenyą. *GliczKsiąż* P3; *BielKron* 359.

»jako zasię (a. zaś)« (6): *GlabGad* H2v; *GórnDworz* Mm3v; *WujJud* 36; Lecz y niewola y wolność zbytnia przemierzła ielt: iáko zaś oboiá rzecz mierna/ y do długości trwała ielt/ y do mnimánia v ludzi bárzo dobra. *ModrzBaz* 72 (2); *GórnRozm* K3.

2. Wprowadza wypowiedzenie podrzędne (4289) :

A. Wprowadza wypowiedzenie czasowe (605) :

a. Czasowo-uprzednie: skoro, odkąd; ut *Vulg*, *PolAnt*; cum, post, postquam *Mącz* (415) : *ZapWar* 1519 nr 2185; Oto iuż trzeci dzień iako vmarl *OpecŻyw* 163v (7); *ForCnR* C2v; *LibLeg* 6/192 (7); *HistJóz* D4; *MiechGlab* 35 (2); *RejRozpr* G4 (2); *RejJóz* A6v (4); *RejKup* E (2); *KromRozm I* F2 (2); *MurzNT Luc* 24/21; iako kto zákuši tego oleiu wáłzego/ rzadki łie wybiega/ áby vmrzeć niemufiał. *KrowObr* 82 (2); *RejWiz* 20v (3); *Leop* 3.Reg 9/10 (2); *OrzList* h; *RejFig* Aa4 (2); *RejZwierz* 67 (3); Záifthe iákom tu przyźedł/ widziałem niezliczone złości/ ták iżem prawie omdlewał *BibRadz* 4.Esdr 3/29 (5); *BielKron* 128v (6); *KochSat* B2; Diu est cum abiit, Dawno yełt yáko odźedł. *Mącz* 71c (27); *SienLek* 153; *RejAp* 108 (2); *GórnDworz* L6v; *RejPos* 111 (3); Nie doźlło łpełná trzech lat wczáłowi onemu/ iák wymawiano łtrawę łtárcowi biednemu. *HistLan* A4v; *RejZwierc* 70v (4); *BielSpr* 54; *WujJud* 5; *BudBib* 2. Mach 10/3; *HistHel* B4; *Strum* B2v; *BudNT Act* 21/1; *CzechRozm* 1 (2); *PaprPan* Dd4; *ModrzBaz* 51 (2); *SkarJedn* 22 (4); *KochOdpr* A2; *Oczko* 6v; *KochPs* 169; Po trzech lećiech iáko z kłáźtorá wyźedł/ przyźedł do niego on zacny Bruno ś. *SkarŻyw* 291 (7); *MWilKHist* K (2); *StrykKron* A4; *CzechEp* 13 (2); *KochFr* 44 (2); *ZapKościer* 1584/49; *ReszPrz* 67 (2); *BielSjem* 20; Iuż to dzieśiáté láto niebo toczy Iáko mé łmutné závłze płáczá oczy *KochPieś* 18 (2); *PudłFr* 19; *ArtKanc* A5; *ZawJeft* 8; *ActReg* 14 (3); IAKo święty Páweł minie/ Mięłopufty łie przybliżáią/ á Wiołná z Látem náđchodzą/ iuż o náśieniu myślic *GostGosp* 96 (2); *GórnTroas* 12; *KochCn* B4v; *OrzJan* 44 (6); *WyprPl* C; A do Páná IEzułá gdy przyźli iáko vyźrzeli go iuż zmárłego [...] ieden żołnierz włóczniá bok iego otworzył *LatHar* 736; *WujNT Luc* 1/44 (6); *WysKaz* 42; *JanNKar* A2; *SarnStat* *4v (5); *SiebRozmyśl* F3; *PowodPr* 7 (4); *SkarKaz* 550a; *CiekPotr* 12 (3); Naręczny łię też łkuczył iż sierz [!] ná nim wftáłá/ Iáko tá márna łiecżká w Corczynie náłtáłá. *CzahTr* L2v (5); *GostCast* 49 (2); *PaxLiz* Bv; *SkarKazSej* 674a (4); *KlonWor* **2v.

Połączenia: »jako ... alić« (5): Iáko oná márnica przykro machnie kofá/ Alić nas iáko łnopie do łtodoły niofá. *RejWiz* 83v. Cf »jako skoro... alić«.

»jako często« (3): Nięktorzy ná záłłápánie/ tylko błotá przykládáią/ á iáko częłto vłchnie/ iné przyłožá *SienLek* 179 (3).

»jako ... natychmiast« (3): iák z łáźniey wynidá/ Nátychmiałt obiedwác będą. *BierEz* Cv. Cf »jako rychłó ... natychmiast«, »jako skoro ... natychmiast«.

»odtąd jako« (2): *BibRadz* II 120c marg; łtáli łie vczęłtniki tey złości/ ięłzcze od tąd iáko łie tá rzecz poczęłá. *BudBib* 3.Esdr 8/69.

»potym (...) jako« (21): *BierEz* G3; A potym iako gij zabiją trzeciého dnia wftanie z mártwych. *OpecŻyw* [61]v; *GliczKsiąż* C3v; *BibRadz Ier* 41/16; *Mącz* 236b (7); Y wypełniło fię siedm dni po tym iáko zaráził Iehowáh przekop [*postquam percussit Dominus flumen*] *BudBib Ex* 7/25; *ReszPrz* 55; *ReszHoz* 135 (2); *ActReg* 154; *WujNT* 298; *SarnStat* *7 (2); *SkarKaz* 156b (2).

»jako rychło« (20): *OpecŻyw* [162] (2); *PatKaz III* 96; iako rychło przyśfedł do fwey brácyey/ zwlekli go zoney fukniey fśachowanej y wpułtzili go wdoł *HistJóz* A2; *FalZioł* I 49c; *WróbŻołt* K6v (2); *KrowObr* 39; *BielKron* 294; *KwiatKsiąż* N3v; *HistRzym* 134 (2); *SarnStat* 616 (3). Cf »jako rychło ... już«, »jako rychło ... natychmiast«, »jako rychło ... tak rychło«, »jako rychło ... tedy«.

»jako rychło ... już« (1): iako rychło fyn Filipow iefth narodzon/ kokofz kthora iayca złote niofla/ iuż fie sftala niepłodną *HistAl* B3v.

»jako rychło ... natychmiast« (1): iako rychło iey to rzékł/ natychmiáft zdrowa wftala *OpecŻyw* 45.

»jako rychło ... tak rychło (wnet)« (2): *PatKaz III* 97; fźermierz/ iáko rychło broń w rękę weźmie/ á w kroku ftanie/ ták wnet poznać iefli co vmie. *GórnDworz* Fv.

»jako rychło ... tedy« (1): iako richło z żywotha wynidą [...] tedy korala czyrwonego wziąwłzi [...] włożyc gi w wfta dziecięciu á niechay gi połknie *FalZioł* IV 52a.

»jako skoro« (143): Páfterz iák fkoró lwá wźrzał/ By íam był cał owcę mu dał. *BierEz* Q3v (3); *FalZioł* IV 1 d (3); *GlabGad* A2v (2); *RejKup* b8 (4); *LibMal* 1552/167v; *GliczKsiąż* B7v (5); *RejWiz* 73v; Tego tedy mam nádzieię że poślę do was/ iáko fkoró obaczę [*mox ut uidero*] co fie zemną dziadz będzie. *Leop Philipp* 2/23 (3); *BibRadz Gen* 2/17 (6); *BielKron* 329 (2); *Quamprimum discessi cepit me desyderium tui*, Yakoś skoro odyechał yátem tężyc po tobye. *Mącz* 34d (36); *GrzegŚm* 39; *RejPosRozpr* c; *BudNT Act* 13/25; *CzechRozm* 88v; *PapPan* Ff4 (2); *ModrzBaz* 137; *SkarJedn* 172; *StryjKron* 150 (3); *CzechEp* 308 (2); *KochProp* 7; *ActReg* 107; *Phil* G3 (2); *OrzJan* 34 (2); *WysKaz* 11; iákołmy fkoró ná páńftwo náłzé wftąpili/ ftárálimy fie zówždy o to/ ábyłmy w Koronie y w Páńftwách náłzych porządek czynili *SarnStat* 971 (8); *SapEpit* A4; *RybWit* C2. Cf »jako skoro ... ali«, »jako skoro ... i«, »jako skoro ... już«, »jako skoro ... natychmiast«, »jako skoro ...tak«, »jako skoro ... tedy«, »jako skoro ... wnet«, »jako skoro ... zaraz«.

»jako skoro ... ali(ści)« (4): *RejAp* 25v; *RejZwierc* 44; *OrzJan* 31; Pokiś żył/ miałeś wftyłtkiego dofyć/ iák fkoró śmierć zówita/ álic wftyłtko wyćiekło. *WysKaz* 45.

»jako skoro ... i« (1): Bo iáko fkoró rzékł/ Niech będzie ziemiá/ y byłá/ Niech będzie niebo/ y było. *BudBib 4.Esdr* 16/56.

»jak skoro ... już« (1): A iák fkoró Słońce wzeydzie/ iuż fie fpołu gromádzą *LubPs* X6.

»jako skoro ... natychmiast, natychmiast jako skoro« (5 : 2): *BierEz* R4v; *HistAl* A2v (4); Bo iáko fkoró wyśzło fłowo twoie/ nátychmiáft wftyłká fpráwá fię dokończyłá [*Verbum enim tuum processit, et opus statim flebat*]. *BibRadz 4.Esdr* 6/43; *WysKaz* 10.

»jako skoro ... tak (też, wnet, zaś)« (6): *FalZioł* I 49c (2); *RejRozpr* G2; *Mącz* 397b; *RejPos* 308; iákołmy fkoró poczęli mędrowác á wyláthowác nád obłoki z rozumki fwemi/ á z dziwnemi wymyflý fwemi/ ták nam wftyłtko zámieśzác raczył *RejZwierc* 255.

»jako skoro ... tedy (wnet, też zaraz i)« (11): Iełth też pthafzek czuyny, Bo iako łkoro łwitać poczyna/ tedy ona łpiewa *FalZioł* IV 24d (3); *BibRadz Gen* 39/18 (4); *Mącz* 345c; *HistRzym* 94; *BudBib 4.Esdr* 8/70; *CzechEp* 357.

»jako skoro ... wnet, wnet jako skoro« (10 : 2): Kaczęta, iako łkoro łie z iaia wylęga/ wnet prętko biegaia *FalZioł* IV 18a; wnet yáko łkoro onego inłsy oni á dobrzy záwyetrza/ yákoby ná łowę wrony wroble/ ták oni nań kracza/ łkwierczą *GliczKsiąż* B2 (2); *RejWiz* 40v (2); *Leop Is* 28/4; *Mącz* 365b (2); *SienLek* 34v; *HistLan* Fv; *CzechRozm* 68; *CzechEp* 278.

»jako skoro ... zaraz, zaraz (...) jako skoro« (3 : 2): *GliczKsiąż* E8; Iák to łkoro włyłzeli Zá raz do grobu bieżeli. *MWilKHist* K; *StryjKron* 767; *CzechEp* 292; *GórnTroas* 74.

»jako ... tak (a. także (też)) (wnet)« (22): *KrowObr* 105 (2); *RejZwierz* 108v; *KwiatKsiąż* I2v; *SienLek* 166; *RejAp* 96v; *GórnDworz* M6; iáko náłtála rozność wymyłnych pokármow y z dziwnemi przezwiłki/ tákże też náłtály y dziwne wrzody/ y z dziwnemi przezwiłki *RejZwierz* 60 (4); *PowodPr* 56; *SkarKaz* I22b (2). Cf »jako rychło ... tak rychło«, »jako skoro ... tak«.

»(wnet) jako ... tedy« (19): wnet jako łię vrodzył Tedy ofwey moczy chodził. *RejKup* d6v; *BibRadz Deut* 9/24; *RejAp* 148; *BudBib Ios* 5/1 (2); *Strum* G3; *PowodPr* 23. Cf »jako rychło ... tedy«, »jako skoro ... tedy«.

»jako ... to(ż) wnet« (3): A iáko Wożny krzyknie/ tho by pcząły bieża. *RejWiz* 123v (3); *RejZwierz* 77 (2); *RejAp* 82v; *RejZwierz* 235v; iáko pánowie ięli łię proznowác/ Też y poddánym záraz poczęło łmákowác *KochDryas* A2v.

»jako ... wnet (a. hnet)« (20): Bo iáko Marćin náłtanie Snádnie wnet łłczkawká przełtanie *RejRozpr* D4; *SeklPieś* 31; *RejWiz* 29v; *RejZwierz* A5v (3); poki czego nie wezma/ poty wrzełczą: á iáko co wezma/ hnet milczá *OrzQuin* C3; *RejAp* 106. Cf »jako skoro ... wnet«.

»zaraz jako« (7): Záraz yáko człowyek vmrze/ w zápámyętanye przydzye *GliczKsiąż* H3v; *CzechRozm* 235v. Cf »jako skoro ... zaraz«.

b. Czasowo-równoczesne: kiedy, póki; ut Mącz, Cn; cum, postquam, quod Cn (189) : *BielŻyw* 123; dał bog zem dołtał łwey prawey oyczłni tą bogatą zaplatą y bede yá placzycz yak bedzie moya możnołcz *LibLeg* 11/57v; *MurzNT Mar* 4/27; *LubPs* F3 (3); *RejZwierz* 142v; Coenato mihi epistola tua reddita est. Yákom wieczerał dano mi łift twoy. *Mącz* 59a; na iákové łpráwy zá łáłką Bożą/ żadnemu Królowi Polłkiému w Polłzce/ iáko Polłká iełt/ nigdy nie przychodził *OrzQuin* L2; *Prot* C2v; Niełmiem twirdzić M. pánie áby mie iakom ná łwecie/ miłość nigdy nie dotknełá *GórnDworz* C4v; *RejZwierz* 163v; *BudBib 2.Reg* 19/34; *StryjWjaz* C3; *SkarJedn* 125; *SkarŻyw* 334; *ReszList* 177; *WujNT Mar* 4/27; *JanNKar* A2v; *SiebRozmyśl* [M]v; *KmitaSpit* C2v; *CzahTr* 12; *RybWit* Cv.

Połączenia: »jako często« (1): tho łobie łyp w pićie/ iáko częłto pić chceleł *SienLek* 88.

»jako długo« (37): A te małć choway iako długo chęzeł. *FalZioł* V 115v; iáko długo im będzieł dobrą wołá wkażował [*quamdiu illis beneficeris*] nie będzieł miał ze mnie przyaciela *HistAl* E6; *KrowObr* 41; będe łpiewał Pánu iáko długo będe żyw. *Leop Ps* 145/2 (2); *BibRadz Gen* 8/21 (2); *GrzegRóżn* G; *Mącz* 215b; *HistRzym* 32 (15); *BudBib 2.Par* 6/31; *ZapKościel* 1582/26v; *WujNT Mar* 2/19; *SarnStat* 343. Cf »jako długo ... tako długo«, »jako długo ... tedy«.

»jako długo ... tako długo« (3): ludzie iako dłu^{go} robią w morzu te^{go} fwiátá/ táko dłu^{go} fie im dobrze wodzi *HistRzym* 50v (6); *RejPos* 244 (2).

»jako długo ... tedy« (1): Pánie miły wiedz że iako długo ia z fwą żoną przebywác będę w wierney miłości/ tedy tey kofzule nie trzebá práć *HistRzym* 107v.

»jako ... i« (1): yako fthal hołpodar moy Ilyafch wojewoda na hołpodarfthweye zyemye moldawfkyey zwolyam Czeflarza Tureczkyego y prziflal Czeflarz fzwoyego yednego Baffe *LibLeg* 11/166.

»jako ... tak(że) długo, tak długo jako« (2 : 1): Niewiáltá przywiázaná ieft zakonowi/ ták długo iako mąż iey żyw *Leop* 1.*Cor* 7/39; *RejPos* 197v; *KońakSzczęśl* C3v.

»teraz jako to« (1): Teraz iako to noc milczy/ wiecznemu Chwałę oddayćie winną bogu fwemu. *KochPs* 197.

»wtenczas (a. na on czas) jako« (2): panowie wegierfczi [...] bily przy Krola Ianowim finv wten czas yako doftawaly nyemczy Budzinia *LibLeg* 10/148; *UstPraw* H.

Frazy: »jako świat długi« (1): Zas niéwiedz yako Swiat długi Dzywne ma Bog nanym fługy. *RejKup* t6v.

»jako świat (stoi)« (3): nigd iako swiat/ więtfzych mąk niepoznáł *MurzHist* Hv (2); A co się tycze infzych fałfzywych prorokow [...] było ich iako świat ftoj barzo wielé *MurzNT* 31.

»jako żyw(y), żywo« = *post hominum memoriam, post homines natos Cn* (80 : 33): *BierEz* A3v; Piotr fłyfłat z to/ lepák zaprzál mowiątz iż go iako żyw nieznál. *OpecŻyw* 112v (2); *GlabGad* P5; *RejRozpr* C2v; *RejJóz* D2v (2); *RejKup* 12v (4); miałto pogańkich bogów/ naftawiali vmarłych ludzi/ nietilko świętych/ ale téż abo złych/ abo ktorych iako żywo niebyło *MurzNT* 73v; *LubPs* Q3; *KrowObr* 124v; Podobno téż tá Leliwá/ Tey włafności iako żywá/ Tu ná fwiecie wzywála *RejWiz* A2 (3); *RejFig* Dd6v; *OrzRozm* D4v (2); *BielKron* 201v (5); *KochSat* ktv (2); *KochZg* A3v; Nunquam audivi dici, Nie słyfzałem tego yako żyw. *Mącz* 86b (4); *Prot* A2v; *GórnDworz* C5 (14); thego chłopá iakołmy żywi nie znamy. *HistRzym* 44v; *RejPos* 9 (3); *RejZwierc* 41 (7); *PaprPan* E4 (5); *Oczko* 30v; Iákom żyw żadnému z nich źle nic nie wczynił. *KochPs* 85 (3); *SkarŻyw* 309; *StryjKron* 385 (3); *CzechEp* 6 (2); *KochFr* 41 (7); *KochSz* C2v (2); *WerGość* 246; *KochPieś* 9 (3); *KochSob* 67; *KochTarn* 74; *GórnRozm* F2v (5); *PaprUp* H2; *KochFrag* 21 (2); *WyprPl* A4 (4); *KlonKr* C4; *KmitaSpit* C6v; *CiekPotr* 66 (4); *CzahTr* C3 (2); *GosłCast* 22 (3); O ktorych on niemyfłił iák żywo By go w drodze miało potkác żniwo. *PaxLiz* E4v (2); *KlonWor* 13 (3); *ZbylPrzyg* B3v (2).

c. Czasowo-następcze (1) :

Połączenie: »ledwie ... jak« (1): Połlecie go w pofélftwie dobrze ie odpráwi/ Ledwie mu ták rofkażą iák on lepiej fpráwi. *PaprPan* B3.

B. *Wprowadza wypowiedzenie przyczynowe, często z odcieniem warunkowym: bo, dlatego że, skoro, wobec tego że; sicut PolAnt, ut Mącz; quemadmodum JanStat* (348) : Ezop téż iako mądry był. Wielką rádę w básniach zákrył *BierEz* H2 (3); *OpecŻyw* 70v (2); *PatKaz* II 78v; *FalZioł* I 95d; *BielŻyw* 152; *MiechGlab* 7; *KlerWes* A2; *LibLeg* 11/[32²] (6); *RejPs* 151 (2); *RejJóz* N5v; *HistAl* K2v; Ale słucháimy iakołmy poczęli. *MurzHist* B2v (5); *MurzNT* 61; *KromRozm* II e2 (2); *KromRozm* III M4 (2); *DiarDop* 102; *BielKom* C7v; nayemnik yako z naymu/ á iż około cudzego pracą myeć ma/

nye może tak być wyerny á życzliwy bydłu yáko łam włafny/ kthorego bydło yeft *GliczKsiąż* D3 (13); *KrowObr* 62v (4); *RejWiz* A6; *OrzList* h (2); *RejFig* Bb4; *RejZwierz* 137; *BibRadz Ps* 41/9 (3); kazał Boleław przeciw ich chytróści kilká domow czynić około zamku y pobijác gonthámi/ iáko tám drzewá dofyć/ dawáiác znác iż tám chcá żimowác. *BielKron* 349y (19); *GrzegRóżn* G4v (2); *KochSat ktv*; *Mącz* 386b (2); *OrzQuin* E2; *SarnUzn* [F2] (2); *RejAp* 108; Owa wymyfláiác niezwyčajne klátwy/ y złorzeczenia/ iáko ná to łá Włofzy miłtrzowie/ położył lie tak łpác. *GórnDworz* T2 (17); *HistRzym* 85 (4); *RejPos* 89v (6); *GrzegŚm* 6; *HistLan* B3v; *KuczbKat* 80; *RejZwierc* 68v; *BielSpr* b4v (2); konaymy przedsię iákochmy poczęli. *WujJud* 235; *WujJudConf* 261v; *RejPosWstaw* 41v; *BudBib* 1.Par 17/5 (2); *MycPrz* I B3 (3); *Strum* A2; *BiałKaz* H3v; *BudNT* 1.Cor 5/8[7] (3); *CzechRozm* 155v (4); *PaprpPan* Dd3v; *ModrzBaz* 82v; Iáko nas tám nie wielki ná ten čás był poczet/ Kuśiwłzy fię kilká kroć o nie mufielichmy Na oštátek dáć pokoy *KochOdpr* D3; *Oczko* 5v (2); Brón mię chętného twéy prawdzie/ iákoś łpráwiedliwy. *KochPs* 180; *SkarŻyw* 308 (14); *StryjKron* 125 (2); *CzechEp* 197 (3); *NiemObr* 79; *KochWz* 140; *ReszPrz* 34; *WerGość* 244; SKrzyzpku [...] Weźmi gęśle/ iákoć miłá/ A zágray nie myśłác siłá. *KochSob* 68; IAKo wieczór rad káždy z zártý ná plác iedzie/ Przymówiono mu zártem przy dobréy biésiedzie *PudłFr* 11; *ArtKanc* K11; Bo iáko teras łwawolá nie łlychána nałtálá/ nie śmiálbych radzić ná połpolite ruńzenie bobyście fię zgubili łami. *GórnRozm* M (4); *KochWr* 34; *PaprpUp* Ev; *ActReg* 59 (2); *Phil* L; *ZapKościar* 1589/87v; Iákoście tedy przyięli Iefu Chriřtá Pána w nimże chodźcie [*Sicut ergo accepistis Iesum Christum ... in ipso ambulate*] *WujNT* Col 2/6 (8); *SarnStat* 1266 (7); *ZapMaz II G* 97/89v; *KmitaSpit* A2v; *SkarKaz* 208b (4); Iákom záczył powiádác; iefli będziefz łłuchał Dopowiem. *CiekPotr* 69 (2); *CzahTr* L3v; Rzékł tak: iákom pod władzú łam iefł páná mego/ Niemam zá złé/ co pádnie/ tu ná mię od niego. *GosłCast* 73.

Połączenia: »jako ... a tak« (3): A ty yakos z wykł potwarzac Káżdego Słowa powtarzac A tak niedopuľcay Panie Niechać na yego nie łtanié *RejKup* z4v; *LubPs* B3; *SarnStat* 609.

»jako i« (2): *CzechRozm* 26; Wielcem fię vrádował gdy przyřzli bráćia/ y dáli łwiádectwo prawdzie twoiey/ iáko y w prawdzie chodźiřz. *WujNT* 3.Ioann 3.

»jako owo« (1): Ieden teź dobry towarzýřz pánu Rylłkiemu dworzáninowi iáko owo trochę ma gębę łkrzywioná: powiedziál [...] zgryś ten orzech/ kthory małz w gębie/ á potym powieday ná mię/ co raczyřz. *GórnDworz* Q8.

»jako (i) ... przeto« (5): Bowiem niewiafta iako nigdy nicmo [!] może być tak mocna iako otrok, przeto nigdy tak wiele złá być albo zářkodzić nie może *GlabGad* M; *BielKron* 108 (2); *BudBib* 401c marg; *CzechRozm* 155v.

»jako przetoź teź i« (1): Bo iáko tám Michał ś. nie walczył zbroiá żelázná ábo mieczem [...] ále iáko duch z duchem: przetoźby teź y tym duchownikom/ zá iákie fię przedawáiá/ duchownym łpoľobem walczyć potrzebá *CzechEp* 99.

»jako skoro ... także« (1): Iź iáko łkoro wřzyřcy ludzye łá wczefniki zobopolne⁸⁰ złączenia w ciele y we krwi/ tákże Pan Kriřtus sftál lie teź wczefnikiem tych wřzyřtkich rzeczy przerzeczonych etc. *RejPosWiecz*² 91v.

»jako ... tak(o) (a. także) (i, teź, teź i)« [*w tym: tak jako ... tak* (1)] (111): Bo iako ona iefł doľkonalé łwiátołci nadewłlytki anioly/ tako teź má bytz vbłogoflawiona ij powyřłona nad nami włlytkiémi/ z

dułfą ij í ciale^m *OpecŻyw* 179v (3); *FalZiołUng* V 119; *GlabGad* M; *KłosAlg* Av; *LibLeg* 10/67 (2); *SeklWyzn* c2v; *MurzHist* A2v; *MurzNT* 46; *KromRozm III* Hv; Tá rzecz yáko potrzebna yeft/ ták teź ocyec lyná tám ma zádác á domá go nie dzyerzeńć. *GliczKsiąż* L2v (3); *LubPs* Ev marg (2); *GroicPorz* gg2v (2); *KrowObr* 116; *OrzRozm* E3v (3); *BielKron* 415; *GrzegRóżn* A4 (2); *Prot* C3; *SarnUzn* Cv; *SienLek* 95v; *LeovPrzep* F2v; *RejAp* 109; *GórnDworz* H4 (3); *RejPos* 66v (4); *RejPosWiecz*² 94v; *RejPosWiecz*³ [97]; *BiałKat* 55v (2); *GrzegŚm* 67; *KuczbKat* 80 (2); *RejZwierc* 155 (4); Iáko ieft Ludzkie przyrodzenie złożone od Bogá z ciááá á z Duchá/ tákże ie teź y my ná dwoie obrácamy/ iedno ná Smył/ drugie ná Pracą *BielSpr* b3v; *WujJud* 121v (2); *WujJudConf* 42v (2); *RejPosRozpr* b3v; *RejPosWstaw* [41²]; *BudBib* cv; *MycPrz* II A4v (2); *CzechRozm* 120 (4); *SkarJedn* 398; *Oczko* 10 (6); *SkarŻyw* 259; *StryjKron* 722; *CzechEp* 105; Iáko tedy Chrístus pan Piotrowi nigdy tey mocy nie dał/ áby ítolice iákie fundowác miał: ták y Piotr/ te^{go} nie czynił *NiemObr* 53 (4); *KlonŻal* C2v (2); *ReszPrz* 80; *KochPam* 80; *KochProp* 10; *KochWr* 32; *ActReg* 16 (5); *GostGospPon* 170; *KochCz* Bv; *KochCzJan* A2; *WujNT* 85 (8); *JanNKar* C4v (4); *SarnStat* 20 (5); *PowodPr* 38 (2).

»tak jako« (13): *ListRzeź w.* 2; *LibLeg* 10/70v; Co czuyąc Anná ímętnye [...] żyłá/ ále wzdám nye rospaczáá/ thák yáko wyedyzáá/ íz Pan Bog wflechmogący miał iá pocyeffyć. *GliczKsiąż* C3; *Leop* Act 2/24; pośłucháli głófu Páná Bogá íwego/ y fłow Aggeufzá proroká/ thák iáko go był Pan Bog ich do nich pośłał *BibRadz* Agg 1/12; *BielKron* 217v; *OrzQuin* R2; *RejPos* 215v (2); *RejPosRozpr* b3v; *RejZwierc* 3; *CzechRozm* 268; *SarnStat* 1208.

»jako... tedy (i, teź, teź i)« (6): A potrzebuie tego od nas práwo ípráwiedliwósci/ íz iáko dzyatki bywáią nam dane od Páná Bogá/ á íą nam iákoby íkárbem iego/ tedy iemuź oddawáne być máią/ áby chwale iego fłużyły. *RejPosWstaw* [41²]v; *CzechRozm* 16v; *StryjKron* 795; *ActReg* 13 (2); *SarnStat* 1229.

»jako to« (5): Abowiem każde trawienie ośthawuie nakoniecz rzecz zbyteczną: nicz nie vżyteczną. Iáko to w zoładku ieft pirwíze trawienie tam ośtaie pierwíza rzecz zbytnia á nie vżyteczna. *FalZioł* V 9v; *BielKron* 236; *CzechEp* 54; *ActReg* 166; *OrzJan* 85.

C. *Wprowadza wypowiedzenie warunkowe i czasowo-warunkowe: skoro, jeżeli; si Mącz; nisi PolAnt; quemadmodum* *Modrz* (103) : *FalZioł* I 140b (2); *RejKup* b8 (3); Wiérzcie mi żeć to barzo flifkie mieście/ a przepaść tudziefz/ dźiwnie głęboká/ iáko mocnie fćapac a na nogach się dźierzeńć niebędźie. *MurzHist* Q2; Z tego gruntu yáko íye namnyey zemknyemy/ ná wyczne zátroceny (czego Boże vchoway) vpáść muśimy *KromRozm* II b3; *BielKom* F7v; *GliczKsiąż* D4; *GroicPorz* dd3; *SeklPieś* 19; *RejWiz* 3v (4); *RejZwierc* 138v; Niechać fie ták nádemną pomfzczą bogowie/ iáko ia iutro o tym czálie nie odeymę zdrowia twego *BibRadz* 3.Reg 19/2; *BielKron* 247; *KochZg* B; Si te languere viderit ferocior fiet, Iáko cie vzna być boyáznego tym będzie gorfzy. *Mącz* 183d (3); *GórnDworz* Z5v; *RejPos* 57 (6); *BiałKat* 308v; závády po krotofilach dobrej biefiády trzebá: á tá iáko fie z miefzkiem nie zrozumie/ trudno więc dobra być ma. *RejZwierc* 165 (7); *BudBib* Ier 2/24; *Strum* E4 (2); *WierKróc* B3v; *CzechRozm* 168v; *PapPan* T2v (2); *ModrzBaz* 127; *SkarJedn* 358; *Oczko* 10v; *SkarŻyw* 560; *PudlFr* 64; *GórnRozm* Kv; zkáđ inąd iáko się toteraz otworzy będzie się to mogło PPrzeremskiemu nagrodzić. *ActReg* 81 (3); *OrzJan* 18; *WysKaz* 6; *SarnStat* 605 (2); *PowodPr* 40;

SkarKaz 347b; *CiekPotr* 45; *CzahTr* C4 (2); Chceźli fię zgadzác z Flifowłkim orszakiem/ Nieboże Fryczu/ zowże piałek hakiem. Bo iáko wšpomniłz iákie obce słowo/ Nie będzieć zdrowo. *KlonFlis* F3.

Połączenia: »(hnet) jako ... już« (10): *RejWiz* 190v (2); Bo iáko fie wyráziłz/ s swoiey powinności/ Iuż lżejłzy funtem będyełz/ ná káždyy zacności. *RejZwierz* 111v; *RejPos* 65 (2); *RejPosWiecz*³ 98; *RejZwierc* 28 (4).

»jako ... potym« (1): Bowiem iáko żołądek śwawołą zápfuiełz/ Potym co to zá niemoc wierz mi pokofztuiełz. *RejWiz* 79.

»jako skoro« (3): *BierEz* Qv; Iáko łkoro s tego drzewá ieść będyecie/ śmiertią vmrzełz. *RejPosWiecz*³ 98. Cf »jako skoro ... tedy«.

»jako skoro... tedy« (1): iáko łkoro ná nie [*mniszki*] ábo z nich ná którą tákowé dobrá przypádną práwem słufzného łpadku/ tedy bliſcy krewni [...] ich oné dobrá trzymác [...] mogą *SarnStat* 208.

»jako ... tak(o)« (5): iako riba iełz z byſtrej wody/ thako iełth lepfza y zdrowłza *FalZioł* IV 45a; *ActReg* 8 (3); *SarnStat* 28 (2).

»jako ... tedy« (10): A iáko do czego roſtropnego wważenia pothrzebá [...] tedy do tego. *RejZwierc* 94v (2); *Strum* G2v (4); *CzechEp* 64 (2); *SarnStat* 870 (2).

»jako ... to (już)« (6): *RejWiz* 80v; *KochSat* A4v; Bo iáko fie gdzie w kthorym kráiu zámnoży opiłtwo á niepotrzebna włóczęgá/ to iuż tego máią zá nikczemnego kto w onym łpołku nie bywa *RejZwierc* 16 (4).

»jako ... wnet« (4): *RejWiz* 101 v; *RejZwierc* 243 (2); iáko namniéy rzeczpóſpolita ołłábieie/ á z mieyłcá łwego poſtąpi wnet y w obyczáiach odmianá będzie *KochWr* 30.

D. *Wprowadza wypowiedzenie przyzwolone: choć, mimo że, wbrew; ut PolAnt* (63) : *BierEz* H2; *RejJóz* O; *SeklKat* L2 (2); *RejKup* r5v; *KromRozm I* F3; *KrowObr* 153v (12); *BibRadz* *5v; y ciągnęli pod zamek dobywác ich/ thedy iáko ony chytre były ná chytrfze ieſzcze przyłzły *BielKron* 320v; żadny do nich z Węgrow nie chciał przyiechác áni łtácyej dáwác iáko byli obiecáli. *BielKron* 395 (6); *GrzegRóżn* C4v; *SarnUzn* C4v (2); Nie dáyże mu też wiele ledá czego łzczebiotác/ iáko tho ini bárzo rádzi widzą/ á zową to łzpaczkem *RejZwierc* 7v (2); *BiałKaz* C3v; *CzechRozm* 139v; *CzechEp* 190; *PaprUp* E3; *ActReg* 162; *WujNT* 622 (3); záczym by też roznicá iáka byłá (iáko według práwá y procełsu żadney nie było) tedy iuż w tym łámi vpádli *PowodPr* 23.

Połączenia: »jako ... tak(że) (też)« (11): *KwiatKsiąż* 12; *KuczKat* 255; *CzechRozm* 170v (3); tego my iáko nie chwalem/ ták też zá rzecz znoſną á nie zá wielki błąd poczytamy *SkarJedn* 357; *GórnRozm* C4; *ZawJeft* 35; *LatHar* 372; *WujNT* 655; *SkarKaz* 44a.

»jako ... przecię« (1): Bo iáko on Bucephał nie był okrotzony/ Przecię od Alexándrá łnádnie obieźdzony. *WierKróc* A3.

»tak jako« (7): Powyefł ze thak yako był Czełarz obyećzal napolya łzwego yednego poſłacz a nam thełz tho oznaymycz ze żadny nyebył. *LibLeg* 7/103 (2); *BibRadz* Mar 4/27; *RejPos* 214v; *RejZwierc* 249; *CzechRozm* 75; *ActReg* 95.

»jako więc« (2): Boze ie zaras ty Lotry Niebęde ich profyl wkmotry. Iakom to wiec pyrwey czynil *RejKup* Gv; *GórnDworz* M5.

»jako ... wszakże« (2): *CzechEp* 296; Iáko wnetże będziem mieć przykłády tego z pílmá S. wízákże pierwey odpowiedzmy ná to co tu nowowiernik záwołáwšy zárzucić nam może *WysKaz* 25.

»jako ... a wždy« (1): Toż małz y o vcźniách iego Piotrze/ Ianie/ Páwle etc. ktorzy iáko wiele ná fię nieprzyaioł mieli/ y częfłto iuż do więźzenia ná gárdło wydáni bywáli/ á wždy fie im nic ftać nád wolą Bożą nie mogło. *CzechRozm* 230.

E. *Wprowadza wypowiedzenie konsytuacyjne [z zapowiednikiem: przy tym] (1)* : Iako ya przytym był jako slachetny jan skarbek postąpił syedm kop possagu opatrznemv janowy opale *ZapWar* 1526 nr 2336.

F. *Wprowadza wypowiedzenie dopełnieniowe; że; qualiter Vulg, JanStat; quomodo Vulg, PolAnt; quemadmodum, quot, sicut Vulg; quando, quoniam PolAnt; quam Modrz; tanquam JanStat [w tym z odpowiednikami: to (194), ono (4)] (2938)* : Iakomy tho vyemy iako pawel nyewszał lysta etc. *ZapWar* 1506 nr 2024; yakom ya robothnego domyenyka kmyeczya slachathnego maczyeya laszkowszkyego szbyl nyetham gdzye pan laszkowszky ma wráp podlud [!] prava szwego ale wszwem wlasznem kyedy my syą wzyącz nyedal gdzye wrąbv nyma tho my bog pomoschy. *ZapWar* 1514 nr 2151 (824); *OpecŻyw* 53v (3); *PatKaz II* 85v (5); *PatKaz III* 92; *MetrKor* 40/816; *FalZioł V* 46 (2); *BielŻyw* 60 (2); *BielŻywGlab nlb* 13; *MiechGlab* 36; *LibLeg* 6/115v (12); *WróbŻółt* 106 (53); *WróbŻółtGlab A4v* (2); *RejPs* 16 (55); *ComCrac* 15v (2); *LibMal* 1545/103 (3); *ConPiotr* 31; *SeklWyzn* c3v; Bífkup chwalił Liłt Xiażęczyu/ A powieda jako łám poijdzie. *RejKup* t8 (7); człowiek [...] áby pámiętał iż z ziemie s prołtey máteriey poźzedł/ á iáko fie pothim w ziemię ma obroćić. *HistAl* G4 (4); *KromRozm I* G3v (2) *MurzHist* Gv (14); *MurzNT Matth* 12/4 (2); *KromRozm III* f2v (5); *Diar* 74 (3); *DiarDop* 99; *MrowPieś* A2v (2); *BielKom* E; Gdzye Solon pokazał to/ yako vbyory á łfáty nic nye pomagáya ku dobremu *GliczKsiąż* Fv (10); *LubPs* aa2v (32); A ielliby mu łtroná wiary wtym niedála/ by miał być Gołćiem/ tedy tego będzie powinien przyfýęgá dowiełć/ y iáko ták dáleko mięłzkanie ma/ iż iednego dnia do Sądu przydź niemogł. *GroicPorz* m2 (12); *KrowObr* 88 (43); *RejWiz* 133v (53); *Leop Judith* 6/13 (15); *OrzList* c2 (4); *RejFig* Bb7; *RejZwierz* 6 (14); *BibRadz* *3v (25); *OrzRozm* C2v (11); Wieleć niepotrzebnych rzeczy o tym krolu píłáli drudzy náłzy kronikarze/ powiádáiac iáko go pí ziedli/ álbo ofzálał wćiekłzy do Węgier/ co niemogło być. *BielKron* 348v (52); *GrzegRóżn* D4v (3); *Mqcz* 208b (3); *OrzQuin* B4v (11); *SarnUzn* F7v (10); *LeovPrzep* H2; *RejAp* 180 (147); *GórnDworz* S4 (31); *HistRzym* 62 (3); Słýzelifcie iáko ielt rzeczono przodkom wálzým/ Nie zábijay. *RejPos* 179; A thu wnet Pan [...] wytoczyć fie raczył ná plác/ nam ku náuce z ludźmi oto tymi márnne trędem zárażonymi/ ták iáko tu híłtoria pífze: Iż iáko z dáleka niebożátká łtali od niego/ á iáko też byli vzdrowieni od niego. *RejPos* 213; A iáko był wyłłuchan/ to włzytko wiemy. *RejPos* 213v (299); *BiałKat* 278v; *GrzegŚm* A4v (14); *KuczbKat* 150 (8); Iedno iż fie do tego rzecz ciągnie/ iáko łzedziwy wiek poćciwy był záwždy ná wielkiey pieczy á łtraży v Páná tego. A iáko też zálię wízeteczny był tákże ná wielkiey pieczy y pomłcie v niego *RejZwierz* 126 (119); *BielSpr* 15v (6); *WujJud* 18 (21); *WujJudConf* 14v (5); *RejPosRozpr* cv (2); *RejPosWstaw* 44 (3); *BudBib Gen* 21/23 (13); *HistHel* B4; *MycPrz* II A3 (9); *Strum* H4 (2); *WierKróc* A2; *BiałKaz* E2 (4); *BudNT Luc* 14/7 (6); będzielz y to miał ná bączności/ co łám Páweł o fobie powieda. 2. Kor. 12. v. 8. to ielt iáko po trzykroć Páná profił/ żeby on Szatán ktory go policzkoał od niego odłtąpił *CzechRozm* 202v (14); *PapPan* I (2);

KarnNap A3 (3); *ModrzBaz* [16] (4); *SkarJedn* 35 (26); *Pátrzay* naprzod/ iáko Iedenże tylko ípofob
człowiekowi íeft/ vrodzić íe *KochOdpr* B2; *Oczko* 3v (2); *SkarŻyw* 58 (49); *ZapKościér* 1579/1
(13); *StryjKron* 59 (3); *CzechEp* 15 (12); *CzechEpPORz* ** (2); *Cypryan/* kocháiąc íię w písmiech
Tertullianowych/ y míłtrzem go íwoim názywáiąc/ tego iáko on dziećinny chrzeít zgánil/ obáczyć
nie miał. *NiemObr* 147 (15); *KlonŻal* C4; *KochBr* 152; *ReszPrz* 31 (2); *ReszList* 146 (2); Z ktorego
przykłądu obáczyć mozeítz/ iáko íobie píjańítwá káždy człowiek lekce wáżyć nie ma *WerGośc* 256
(2); *WerKaz* 292 (4); *BielSen* 5 (4); *KochPieś* 41; *PudłFr* 21 (2); *Wízechmocnośc* thwoię wielbili/
żeś przez dżiw okázác raczył/ iákoś Sług íwych nie przebáczył. *ArtKanc* I18v (7); *BielRozm* 6 (3);
drudzy nieíłufznie poddáne cudze dżierzą/ y iáko ich nie máią/ áni mieli przýsiegáią. *GórnRozm*
G4v (8); *KochWr* 35; *PapUp* Iv; *ActReg* 32 (24); *GostGosp* 44; *Phil* M3; *GórnTroas* 44; *GrabowSet*
A2 (5); *OrzJan* 35 (3); *LatHar* 683; *WujNT* 120 (25); *WysKaz* 8 (3); *Abowíem* widżimy to ná oko/ y
doświádczylímy tego dobrze/ iáko Paryż [...] wíżytkę Fráncią zdobi *SarnStat* 195 (17); *SiebRozmyśl*
[A3]v; *SkarKaz* 7a (15); *CiekPotr* 16 (3); W ten czás dopiero poznáíz iák ma nędzá rogi *CzahTr* C
(3); *GosłCast* 3 (2); *PaxLiz* C4; *SkarKazSej* 660b (5); *SzarzRyt* D2v.

Połączenia: »jako i« (12); *RejPs* 218v; *LibMal* 1544/84; *RejAp* 97; *RejPos* 197 (2); A pátrż iáko
y żwirzétá dobrodzieyítwá ochotne wdżięcznie przýmują. *RejŻwierc* 97 (3); *HistHel* C2v; *SkarJedn*
104 (2); *SkarŻyw* 36.

»jako ono« (4): *Bo íłuchay iáko ono on nędzny Dawid [...] mowi/ gdyż wílyżał á przywiodł íobie
ná pámíeć ony frogie dekretá íego RejPos* 309; *WujJud* 151v; *CzechRozm* 132v; *PapUp* G3.

»jako ... tak(o)« [*w formule przýsiegi typu: jako ... tak mi Bog pomoż; w tym: tak jako ... tak* (1),
jako ... sic(ut) me Deus adiuvat (11)] (602): *Iako ya tho wyem ysz olyexy szyn Czarneho de Padonye
vmerl wyaszyeny oszwycze szwyathego maczyeya sic me deus adiuvet ZapWar* 1509 nr 2059; *tak
yakom ya nyeyeszdyl any rąbyl naborv yego drszeva sosznovego naszerdzy any wozyl dodomv svego
tak my bok pomosz y yego sviąthy krsysz. ZapWar* 1542 nr 2606 (602).

»tak ... jako« (1): *Nimirum homo quatietur certe cum dono foras, Byłmy ták zdrowi byli yáko go
z yego dárem wybiyę precz z domu. Mącz* 338d.

»tak jako« (3): *ZapWar* 1542 nr 2606; *ZapMaz* V S 2/335; á oni imi álleguią w tabliczkach á
drábinach wíżytki mowią o Synie vniżonym/ á nie ták iáko íeft z Oycem rowny. *SarnUzn* F7.

»jako też« (3): *Słuchayże dáley/ íz Andrzej íwięty nálazłzy iuz onę ták wielką pociechę íwoię/ iáko
theż bieży do brátá íwego do Piotrá s. s ták wdżięczną nowiná oną RejPos* 275v (2); *CzechRozm* 249v.

»jako to« (4): *RejKup* y8; *SarnUzn* Ev; *RejPos* 284v; A ták pátrż iáko to omylnikom omylne rzecży
tedy też omylnie wychodzą *RejŻwierc* 84.

»jako to i« (1): A ták pátrż pilnie iáko tho y żwirzétá nieme dżugo dobrodzieyítwá pámíećią
RejŻwierc 98v.

»wedle (a. według) tego jako« (3): *WróbŻoít* L8v; *CzechRozm* 58v; iáko rzecz widżiáną w ludźi
głupie chcąc wmowić/ íz ten tám íyn BOży ktorego Logiem zowie według tego iáko íeft Logiem/
nawłásniey rozum znáczy *CzechEp* 111.

»jako więc« (4): *RejKup* t5; *Bo pátrż íz íi pánowie/ gdy íie rofkugliują/ Iáko więc by ízymierze
íztuki wypráwuią. RejWiz* 150v; *RejŻwierc* 56v (2).

G. Wprowadza wypowiedzenie przydawkowe: że (194) :

a. Z wyłączeniem przydawkowo-dopełniających [w tym z odpowiednikami: ten (5), taki (3)] (73) : *MetrKor* 46/117v; *LibLeg* 7/41 (2); *WróbŻółt* ee5v; *RejPs* 81 (5); *RejJóz* P8; *HistAl* A7v; *BielKom* nlb 4; *GliczKsiąż* N6 (2); A ták ná końcu ieft wielka pociechá/ iáko fie ciefzyć mamy świetą á możną obroną imienia Páńfkyego. *LubPs* E3v (11); A przywiodeć ktemu Oyce ftáre/ iáko fie tefz brzydzyli y pátrzyć niemogli ná Obrázy. *KrowObr* 112 (6); *RejWiz* 56; *Leop* 3.Reg 21/29; *OrzList* dv; *RejZwierc* 105 (2); *OrzRozm* D3v; Kłiążęciu Brunfzwickiemu iefli niewroćicie máiętności iego/ naydzie ten obyczay/ iáko wroćić mułicie. *BielKron* 221 v (2); *RejAp* 15v (7); *GórnDworz* Bb4; *HistRzym* 113; A inadzby y końcá nie było thákim przykádóm pewnym/ iáko fie záwždy obietnice Páńfkie nád káżdym ftanem pełniły: á iáko záwždy cífzy/ á pokorni [...] wwielbieni bywáli *RejPos* 265 (7); *BiałKat* 113v; *GrzegŚm* 13; *RejZwierc* 66 (2); *BudBib* b2v (2); *MycPrz* II B; *SkarJedn* 107; A on ktory był wybáwiony od Czártá opowiadał grzech fwoy przed wśzytkimi/ iáko mu był policzek wybił/ á iáko o oney przygodzie prorokował. *SkarŻyw* 108 (4); *NiemObr* 10; *ArtKanc* S7v; trzebá mu było obaczyć [...] niedoftátki Polfkie/ iáko zá dzieleniem miedzy brácią máiętności/ do wielkiego vboftwá prychodzić fie muśi *GórnRozm* H4v; A gdy będzie ktory miał odéydz/ ma dozwołenié wziąć y list świádeczny od pánów mieyśc/ iáko ieft wypufczony *SarnStat* 660 (2).

Połączenie: »tak jako« (1): Tedy opuściwfzy zebránie ludzi/ przyięli go thák iáko był w łodzi/ á ine łodzi też były z nim. *BibRadz* Mar 4/36.

b. Wprowadza wypowiedzenie przydawkowo-dopełniające: że [w tym z odpowiednikiem: ten (17)] (121) : *Pienie* 130 To pienie o tym/ iako ferce niema byc podnożono na żadną pychę *WróbŻółt* rrv (4); *SeklWyzn* 3v; Przypominánie/ iáko Pan o tych nic niedba ktorzy wátpyą w świetey łáfce iego. *LubPs* T3v marg (22); *Wkthorey* Regule/ to ieft/ Ewánieliey świetey/ ieft dofskonále opifána náuká/ iáko mamy przydz do żywotá wietznego/ iáko był wśzyftek świáth záginął przez Iádámá. Iáko Bog vmiłował świát: Iáko Syná fwego iednorodnego dał [...] Iáko niemálfz żadnego imienia pod niebem/ przez ktoreby miał kto naleść zbáwienie/ iedno to imię Iezus. *KrowObr* 138 (9); *RejWiz* 121v; *BibRadz* *4 (3); *Krol Angielłki* Henrykus/ wydał kłiążki przeciw Papieżowi/ iáko łudzy ludźmy tym Koncilium/ iáko też záciemnia Bożą chwałę *BielKron* 217v (18); *RejAp* 42 (8); *RejPos* 26 (36); rzeczy przyfzłych widzenia od Bogá dziwne miewáli. Iáko zburzone miáło być Ieruzalem/ iáko mieli być wiázáni/ y gnáni do cudzey źiemie *GrzegŚm* 62 (2); *RejZwierc* 201 (4); *GO*dziło by fie przywieść náukę tego wielkiego Doktorá [...] ná pokazánie tego/ iáko ninieyfze kácerftwá potępiá *SkarŻyw* 203 (2); *ZapKościar* 1581/12 (4); *CzechEp* 55 (2); przysięgę powinien będzie vczynić: iáko ná ten czás prawdzíwá chorobą był zložon. *SarnStat* 769 (2).

Połączenie: »iż jako« (3): żądali fą od nas pisania w księgi kupu ktory się ftal miedzy nimi Ifz iako *Opatrzny* Pawel wrobel kupil od *Vtciwe*⁸⁰ Bartofza zwarki Szoltisa, *Wmiafteczk*u pliać *ZapKościar* 1580/11v (3).

H. Wprowadza wypowiedzenie podmiotowe: że; quam *Modrz* [w tym z odpowiednikami: to (19), tak (1)] (37) : *RejPs* 69 (5); *LubPs* M4 (2); *KrowObr* 200 (2); *OrzRozm* F; CZáfu Oktáwianá *Rrzymfkiego* Cefárzá/ iáko był wielki pokoy z iego rády/ fprawy/ y fzczeńścia káždemu ieft iawno *BielKron* 338 (3); *RejAp* 101v (2); *Corynná*/ *Sapho*/ iáko náder dobrze wirfz piáláły/ nikomu tho táyno nie ieft.

GórnDworz Z (3); *RejPos* 88v (5); *RejZwierc* 84v; *WujJud* 193v (2); *BudBibKaw* A2; Bo ten obyczaj liczenia ich/ áczkolwiek iest przyięty wżákże iáko częłto ízkodliwy bywa/ iácnó się to pokázác może. *ModrzBaz* 29v (2); *SkarŻyw* 112; *BielSjem* 7 (2); *GórnRozm* E3v; *WerKaz* 295; Iełli thedy thákowa chęć w człowíeku Pogáńńkim do Pomierności byłá/ dziwna iełth rzecz iáko w ludziach wołá Bożą wiedzających thrwác nie może *Phil* M.

Połączenia: »jako i« (1): Azáż tho nie byłá zówždy iáwna rzecz/ iáko oni Cefárze fwe zá bogi chwalili/ iáko y dziś/ ácz ítráfzno o tym mowíc/ wíęłtze tytuły [...] przypíuią pánom swoim *RejAp* 108.

»tako ... jako« (1): by pothem przisli thakiesz czo czelnyeyschi kupczy mohylowsczi hy viswiathczali ze thako iesth iako then zid prawdzivie kupyl then loy smalczovany v thich ludzi vypysanych *ZapWar* 1537 nr 2494.

3. Wprowadza wypowiedzenie stojące poza związkiem, pełniące funkcję szeroko pojętego odsyłacza do źródła informacji albo obserwacji mówiącego lub słuchacza (przy powoływaniu się na autorytet lub oczywiste fakty wypowiedzenie to nabiera dodatkowo znaczenia uzasadniającego); często wtrącone; *sicut(i)* *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; *quemadmodum* *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*; *ut(i)* *Vulg*, *Modrz*, *JanStat*; *prout* *Vulg*, *JanStat*; *quod, sic enim* *Modrz* (7436) : *ZapWar* 1502 nr 1936 (2); *MetrKor* 31/621 (4); *ListRzeź* w. 52; *March*¹ A; *March*¹ *Wiet* Av; *BierEz* H3 (2); *OpecŻyw* 2v (42); *OpecŻywSandP* ktv; *ForCnR* A4v (9); *PatKaz I* 2 (3); *PatKaz II* 20 (12); *PatKaz III* 90v (24); *Murm* 120; *HistJóz* C4 (3); *SLedz* iesth riba morzka iako piŕze then lífido. o przyrodzeniu rzeczy gich. *FalZioł* IV 30a (27); *FalZiołUng* V 119; *BielŻyw* 1 (16); *BielŻywGlab* nlb 9 (4); *GlabGad* Fv (35); *MiechGlab* 2 (17); *KłosAlg* A4v; *LibLeg* 7/35v (18); *WróbŻołt* C5v (4); *LibMal* 1543/70v (5); *SeklWyzn* 2v (9); *RejJóz* I6v (4); *SeklKat* D4v (15); *RejKup* m4 (3); Gdż takowych (iako íam powiedzeć rácił) yełt Krolowftwm Niebiełkie. *RejKupSekl* a4 (2); *HistAl* C5v (10); A day íam dwye ná łęć/ yáko Stáńczyk mowi. *KromRozm I* A3v (36); *MurzHist* B4v (14); *MurzNT* 1 marg (29); *MurzOrt* B2v; *KromRozm II* b4 (69); Abowim káždyey rzeczy pímmem/ á (yáko fye íami bućá) fłowem bożym podpiráya *KromRozm III* A4 (97); *Diar* 37 (9); *DiarDop* 104 (5); *GliczKsiqż* B5v (40); Ale iáko ítára przypowieść/ íáki pan táki íługá. *LubPs* X2v (17); *GroicPorz* m4v (21); *KrowObr* 68 (237); Gdż y mądry Sálomon iáko o nim íłychác/ Niechciał fie w íwych modlitwach ni ocz wíęcey pytác *RejWiz* 46v (32); bo mię iáko winnicę obrał/ iáko mowíł Pan w dzień gniewu popędliwości fwey. *Leop Thren* 1/12 (21); trzebáby vrzędu/ ktoryby rozłádził [...] iełłize Sárnicki iest Euthiches/ iáko Sztánkár powieda/ czyli Sztánkár Nełtorius/ iáko Sárnicki wiedzíe ná Sztánkára. *OrzList* g4 (7); *LeszczRzecz* A2; *RejZwierz* A3 (11); *BibRadz* *4 (43); Chcełzli tedy ty co [...] pożytecznego wiedzíe y rozumieć/ pytay y vcz fye od Káplaná/ á iáko Ruśin mowi/ Popá pythay. *OrzRozm* E; íam Krol ná koniec zginie: iákoftá teraz między íobą gadáłá *OrzRozm* Lv (17); Eneás [...] do tego mieyfcá przyiechał [...] gdzye íłupy kámienne Herkules poítawíł/ iáko w Kozmográfíey káždy obaczy. *BielKron* 75v (269); *GrzegRóżn* D3 (46); *KochSat* C2v; *KochZg* A4v; *KwiatKsiqż* A (16); ut recordor, misi, Aczkolwiek yáko pámiętam etc. *Mącz* 348c (69); *OrzQuin* C3 (16); *Prot* A2v (5); *SarnUzn* Bv (25); *SienLek* 1 (23); *LeovPrzep* C3 (9); *RejAp* AA3 (82); *GórnDworz* B8v (70); *GrzepGeom* B2v (25); *HistRzym* 65 (3); Pátrzayze miły brácie á weźmi przed oczy fwe ty írogości ktore tám/ iáko íłyfzyfz/ nád niewiernemi okázowác

nie będą *RejPos* 6 (297); *RejPosWiecz*² 95v (6); *RejPosWiecz*³ 96 (3); *BiałKat* 18v (28); *BielSat* D4 (4); *GrzegŚm* 10 (15); *HistLan* D; *KuczbKat* a2 (35); *RejZwierc* 3 (59); *BielSpr* 10v (18); *KochMon* 35; *WujJud* 4v (124); *WujJudConf* 4v (23); *RejPosRozpr* [c2] (4); *RejPosWstaw* 21 v (11); *BudBib* bv (21); *BudBibKaw* A2v; *MycPrz* II A3v (9); A ma być Stołygłem prawie w miarę wftzólowána/ áby nie była nikędy ná żadnym końcu y po kráioch kofónoga: iáko mowiąc y o pól włofá ná mięfz *Strum* B2 (17); *BiałKaz* C4 (4); fprzećiwnicy moi [...] iáko mię fłuchy dochodzą/ y W. Mći taką o mnie fprawę dáváć śmieią/ iákobym [...] ztemi nowemi nieobrzezánemi Zydy trzymał *BudNT przedm* a5v (38); *StryjWjaz* C4v; zdało mi fie zá rzecz potrzebną/ teraz z tobą o tym mowić [...] Ieflifz to Aniołowie byli/ iáko iedni trzymáią: czyli to był fyn Boży/ iáko niektorzy fтары twierdzili/ y iáko teraz drudzy mniemáią *CzechRozm* 41 (300); PApirus był w Rzymie ták fláchetne dzyecię/ Ná wżem dobrze opátrzne iáko lámi wiecie *PaprPan* N (18); księgi ziemskie zawkrzeńskie, jako sprawę mamy, są rozproszone i pieczęć ziemska zginęła *ZapMaz* II G 61/159 (2); TRoimi lifty/ (ábo iáko pofpólicie zową wiciámi) wedle náfzego zwyczáiu/ woienna wypráwá bywa oznáymoná *ModrzBaz* 116v (104); *ModrzBazBud* ¶6 (3); *ModrzBazStryj* ¶2v; *SkarJedn* 25 (132); *Oczko* A2v (13); *KochPs* 146 (2); *SkarŻyw* 2 (146); *ZapKościar* 1580/8 (5); *MWilKHist* H2v (6); Mędrfzy zázwdy ieft Polak iák mowią po fzkodzie. *StryjKron* 632 (110); *CzechEp* *2v (409); *CzechEpPORz* *3 (5); *KochJez* A3v (2); *NiemObr* 4 (102); *KochFr* 56 (3); *KlonŻal* A2v (2); *KochMarsz* 154 (3); *KochPhaen* 2 (3); *KochSz* C2v; *KochWz* 135; *ReszPrz* 6 (27); *ReszHoz* 125; *ReszList* 142 (19); *WerGośc* 203 (13); *WerKaz* 276 (12); *BielSjem* 10 (3); *KochPieś* 2 (3); *PudlFr* 7 (6); *ArtKanc* D13 (6); *BielRozm* 14; do fwego fie wráciąc/ ták powiedam iż fubtelności práwney iáko fie rzekło pewnie niepotrzebá *GórnRozm* Gv (39); *KochWr* 20 (12); *PaprUp* A4v (19); *ZawJeft* 26 (3); *ActReg* 5 (23); *Calep* 284a; *GostGosp* 42; *Phil* B4 (9); *GórnTroas* 31 (4); *KochCn* B4; *KochCz* B (2); *KochPij* C4v; *GrabowSet* F3v; *OrzJan* 45 (9); *OstrEpit* A3v; *LatHar* +8 (121); *KolakSzczęśl* C4v; *RybGęśli* A2; *WujNT* 4 (299); *WysKaz* 4 (17); *JanNKar* A4 (15); *JanNKarGórn* G3v (2); *JanNKarKoch* D4v (3); *SarnStat* *3v (127); Ziádláby go iák mowią kotká ná obiedzie. *KmitaSpit* C6v (2); *PowodPr* 15 (35); *SkarKaz* 1a (143); *VotSzl* B (6); *CiekPotr* 4 (8); *CzahTr* C4 (2); *GosłCast* 55 (2); *PaxLiz* C (5); *SkarKazSej* 658b (50); Choćia cudzego czáfem vmykamy/ Choć dzieśięćiny Xięże wytykamy/ Przedsię ná wfzytkim/ iák widzimy/ choro/ Wfukurác nie fporo. *KlonFlis* C4; V wśi Benowey Benowa też rzeká/ Co z práwey ftrony z Wiłfá fie też ścieka, Ponížey/ iákóm wzięł fprawę od Stáchá/ Kokofza láchá. *KlonFlis* G3v (8); *KlonWor* 63 (11).

Połączenia: »jako i« (119): *LibLeg* 8/132v (2); *MurzNT* 103v; *KromRozm* II k3 (4); *KromRozm* III G5 (2); *LubPs* G4; *Leop Act* 2/22; rychło zložę then moy przybythek/ iako y Pan náfz Iezus Kryftus mnie oznaymił. *BibRadz* 2.Petr 1/1; *GrzegRóżn* C; *Mącz* 504a (2); *OrzQuin* K2 (6); *RejAp* [14]v (3); *GórnDworz* P8v (2); *RejPos* A3v (10); *RejZwierc* 77v (2); *WujJud* 101 (5); *BudBib* c3 (3); *CzechRozm* 13 (12); *Philalethes* iákołmy y wyfzey przypifáli/ wykłáda fie miłownik prawdy. *ModrzBaz* 134v; *SkarJedn* 336; *SkarŻyw* 393 (2); *StryjKron* 737; *CzechEp* 63 (27); *CzechEpPORz* *4; *LatHar* 76 (5); *RybGęśli* Dv; wiedząc iż prędkie ieft zloženie przybytku moiego/ iáko y Pan náfz Iefus Chriftus oznaymił mi. *WujNT* 2.Petr 1/14 (18); *SarnStat* *6 (3); *PowodPr* 81.

»jako na przykład« (1): o to co on lám obiecował [...] prosby ich dżiáłł: iákoć ná przykład kilká rzeczy przypomionę *CzechRozm* 203v.

»jako ono, owo« (47 : 1): *OrzRozm* F2 (2); *OrzQuin* Cv (3); *RejPos* 147 (8); Iuż wżytki twoie rzeczy iáko ono kmiotowny ípiewáią będą iáko złothem przewijáne. *RejZwierc* 146v (16); gdyż wiele w Koronie Polńkiey/ iáko ono mówiąc/ ná fwoy Młyn wodę wiodąc/ s poyśrżodká liebie chcą mieć *MycPrz* II A2v; *Strum* E4; *CzechRozm* 229 (3); *CzechEp* 65; *PaprUp* K3v (2); *Phil* B3 (4); *LatHar* +2 (3); *WysKaz* 24; *JanNKar* D3; *KmitaSpit* A4; Acz biádá ty kokofzy ná który więc łowią/ Iáfrzębá/ iáko owo w przypowieści mówią. *CzahTr* 12.

»podług jako« (1): a tako ku ípraucedlyuołfzczy pyeruorodney pouynna nyeybyła, gdyż yuż rowny dar tey ípraucedlyuołfzczy myála, podług yako pyłą doctorouye *PatKaz* I 17v.

»jako też owo« (1): ábo iáko też owo mówią/ Szalony ítroy/ ízalona głowá. *GórnDworz* L7v.

»jako też, także« (55 : 1): *OpecŻyw* [79] (2); Ale iż gorączość wnętrzna (iako też wyífzey namieniono) ieft daleko więtfza przeto one [!] mnieyfzą ktora ieft w korzeniu takowym vfkramia *GlabGad* K2v; *LibLeg* 11/62v; Abowym nye yeftci Bog roftyрку ále pokoyá/ yáko też indzye S. Páweł piífie. *KromRozm* I C (2); *KromRozm* II b2 (3); *KromRozm* III E7v; *GroicPorz* ff; *KrowObr* 36v (9); *OrzRozm* C3v; *Mącz* 14c (3); *OrzQuin* Ov; *RejPos* 20 (3); *CzechRozm* 25v (6); *SkarJedn* 193; *SkarŻyw* 368; *CzechEp* 163 (12); *ReszPrz* 101; *LatHar* +11 (2); *WujNT* 815; opátruie fie im to: áby Kupcy y Furmání [...] ieżdźili: iedno ná Oświęcim/ wedle praw y ítárádawného zwyczáiu: iáko także ízerzýy w íobie tenze líft obmawia. *SarnStat* 968 (3); *PowodPr* 7.

»jako też i« (11): *LibLeg* 11/64v; A zaiíté nietrzeba otem wátpić/ iako tełz i tenze to Biskup tedy tam napominał/ Bo to łatwie doftatkem piífma pocwierdzić. *MurzHist* S4v; *KrowObr* 29; *OrzList* a4v; Iáko też y Dawidá názywa częftho piífmo Oycem/ który był Dźiádem. *BibRadz* I 196a marg; *OrzRozm* V2; *RejPos* 349v; *KuczbKat* 75; *CzechEp* 164 (2); *SarnStat* 1022.

»tak jako« (636): *ListRzeż* w. 46; *MiechGlab* 37; *WróbŻółtGlab* A4v; *LibLeg* 10/97v (3); *SeklWyzn* b3 (2); *SeklKat* Hv (7); *GliczKsiqż* P4; *KrowObr* 3 (6); *RejWiz* 126 (2); *Leop* 3. *Mach* 6/32 (8); Zdechł lan Láfkí Mífrz Pinczowńkiey wiáry/ ták iáko Sztánkár piífze *OrzList* h3v (2); *RejZwierz* A2v; *BibRadz* *2v (3); Tego czáfu vmárl Fráncífzek krolewic ítárfzy Fráncufki 18. lat/ ták iáko fie domnimawáli przez trućinę *BielKron* 215v (7); *OrzQuin* X3 (3); *RejAp* AA2v (105); *GórnDworz* X2; *GrzepGeom* Qv; *RejPos* A3 (388); *RejPosWiecz*² 93 (2); *RejPosWiecz*³ 97v (2); ábyś vpominał y drugá brácią fwoię [...] áby fie czuli á obaczáli/ iż iuż Pan/ ták iáko to lámí iáfnie znamy/ práwie z nápięthym łukiem [...] ítoi *RejZwierc* 182 (52); *WujJudConf* 17v (2); *CzechRozm* 69 (7); *SkarJedn* 178 (2); A on niefzczefny człek [...] dnia trzećiego/ tak iáko mąż Boży rzekł/ vmárl. *SkarŻyw* 497 (4); *StryjKron* 275; *CzechEp* 150 (6); *WerGość* 236; chwitaiac niewinne Dufze tzi pochlebci tak yako otijm ízeptac belo potzeto do Wegier wyfelali *PaprUp* G2v (2); *ActReg* 49; *KochCn* B4; *LatHar* 45 (2); *WysKaz*)? (2v (2); *SarnStat* 59 (3); *SkarKaz* 417a; *CzahTr* G2; *SzarzRyt* D3v.

»tak ... jako« (3): *GórnDworz* Aa4; *RejPos* 61 v; chociaż ták íobie o nim/ iákom rzekł/ dumáią. *CzechEp* 303.

»tak jako i« (26): *KrowObr* 202v; *BibRadz* I 363d marg; *RejAp* 29v (3); *RejPos* 200v (14); człowieká [...] ítworzył y w niewinności/ y w doftoieńftwie/ [...] y w niefmiertelności/ máło nie iáko y Anyoła/ ták iáko y Dawid fwięty tego nadobnie w piífaniu íwym dołożył *RejZwierc* 1v (4); *CzechRozm* 178; *CzechEp* 394; *SarnStat* 813.

»tak jako ono« (4): iedno iż fie do nich ćifniemy á łzukamy ich/ ták iáko ono mowią/ záłłoniwłzy pśiną oczy. *RejPos* 224; *CzechRozm* 169v; *PowodPr* 57; *KlonWor ded* **2.

»tak jako też« (7): *OrzList* f4v; beśpieczen będzie tak w nocy iáko y wednie/ ták iáko też rownie słowá łą w Płal. 3. *BibRadz* II 22b *marg*; *RejPos* 183 (4); *LatHar* 255.

»(tak) prawie, rownie jak« (3 : 1): Ieno tak był wblądzie przet fie Prawie iako mowią łcedł fie *RejKup* d7v (2); *BielKron* 240v; Abowiem to náprzod fałz/ żeby tám ná tym mieyfcu łáfká niewołá iáką znaczyć miałá [...] ták rownie iáko czytamy Płal: 45. *CzechRozm* 167.

»jako to (i)« (15): *BielKron* 131v; *GrzegRóżn* D; *HistRzym* 58v; *RejPos* 301 v; *CzechEp* 24 (8); *ReszList* 147; przez którą Rzekę był mółt ná łochach álbo iáko to zową/ ná palách *Phil* C; *LatHar* 67.

»jako więc« (9): *FalZioł* +2v; Owa iáko więc mowią/ nie łzkodá mu chlebá. *RejZwierz* 72v; *Mącz* 3b; *BudBibKaw* A2v; *ModrzBaz* 72; *MWilkHist* I2v; *NiemObr* 22; *SarnStat* 1285; bo tym fie ná drugim łwiećie rátuia: gdy [...] Młze ábo ofiáry zá nie odpráwuim. Iáko więc połpolicie polecáią y prołzą y piłzą. *SkarKaz* 386b.

a. *Wprowadza wypowiedzenie stojące poza związkiem wraz z zależnym od niego wypowiedzeniem podrzędnym rozpoczynającym się od: aby, iż(e), iżby, jako, że, żeby (384) : OpecŻyw* 28v (4); *ForCnR* B3v; *FalZioł* IV 32c; nie długo tham leżącz odiechali, iako łława iełt iże dla modłithw á płáczu nieiakie⁸⁰ Cełława Piora *MiechGlab* 9 (4); *WróbŻołt* 94/11; *RejJóz* O6v; *LubPs* Z4 (2); *KrowObr* 55 (4); Szedłem potym ná gorę thą łciełzką máłuczka/ A iáko łámi wiecie iż bárzo wázyuczka *RejWiz* 110; *Leop Rom* 3/8; *BibRadz* I 12d *marg*; *Oceanus* [...] przed wielkim źimnem nie może być godny ku żegłowaníu/ á iáko drudzy piłzą iżby miał być záwždy zámárzły. *BielKron* 455 (13); *KwiatKsiąż* G3; *Mącz* 98a (2); *SienLek* 41; *RejAp* AA5 (33); *GórnDworz* E5v (2); A miałto łwiátkości ciáłá á krwie Páńłkiey/ którą iáko iełt rzecz nie táyna/ iáko zgwałćili/ vkázuią ine łwiátkości *RejPos* 338v (193); *RejPosWiecz*² 95v; *BiałKat* 146 (2); *GrzegŚm* 25; *HistLan* B3; *KuczbKat* 210; Ale iako nas Duch łwięty nadobnie náuczyl/ ábychmy káżdego duchá y káżdego piłmá łłucháli/ ále iżbychmy to pilnie rozwázáli ktory iełt duch y ktora náuká s prawdy *RejZwierc* 8v (43); *RejPosWstaw* [41⁴] (2); *CzechEp* 159 (6); *WerKaz* 300; PRzyiechał do mnie ieden/ co łye báwi dworem/ Iákom baczył po tętnie/ iże z pułtym worem. *PudłFr* 63; *KochWr* 37; *SkarKaz* 313a; *CzahTr* H3.

Połączenia: »jako ono« (1): ma coś Bożego á łtráłznego w łobie/ á pewnie iáko ono powiedáią iż mułi mieć wilcze włofy miedzy oczymá *RejZwierc* 41v.

»tak jako« [*w tym:* tak jako i (5)] (54): *RejWiz* 137; *BielKron* 442v; dzierzał pręth żelázny [...] ktorym łłukł [...] przełłádowniki tego [...] krolełtwá łwego/ ktorzj mu ie rozłicźnie tárzáli/ thák iáko tego pełne vłzy mamy/ iáko y dziś thárzáią rozłicźnymi wymyłły łwiátá tego. *RejAp* 97 (6); A łprawiedliwy/ ták iáko mu to obiecáć raczył/ iż włzędy będzie wyięt s łidłá złóściwego *RejPos* 334v (44); *RejZwierc* 148 (2).

»jako też« (1): bo yako tełz mouy prauo łzwyáte yłch bog ná umyłł patrzy uyączey nyłch nauczynky *PatKaz III* 145v.

A. *W formułach odsyłaczowych (szeroko pojętych) poprzedzających przytoczenie (295) : KromRozm* II i4 (9); *KromRozm III* D7 (4); *GliczKsiąż* P4; *GroicPorz* b2 (2); włzyłcy wierni y wybrani boży/ są tżłonkami ciáłá Kryłthufowego/ iáko Apołthoł łwięty nápiłá mowiąć. Członkami iełtesmy ciáłá

iego. *KrowObr* 12 (29); *Leop Bar* 2/20 (3); *BibRadz 2.Mach* 1/29 (2); *BielKron* 262 (5); *OrzQuin* M3v; *SarnUzn* Dv; *RejAp* 133; A tego v bogie⁸⁰ Bog podniosł/ gdyż go vczynił pánem w ráiu/ iáko o tym powiáda Dawid Wízytkoś poddał pod nogi iego. *HistRzym* 69 (15); *RejPos* 47v (7); *RejPosWiecz*² 92v (4); *RejPosWiecz*³ 97v (2); *BialKat* 3v (5); *GrzegŚm* 24 (9); *KuczbaKat* 10 (2); A iáko Ruśin powiáda: Práwo niepráwo ia zá swoim potahnu. *RejZwierc* 191v; *WujJud* 105 (2); *WujJudConf* 247; *BialKaz* E4v (2); *CzechRozm* 156 (9); *ModrzBaz* 7 (6); *SkarJedn* 8 (2); *SkarŻyw* 120 (6); *StryjKron* 66 (2); Gdyż iáko Chriřtus Pan mowi: Zaden nie zna lyna *CzechEp* 117 (14); *ReszList* 143 (3); *WerGořc* 260 (2); *WerKaz* 298 (2); *Paprup* E3v (5); Iáko mowiá: Nie pláci bogáty/ iedno winowáty. *GostGosp* 36 (2); *Phil* B (4); *LatHar* 285 (2); Bo y Chriřtus nie řpodobał fię sam sobie/ ále iáko ieřt nápiřano/ Vřágánia vřágájących tobie/ ná mię przypádły. *WujNT Rom* 15/3 (24); *WysKaz* 1 (9); *JanNKar* B3v; *SarnStat* *7v; *SkarKaz* 3a (38); *SkarKazSej* 660b (17); *KlonFlis* A2v (2); *KlonWor* **3.

Połączenia: »jako i« (7): *RejAp* 168; *RejPos* 147v; *RejPosWstaw* [143²]v; PRzedtym pod zařloná/ mánná pokármem bylá: teraz pod ofobá/ Ciáło řłowá Bożego/ ieřt prawdziwym pokármem: iáko y on sam mowi: Ciáło moje prawdziwym ieřt pokármem. *LatHar* 193; *WujNT Act* 17/28 (3).

»jako ono« (4): *CzechRozm* 247v; (iako ono mowiá miły ieřu nie kol) *StryjKron* 697; *Paprup* H3 (2).

»podług jako« (1): Nyetráby trába przed tobá przetho pan iefus y marya panna nyechczyely tayemnofzczy řwych řzwyřtofzczy obyauycz podluk yako pyřřano wprzepouyefzczyach dwudzyeftego řyodnego capitulu^m chczyey aby czyá chwalył yázyk czudzy anye twoy *PatKaz III* 134v.

»prawie jako« (1): iednak y ná řercu y ná piřaniu odmiány řadney nigdy było nieznác práwie iáko piřmo mowi: řpráwiedliwy iako Lew dufnořc máiąc bez boiáźni zořřanie. *SkarŻyw* 317.

»tak jako« (16): *GliczKsiáz* E6v; *LubPs* F; *KrowObr* 221v; *BibRadz 1.Cor* 10/7; *LeovPrzep* H; *RejAp* 168; *RejPos* 44 (4); Iednę máią náukeř/ [...] iednegoř duchá/ thák iáko y Páweł S. do Ephezow nápiřał/ mowiác: Ieden Pan/ iedná wiárá/ [...] ieden Bog *RejPosWstaw* [143²]v; przeto řie godři onego w tym řłuchác y nářádowác/ ták iáko ono Volfangus Muřculus nápiřał [...] mowiác ták: Diřcamus Christi exemplo *CzechRozm* 247v; *KarnNap* D3v; *WujNT* 329; *SkarKazSej* 684a; *KlonFlis* A3.

»jako teř« (6): *RejPos* 231 v; *GrzegŚm* 5; *CzechEp* 291; *WujNT Act* 13/33 (2); wołaymy do P. Bogá/ y ráno wřřaymy o mądrořc go z niebá prořząc. Iáko teř piřmo mowi: (Mądry řerce řwoie podał ná ráne wřřawánie [...] y modlić fię [...] bęđzie. *SkarKazSej* 663a.

»jako teř i« (2): nienależy nic inřzego powiedác [...] przed ludem/ iedno to co ktory widzi/ álbo řlyřzy/ iáko teř y Pán Kryřtus Nykodemowi powiedział/ Co wiemy/ mowiemy *KrowObr* 45; *GrzegŚm* 53.

»jako to« (1): ktory [psalm] on [...] řzámami przed oblicžnořciá BOżá drukował/ Páná Bogá prořząc o przywrocenie piřwřzey wolnořci y niewinnořci/ iáko to one řłowá iego znáczą: *Redde mihi laetitiam falutaris tui ReszList* 147.

»włařnie jako« (1): Włařnie iáko niegdzie Plato piřze: *Prauus prauo quo propius adhaeret [...] eo magis illi fit inimicus. ReszPrz* 62.

B. Wprowadza zdanie rozwijające lub przystawione; *sicut Vulg, PolAnt, JanStat; ut Vulg, Modrz, JanStat; prout Vulg, JanStat; quemadmodum Modrz, JanStat; quod Modrz (1001) : PatKaz III 103v (2); FalZioł V17b (2); GlabGad A7v (4); WróbŻołtGlab A4v; RejJóz G3; RejKup m7v (2); HistAl G; HistAlHUNG A2v; MurzHist G (2); KromRozm III I2; Diar 26; GliczKsiąż O3v; LubPs T; KrowObr 12v (10); RejWiz 85; Leop 2.Mach 8/20 (6); BibRadz I 46b marg (5); Pirwfy grzech/ gdy przyfzedł ná Adámá [...] zá ktorym gniew Páńłki/ [...] á zá gniewem plagi przyfzły/ iáko łie okazało napirwey ná Adámie *BielKron 4 (20); GrzegRóżn H4 (2); Mącz 353d (2); OrzQuin F3 (3);* Zdánie łwoie powiedzcie wolno tu káždemu/ Iáko łię przed tym zezłó mężowi dźkiemu. *Prot B3 (5); SarnUzn B8; SienLek 13 (3); RejAp BB (12); GórnDworz Q4v (19); GrzepGeom F2 (5); HistRzym 21v (5);* o ktorym Ezáiałz powieðał [...] iż miał zetrzeć głowę onego wężá iádowithego łprzećiwniká iego/ iáko mu to iefzće w Ráiu obiecano byłó *RejPos 18 (74); RejPosWiecz² 91v; RejPosWiecz³ 97v; BiałKat 101 (10); BielSat B4v; GrzegŚm 53 (2); KuczbKat a2 (10);* gdy cie vyrzą niedbálczá á nikczemniká [...] iefzće s ciebie ołtátek wyłmieią/ iáko to y domá częłto widamy/ bo iuż tá m nie będyelz miał ni brátá ni łwátá *RejZwierc 17v;* czo należy łłudze áłbo robotnikowi to niechay będzie iego. A iáko Pan rołkázuię áby łłóńce nie záchodziłó w rękó twoich zapłátý iego. *RejZwierc 35v (9); BielSpr 17v (10); WujJud 125 (5); WujJudConf 88v (3); BudBib b (3); HistHel D2v; MycPrz I C (4);* przez twé niedbáłłtwo/ y nie doźrzenieł/ łtáłć łye łzkodá: iáko tego dofyć bywa/ kiedy Ryby z wodą [...] wynidą. *Strum P2v (2); BudNT przedm a4 (4); CzechRozm 62v (21);* á nawięcey tego pilnowáć/ żeby to mieyłce [...] od włzytkich powiátów rowno leżáło: iáko łię zda być Krákw/ ábo Piotrkow. *ModrzBaz 93 (13); ModrzBazBud ¶6;* Nie ma iey teź od zádnego powłzechnego zboru/ iákw ich Grekwie ołm liczą *SkarJedn 162 (12); Oczko 19; SkarŻyw 32 marg (15);* Gedimin [...] zábitý [...] Roku 1328. nie roku 1307. iáko łie tu Drukarz w Kronice Miechowiłowej omyłł *StryjKron 380 (14); CzechEp *3v (62); CzechEpPORz *4; NiemObr 14 (6); KochFr 72 (5); KochMarsz 155; ReszPrz 18; ReszList 183; WerGość 263 (2); WerKaz 275; KochPieś 11; KochSob 55; PudłFr 49; ArtKanc F15; BielRozm 3 (2); GórnRozm L2; PaprUp F (2); ZapKóścier 1587/73 (3); ZawJeft 14; ActReg 45 (12); GostGosp 68 (2); GostGospSieb +4v; Phil E2 (4); KochCz Bv; GrabowSet K (2); KochFrag 39 (3); OrzJan 14 (4); LatHar 57 (13); KołakCath C2v; RybGęśli D;* A nie idzie łtąd (iákw źle o nas mowią/ y iákw niektorzy powieðaią żebyłmy mowili) żebyłmy złe rzeczy czynić mieli/ áby przyfzły dobre? *WujNT Rom 3/8 (71); WysKaz)?(3v (3); JanNKar Gv; JanNKarKoch F4v; Andrżey wyznał/ iż Bárteldá ránił [...] ále łmiechem y zártem/ iákw częłtokroć zwykli przyiaciele międy łobą zártowáć. SarnStat 620 (40); KmitaSpit B4; PowodPr 55 (8); SkarKaz 5b (21); CzahTr K3; GosłCast 58; PaxLiz E3v; SkarKazSej 662a (5); KlonWor 22 (2).**

Połączenia: »jako i« (73): *KromRozm III G4v; LubPs T6v; GrzegRóżn I4 (2); KwiatKsiąż P (2); SienLek 89v;* Abowiem tá łiedmioráka liczbá záwždy łie nawięcey Duchowi łwiętemu podobáłá/ iákw y niżej włfyłzimy o łiedmi trąbach/ o łiedmi pieczęciách *RejAp 6 (17); RejPos 67 (18); BiałKat 131 (2); KuczbKat 250; RejZwierc A3v; BielSpr 20;* Bo w oboiem Tełtámenćie/ powiáda/ iednełz rzeczy łá: ále w łtárym zácmione/ á w nowym obiáłfnione: iákw y wy łámi znaćle [!]/ że y w łtárym zakonie łudzie Ewángelią mieli. *WujJud 78v (4); BudNT przedm b5 (3); CzechRozm 82v (2); ModrzBaz 56v; StryjKron 652; CzechEp 240 (4); ActReg 79; LatHar 317 (2); WujNT 4 (4); SarnStat 822.*

»jako mianowicie« (2): á zwłazczá iž teź w nim tákowyż iest ípořob mowy/ iáko miánowicie ono 1. Tefs: 3 [...] gdzie ták Páwel mowi *CzechRozm* 200; *CzechEp* 151.

»jako ono« (6): *RejAp* 55v (3); *RejPos* 352v; owłzemby iefzcze rychley zgrzeřzył/ gdyby [...] wynofić fie miał/ [...] iáko ono vczynił był on Fáryzeuř [..] ktery fie dla vczynkow řwych miał zá ípráwiedliwego *CzechRozm* 211 (2).

»jako oto« (4): *RejAp* 137; gdzie kto dłuęą rzecz prowadzić ma/ tym thorem poydzie/ iákoby bářń iáką powieďał/ iáko oto to/ dam ná przykłád. *GórnDworz* O4v; *RejPos* 344v (2).

»tak jako« (166): *LibLeg* 11/27; *LubPs* D3v (2); *OrzQuin* Aav; *LeovPrzep* G4v; *RejAp* 137 (48); *RejPos* 40 (97); Rozwázayže mu teź onę řromothę o ktorąbys przyřzedł/ thák iákoř wyřřřzey řyřřzał/ ižby cie nieprzyiaciel tway iáko íprořná řwinię wioďł z wielką řromotą twoią do plugáwego bárłogu řwego. *RejZwierc* 130 (12); *SkarJedn* 45; *SkarŽyw* 291; *StryjKron* 652; *SarnStat* 134.

»jako teź« (35): *LibLeg* 11/27; *GlabGad* F3v; *GliczKsięę* Kv (2); *KrowObr* 44v (5); *BielKron* 410; *Męcz* 355c; człowiek z Křięřtwá řaden człowiekowi w Křóleřtwie bęďacemu/ ni w czym równy nie iest/ áni być rowiën iemu moęe: iáko řye teź to piérwey pokazáło. *OrzQuin* Q3v (4); *SarnUzn* H4v; *GórnDworz* V4; *GrzepGeom* F2v; *RejPos* 36v (4); *KuczbKat* 40; *RejPosWstaw* [110³]; s tąd byłby přetki vpadek oboygu Páńřtwu [...] iáko theź bylo gdy Konřtántonopolscy dwá Cefárze obráni byli. *MycPrz* II C2; *CzechRozm* 34v; *CzechEp* 245 (3); *NiemObr* 75; *GostGosp* 100; *WujNT* 1. *Thess* 5/11 (3); *PowodPr* 2.

»jako teź i« (8): *Leop Act* 17/28; *RejAp* 101v (2); *RejPos* 63 (2); Ale v Láćińřkich Oycow [...] to imię Sákráment/ rzecz nieiáką řwięťą/ y kora řie w řkrytoři tái/ znáćy: iáko teź y Grekowie teź rzecz znáćąc/ onego řłowá Myřterium (to iest Táiemnicá) vżywáli. *KuczbKat* 105; *WujJud* 55v; *BudBib* cv.

»jako teź ono« (1): Abo iáko teź ono w zakonie nápiřano bylo/ iž gdy fie poiáwił człowiek [...] zarářony/ tedy wnet był wyrzuczon z oney řpołecznoři. *RejPos* 103v.

»jako to« (106): *GlabGad* G6v; *RejKup* i5v (2); *MurzOrt* B2; *MurzHist* V3; *MurzNT* 21; *LubPs* L (2); *KrowObr* 82v (6); *BibRadz* 1.Reg 22/8 (4); á teź řchodźili ná koniech/ ná řywnoři/ ná zdrowiu/ y ná infřych rzeczách/ iáko tho bywa gdy lud wielki řpołu dłuęo leży/ więcey ich tám morem odefřło niźli w bitwie *BielKron* 412 (5); *GrzegRóżn* F4 (2); *SarnUzn* B6 (2); *SienLek* 131v; *LeovPrzep* H2v; *RejAp* 95 (5); *GórnDworz* C3v (5); *GrzepGeom* M2v; *RejPos* 225 (3); *Grzegřm* 26; *RejZwierc* 165; *BielSpr* 62v; *RejPosWstaw* [41³]; *BudBib Deut* 4/20 (4); *MycPrz* II Av; *Strum* I3; *BudNT przedm* b7 (2); ia tego nie mogę přczyťác ořobliwey mocy y řpráwie Boęey: gdy o tym řlycham y řyťam/ že fie teź temu gdzie indziej coř podobnego przyďáło: iáko to/ piřą o tym niektorzy Fiřikowie iž to iednę biáľąęłowę potkáło *CzechRozm* 162v (3); *PaprPan* Hh; *KarnNap* Bv; *ModrzBaz* 3v (4); Potym w inne błędy iáko to bywa gdy owcá od páłterzá řię odłáćzy zářřli *SkarJedn* 305 (3); *Oczko* 3; lud iadł y pił/ á potym do řkokow/ plęřow wřzetecźnych/ dyabelřkich/ iáko to zátym idzie/ powłtał. *SkarŽyw* 490 (6); *ZapKościę* 1580/14v (2); *StryjKron* A6; *CzechEp* 245 (9); *KochMarsz* 153; *ReszList* 184; *WerGoř* 230 (2); *PaprUp* F; *OrzJan* 96; *LatHar* 58 (2); *WujNT* 514 (3); *SarnStat* 599 (5); *PowodPr* 23; *SkarKaz* 3b; *SkarKazSej* 666a (2).

»jako więć« (11): *GliczKsięę* D3 (2); *GórnDworz* C3 (2); *HistLan* F; Azař mnimalř áby páni pychá do tego vkroczenia řywotá teź fie nie přczyťniáľá? gdyż [...] zwzřářdenia lekkie powáęenie

á zwadá/ á ftąd álbo ímierz álbo rány/ á potym długi fráfunk/ kłopot/ iáko to więc w tych widamy ktorzy ty koty igrawaią/ iż niepewni bywaią zdrowia íwego *RejZwierc* 157v; *HistHel* C2v; *Oczko* 13; *SkarŻyw* 212; *Piy ty Włodáru/ y mów coć fię będzie zdálo/ Profto/ iáko zá náfzych oyców więc bywálo. KochPij* C4; *SkarKaz* 5a.

C. *Stwierdza realizację tego, o czym była mowa poprzednio lub podkreśla słuszność wyrażonych wcześniej poglądów: i, i rzeczywiście, i istotnie (3)* : Tu prorocztwo o świętim Pawle iż fie miał nawrocic dziwnym obyczaiem, y miał byc zachwyczon do trzeciego nieba, iako fie tak ftáło. *WróbŻółt* X2; On mnimał by to ku íwieckiej chwale ízłó/ áno iż krztem świętym mieli być oświeceni przez tego Miefzká/ iáko ták było. *BielKron* 343; *SkarŻyw* A5v.

4. *Nawiązuje między wypowiedzeniami (o luźnym związku); sicut PolAnt, Vulg; quemadmodum Modrz, JanStat; quod, ut Modrz; prout Vulg (1433)* : *ListRzeż* w.18; *OpecŻyw* 160 (3); *PatKaz II* 79v; *PatKaz III* 98v (18); *MetrKor* 37/3v; *FalZioł* *7 (11); *GlabGad* B5v (20); *KłosAlg* Ev (2); *WróbŻółt* aa5; *LibLeg* 11/106v; *SeklWyzn* Cv; *RejJóz* E7 (7); *SeklKat* H4 (3); *RejKup* Ddv; *HistAl* D8v; *KromRozm I* Dv (5); *MurzNT* 18v (2); *KromRozm II* bv (5); *KromRozm III* B8 (6); *DiarDop* 105; *BielKom* D4; Ná oko thu widzimy że [Abraham] dzyeli y wylácza płod nyewłafney żony Hágár/ od płodu włafney żony. Yáko czynią pástuchowye w oborze około íkotu y bydłá/ dobre á zdrowe owce od párflywych á zárázliwych przeftadzáyą *GliczKsiąż* B4 (25); *LubPs* D2 (10); *GroicPorz* d3v (10); *KrowObr* 15v (16); Powiedzyał mu Philozoph/ thák wiedz miły brácie/ Chociay tho przytrudnieyfzym węzeł będzie ná cie. Iákoś fłyfzał o ftaniech rozlicznie ftworzonych/ Ktore thám fá w tych gornych páłacoch przeftronych/ Tedy thám był Lucifer ieden miedzy nimi *RejWiz* 116v (4); *RejZwierc* A4 (2); *BibRadz* I 6c marg (6); *Nofzą* ci zakonnicy białe płażcze á ná nich krzyżyki czarne [...]. Iáko mowią: Z bogáctwá álbo z doftátku człowiek ku złościam przychodzi/ thakież theż ci mili zakonnicy/ kiedy fie nawięcey wípomogli á ku pańftwu przyfzli poczęli hárdzieć *BielKron* 346 (7); *GrzegRóżn* M3; *KochSat* B; *KwiatKsiąż* N4 (2); *Mącz* 278a; *Prot* A2; *SarnUzn* B8v (2); *SienLek* 30v; *RejAp* 8 (8); Bywa też y tho trefnie/ kiedy kogo wízcżkną w thymże/ w czyni on pirwey dáł íznupkę. Iáko kiedyś ná krolá ífzpáńkie⁸⁰ dworze/ trefiło fie iż iednego zacne⁸⁰ młokofá/ krol/ o rowne przewinienie/ w więzienie wziác kazał *GórnDworz* R5v (58); *GrzepGeom* I4 (3); *RejPos* 9 (86); *RejPosWiecz*² 91v (4); *BiałKat* 158v (4); Podźmyfz zásię do Szynku iáki nierząd w mierze/ Bes wítawy iáko chce ták zá kwartę bierze. Iákom widział ná Seymie ná ten czas w Piotrkowie/ Kwartę Winá íedm grofzy dawáli ízynkowie. *BielSat* B4v (3); *GrzegŚm* 12 (11); *HistLan* E4; *KuczbKat* 125; *RejZwierc* 17v (22); *BielSpr* b4 (3); *WujJud* 28v (23); *WujJudConf* 59v (5); *RejPosWstaw* [21³]v (4); *BudBib* b2v (2); *HistHel* A2v; *MycPrz* I Cv; *Strum* R2v; *WierKróc* A2v; *BudNT przedm* d (9); *CzechRozm* 18v (17); *Paprpán* A3 (2); *ModrzBaz* 10v (17); *SkarJedn* 45 (4); *SkarŻyw* 108 (7); *ZapKościér* 1580/5 (6); *CzechEp* 147 (49); *CzechEpPORz* **3v; *NiemObr* 17 (4); *KochEpit* A2v; *ReszPrz* 108; *WerGośc* 232 (2); *GórnRozm* H (3); *Paprup* K3; *Phil* I4 (18); *GrabowSet* E2v; Toćby mię wyciągáli/ ledwie nie ze fłóry/ Pókiby ieno czuli w wácku pieniádz ktory. Iáko ieden pewniczek/ gdym chćiał rády iego [...] On/ by ná złość/ kazał mi wízytkie kramy íkupić *WyprPl* A2v; *LatHar* 121 (2); dáł był Pan Bog tę moc Apoftołom y przełożonym kościelnym/ ná onych początkách/ áby ízátan opętał ciáło zákłętego. Iáko gdy Pan Chríftus Iudafzá wyobcował/ wnet go ízátan poísiádl.

WujNT 588 (68); *WysKaz* 3 (9); *JanNKar* E3; *SarnStat* *6v (10); *SiebRozmyśl* K4; *GrabPospR* L2v; *KmitaSpit* C4v; *PowodPr* 10 (5); to tobie Pánie dáiem/ coľmy z ręki twoiey wzięli [...] Iáko gdy kmieć krolá y páná łwego miłuiąc/ kilá par iáiec mu dáruie/ mowiąc: wiem iż tego małz dofyć/ y ia to z twey łálki mam: ále ináčzey chęci moiey ku tobie pokázác nie mogę. *SkarKaz* 454b (40); *SkarKazSej* 676a (5); *KlonWor* 79 (5).

Połączenia: »jako i« (317): *GlabGad* F6 (2); *SeklWyzn* e4v; *RejJóz* C4v (2); *HistAlHUNG* A3v; *KromRozm I* B2v (4); *MurzNT* 173v marg (2); Y owłfem głupi á nye vczony trudno błád yáki wymyflíc/ álbo wymyflony przez inłse/ tfirdzić/ á myędzy ludźmi rozšyác może. Yáko y do káźdey wyelkyey złołci/ wyelkyego rozumu trzebá. *KromRozm II* p (2); *KromRozm III* D5v (2); *LubPs* T4 (2); *KrowObr* 121; *RejWiz* 182v (2); *BielKron* 26; *OrzQuin* Z4; Y łam/ gdy czythamy Ewányeliłty/ máłto nie włzędy znáyduiemy go przez przypowiełci mowiącego. Iáko y Piotr s. iáko y Páweł s. widáli teź ty rozliczne widzenia tych dziwnych łpraw Páńłkich. *RejAp* 3 (27); *GórnDworz* Hh2; *GrzepGeom* L; *RejPos* 1 (145); *RejPosWiecz*² 91 (3); *GrzegŠm* 7 (6); *RejZwierc* 44 (3); *WujJud* 41 (5); *RejPosWstaw* [143⁴]; *BudNT* Rom 4/6 (5); *CzechRozm* 21 (8); *ModrzBaz* 48; *SkarJedn* 58; *SkarŻyw* 241 (2); *CzechEp* 44 (19); *NiemObr* 45; *WerGołc* 227; *WerKaz* 287; *GórnRozm* C3v; *Phil* F4 (5); *LatHar* 202 (3); *WujNT* 23 (46); *SarnStat* 1273; *SkarKazSej* 206b (2); *GosłCast* 67; *PaxLiz* B2v (2); *SkarKazSej* 687b (2).

»jako i ono, jako ono i« (12 : 9): *RejAp* 19v (3); *RejPos* 13v (5); Y vczyni kšiąęę dnia onego zá łiebie y zá włzytek lud ziemłki ćielcá grzechem. (marg) To ielł/ offiárą zá grzech. Iáko y ono 1. Korynt: 5. w wir: 21. ktory grzechu nie zna vczynił go (Bog) grzechem. (–) *BudBib* Ez 45/22; *CzechRozm* 233v; *CzechEp* 43 (4); Bo to nie ielł przykład rownołci/ ále podobieńłtwá. Iáko y ono: Bąđćie dołkonáli/ iáko Oćiec wálz ielł dołkonály. *WujNT* 375 (7).

»jako mianowicie« (3): Potym małz ono piłanie/ ktore [...] wedle duchá [...] Iezufowi łłuzy. Iáko miánowicie ono/ co czytamy w Płál: 45. z ktorego teź wiele rzeczy Piłarz łłtu do Hebreow káp: 1. v 8. przyczyta Pánu náłzemu Iezufowi/ á zwłázcźá łtolicę krolewłkú *CzechRozm* 178; *CzechEp* 376; *WujNT* 72.

»jako na przykład« (47): Tego Diámetru mówię połowicę wiedz ná włzytek *Diameter*. Iáko na przykład: Ielłi *Diameter* bęđzie ná dziełšáci łokiet/ weźmi puł liczby téy/ to ielł/ pięć łokiet *GrzepGeom* F3 (12); *CzechRozm* 263v (18); Vżywał w kazániu Hłłtoryi y przypowiełci pożytecznych duchownych á pámiętnych ku zbudowániu. Iáko ná przykład dáiąc/ w iednym kazániu mowi: Nie włzyłcy/ powiáda/ vmiećie czytác ále ia włzytkich wálz czytác náuczę. *SkarŻyw* 312; *CzechEp* 137 (4); *WujNT przedm* 4 (9); *SarnStat* *6 (3).

»jako ono« (45): *KromRozm II* r4; *GliczKsięž* L7 (2); *RejAp* 66v; *GórnDworz* T6v; *RejPos* 68v (5); *GrzegŠm* 18 (3); A włzákze y tá włpaniłość á ferce wyniołte ma być rołtropnie vmiárkowáne/ iáko ono powieđał Fábius Máximus ieden mądry Rzymiánin/ gdy Minucius młody Hetman ieden Rzymłki ná nierowne łie rzeczy pułzcźał *RejZwierc* 149v (5); *BudNT przedm* c; *CzechRozm* 41v (12); *CzechEp* 13 (4); *Phil* K3; *WujNT przedm* 18 (3); *WysKaz* 3 (2); *SarnStat* *5v (3); *PowodPr* 80.

»jako oto, oto jako« (5 : 1): *MurzHist* V3; Abowiem łyfzyłz tu każdy/ iż łyprawy każdego náłładować go będą/ otho iáko pociefzliwie Duch święty powiedać to ráczy o wiernych ływoich *RejAp* 124; *RejPos* 277v; *GrzegŚm* 42; *NiemObr* 61; *WujNT* 152.

»jako oto i, jako i oto« (2 : 1): nádeń [*Jana Krzciela*] nie powstał wiefzly miedzy łyynmi człowieczemi. Iáko oto y tu łyuchay co Pan iálnie ku tey łytáteczności thu wyłławiać raczy *RejAp* 21 v (2); *GórnDworz* H8v.

»jako owo« (1): Iáko owo gdy kto łytan Krolewłki miánuie Iż słowy możność ie⁸⁰ páńłtwá oznáymuie Toć tám o iego żywey nie mowi ołobie *GrzegRóżn* N3.

»jako i owo« (2): Iáko i owo/ obłápi poczćiwą białągłowę ten/ kto ma łyam żonę/ nie broní mu łyie/ iż wie/ że thákowy nicz nieprzyłtoinego nie myłli *GórnDworz* Mm3; *KlonWor* 80.

»podług jako« (1): nyetyłko dułła ale y czyáło yey bołkyey łyzwytłofzchy yáłnołzchyą ołzwyeczyló łyą podłuk yako napyłál Ezechias ueczterdzyełzchy y trzy Zyemya to yełt marya ołzwyeczyla łyą od mayełtatu bołkyego *PatKaz III* 97.

»rownie (tak) jako (i)« (2): *MurzNT Mar* 13/34; Tu widzilyz iálnie iż Páweł s. [...] iáko tego Bogá mamy znáć nam wypilyuie. Rownie ták iáko y Kredó Niceńłkie/ powiedziáwlyzy Wierzę w iednego Bogá/ wnet s łytepuie ku wyliczániu perłon *SarnUzn* F8v.

»tak jako« [*w tym: tak jako i (5), tak jako to i (8), tak jako ona (1), tak jako też (1), tak jako też i (4)*] (71): *LibLeg* 11/75; *GliczKsiąż* G3 (2); *KrowObr* 222v (2); *SarnUzn* F8v; mułłimy wlyzyłcy [...] odnieść káždy nieomyłną zapłátę ływoię [...] Ták iáko też ono y Pan łyam powiedać raczył o nieużytecznym łyudze/ iż mułłi być wrzucon do ciemności nadolnych *RejAp* 194 (9); TÁk iákochmy máło wylzłzey y łylyfzeli/ y máło zewlyżąd á zewlyżąd piłmá ływlyętego o tym nie pełne vlyzy mamy/ iż przyrodzenie náłze mdłe *RejPos* 353v (53); *RejZwierc* 257 (2); *ZapKóścier* 1585/57v.

»jako też« (62): *PatKaz III* 146v; *FalZioł* III 25a (3); *GlabGad* F5v (4); *RejJóz* K5; *KromRozm I* M4 (3); *MurzNT* 66; *GroicPorz* xv; *KrowObr* 52v (3); *SienLek* 32; *RejAp* 186; *RejPos* A5v (21); *GrzegŚm* 38 (2); y dla tego łyie to łytáło/ iáko vczyly niektorzy ływlyęci Oyowioe/ iż oná nie z nog/ ále z boku Mężowego byłá łytworzóná. Iáko też nie vczyniono iey z głowy/ áby nierozumiáłá że ielyt Pánią ływemu Mężowi *KuczłKat* 260; *RejZwierc* 105; *MycPrz* II B4v; *WierKróc* A3 (2); *CzechRozm* 32 (3); *SkarJedn* 273; *CzechEp* 67 (3); *ReszPrz* 107; *WerGośc* 228; *Phil* N; *WujNT* 474 (3); *SarnStat* 244; *PowodPr* 16.

»jako też i« (56): *MurzHist* D4v; *MurzNT* 18v; *KrowObr* 111v (2); *BibRadz* I 251a marg; Ktore tytuły ábo nazwilyká łyłużą prawdyłwemu Bogu nie dyáblóm/ pod thymi nazwilykámí chwalonym. Iáko też y pod nazwilykiem Bogá łyłtności łyzátan bywa chwalon *GrzegRóżn* I4; *SarnUzn* F8v; *RejAp* 172v (4); *GórnDworz* O8; *RejPos* A5v (32); *GrzegŚm* 47; *WujJudConf* 224v; *RejPosRozpr* c4; *CzechRozm* 116; *SkarJedn* 77; *SkarŻyw* 347; *CzechEp* 257 (2); *WerKaz* 288; *GórnRozm* K2; *WysKaz* 29; *SkarKaz* 417b.

»jako też ono, jako ono też« (9 : 1): *RejPos* 26v (6); *GrzegŚm* 60; Iáko ono theż o iednym pijánym powiádáli/ iż chodząc á záleciáiąc łyie po káciech powiedál: Iż nie wzyłbych thyllyácá złotyeh ábych nie miáł iechác do cudzyeh kráioiw. *RejZwierc* 17v; *CzechRozm* 139; *CzechEp* 278.

»jako też ono i« (4): Abowiem bláfk fwiátłóści iego [...] okazał fie iáwnie ná gorze Tabor przy fwiętym przemienieniu iego/ gdy [...] raczył okazać Bołstwo łwe [...]. Iáko też ono y Ezáiałz iáwnie o tym iego fwiętym przyfciu [...] powiedział *RejPos* 3 (4).

»jako też i ono« (2): *GórnDworz* Q7v; Azáľz też tego nie pomnifz/ że ty łowká/ iefť/ był/ łą/ byli/ znáczenie ktorey rzeczy pokázuią częłtokroć/ á nie łámę włáfną rzecz? Iáko też y ono/ Ten kubek iefť nowy Tełtáment: y wiele infzych. *CzechRozm* 31v.

»jako to« (45): *SeklKat* Tv; *KrowObr* 200; *SarnUzn* E7; Nie łpofna więc y to bywa/ kiedy kto [...] rzeczé co inego/ ále foremnie. Iáko to: Przyłzli raz paniętá w máłzkárech przed krolá *GórnDworz* R8 (2); *RejPos* 24 (5); *GrzegŚm* 38; *HistLan* B2; *CzechRozm* 8 (13); *SkarJedn* 186 (2); *Oczko* 11v; *SkarŻyw* 143; *CzechEp* 63 (15); *SkarKazSej* 665a.

»jako to i« (38): *MurzNT* 103v; *RejAp* 104 (2); *RejPos* 13v (25); *RejZwierc* 75; *WujJudConf* 112; *CzechRozm* 56v (2); *CzechEp* 27 (5); mamy Moyzełzowe práwo [...] áby miedzy Izráelłkiemi corkámi nie byłá żadna niewiáłtá nierządna. Iáko to y drzewiey Pan Bog w zakonie łwoim to práwo wftawił. *WerKaz* 297.

»jako też zasię« (4): s ktorego wtwirdzenia á wważenia łow iego fwiętych/ [...] łtokrotny fie owoc wmożyc może káždemu. Iáko też zálie v łiebie rozumie złé á zátwárdziáłe łercá/ ktore zániedbawáią łow [...] iego *RejPos* 63 (2); *KuczbKat* 85; *RejZwierc* 1v.

»jako więc« (3): Dla te⁸⁰ też przed południem [...] w zołádek w chadzáią złé wilkołci przerzeczone, á półpolicie gdy fie kto długo morzy tedy głowa boli j zatacza fie. Iako więc mowią Ciężka bolełć gdy fie chce iefć. *GlabGad* G2v; *GliczKsiąż* N2v; *MycPrz* I C4.

»jako záś (a. zasię)« (5): *RejPosWiecz*² 94v; *KochEpit* A3v; *A wiedzqć Páweł.*) Tákie mądre obrony y włzcia z niebełpieczeńłwá łą dozwołone: Ktore S. Chryłłtom (zwłáľzczá w S. Páwle) zowie wężowá rołtropnołciá: iáko záś w náuce/ w kazániu/ w ćierpliwołci záchował prołtoteę gołębiowá. *WujNT* 493; *WysKaz* 7; *PowodPr* 83.

IV. Zaimek nieokrełłony: jakoł; quomodo Vulg (323) : *OpecŻyw* 82v; *PatKaz* III 97; *FalZioł* IV 21c (3); *LibLeg* 11/59v; obacz iako zawzdy ciało czart łwiat iako łprzeciwnicy náłly zawzdy zanami iednemifz łciełzłkami chodzą chcąc aby mogli iak włowic nas *RejPs* 84 (3); *RejRozpr* C4 (2); *LibMal* 1545/ 102v; *RejJóz* B4v (7); *RejKup* H (5); Tak macie że wmysł moi/ otem myłli iefłliby się iáko nad Boga podniełć mógl *MurzHist* O3v (3); *GliczKsiąż* G (3); *LubPs* H2v; *GroicPorz* rv; Merkuriełz ten pilno miedzy nimi chodzi/ Owa ie tám dali Bog iefłzće iáko zgodzi. *RejWiz* 33v (8); *Leop Act* 27/39 (3); *UstPraw* H2v (3); *RejFig* Cc7; *RejZwierz* 63v (3); *BibRadz* *4; *BielKron* 53v (8); *GrzegRóżn* B2; *KochSat* B2; Ut oportet huic rei remedium invenire aliquod, Mułi fie tey rzeczy yáko zábieżeć. *Mqcz* 212c (13); z boiáźni/ by iáko przyiaczele oney dowiedziawłzy fie/ thego mu nie oddáli [...] oná białągłowę wdawił *GórnDworz* Bb3; teraz łiedzę na bárzo wáłnym łtolcu/ á rułzeli fie iáko nieopátrznie/ złámie fie łtolec á ia w pádnę w doł *HistRzym* 94 (2); *RejPos* 176 (9); *BielSat* G3 (2); Iefłłiby łiołtrá iáko wymawiać fie chciałá/ Przedłięć ia będe łiebie w domu łwym chowáłá. *HistLan* B (4); *RejZwierc* 2 (9); *BielSpr* 8v (2); *CzechRozm* 211 (2); *ModrzBaz* 104v; *KochOdpr* B3v; Aby łnadź cnotá niełzczęłciém łtrapiona Nie byłá iáko nákoniec zgorłzona. *KochPs* 190 (2); *SkarŻyw* 74 (3); *StryjKron* 472; *CzechEp* 7 (4); Zeby záś iáko z martwych nie powłtáli/ [...] Podłzedł wodz

biały/ y dołtał Rycerzá. *KochSz* B4 (2); *KochPieś* 8; *KochTarn* 76; *PudłFr* 67; *KochWrJan* 18; *ActReg* 103; *OrzJan* 84 (7); *WujNT* 447 (3); *SarnStat* 632 (3); *KmitaSpit* B; *ZapKościel* 1595/89; *CiekPotr* 6; Zefzli się tám gdzie łobie koło wczynili/ W ktorym o tym z piłnością łpołecznie rádźili. Aby onych dwu łmokow gardł iáko pozbáwić *CzahTr* E2v (9); *GosłCast* 73.

Zestawienia: »jacy jako« = *jakkolwiek* (1): Ach nieiacy iako odffedł od nás/ ale z wielką boleścią/ gańbą/ ij wżardzenim ludu *OpecŻyw* 159.

»(nie) lada (a. leda) jako« = *niedbale, marnie, bez wysiłku, lekkomyślnie; leviter* *Modrz, Calep; facile, certe* *Modrz; defunctorie, frigide, perfunctorie* *Calep* [*pisownia rozłączna* (86); *rozdzielone innym wyrazem* (3), *w tym: zaimkiem* (2)] (107): *FalZioł* V 35 (2); zdrapawłzy leda iako ziemię, gdy tam żyto będzie włiano/ tedy przez trzy lata łamo zboże rołcie *MiechGlab* 77; *RejRozpr* C3; *MurzNT* 88v; *KromRozm III* F6v; *KrowObr* 50v (6); *RejZwierc* 57v; nie ledá iáko á oprócz łtátecznego rozmyłłu w piłsmiech łwiętych obieráć się mamy *BibRadz* *4; bo pierwey ledá iáko kędy kto chciał budował się á łtąd nierządnie vlíce y rynek leźeli w łobie *BielKron* 363 (3); *Prot* B; *RejAp* 1 (2); *GórnDworz* C (3); *RejPos* 64v (4); *BiałKat* 371; *GrzegŚm* A; Bo gdzie s cnoty połciwey á z rozumu łpádniełz/ Nie ledá iáko wierz mi co s tym czynić zgádniełz. *RejZwierc* B4v; Ani teź o tym myłli áby dobrze żyw był/ iedno ledá iáko kiloby długo *RejZwierc* 157 (14); *RejPosWstaw* [21³] (3); *BudBib* c2 (2); ábowiełm kiedy ledá iáko zbuduielz/ ledá iáko mieć będziełz. *Strum* H3 (5); *BudNT przedm* b4 (5); *CzechRozm* A8 (5); *ModrzBaz* 13v (7); *Bog* [...] co mi dał/ nie da mi ledáiáko wydrzeć. *KochOdpr* B4; *Oczko* 13v (2); *KochTr* 23; *StryjKron* 707; *CzechEp* 127; *CzechEpPORz* **2 (2); *NiemObr* 84 (2); *Płáczé Venus* wolnowłóła/ od żalu opada/ Láda iák rołplecionymi wárkoczmi wiátr włada. *KlonŻal* B3v; *GórnRozm* C3v; *ActReg* 48 (2); *Frigide* — Leda iako, niedbale. *Calep* 435b (5); Częgo z ciężkością á z trudnością dołtawáłz/ łtrzeżyłz ábyś tego ledáiáko nieutrácił *GostGosp* 5 (3); Bo nie ledá/ Bóg/ iáko łwych dárów rozdawa *KochFrag* 22; *KochAp* 8; *LatHar* 583; *SarnStat* *4v; *KmitaSpit* B3v; *VotSzl* B3 (2); *CzahTr* G4v (2); *PaxLiz* D2v (3); *SkarKazSej* 700a; Miey łobie łtátek (ia radzę) wárowny Nie zwierzay drewnu láda iáko kupiey Y głowy głupiey. *KlonFlis* E4v.

»jako tako« = *jakkolwiek, dowolnie, niezłe; utcunque* *Mącz, Calep, Cn; ut ut* *Mącz, Cn; quomodocunque* *Cn* (66): *RejPs* 39v; *RejRozpr* Dv (2); *RejJóz* L7v; *RejKup* d7v (5); Wkaźdym piłmie wielé na tym náleży/ aby kaźdé łowo było czytáno i piłáno/ nie iako tako/ ale pewnym obyczaięm *MurzOrt* B; *DiarDop* 104; lepyey ich było nye znáć/ bo witánye yáko táko/ ále żegnánye po dyable przyłzł. *GliczKsiąż* H8; *RejWiz* 106v; *OrzRozm* N4; Ut ut et et utcunque, Yakoźkolwiek/ yáko táko niechay będzie yáko chcę. *Mącz* 509c (3); *RejAp* AA4 (2); *GórnDworz* F5 (2); A iż się thu dokończyło iáko tháko zá łwiętyłm włpomóženiem iego/ niechay będzie pochwalono wiecznie łwięthę imię iego *RejPos* 357 (8); *RejZwierc* 89v (21); *RejZwiercTrzec* Aaa2v; *CzechRozm* 69; *Oczko* 29 (2); *MWilKHist* D2; *CzechEp* 154 (2); *NiemObr* 52; *GórnRozm* C4; *KochWr* 34; *ActReg* 114; *Calep* 1144b; ztąd nie łnádnie nimi Dobiegać końcá/ iák ták wiec z pocźátku/ Trudniey do łzczátku. *RybGęśli* D3v; *PowodPr* 25; *CiekPotr* 43. Cf »tak jako tako«.

~ *Połączenie:* »tak jako tako« (1): poniewáż tego żáłuielz/ że thá Dworna páni z grubá przez mię wymáłowána/ ták iáko tako łtánełá *GórnDworz* Dd5v. ~

V. Partykuła (162) :

1. *Partykuła wzmacniająca przy przymiotniku i przysłówku; quam Mącz, Cn; quamvis Cn [w tym: cum sup adv (57), cum pos adv (3), cum sup ai (2), cum pos ai (4)] (66) : A nas dziś lepak ilekolwiek ná nas iáki wciłk przypádnie iáko prętkiem ratunkiem wlpomaga/ dawáiąc fluffną żyzność łtworzeniu kaźdemu RejPs 203; Naprzot tego łtrzes na łrodzey Bys przedal iako nadrozey RejKup e2; GliczKsiąż M5v; LubPs C; drugi [...] łzuka Iáłowice [...] A iefli iáko rychło nie potráfi ná nię/ Tedy łie pánu oycu pewnie w rog dołtánie. RejWiz 70; KwiatKsiąż C4v (2); Apud te hoc quam gravissima, V ciebie dla tego yák naywdzięcnieyše. Mącz 337c; Si ad me quam primum veneris, Iefli do mnie yáko naypręcey przidziełz. Mącz 337d (9); SarnUzn B2; GórnDworz H7v; RejPos 200 (2); BiałKat 36; WujJudConf 177v; Powinowátymby rad iák nawięcey pomogł MycPrz I B2v; ModrzBaz 142; GórnRozm L2; Tedy iakoskoro poprzybyciu KIM do Krakowa conapředzey Koronacyą odprawic ma ActReg 21 (7); GrabowSet A2v; KochFrag 4; OstrEpit A3v; WyprPl C3v; LatHar 7 (3); WujNT 611 (4); Záífte że to rzecz bárzo wielka. Dla tego tylko iáko nakrocey kilká z nich przypominam. WysKaz 35 (2); oyciec zá żywotá łwego będzie mógl [...] połtánowic pewné opiekuńy/ które łobie obierze/ y którym iáko nawięcey będzie wfał SarnStat 584 (9); GrabPospR K4; SkarKaz 44b; ZapKościar 1595/89; CzahTr E; Rádáby iak narychley ciężáru pozbyłá PaxLiz B2 (7); RybWit A3.*

2. *Partykuła podkreślająca wyraz: właśnie, akurat, mianowicie (89) : náłš miły zbawiciel raczył iako dzijs za náłš fwą łwięta krew przelátz OpecŻyw 22 (5); ZapWar 1550 nr 2665; drugi małżonek gdy yáko ná złą ktemu tráfi/ musi z domu vmykáć. GliczKsiąż Qv; Potym iáko dnia łzoftego ołobę cźłowiecżą żywą rozumną s łztuki zyemie łtworzył BielKron 1v (2); A tu dwie rzeczy w tym raczył nam náłš Pan okázáć: Iednę/ iż iáko od dzyeciniłtwá łwego/ ták łie iuż począł łthárác o zbáwienie náłše RejPos 19; BudBib Iudic 19/30 (2); Przifli łlchetny pánowyę Iako w dom bartofza swarki a soltyłza Myałteczka Kofczertziny ZapKościar 1585/60v; przyłzyetł przet prawo náłzyę Kofzczyerłkę Iako wczywy Andrałz nyefzolowłki swy dobri woly ZapKościar 1586/64 (73); Otóz y pieniądze małz w chułtkę vwinioné/ Małz táł iáko dwie grzywnie łpełná odliczoné. WyprPl C2v.*

Wyrażenie: »jako od początku ... aż po (a. do), jako od potopu ... aż do« (2 : 1): tho iefł rzecz połpolita włzytkim hordam tatarłkim iako od początku łwego aż po dzisdzien. MiechGlab 32 (2); RejPos 59v.

3. *Partykuła osłabiająca: prawie, niemal, około; ferme, forte, pene, quasi PolAnt; fere Vulg (7) : A thych czo iedli byłó ná podobieńłtwo iáko cźterzy tyłiące. RejPos 182v; A Zewách y Calmunná (byli) w Kárkorze/ y oboz ich znimi/ iáko piętnáście tyłięcy (mężow) BudBib Iudic 8/10 (2); Boię łię (o) was/ bym iáko próžno nieprácował o was. BudNT Gal 4/11 (3); Piotr porwawłszy łuknią/ wyłkoczył z łodki/ y płynął do niego: bo byli iáko dwiełście łokiet od ziemie. SkarŻyw 599.*

*** *Bez wystarczającego kontekstu (2) : Ut modeste orationem ptaebuit, Yáko skromnie á wkládnie mówił. Mącz 316d; Ale my [...] mocnie wierzmy łłowam Chriłtułowym o tych táiemnicách: á nigdy w ták wyłokich rzeczách tego łłowá (Iáko) áni mowmy/ áni pomysłaymy. WujNT 330.*

*** *Dubia (13) : czyálo maryey [...] nyemyálo pyeruorodnego grzechu/ yedno yako początek yłz wždy zadama a zyeuy obyczayem przyrodzoným yefłth począta PatKaz I 17; MetrKor 46/46 (3); ComCrac 15v; BudBib 431d marg; w Mołce iak dživre virzano wzieto zato Starołtwo zarada tegołz Pana PaprUp I4v.*

a. *W konstrukcjach anakolutowych (6) : RejPos 214v (3); Gdyż przedsię koniecznie iáko oni trzye pierwszy od przodkow páná Chriftułowych/ ktorym był obiecan/ y z ktorych wedle ciááá wyfzedł/ iáko Mátheufz y Lukáfz porządkiem ie wyliczáiác czynią. CzechEp 306 (3).*

Cf **JAKIE, JAKOBY, JAKOĆ, [JAKOKOLE], [JAKOKOLI], JAKOKOLIK, JAKOKOLWIEK, JAKOLE, [JAKOLI], JAKOŚ, JAKOŻ, KAKO, NIEJAKO**

AK, HS